

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (20.03.19 12:14:49)

Poštovane kolege, poštovani predsjedniče Vlade i predstavnici Vlade, otvaram 3. posebnu sjednicu prvog redovnog proljećnjeg zasijedanja u 2019. godini Skupštine Crne Gore 26. saziva.

Kao što znate dnevni red sjednice je Premijerski sat i poslanička pitanja.

Prvi dio sjednice posvećen je Premijerskom satu u okviru kojeg pitanja premijeru postavljaju predsjednici poslaničkih klubova, odnosno ovlašćeni predstavnici klubova poslanika.

Podsjećam da su pitanja predsjedniku Vlade postavili Mihailo Anđušić, ovlašćeni predstavnik kluba poslanika Demokratske partije socijalista Crne Gore, Ervin Ibrahimović, predsjednik kluba poslanika Bošnjačke stranke, koalicije Albanci odlučno, Forca, DUA i Albanska alternativa i Hrvatske građanske inicijative i Andrija Popović, ovlašćeni predstavnik kluba poslanika Socijaldemokrata Crne Gore i Liberalna partija Crne Gore.

Prelazimo na postavljanje pitanja. Ima riječ poslanik Mihailo Anđušić. Izvolite.

MIHAILO ANĐUŠIĆ (20.03.19 12:15:59)

Hvala, predsjedniče Brajoviću.

Uvažene kolegice i kolege, poštovani predsjedniče Vlade sa uvažanim članovima Vlade, poštovani građani,

Ja sam u skladu sa Poslovníkom Skupštine Crne Gore, a u ime kluba Demokratske partije socijalista predsjedniku Vlade gospodinu Dušku Markoviću postavio poslaničko pitanje sljedeće sadržine:

"Poštovani predsjedniče,

Koje je aktivnosti Uprava policije sproveda prema pripadnicima organizovanih kriminalnih grupa u posljednjih šest mjeseci i šta je konkretno urađeno na rasvjetljavanju teških krivičnih djela koja su izvršena na teritoriji naše zemlje u proteklom periodu?"

Dakle, mi smo svjedoci da se prethodnih godina, a i počekom ove, na teritoriji naše države desio niz teških krivičnih djela koje su rezultat obračuna dvije moćne i ozbiljne kriminalne grupacije koje djeluju na međunarodnom nivou ali čiji su pripadnici članovi i vođe dominantno porijeklom iz naše države odnosno državljani Crne Gore. Posebnu pažnju javnosti u tom dijelu izazvali su teška krivična djela koja su se desila na javnim mjestima. Nedavno smo imali prilike da vidimo da se jedan takav desio u centru našeg Glavnog grada i to je negdje u tom momentu dodatno pojačalo bojazan građana za sopstvenu bezbjednost i u datom trenutku potencijalno poljuljalo povjerenje građana u bezbjednosni sistem. S obzirom da ste vi prethodno bili najavili određene kadrovske promjene, prvenstveno u Upravi policije, zatim to i sprovedli u djelo, molim vas da nam date odgovor koji su to konkretni rezultati postignuti u borbi protiv ovih organizovanih kriminalnih grupa, kao i na rasvjetljavanju teških krivičnih djela u posljednjih pola godine.

Takođe, volio bih da date, ajde da kažemo lični osvrt s obzirom da je na tu drugu dimenziju teško dati precizan odgovor, a ona se tiče posebne dimenzije koja je na specifičan način kao ni u jednoj drugoj državi pratila ove probleme i sa jedne strane vama kao Vladi i svim institucijama koje se bave ovim pitanjem stvarala dodatne probleme da na redovan i kvalitetan način obavljate svoj posao, a nama, složićete se kao građanima, nije omogućila da na kvalitetan način participiramo koliko zapravo Vlada i svi drugi organi prave konkretne rezultate u ovoj oblasti.

Dakle, mi smo svjedoci da se svakodnevno kroz pisane i elektronske medije, kroz razne vrste priloga i tekstova objavljuju određene informacije koje se tiču aktivnosti ovih kriminalnih grupa, informacije o aktivnostima Tužilaštva i Policije, informacije o sudskim postupcima pa nerijetko do toga da imamo prilike da vidimo u medijima da se objavljuju demanti i pisma osumnjičenih lica u ovim procesima da se oni nerijetko u tim situacijama čak nalaze u pritvoru u zemlji i inostranstvu. Takođe, objavljuju se i informacije iz izviđajnih postupaka, tačne ili netačne, ali složićete se da mi zapravo kao građani u tom trenutku ne možemo ni znati da li su one tačne ili netačne. Sa druge strane imamo jedan ogroman prostor u medijima za špekulacije, vidjeli smo nedavno primjer rasvjetljavanja jednog ozbiljnog krivičnog djela od strane Uprave policije za koje se u medijima navodno dakle kazalo da se radi o fingiranom postupku, da su pojedina lica iz tog postupka nepravredno optužena i lišena slobode, da država zapravo nema kapaciteta da se uhvati

u koštac sa ovim problemom, da nemamo konkretnih rezultata, do toga naravno što često možemo čuti u medijima da su pojedini pripadnici organa zaduženi za sprovođenje zakona nerijetko u dosluhu sa službenicima, odnosno sa licima koja su optužena u ovim procesima. Dakle, zaista jedan spektar ozbiljnog medijskog spina koji sa jedne strane, kao što sam rekao, vama otežava da na redovan i kvalitetan način radite svoj posao, a sa druge strane građanima da na pravilan način percipiraju napretke koje radimo u ovoj oblasti, da li ih zapravo mi uopšte radimo. Tako da vas molim da prije svega date odgovor na ovo primarno pitanje. I neki lični osvrt na ovu drugu dimenziju koja je u kontinuitetu pratila ovaj problem. Zahvaljujem.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (20.03.19 12:20:22)

Hvala vama, poslaniče Anđušiću.

Riječ ima predsjednik Vlade Duško Marković. Izvolite, predsjedniče.

DUŠKO MARKOVIĆ (20.03.19 12:20:34)

Uvaženi predsjedniče, uvaženi potpredsjednici, generalni sekretare,

Poštovani poslaniče Anđušiću,

Uzimajući u obzir ukupan društveni kontekst pitanje koje ste postavili je opravdano i veoma aktuelno. Posebno cijenim vašu dobru namjeru da usljed senzacionalizma koji je u posljednje vrijeme prisutan u crnogorskoj javnosti i koji izazivaju ovakve teme demistifikujemo određena pitanja, posebno ona koja se tiču očuvanja sigurnosti i bezbjednosti naših građana.

Na samom početku posjetiću vas da sam u novembru 2017. godine odgovorajući na pitanje poslanika Adrijana Vuksanovića kazao da kriminalci u Crnoj Gori neće biti mirni dok god je ugrožen bilo koji pojedinac i naravno država. U tom trenutku kako sam informisao Parlament za period od 11 mjeseci, tačnije od 1. decembra 2016. do 1. novembra 2017. godine, policija je izvršila 4.550 kontrola bezbjednosno interesantnih lica i podnijela 46 krivičnih prijava. Posjetiću u drugoj polovini prošle godine, kako sam i najavljivao promijenjena je upravljačka struktura Uprave policije i od njih sam tražio da se na kriminal udari snažno i sveobuhvatno i da ne ostane prostora za dušebrižnike. Promjena nije uslijedila za to što je prethodni menadžment radio loše, već za to što sam smatrao da Policiju moramo ojačati i unijeti novu kadrovsku energiju da snažnije odgovorimo narastajućim

...kriminalnih organizacija. Danas vidimo rezultate takvog opredeljenja. U toku 2018. godine rasvijetljena su ubistva Miloša Šakovića i Radivoja Jovanovića počinjena u Podgorici i ubistvo Željka Pavkova u Bijelom Polju. Tokom prošle godine u borbi protiv trgovine drogom oduzeto je ukupno blizu tri i po tone narkotika. U ovom segmentu rada posebno se ističe zajednička akcija crnogorske policije, italijanske policije i američke DEA koja je realizovana na osnovu operativnih informacija naše policije, a rezultat je bio zaplena 20 tona hašiša vrijednog 65 miliona eura koji bi poslužio za finansiranje terorizma.

Daću odgovor i za period 1. septembar 2018. i 1. mart 2019. godine za koji se interesujete. Obavljeno je 4.487 kontrola lica koja su nosioci kriminalnih aktivnosti i podnijeto 78 krivičnih prijava. Za šest mjeseci je bilo duplo više kontrola, odnosno 32 prijave više nego tokom cijele prethodne godine. Ciljanim pretresima objekata koji su koristili pripadnici organizovanih kriminalnih grupa pronađeni su i oduzeti oružje i oprema namijenjeni za izvršenje teških krivičnih djela. Iz Ministarstva unutrašnjih poslova informisali su me da je tim aktivnostima u 2018. godini spriječeno 20 likvidacija. Sve ovo za rezultat ima činjenicu da se, kao što i sami vidite, značajan broj kriminalaca ne nalazi u zemlji. Znači, razumjeli su poruku u Crnoj Gori nijesu sigurni i na našim ulicama nema komfora za njih i njihove aktivnosti. Međutim, pravda ih stiže i tamo gdje su najmanje očekivali. Uz podršku partnerskih službi i regiona i Evrope preduzete su i brojne akcije koje se ogledaju u hapšenju visokorangiranih pripadnika organizovanih kriminalnih grupa od Turske preko Bugarske, Češke do Albanije i Kosova.

U odnosu na dio pitanja koji se tiče rasvijetljavanja krivičnih djela u poslednjih šest mjeseci, kazaću da su na teritoriji Crne Gore izvršena četiri ubistva od kojih su tri rasvijetljena. Izvršeno je

i 17 pokušaja ubistva od kojih je rasvijetljeno 16. Takođe, rasvijetljena su i krivična djela iz prethodnog perioda koja su s pravom privlačila pažnju javnosti. Dva ubistva u pokušaju izvršena u Kotoru 2015. i 2016, ubistvo košarkaša Ljuba Jovanovića na Cetinju iz 2011, ubistvo Miodraga Kruščića u Podgorici i rasvijetljeno je gnusno ranjavanje i napad na novinarku Oliveru Lakić iz 2018. godine.

Poštovani poslanice Anđušiću, kroz obrazloženje vašeg pitanja prepoznajem interesovanje oko pojedinih aspekata medijskog izvještavanja u povodu akcija i rezultata policije, odnosno zajedničke borbe naših institucija protiv organizovanog kriminala. Nije na žalost naša medijska scena imuna na špekulacije...(prekid)... a one su najčešće zasnovane na površnosti, neprovjerenim informacijama i namjeri da se baci sjenka na svaki ozbiljni rezultat. Kriminal traži različite načine da oslabi institucije i na taj način ostvari svoje ciljeve. Nije dobro za državu i društvo kada se iz ugla izvještača i novinara iskazuje sumnja prema institucijama jer ona ne pomaže sistemu već od nje korist izvlači upravo kriminal. Djeluje prosto nevjerovatno da nosioci organizovanog kriminala za kojima tragaju nacionalne i međunarodne policije zbog najtežih krivičnih djela zauzimaju prostor na naslovnim stranama pojedinih medija istovremeno dobijajući priliku da drže moralno slovo o državi i njenim institucijama. Ako nam je potreba ista, ako nam je bezbjednost imperativ onda kriminalcima nema mjesta ni na ulici, ni u institucijama, ali ni u medijima. Vjerujem da su policijski službenici i drugi državni službenici časni i posvećeni profesionalci. Pozivam svakoga da konkretno i argumentovano saopšti saznanja o onima koji to nijesu, za takve neće biti mjesta u policijskom i državnom aparatu Crne Gore.

Da završim, nema stajanja i nema uzmicanja. Takođe, neće biti finansijskih i materijalnih ograničenja da ojačamo crnogorsku policiju kako bi organizovani kriminal protjerali iz naše države. Hvala na pažnji.

PREDSJENIK IVAN BRAJOVIĆ (20.03.19 12:27:07)

Hvala vam, gospodine Markoviću.
Ima pravo na komentar, poslanik Anđušić.
Izvolite.

MIHAILO ANĐUŠIĆ (20.03.19 12:27:15)

Zahvaljujem, predsjedniče Vlade, na vašem odgovoru za koji sam prije svega siguran, odnosno nadam se da su zadovoljni prije svega građani i javnost jer on zaista obiluje konkretnim podacima i brojkama koje stoje iza ovih podataka koje ste iznijeli. Meni je posebno drago na nekoliko detalja da se osvrnem, vrlo kratko, a to je da su ove kadrovske promjene u jednom trenutku koje su odrađene na nivou Vlade poklopilo se naknadno sa ovim dobrim periodom dobrih rezultata kada je u pitanju rasvijetljavanje teških krivičnih djela i neđe i u javnosti preovladava mišljenja da je povjerenje građana u bezbjedonosni sistem u jednom kraćem vremenskom intervalu zaista porasla. Tome u prilog idu i činjenice i nedavno smo imali prilike da čujemo i od ministra unutrašnjih poslova i direktora Uprave policije da primjera radi broj rasvijetljenih ubistava u 2018. godini u odnosu na 2017. godinu je znatno porastao i on je na jednom visokom procentu koliko se ne varam na oko 72%, a da je generalno smanjen broj nerasvijetljenih ubistava. Takođe, se treba dodatno osvrnuti na jednu drugu dimenziju koja je ovo pratila i koja je u javnosti posebno bila onako dobro ispraćena. Ona se tiče dijela međunarodne saradnje, odnosno saradnje naših državnih organa koje se bave bezbjedonosnim pitanjima Uprave policije sa međunarodnim bezbjedonosnim institucijama. Čuli smo danas nešto više o tome od strane od ministra Nuhodžića o saradnji sa Interpolom, sa Europolom i to potvrđuje u apsolutnim brojkama i broj realizovanih međunarodnih i nacionalnih potjernica.

Kratko ću se osvrnuti na još jedan segment koji niste pomenuli, a koji je onako bio posebno upečatljiv i bitan, a on se tiče posljednjeg izvještaja Evropske komisije o napretku za Crnu Goru. Mi smo imali ovdje prilike na Odboru za evropske integracije da ga razmatramo i posebno upečatljiva činjenica koja nije u prethodnom periodu bila karakteristična da mi u posljednjem Izvještaju

Evropske komisije po prvi put imamo iznijansirani izvještaj koji se odnosi na konkretne napretke u Poglavljima 23, 24 ali konkretno na oblast borbe protiv organizovanog kriminala gdje je tu po prvi put konkretno pomenuti rezultati upravo Uprave policije. Složićemo se da pored i medija kakvi god oni bili i našeg suda i suda Vlade to može biti najrealniji i najobjektivniji sud koji bi trebali građani da cijene. U svakom slučaju ostaje eto još jedan put kao što ste i vi to uradili da i mi odavde pošaljemo apel prije svega medijima i svim ostalim akterima u ovom procesu da prije svega pokušaju da na jedan profesionalan način ili makar na način kako se to radi u razvijenim zemljama svijeta. Sa ovim problemom se naravno suočavaju sve razvijene zemlje svijeta nam pomognu da na kvalitetniji način se uhvatimo u koštac sa ovim problemom i naravno negdje pomogu svima vama na bolji način da funkcionišemo, a da kao rezultat toga bude povećan stepen povjerenja građana u bezbjednosni sistem, a Vlada i država su pokazali da imaju visok stepen potencijala da se uhvate u koštac sa ovim problemom i da prije svega bezbjednost građana bude nešto što je primarni cilj. Zahvaljujem.

PREDSJENIK IVAN BRAJOVIĆ (20.03.19 12:30:47)

Hvala vama.

Predsjedniče Vlade, želite li komentar?

Izvolite.

DUŠKO MARKOVIĆ (20.03.19 12:30:56)

Poslaniče Anđušiću, zaista poslije vašeg komentara možda nije ni bilo potrebe da se javim, ali da kažem nekoliko informacija koje izlaze iz okvira i mogjeg odgovora i vaše opservacije kada je u pitanju bezbjednostni sektor u Crnoj Gori generalno, a posebno Ministarstvo unutrašnjih poslova i Uprava policije.

Danas Evropa ne po ocjenama nego po statistikama i mjereno nivoom zajedničkih operacija, rezultatom tih operacija i njihovim procesuiranjima na međunarodnom nivou, nema pouzdanijeg partnera u borbi protiv organizovanog kriminala od Crne Gore i crnogorskog sistema bezbjednosti, odnosno crnogorske policije i crnogorskog tužilaštva. Danas su u Evropi okončani ozbiljni procesi protiv nosioca organizovanog kriminala ne samo kada su u pitanju klasični oblici nego čak i terorizam zahvaljujući radu crnogorske policije. Taj i sveukupni rezultat je Crnu Goru ne samo kao članicu NATO-a nego kao zemlju koja ima sposobnost da razvija sopstveni sistem bezbjednosti, da kažemo, vinuo u vrh sveukupne evropske i regionalne stabilnosti. Danas je Crna Gora bezbjedna zemlja, danas se u Crnu Goru sigurno dolazi, danas se ...

... u Crnoj Gori sigurno boravi i ostaje i danas iz Crne Gore i bezbjedno odlazi to je cilj. To je ključni cilj rada sektora bezbjednosti u cjelini, a posebno Ministarstva unutrašnjih poslova i Uprave policije.

Ono što me posebno raduje u ovom da kažem zaglušujućem ambijentu negacije. Danas imamo situaciju koja je ingacija imperativ svakog javnog djelovanja, posebno u odnosu na državu i njene institucije. Uprava policije u kontinuitetu odnosno Ministarstvo unutrašnjih poslova kod građana uživa povjerenje od preko 53%, to povjerenje dolazi do 60%.

Dakle, građani prepoznaju ono što je konkretniji rezultat. Sva ova kampanja medijska kampanja osporavanje medijskog rezultata Uprave policije, političko osporavanje iz političkih razloga osporavanje rezultata Policije, ne ostavlja tako negativan trag na osjećaj našeg građanina o sopstvenoj sigurnosti. I zbog toga želim da odam poštovanje cijelom sistemu Ministarstva unutrašnjih poslova i cjelokupnom sastavu, policijskom sastavu i civilnom sastavu Uprave policije. Razbili smo kriminalne mreže u Crnoj Gori, razbili smo njihovu kriminalnu infrastrukturu. Sada tragamo za nosiocima organizovanog kriminala i vidite da su nam dostupni. Više ni Evropske zemlje ni druge zemlje nijesu garancije da se mogu kriti od pravde koja se pokreće u Crnoj Gori. Svaki građanin svakog dana će biti bezbjedniji, a naša država sigurnija za sve koji žive u njoj i za sve one koji dolaze u Crnu Goru.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (20.03.19 12:34:00)

Hvala vam.

Sada pitanje za predsjednika Vlade postavlja poslanik Ervin Ibrahimović, izvolite.

ERVIN IBRAHIMOVIĆ (20.03.19 12:34:16)

Zahvaljujem.

Poštovani predsjedniče Skupštine sa saradnicima, uvaženi predsjedniče Vlade, poštovani ministri, drage kolegice i kolege, poštovani građani, draga dijasporo,

Na osnovu člana 187 Poslovnika Skupštine Crne Gore, postavio sam pitanje predsjedniku Vlade Crne Gore, gospodinu Dušku Markoviću.

Poštovani predsjedniče Vlade, kada će biti privedena kraju i puštena u funkciju prioriteta dionica autoputa Bar- Boljare i da li je tačno da će država biti oštećena za 134 miliona izazvano propustima koji su se dešavali prilikom pripreme izgradnje projekta auto-puta?

Mislom da ćemo se svi složiti ovdje da izgradnja auto-puta Bar - Boljare predstavlja najkompleksniji razvojni infrastrukturni projekat u istoriji Crne Gore i čiju realizaciju održava na osnovu istraživanja javnog mnjenja, velika većina građana.

S toga, javnost i zaslužuje da tačno i potpuno ima informaciju o projektu koliko stvarno košta taj projekat. Da li taj projekat stvarno obećava ekonomsku integraciju i transformaciju Crne Gore i vjerujemo da će taj projekat konačno povezati na savremen način, na kvalitetan način sjever bogat resursima sa centralnom i južnom regijom.

I dalje i Crnu Goru sa regijom i sa evropskom mrežom auto-putem. Mislom da završetkom navedenog projekta ćemo poslati najbolju poruku potencijalnim investitorima, da započnu svoj biznis i na sjever, da ćemo poslati poruku da se pospješuju uslovi rada na sjeveru. Građanima nagovjestiti bolje dane i konačno na osnovu svega toga vjerujem da će se smanjiti procesi odlaska građana sjevera trbuhom za kruhom.

Međutim, svjedoci smo da i danas i pored svega godine u kojoj ističe ugovoreni rok izgradnje auto-puta dionice Bar-Boljare imamo raznih nedoumica. Koliko će tačno koštati Petlja-Smokovac, obim radova naknadni obimi radova itd. itd. Mislom, da treba da građani stvarno imaju informaciju o navedenim procesima. Sami znamo ti propusti se dešavaju, ali treba izbjegavati. Ali je najopasnije kao što ste i prije predsjedniče Vlade rekli stavljanje sumnje u ono što je kvalitetno i ono što javnost treba da zna u pravom smislu. Zato sam i postavio ovo pitanje.

Svjedoci smo na kraju da resorni ministar gospodin Osman Nurković sa velikim entuzijazmom i posvećenošću zajedno sa Vladom preuzima sve aktivnosti kako bi se realizovali u predviđenom roku naredne dionice. I da nam daje za pravo da vjerujem da će sve to uticati da izbjegnemo sve eventualne nedostatke koji bi izazvali produženje roka gradnje auto-puta. Auto-puta koji je od ključne važnosti za razvoj sjevera, samim tim za razvoj i Crne Gore. Jer, ne možemo posmatrati odvojeno, svi regioni Crne Gore djeluju po sistemu spojenih sudova.

Odgovor tražim i u pisanoj formi.

Zahvaljujem.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (20.03.19 12:37:51)

Hvala, poslaniče Ibrahimoviću.

Predsjednik Vlade ima riječ, izvolite.

DUŠKO MARKOVIĆ (20.03.19 12:38:03)

Poštovani poslaniče Ibrahimoviću, ekonomska politika crnogorske Vlade usmjerena je na stvaranje uslova za bolji, kvalitet života naših građana, bolji životni standard, a bolji životni

standard u velikoj mjeri zasniva se na izgradnji kapitalne infrastrukture kao pretpostavke ukupnog razvoja.

Izgradnja auto-puta je najzahtjevniji projekat koji se trenutno realizuje u Crnoj Gori i usudio bih se reći i najsloženiji projekat koji je ikada se izvodio na ovim prostorima i to ne samo u građevinskom smislu. Od auto-puta se s pravom očekuje da postane zajamac ekonomije, da generiše dodatni potencijal naše privrede, da osigura razvojnu perspektivu kroz otvaranje novih radnih mjesta, ali i da obezbijedi osudni doprinos za ravnomjereniji regionalni razvoj. Ta očekivanja sa nama dijele i građani i upravo oni kao što ste i kazali podržavaju gradnju auto-puta.

Međutim, nijesu su samo finansijska organizaciona i građevinska zahtjevnost auto-puta jedini izazovi koji ga prate. Od jednog dijela medija i javnosti učestala su osporavanja ovog projekta kroz pasiranje netačnih informacija i afirmisanje nekredibilnih analitičara, odnosno nepouzdatih izvora takvih informacija.

Na taj način se u javnosti podstiče zabrinutost i nepovjerljivost u ono što je nesumnjivi uspjeh i rezultat vidljiv na terenu svakoga dana. Zato ću krenuti redom.

Učestale navode koji vi spominjete da će država biti oštećena za 134 miliona eura navodnim propustima do kojih je došlo prilikom priprema za gradnju auto-puta demantuju brojne i nesporne činjenice. Ugovor o projektovanju i izgradnji prioritetne dionice Smokovac-Mateševo, zaključen je na temelju idejnog projekta, a ne na bazi idejnog rješenja kako se nedavno moglo čuti u pojedinim crnogorskim medijima. U idejnom projektu definisan je početak dionice Smokovac-Mateševo od stacionaže nula koja se nalazi nakon buduće Petlje-Smokovac gledano iz pravca Podgorice.

Ugovorom je jasno definisana obaveza izvođača radova da uradi glavni projekat i izgradi, nabavi i ugradi i opremu i instalacije za dionicu Smokovac-Mateševo u dužini od 41 km počevši od stacionaže nula. Moram o detaljima zbog dušebrižnika.

Sve navedeno za cijenu od 809,5 miliona eura. Ugovorom je utvrđeno i da se ugovorena cijena može korigovati do 10% u slučaju potrebe za izvođenjem naknadnih i nepredviđenih radova. U pitanju je jedan od ključnih principa i modela Fidik ugovora i opštih ... u rađenju koje se primjenjuju svuda na svijetu i nijesu specifičnost Crne Gore niti našeg auto-puta.

Tokom pripreme projektnog zadatka glavni projekat ove dionice auto-puta koji je sastavni dio ugovorene dokumentacije prepoznati su i radovi koje je potrebno realizovati u okviru planirane investicije.

Dakle, ne može se govoriti o citiram - zaboravljenim radovima. Radi dodatnog pojašnjenja Petlja-Smokovac nije zaboravljena već je ona shodno detaljnom prostornom planu auto-puta Bar-Boljare, sastavni dio jedne od sljedećih dionica auto-puta i to dionice Smokovac-Farmacii.

Glavnim projektom Petlja-Smokovac, predviđeno je da se ona realizuje fazno upravo iz razloga kvalitetnog i sveobuhvatnog priključenja Glavnog grada na prioritetnu dionicu auto-puta Bar-Boljare.

Jednostavno, kazano na auto-putu Petlja postoji onamo gdje se trebaju povezati dvije dionice ili dva auto-puta, a u ovom slučaju ona će se graditi i onda kada se krene u gradnju dionice Smokovac-Farmacii, odnosno kada auto-put nastavi da se razvija prema Baru kao krajnjem odredištu na južnoj strani. Do tada stacionaža nula, odnosno priključak na Smokovcu ostvaruje svoju svrhu i funkciju na njegovom sjevernom kraku prema Mateševu.

Kada je riječ o navodno zaboravljenim radovima na sistemu za vodosnabdijevanje, žao mi je što su neodgovorni navodi i ocjene i u tom dijelu zadobili nove varijacije i dimenzije. Naime, okolnost da smo projekat željeli da unaprijedimo i obezbijedimo mu dodatnu razvojnu vrijednost zlonamjerno je proglašena propustom. Istina je da je ocijenjeno kao racionalno i izuzetno važno da se prilikom izgradnje autoputa obezbijede uslovi za vodosnabdijevanje lokalnog stanovništva kao i za buduće razvojne potrebe područja koja gravitiraju koridoru autoputa, što prevazilazi potrebe autoputa kao infrastrukturnog objekta.

Često su se mogli čuti i komentari da projektom nije predviđeno napajanje električnom energijom, što laičkoj javnosti zasigurno zvuči veoma zabrinjavajuće. Međutim, i ovdje stvari stoje drugačije. Ugovorom je jasno definisana obaveza investitora za obezbjeđenje priključaka za električnu energiju na trasi autoputa dok će kasnije obezbjeđivanje sredstava za upravljanje elektroenergetskom infrastukturom, shodno Zakonu o energetici, preuzeti Crnogorski

elektroprenosni sistem i Crnogorski elektrodistributivni sistem. Protokol koji definiše ova pitanja potpisalo je Ministarstvo saobraćaja i pomorstva s crnogorskim elektroenergetskim preduzećima još 31. oktobra 2014. godine. Ni ovdje kao ni u slučaju vodosnabdijevanja nema ničeg propuštenog ili zaboravljenog.

Gospodine poslaniče, da se vratim možda i na najvažnije pitanje, a to je dodatni trošak za autoput. Ugovorom predviđena suma od 10% za naknadne i nepredviđene radove iznosi 81 milion eura i predstavlja sredstva iz kojih će se isplatiti izgradnja prve faze radova na Smokovcu, izgradnja sistema za vodosnabdijevanje lokalnog stanovništva i izgradnja sistema za napajanje električnom energijom, dakle sve. Niti je taj trošak 134 miliona niti ćemo platiti ijedan euro preko ugovorom predviđene sume niti će država biti oštećena za jedan cent. Sredstva za finansiranje prve dionice autoputa, odnosno za anuitetnu otplatu kredita su obezbijedena. Činjenica je i da, zahvaljujući kvalitetnoj finansijskoj konsolidaciji, cijelu jednu ratu kredita možemo isplatiti samo od bolje naplate poreza u prošloj godini koja je u odnosu na 2017. godinu bila veća za cijelih 180 miliona eura.

Kada su u pitanju nova iskustva za nastavak autoputa prema Boljarima, odnosno očekivani rokovi za završetak prve dionice autoputa, želim još jednom da podsjetim da ova Vlada odgovorno pristupa realizaciji kapitalnih i razvojnih projekata. Svaki problem koji smo uočili na prioritetnoj dionici iskoristićemo kao iskustvo za kvalitetniji i brži odgovor na narednim dionicama. Stoga je, imajući u vidu zahtjeve i izazove ovako složenog projekta s kojima se prvi put srijećemo, od samih rokova važniji aspekt izvjesnosti. Nije bilo tako davno kada smo svi zajedno priču o autoputu posmatrali kao jednu lijepu, ali veliku i teško ostvarivu želju. Zahvaljujući vanrednim naporima Vlade i ministarstava danas su prvi kilometri autoputa već formirani na terenu, po njima se prolazi, mostovi povezuju klisure, a probijeni tuneli su planine i brda pretvorili u cestu. Zbog svega toga, mogu da vam potvrdim da ćemo već tokom naredne godine pustiti u saobraćaj autoput Podgorica do Mateševa na dobro svih građana i dobro Crne Gore. Hvala.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (20.03.19 12:46:16)

Hvala, predsjedniče Vlade.
Poslanik Ibrahimović. Izvolite.

ERVIN IBRAHIMOVIĆ (20.03.19 12:46:26)

Zahvaljujem, predsjedniče Vlade, na veoma opširnom i, prije svega, ohrabrujućem odgovoru. Vjerujem da će to otkloniti mnoge nedoumice vezane za izgradnju prioritetne dionice autoputa Bar - Boljari i, vjerujem, na radost svih građana.

Mi u Bošnjačkoj stranci smatramo da je završetak autoputa glavni faktor dinamičnijeg razvoja sjevera i cijele Crne Gore, ali isto tako mislimo da će kašnjenje radova izazvati usporavanje razvoja sjevera i Crne Gore. Stvoriće sigurno i osjećaj besperspektivnosti, ekonomske nesigurnosti i nekog povjerenja u bolju budućnost, što, složićemo se sigurno, utiče i na građane sjevera da, na žalost, idu, kao što sam rekao, trbuhom za kruhom.

Svi znamo da iseljavanje može biti iz više faktora. U prošlosti je bilo iz bezbjednosnih i ekonomskih razloga, ali zato građani i očekuju stabilnu i odgovornu državu. Obnovom nezavisnosti 2006. godine i učlanjenjem u NATO alijansu mislim da smo riješili najvažniji uslov za bolji život građana, a to je kolektivna bezbjednost. Zato, mislim da možemo da idemo naprijed. Moramo priznati i to da i pored svih napredaka koje ima Crna Gora i dinamičnog razvoja i toga da smo među najbrže rastućim ekonomijama, složićemo se sigurno da još nismo obezbijedili tu potrebnu ekonomsku stabilnost građana. Treba sigurno pomenuti da odluka iz 2012. godine, kada je Vlada izabrala uvaženog gospodina Husovića za potpredsjednika Vlade za regionalni razvoj, možda je jedan i od najvažnijih projekata kada ćemo reći da se usmjeri pažnja na sjever Crne Gore. Uvaženi gospodin Husović je s Vladom na čijem ste vi čelu ne samo skrenuo pažnju na probleme sjevera nego su se i počeli rješavati oni nagomilani izazovi koji su već postojali u narednih nekoliko desetina godina. Zato, mogu da kažem da ste se u pravom smislu uhvatili u

koštac s ovim problemima i da u pravom smislu šalžete poruku mladim ljudima. Jesu gorući problemi odlasci mladih, ali da ova Vlada stoji hrabro i da im nudi šansu da ostanu i da stvaraju u svom gradu.

Poštovani predsjedniče Vlade, kao što znate, da bi se zaokružila sva ova priča da bude uspješna priča, moram iskoristiti priliku da kažem da, zahvaljujući insistiranju Vlade, ozbiljnom projektu Vlade da se u pravom smislu počela voditi briga o sjeveru Crne Gore. Da li treba da pomenemo to, pored ostalog, da je 70% kapitalnog budžeta usmjereno na razvoj sjevera, razne infrastrukturne projekte i razni projekti koji su usmjereni na razvijanje ugroženih područja, ne bih želio da pomenem ovdje jer ću zaboraviti neke, ali ima ih dosta. To treba da bi se zaokružio cijeli ovaj proces, da bi se razvijao sjever, da bismo poslali mladim ljudima, još jednom ponavljam, vrlo važnu poruku da vjeruju u politiku ove Vlade. Treba što prije završiti prioritetnu dionicu autoputa. I ono ne manje važno, što prije, kao što je i najavio uvaženi ministar Nurković, nastaviti izgradnju dionice Mateševa do Andrijevice. Jer, samo tako možemo zadržati mlade ljude i onako se odgovorno voditi na ovaj jedan osnovni gorući problem, a to je problem odlaska mladih i radno sposobnih ljudi. Zahvaljujem još jednom na odgovoru.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (20.03.19 12:50:29)

Hvala i vama, poslaniče Ibrahimoviću.
Predsjednik Vlade želi odgovor na komentar.

DUŠKO MARKOVIĆ (20.03.19 12:50:33)

Iako smo na ovu temu razgovarali više puta u Parlamentu kroz direktno interesovanje poslanika, mislim da ova koalicija, ova vlast, dakle zajedno i Parlament i Vlada, ovoj razvojnoj destrukciji u Crnoj Gori možemo odgovoriti samo istinom i ponavljajući je svakog dana. Dakle, spreman sam da o autoputu govorimo i sledeće sjednice i da ne ponovimo nijednu informaciju o kojoj govorimo danas. Sjećamo se kada su prethodna rukovodstva donosila odluke da se krene s gradnjom autoputa, bila je informacija kao lažna informacija, modernim rječnikom rečeno.

Kada smo govorili o izgradi Prostornog plana Bjelasica i Komovi, to je, takođe, bila za sve naše oponente obična fikcija i predizborna demagogija. Vi vidite danas da se autoput radi i da će autoput biti završen. Mi danas vidimo da ova faza autoputa daje nemjerljive benefite crnogorskoj ekonomiji, ne samo razvoju kapitalne infrastrukture. Ova na koju prigovaraju, ova koja je obasuta lažnim informacijama i podmetanjima, dakle nije milijardu i trista miliona eura vrijednost je takođe čitao te informacije. Ona će biti 890 miliona, milijardu i 300 miliona neće koštati prva i druga dionica auto puta. Biće manje od milijardu i 300. Dakle, i druga dionica od Mateševa do Andrijevice. To je istina. Mi treba da se izborimo sa destrukcijom radeći na razvoju zemlje i dobrobiti ovih građana. Nema priče o tome da smo samo prije mjesec dana otvorili novo skijalište vrijedno 16 miliona eura. Je li 16 miliona eura mala para za Crnu Goru? Danas se toj investiciji dive i u Sarajevu i u Srbiji i u Evropi, samo kod nas to nije razlog za slavu i za uspjeh. To radimo i na mojokovačkoj strani, više ne pričamo o perspektivi mojokovačke strane ... za skijanje, nego pričamo o tenderima i radovima koji se tamo izvode, o tenderima i radovima koji se izvode Svinjači, o tenderu od devet miliona eura vrijednosti na novu žičaru na Hajli, po putu Berane - Kolašin, Kolašin - Berane kroz Jelovicu koji se radi. Dakle, radi se danas dok mi pričamo o tome se radi. Ne radi se samo o auto putu nego se radi na rekonstrukciji magistralnih i regionalnih puteva i nove putne infrastrukture unutar zemlje, od Nikšića prema Bosni i Hercegovini u oba pravca, prema Budvi, prema Njegušima i naravno Jadranska magistrala. To se sve danas radi prijatelji, to se danas vidi golim okom, to nijesu priče, to nijesu projekti više u dokumentima nego na realnom terenu. Danas se u Crnoj Gori realizuje najviši ekološki projekat u Evropi vrijedan 21 milion eura, sanacija podmorja u prostoru Bijele, bivše brodogradilište, 21 milion.

U Crnoj Gori posle ekološke sanacije Jalovišta u Mojkovcu, to je najveći ekološki projekat, a ja vjerujem da je dan danas najveći u Evropi, da li se o tome piše, da li se o tome govori? Ne. Ko to radi, je li se to radi u Crnoj Gori ili van Crne Gore? Naravno, na bazi toga projekta ...(prekid) ...

otvaramo projekat gradnje brodogradilišta za remont jahti u Crnoj Gori. Znači, vraćamo tu djelatnost u Crnu Goru posle dužeg vremena na drugačijim osnovama, za 300 ljudi koji imaju kapacitet da rade u brodarskoj industriji. To se danas dešava u Crnoj Gori. O tome se danas u Crnoj Gori ne priča, o tome se danas u Crnoj Gori ne može pročitati ništa. Danas se o Crnoj Gori može pročitati samo da je kriminalna, da je mafijaška, da je nebezbedna, da je sirotinjska. Nije tačno. Ne živi se u Crnoj Gori po mjeri i potrebi njenog građanina, ali da je ovo tačno - nije tačno. Živi se bolje nego u mnoge druge, a živjeće se još bolje ako ovako nastavimo.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (20.03.19 12:55:36)

Hvala Vam, predsjedniče Vlade.

Poštovane kolege siguran sam da znate da sam ovo pitanje i pitanje i odgovor odslušao sa posebnom pažnjom. Drago mi je i što je pitanje postavljeno i drago mi je naravno što je predsjednik Vlade na ovakav način odgovorio ovom pitanju. Nećete mi uzeti za zlo, vrlo sam ponosan na sve ono što sam radio u vezi sa ovim projektom dok sam bio u Vladi i kao što je predsjednik Vlade rekao, to je najznačajniji infrastrukturni projekat u istoriji Crne Gore. Njemu se u tom mandatu Vlade prišlo baš na takav način, najsveobuhvatnije, najorganizovanije i To je uradio takav tim koji nije bio samo tim iz Ministarstva saobraćaja i pomorstva nego iz svih drugih resora Vlade, sa, čini mi se, najboljim ekspertskim znanjima koje su mogli da ponude. Ja sam zaista ponosan na to. Ponosan sam na to što je, nije smo ni moj, ni ministarstva, nego projekat Vlade, nije ni projekat samo Vlade, nego projekat ovog Parlamenta jer je povodom tog pitanja ovdje usvojen zakon o auto putu, gdje smo imali raspravu i o Ugovoru o projektovanju i izgradnji i o Ugovoru o finansiranju i najdugotrajniju raspravu o jednom zakonskom aktu. Zato mogu da kažem da bih poželio mom nasledniku da što prije okonča ovu dionicu i da što prije započne sledeću dionicu, a da vrlo brzo počnemo i radove na jadransko-jonskom auto putu primorska varijanta.

Naravno, nemam ni ja naikakav, nisam idealista da će se manipulacija oko ovog pitanja nastaviti i dalje u pojedinim medijima, ali vrlo je važno zaista da se čuju ovakvi odgovori.

Hvala Vam.

Prelazimo na sledeće pitanje koje postavlja poslanik Andrija Popović. Izvolite.

ANDRIJA POPOVIĆ (20.03.19 12:57:40)

Zahvaljujem, predsjedniče.

Poštovana skupštino, uvažene građanke i građani Crne Gore i crnogorske dijasporo, poštovani predsjednište, članovi i članice Vlade.

Poslaničko pitanje upućeno premijeru u ime Liberalne partije glasi:

Da li su državne institucije u okviru Vlade i izvršne vlasti spremne da zaštite ustavni i pravni poredak naše države u slučaju eventualne radikalizacije dosadašnjih dostojanstvenih i mirnih protesta, imajući u vidu gorko crnogorsko iskustvo iza sebe da su oni uglavnom prerastali u nasilne demontracije, koje su vodile destabilizaciji države? Podsjećam na 1988.godinu prevrat i takozvanu antibirokratsku revoluciju, istina tada u okviru jednopartijske socijalističke državne zajednice, zatim, 1998.godinu nakon izbora gospodina Đukanovića za predsjednika Crne Gore, potom 2008.godine nakon priznanja Kosova, 2015., 2016.godine za vrijeme protesta Demokratskog fronta.

Obrazložene:

Hipotetičko pitanje, koje sad najviše mori gradane, građanke Crne Gore i naše dijasporo, potisnulo je sva ekonomsko - socijalna pitanja u drugi plan, može li doći do destabilizacije naše države, možemo li doći u sličnu situaciju u kojoj je Crna Gora bila 1916.godine nakon odlaska kralja Nikole i Vlade u egzil u Francusku, tada s osnovnim motivom da ne potpiše bezuslovnu kapitulaciju pred tadašnjom Austrougarskom, potom nelegitimnog uličnog organizovanja takozvane Podgoričke Skupštine 1918.godine i nestanka Crne Gore kao države. Slično se desilo, u drugačijem društvenom uređenju 1988.- 1989., kada je kroz takozvanu antibirokratsku revoluciju

izvršen prevrat, tadašnji najviši crnogorski državni funkcioneri su na zahtjev demonstiranata podnijeli ostavke i bukvalno na ulici je izabrano novo rukovodstvo. Nastaje raspad državne zajednice, počeo je građanski rat u gotovo svim državama ex YU, ogromna inflacija.

Tek poslije 10 godina, 1998. godine Crna Gora se okrenula sebe, nakon izbora preporođenog Đukanovića za predsjednika Crne Gore kada je 19. oktobra 2017. u drugom krugu izbora postao šef države, 1997. godine. To je jedan od najznačajnijih datuma novije naše istorije, činom presudne podrške Đukanoviću tada su liberali okrenuli točak crnogorske istorije. Uz pomoć crnogorskih liberala, socijaldemokrata, manjinskih naroda i stranaka, zajedno sa drugačijim DPS-om, zauzeli smo novi, euroatlantski kurs i od tada postigli velike uspjehe, naročito na spoljno političkom i ekonomskom planu, od najmanje razvijene republike u SFRJ, sa najmanjim platama i penzijama, do najrazvijenije sa najvišim primanjima, izuzev zemalja Evropske unije. Zbog toga crnogorski liberali imaju i posebnu odgovornost, da sačuvamo teško stečene tekovine na referendumu 21. maja 2006. godine i ponovo obnovljene Crne Gore, plaćene ogromnom energijom i životima mnogih naših patriota. Naravno, govorio sam o potpuno drugačijim vremenima i drugačijim državnim uređenjima, ipak danas je Crna Gora nezavisna i suverena država, članica NATO alijanse, vjerovatno prva naredna članica EU, mnogo je pozitivnog urađeno u posljednjih 21 godinu, nesporno uz sijaset grešaka na polju vladavine prava, ljudskih prava i sloboda ali i ekonomskih promašaja. Ali kao što znamo istorija je učiteljica života. Stalno nas podsjeća na razne manifetluka naših političkih protivnika koji decenijama mijenjaju samo taktiku i metode borbe s ciljem urušavanjem naše države. Uz ustavno opredjeljenje građana Crne Gore da žive u državi u kojoj su osnovne vrijednosti sloboda, mir, tolerancija, poštovanje ljudskih prava i sloboda, multikulturalnost, demokratija i vladavina prava, vjerujem da nećemo nikad više dozvoliti da izgubimo Crnu Goru, da nam se ponovi 1918, ni 1988. godina. Vjerujem da je sada Vlada Crne Gore, države članice NATO-a i već ojačane državne institucije spremna da u slučaju bilo kakve potrebe zaštiti našu državu, suverenost, državnu teritoriju, pravni poredak, kao i granice slobode po kojima je svako obavezan da se pridržava Ustava i zakona.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (20.03.19 13:03:30)

Hvala, poslaniče Popoviću.

Ima riječ predsjednik Vlade Duško Marković. Izvolite.

DUŠKO MARKOVIĆ (20.03.19 13:03:39)

Poštovani poslaniče Popoviću,

Zahvaljujem na postavljenom pitanju, a posebno na svojevrsnoj brizi koju zasnivate na neprijatnom nasleđu i iskustvu koje smo prolazili u prethodnih nekoliko decenija. Nije nepoznanica da je Crna Gora i u najbližoj prošlosti bila izložena ozbiljnoj političkoj, bezbjednosnoj destrukciji, kako iznutra tako i izvana koja je imala za cilj destabilizaciju države.

Odgovoriću na vaše pitanje direktno i na samom početku. Crnogorske institucije sposobne su i spremne da zaštite ustavno pravni poredak naše zemlje u bilo kom trenutku i u bilo kojim okolnostima. Ovo temim na činjenici da je Crna Gora država izgrađenih institucija, članica NATO-a, politički stabilna zemlja utemeljenih demokratskih i evropskih vrijednosti. Dakle, uprkos izazovima koji nas prate uključujući i svaki dan mandata ove vlade i ovog parlamenta, istrajavamo na planu zaštite države, zaštite građana i njihovih interesa, a pokušaji destabilizacije učinili su da naš bezbjednosni aparat svakog dana postaje sve kompaktniji a država sve stabilnija.

Poslaniče Popoviću, u obrazloženju poslaničkog pitanja napravili ste sistematičan istorijski osvrt i ukazali na eventualne skrivene namjere pod plaštom aktuelnih građanskih protesta. Iako možemo sumnjati u političku pozadinu, odnosno slutiti neke druge namjere i ambicije organizatora, mislim da opasnosti po državu i njen politički sistem nema. Ne mislim nego sam siguran jer naša zemlja danas nije Crna Gora iz 1918. niti iz 1998. To su bile drugačije istorijske okolnosti, ne samo u Crnoj Gori nego i u okruženju. Ali, podsjetiću va, i pored takvih okolnosti Crna Gora je odgovorila tim izazovima, izborila svoju evropsku i evroatlantsku budućnost koja, kao ni njena nezavisnost

ničim ne može biti ugrožena. Želim da vjerujem da to ne žene ni demonstranti koji protest vide kao način za iskazivanje mišljenja povodom dozvoljenih ciljeva koji ih objedinjuju. Takođe vjerujem da oni ne žele rušiti već graditi, ali ono što nećemo dozvoliti je upravo stvaranje atmosfere prevrata o kojoj vi izražavate svoju bojazan a takav ambijent može dovesti do neželjenih posljedica.

Protesti jesu demokratski i legitiman način ispoljavanja mišljenja i isticanja zahtjeva. Razumijemo ih i to posebno onda kada su motivisani željom za poboljšanje standarda i kvaliteta života građana. Međutim, moramo se saglasiti da Vlada na tome svakodnevno radi, a na svega pola mandata uz zapažene rezultate koji su vidljivi, mjerljivi, tako reći svakodnevni. Stopa rasta ekonomije od skoro 5% u prethodnih dvije godine, otvaranje novih radnih mjesta sa efektom smanjenja nezaposlenosti sa 12 hiljada lica u odnosu na 2016. godinu, rekordi u turizmu, poljoprivredi, razvojni zamah u infrastrukturi, već sam govorio prethodno, ravnomjerni regionalni razvoj, ali i ne onaj iz strategija nego na terenu daju mi za pravo da kažem da nema mjesta protestima povodom rada Vlade, ona je obezbijedila besplatno školovanje za studente 1.500 novih mjesta za djecu u vrtićima, rekonstrukciju i izgradnju preko 150 objekata u prosvjeti i zdravstvu, novim radnim mjestima u ovim sektorima.

U prvoj godini implementacije besplatnog studiranja Vlada je izdvojila 1,5 miliona eura za ovu namjenu, a liječenje naših građana u renomiranim klinikama u inostranstvu tokom 2017. i 2018. godine, koštalo je ovu državu 16,5 miliona eura. Dakle, novac za liječenje naših građana. Dakle, činimo sve da budemo kvalitetan servis našim građanima. A u pogledu stabilnosti i održivosti javnih finansija, redovnost isplate socijalnih davanja, plata, penzija i 180 miliona eura naplaćenih poreskih prihoda više u 2018. godini, po meni su upravo to razlozi za optimizam, a ne za protest. Nijesam sitničar ali podsjetiću da svakog 1. u mjesecu plate primaju i oni koji ih nijesu opravdali u ovom domu. Ne mogu reći da je to novac građana, to je novac onih koji rade, a ovi da bi radili Vlada i ova politika moraju da obezbijede i stvore uslove. I ovo nije projektovani rezultat program rada 41 Vlade. Ovo su rezultati iznad naših projekcija i očekivanja. Bez obzira na primjere povoljnih rezultata prostora za poboljšanje stanja u svim društvenim segmentima ima pa i u ekonomskom i u političkom životu, ali dijalog o tome prvenstveno treba da se vodi u okviru institucija koje su u Crnoj Gori legitimne i funkcionalne.

Uvaženi poslanice, uvaženi poslanici,

Posebno želim da se osvrnem na zahtjeve za ostavkom Vlade još jednom jer su oni, između ostalog inspiracija za proteste. Takvi zahtjevi nijesu utemeljeni jer Vlada ima podršku u Parlamentu u kojem je izabrana. Politički subjekti koji pribjegavaju korišćenju građanskih protesta zarad ostvarivanja svojih političkih ciljeva treba da se prisjete da su od istih tih građana izabrani da budu u Parlamentu i da pored prava i benefita koje koriste imaju obavezu da učestvuju u radu institucija. To je jedini demokratski način u zemlji koja pripada evropskom i evroatlanskom prostoru. Najveći dio građana koji na ulici traže ostavke ni onda kada se vlada birala a ni danas, nijesu davali podršku politikama koje su je konstituisale. Oni su dali podršku nekoj drugoj politici koja treba da bude predstavljena u ovom domu. Zbog toga ih pozivam da u Skupštini pokrenu inicijativu za ocjenu i provjeru rada Vlade. A kao zamjenik prdsjednika Demokratske partije socijalista spreman sam da zatražim da poslanici naše stranke podrže takvu inicijativu. Da smo spremni da vodimo dijalog o svim važnim društvenim pitanjima svjedoči i slučaj izgradnje vrtića u Baru koji smo obustavili. Mi u Vladi pažljivo slušamo šta građani imaju na dan kažu. Dakle, građanski protesti a ne politički rezultirali su odlukom Vlade da gradimo vrtić na novoj lokaciji za isključivo dobro djece i njihovih porodica. Znači, sve dok aktuelna okupljanja služe proklamovanoj namjeri za koju se predstavljaju Vlada pozdravlja takav pristup ali ne na uštrb reda, stabilnosti i sprovođenja politika na dobrobit svih građana Crne Gore. Institucije su tu spremne da zaštite ustavni i pravni poredak naše države, ali daleko od toga da želim da se to provjerava u praksi. Obezbeđivanje svih uslova za organizaciju demonstracija i protsta omogućavamo i garantujemo ambijent slobode izražavanja mišljenja i potvrđujemo demokratski kapacitet koji krase Crnu Goru. Hvala na pažnji.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (20.03.19 13:11:19)

Hvala, predsjedniče Vlade.

Poslanik Popović, komentar. Izvolite.

ANDRIJA POPOVIĆ (20.03.19 13:11:26)

Hvala, predsjedniče Vlade, na ohrabrujućem odgovoru. Nijesam ni sumnjao da će biti sličan, naravno postavljeno je pitanje radi građana, građanki Crne Gore koji se s pravom boje što će se desiti.

Nekoliko opservacija. Dakle, ovo su dostojanstveni i mirni protesti opozicije, motivi su razumljivi, neko iz političkih, neko iz ekonomskih, neko iz socijalnih razloga je izašao na proteste. Za razliku od protesta koji se dešavaju u Srbiji u Beogradu i Albaniji, odnosno u Tirani ovi su protesti mirni i dostojanstveni. Da li se Crna Gora može izdići iznad tog balkanskog sindroma, nijesam siguran, ali sigurno je da za sad nema nikakve naznake da će preći onu granicu i da će se neka vatra zapaliti, jer kad se zapali vatra niko ne zna u kojem će smjeru ona krenuti. Ono što je možda i ohrabrujuće ovdje kod ovih protesta to je da je ne predvode lideri opozicije kao što je u Tirani i Beogradu. Dakle, iako to može biti zabranjivajuće na neki način, opozicija je ukinula ovlašćenje opozicionim liderima i stavila ih neđe na dno kolone. Jer me strah u momentu kad lideri pređu u vrh kolone, sa svom tom zapaljivom retorikom, što se može desiti.

Još jedna stvar, ne želim da komentarišem radnje druge grane vlasti, u ovom slučaju pravosuđa. Da ne zaboravimo da je neposredan povod za proteste bila afera "Koverta", kako mi bokelji kažemo. U okviru afere "Atlas banke" već je prošlo dva mjeseca, Agencija za sprečavanje korupcije je dala svoj sud, ali mi nemamo nikakvog ...(prekid)... od strane pravosuđa. Pitam se zašto, da li je to slučajno ili namjerno? Ne smijemo nikako zaboraviti što nam se desilo prije tri mjeseca kad su nam hapsili poslanike Medojevića i Kneževića zbog verbalnog delikta u trenutku kad je nastabilnija bila država, kad se radilo na reformi izbornog zakonodavstva. Ja apelujem na pravosuđe da i ovu aferu dovede brzo do kraja i na neki način smiri javnost.

Još jedna stvar za kraj. Rekao sam navikli smo na marifetluke opozicije. Dakle, to je uvijek neka, kako mi sportisti kažemo taktika. Taktika se mijenja normalno od izborne utakmice do izborne utakmice, od izbornog ciklusa do izbornog ciklusa. Znamo kakav su nam politički štos prodali 2016. godine kad samo izabrali vladu izbornog povjerenja. Naravno sve vodi ka tome da oni ponovo traže vladu izbornog povjerenja, tehničku vladu ili kako se već zove, ali to nije izborna volja građana, to nije izborna volja građana, ne možemo svi mi parlamentarne stranke biti dio vlasti, dio većine, a ono što je najgore na što je upozoravala Liberalna partija tada 2016. godine iako se pristane na vladu izbornog povjerenja neće priznati izbore. Tako da i ovaj put moramo voditi računa što radimo, i ako opoziciji damo vladu tehničkog povjerenja ili vladu izbornog povjerenja, oni svakako neće priznati naredne parlamentarne izbore ako ih izgube. Zahvaljujem.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (20.03.19 13:16:52)

Hvala, poslaniče Popoviću.

Želi odgovor na komentar predsjednik Vlade. Izvolite.

DUŠKO MARKOVIĆ (20.03.19 13:17:03)

Poslaniče Popoviću,

Ja mislim da se Crna Gora razlikuje od svih drugih u regionu rekao bih i šire kada su na ispitu demokratske vrijednosti i standardi, pa i u ovom slučaju. Da vas podsjetim da već treći put ja mislim predsjednik države i predsjednik najjače stranke u koaliciji poziva predstavnike građana koji su u organizaciji protesta na razgovoru o svim pitanjima i da nema odgovora sa druge strane ili ga još nema.

Ja sada želim, naravno pošto je i Vlada dio ovog paketa radi promjene vlasti u Crnoj Gori bez izbora, evo pozivam odavde predsjednike parlamentarnih stranaka na dijalog sa Vladom u okviru Parlamenta i sa Parlamentom o svim pitanjima važnim za ovu zemlju. Dakle i o integraciji i

stepenu te integracije i onome što treba da uradimo da je ubrzamo, i o ekonomiji i nivou razvoja i definisanju prioriteta i ciljeva ekonomskog razvoja da bi standard građana što prije bio bolji, naravno i o političkom sistemu i demokratiji kao neophodnom standardu. Evo još jednog poziva ovoga puta za lidere političke opozicije, parlamentarne opozicije.

Dakle, za razliku od drugih Crna Gora poziva na razgovor iako na to nijesmo prinuđeni, iako nijesmo zabrinuti zbog protesta, već na proteste gledamo demokratskim očima. Vjerujte mi da sam očekivao da će na tim protestima se govoriti o niskim stopama rasta koje nisu dovoljne za ubrzani ekonomski razvoj, da će na tim protestima se govoriti o nekim socijalnim nedostacima naše socijalne politike ili drugih politika. O tome se ne govori. Traže se ostavke i model formiranja vlade koja će dezavuisati izborni proces i rezultate izbornog procesa iz 2016. godine.

Vi ste rekli ne znate kako se to zove. Ne znam ni ja ali znam da se u Vladu ne može ući bez izbora. Kako da u tu vladu uđu predstavnici građana kada nijesu dobili na izborima. Dakle, ta čitava struktura ignoriše ovdje većinu u Crnoj Gori. Da li su se obratili nekom od vas? Ne. Dakle, mi za njih ne postojimo, ne postoji 180.000 građana koji su nam dali nešto više podršku na zadnjim izborima. Je li to demokratija? Dakle nije. Iza ovoga moguće stoje neki drugi ciljevi. Ali dok se oni god ispoljavaju na demokratski način u okviru demokratskih standarda u kojima nijesu ugrožena prava drugih, u kojima nije ugrožena imovina pojedinca i države..... (prekid).... ustavni i pravni poredak mi ćemo na to gledati veoma mirno i veoma opušteno. Dakle, ponavljamo i zbog domaće i međunarodne javnosti tu smo da razgovaramo. O ucjenama i modelu uzmi ili ostavi nema priče u Crnoj Gori. Demokratija ima svoja pravila ali u tim pravilima su i demokratska ograničenja.

Vidjeli ste da je predsjednik Makron zabranio okupljanja na Jelisejskim poljima demonstrantima zbog toga što je to prešlo u rušenje države i kompromitaciju liberalnih demokratskih vrijednostima na kojima je zasnovana Francuska. Crna Gora pripada tom sistemu vrijednosti. Dakle, protesti, demokratija, slobode mišljenja, zahtjevi ali i dijalog, dijalog sa onima kojim morate. Kako da se napravi tehnička vladabez naše koalicije. Kako da se napravi neka vlada izbornog povjerenja bez naše koalicije? Ne može. Oni se dogovaraju između sebe, ali dobro, na kraju će doći kod nas. Hvala vam.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (20.03.19 13:21:07)

Hvala.

Poštovane kolege, ovim smo završili dio sjednice koji je posvećen Premijerskom satu.

Par minuta pauze i nastavljamo sa pitanjima prvo za potpredsjednika Vlade Milutina Simovića.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (20.03.19 13:31:38)

Koleginice poslanice i kolege poslanici, nastavljamo sjednicu.

Prelazimo na dio sjednice posvećen poslaničkim pitanjima.

Posjećam Vas na istoj sjednici poslanik može da postavi najviše dva poslanička pitanja, vrijeme za poslanička pitanja iznosi najviše tri minuta. Predsjednik Vlade, ministar i drugi ovlašćeni predstavnik Vlade odgovara na poslaničko pitanje usmjereno u trajanju do pet minuta po jednom pitanju.

Posle datog odgovora na poslaničko pitanje, poslanik koji je postavio pitanje ima pravo da u trajanju najviše tri minuta komentariše odgovor i može postaviti dopunsko pitanje u trajanju najviše jedan minut, predsjednik Vlade ministar i drugi ovlašćeni predstavnik Vlade, odgovor na dopunsko pitanje da je shodno odredbi Poslovnika koja se odnosi na odgovor na poslaničko pitanje do pet minuta. Pisani odgovor na poslaničko pitanje daje se na izričit zahtjev poslanika koji je postavio pitanje i dostavlja se preko predsjednika Skupštine najkasnije do početka naredne sjednice posvećene premijerskom satu.

Prelazimo na postavljanje pitanje.

Prvo razmatramo pitanja koja su usmjerena Milutinu Simoviću, potpredsjedniku Vlade za

ekonomsku politiku i finansijski sistem i ministru poljoprivrede ruralnog razvoja.

Prvo pitanje postavila poslanica Marta Šćepanović.

Poslanice Šćepanović,imate riječ.

MARTA ŠĆEPANOVIĆ (20.03.19 13:33:00)

Na osnovu člana 187 Poslovnika Skupštine Crne Gore, potpredsjedniku Milutinu Simovicu,postavila sam sljedeće poslaničko pitanje:

Kako teče realizacija IPARD projekat u Crnoj Gori,odnosno kako ocjenjujete dosadašnju dinamiku samog procesa i zainteresovanosti prije svega popljoprivrednih proizvođača za ovu vrstu podrške.

Obrazloženje:

Imajuću u vidu dosadašnji Ipard programa na razvoj sektora poljoprivrede i ono što ovakva vrsta podrške je obezbijedila poljoprivrednim proizvođačima u Crnoj Gori, u različitim oblastima poljoprivredne proizvodnje poslednjim aktivnostima ministarstva, a kada ovo kažem prije svega mislim na potpisivanje samih ugovora i gotovo svakodnevno predstavljane konkretnih rezultata ovog vida pomoći,kako u vidu novih otvorenih radnih mjesta tako i u vidu novih savremenih prerađivačkih kapaciteta i dostignutih stadarda kvaliteta i bezbjednosti hrane,povećanje obima proizvodnje i unapređenje konkutrenosti.Složićemo se da sve ovo predstavlja možda i krunu dosadašnjih uspješnih aktivnosti u oblasti kontinuirane podrške poljoprivrednicima od strane resornog ministarstva, kroz ovakve vrste programa.

Kao što smo juče čuli i sam ambasador Evropske unije u Crnoj Gori Aivo Orav,rekao je da impresioniran konkretnim rezultatima EU podrške crnogorskim preduzetnicima u oblasti poljoprivrede i prerade hrane, te da se sam uvjerio da preduzetništvo poljoprivredniku unapređuje svakodnevni život građana Crne Gore. Kao što smo kada je raspisan poziv prošle godine, imali priliku da čujemo ovim programom će biti investirano ukupno 87 miliona eura bespovratno podršku od 39 miliona eura iz EU pristupnih fondova oko 11 miliona eura iz nacionalnog budžeta,ono što je svakako bilo najvažnije da se ovim pozivom faktički pokriveni svi sektori poljoprivredne proizvodnje i da pravo na učešćima imaju sva pravna i fizička lica koja imaju registrovanu poljoprivrednu proizvodnju ili se već bave nekom vrstom poljoprivredne proizvodnje, i da predmeti investicije može biti širok spektak od izgradnje ili rekonstrukcije objekata,nabavke opreme i mehanizacije do voćnjaka,vinograda,maslinjaka i investicija u sistemu za korišćenje obnovljivih izbora energije.

Posebno je važno podrška mladim farmerima i to je ono što me posebno interesuje koliko ima mladih poljoprivrednika i da li postoji trend rasta kada su u pitanju mladi poljoprivrednici.S obzirom na impozantne podatke o čini mi se nikad kvalitetnijim,sadržajnijim programom podrške ne samo u sektoru poljoprivrede negu i u ukupnom privrednom sektoru zahvaljujući ovome,prосто želim da date vaš lični osvrt na dosadašnji tok akvitnosti po ovom pitanju, i prosto vaš ukupan utisak vezano za cijeli ovaj poziv.Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (20.03.19 13:36:09)

Zahvaljujem se, poslanici Šćepanović.

Riječ ima Milutin Simović,potpredsjednik Vlade za ekonomsku politiku.

Odgovor.

MILUTIN SIMOVIĆ (20.03.19 13:36:18)

Zahvaljujem se, uvaženi potpredsjedniče Parlamenta.

Želim da se zahvalim i uvaženoj poslanici Šćepanović,na postavljenom pitanju, i želim da istaknem istinsko zadovoljstvo jer u ovom visokom domu postoji kontinuirano iteresovanje za realizaciju ovog važnog programa kako ste i sami istakli u Crnoj Gori, za koje je obezbjeđena

bespovratna podrška od strane evropskih fondova u iznosu od 75%, i ne treba zaboraviti da u toj bespovratnoj podršci izdvajamo iz nacionalnog budžeta 25%. To interesovanje rezultira već treći poslanički pitanjem u proteklih godinu dana i to me posebno raduje, posjetimo se da je uvaženi poslanik Anđušić, takođe imao dva poslanička pitanja na temu sprovođenja ovog veoma bitnog programa u Crnoj Gori, i ono što mislim da je veoma važno istaći i ušta vjerujem, da zajedno možemo da konstatujemo da kao odgovor na ova interesovanja u odnosu na ovaj program uvijek zajednički možemo konstatovati napredak. Rekao bih ne samo mi ovdje u našem važnom dijalogu između poslanika i prestavnika Vlade, nego sam siguran da taj napredak negdje se evidentira, bilježi i neposredno od onih koji imaju od tih korisnika, oni koji su aplicirali kako bi od svoje poljoprivredne proizvodnje, ako u primarnom dijelu, tako i u Sektoru prerade.

Taj napredak, se mjeri on je evidentiran brojem objavljenih poziva, brojem prijava i već sada možemo da kažemo brojem potpisanih ugovora. Do sada su objavljena i promovisana dva javna poziva kroz ovaj IPARD imali smo prvi javni poziv za mjeru jedan, to je podrška za primarnu proizvodnju i objavljeni javni poziv za mjeru tri to je podrška za ulaganje u Sektor prerade. Kakve smo rezultate postigli. Dakle, kroz mjeru jedan kojom se podržavaju investicije od 10 hiljada eura do 500 hiljada eura, sa bespovratnom podrškom čak do 70% dobili smo 389 zahtjeva, to je za nas bilo biću ovdje potpuno otvoren jedno veliko iznenađenje pozitivno, jedno veliko ohrabrenje, ali i poseban izazov da se toliki veliki broj zahtjeva obradi na jedan efikasan način, ali poštujući ono što su propisane veoma zahtjevne evropske procedure koje važe u ovom problemu. Tih 3809 zahtjeva je u svojoj osnovi tražilo i apliciralo za ukupne investicije od čak 27 miliona eura, i one su bile iz svih opština u Crnoj Gori. Ono što je posebno ohrabrenje pričali smo danas o sjeveru i ne samo danas, rekao bih najmanje pričali nego realizovali važne projekte, čak 57 % prijavljenih aplikacija odnosno precizno 221 aplikacija se odnosila na poljoprivredne proizvođače sa sjevera Crne Gore. Do danas imamo potpisan 31 ugovor za ovu mjeru, sa ukupnom investicijom poljoprivrednih proizvođača od 1,3 miliona eura i bespovratnu podršku 750 hiljada eura. Dakle, 389 pristiglih zahtjeva na današnji dan 31 potpisani ugovor.

Zašto to tako sporo ide? Pa morali smo nakon prijema tih aplikacija da uputimo tim korisnicima tim aplikantima čak 375 zahtjeva za dopunu dokumentacije, tu se izgubilo malo vremena odnosno to je prvi ciklus i negdje je za očekivati bez obzira što smo prošli kroz jedan veoma dobar pripremljeni period za realizaciju velikog IPARD-a kroz dugogodišnju primjenu IPARD lajka to je bila škola za veliki IPARD, ipak još uvijek nedostaje taj dovoljni nivo preciznosti u obradi biznis planova, i morali smo da uputimo 375 zahtjeva za dopunu dokumentaciju, bio izbor da li odbiti te aplikante, bilo bi čini mi se nepravedno, bilo bi neracionalno i to nije naš cilj da odbijamo ... naš cilj je da pomognemo poljoprivrednim proizvođačima. I kroz tu dopunu dokumentacije koja je trajala sada već možemo da kažemo da je snažno krenulo terenska kontrola i da će broj ovih ugovorenih projekata biti sve viši, postavili smo zadatak da (prekid)... da negdje do polovine aprila pokušamo ugovoriti sve one aplikacije koje budu pozitivne ocijenjene. Kroz mjeru tri kojom se podržavaju investicije u Sektoru prerade, posjetiću sa prihvatljivim troškovima od 40 hiljada do čak milion i 500 hiljada eura i gdje je besplatna podrška do 50% imali smo ukupno 45 zahtjeva za investicije oko 28 miliona eura, i uz očekivanu besplatnu podršku od 14 miliona eura. Ovaj javni poziv smo u potpunosti realizovali i već smo ugovorili sve one koji su imali svoju pozitivnu ocjenu i ugovorili smo napravili smo 20 ugovora za investicije vrijedne 11,8 miliona i sa očekivanom bespovratnom podrškom od čak 4,9 miliona eura. Mi smo sigurni da ova značajna ulaganja i kroz mjeru 1 i kroz mjeru 3, da oni moraju da ostave značajne pozitivne efekte na crnogorsku poljoprivredu. Ne kažemo slučajno da je već uveliko započela godina jednog novog velikog investicionog sektora iz poljoprivrede i zbog toga ovakvi utisci juče i uvaženog ambasadora Orava, utisci svih onih koji su u prilici da obiđu te nove pogone, da se osvjedoče da u tim novim pogonima su usvojeni novi standardi da je nabavljena nova oprema, da u tim pogonima rade neki novi ljudi, da su obezbijeđena nova radna mjesta, da je podignuta konkurentnost tih proizvodnih objekata, da ti proizvodni objekti su usaglašeni sa najzahtjevnijim evropskim standardima kad je u pitanju bezbjednost hrane. Jednom riječju raste konkurentnost sektora poljoprivrede. Mnogo tu ima, dosta toga da se uradi ali ja sam siguran da ovi ohrabrujući impulsi sa ovako sve izdašnjim agrobudžetima i sa sve izdašnjom i kontinuiranom podrškom od strane evropskih predpristupnih fondova ja sam siguran da ćemo u narednom periodu bilježiti zajedničke iskorake.

Normalno, u cijelom tom poslu uvijek kažemo najvažnije mjesto pripada vrijednim

domaćinima, vrijednim preduzetnicima, kreativnim preduzetnicima i zbog toga negdje i potreba i naša obaveza i odgovornost da u odnosu na to što oni žele i hoće da imamo još senzibilniji, još otvoreniji, još efikasniji pristup sa nivoa svih institucija koje su uključene u realizaciji ovoga projekta. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (20.03.19 13:44:16)

Hvala, potpredsjedniče Simoviću.
Koleginica Marta Šćepanović, pravo na komentar odgovora.

MATA ŠĆEPANOVIĆ (20.03.19 13:44:23)

Zahvaljujem se potpredsjedniku. Poljoprivredi je svaka pomoć dobro došla i Ministarstvo tu svakako daje svoj maksimum ali je u cijelom tom procesu važna i pomoć lokalnih samouprava opština i prosto želim da čujem i od vas kao neko ko, vidi se je praktično stalno na terenu, prosto jedan vaš utisak koliko ste zadovoljni sa podrškom lokalnih samouprava poljoprivrednicima, koliko opštine vode računa o poljoprivrednicima sa svoje teritorije i da li tu ima prostora sa lokalnog nivoa za određenu područsku ili određene povlastice za poljoprivrednike.

Ja ću proso reći jedan svoj utisak kada sam bila zaposlena u Opštini Kolašin da nekako mi se tada činilo da poljoprivrednici se više direktno obraćaju Ministarstvu koje je potpuno okrenuto ka njima, da nemaju baš uvijek partnera u lokalnim samoupravama. Ne znam sada situacija kakva je da li se nešto promijenilo, ali svakako mislim i da su opšte te koje trebaju biti prva adresa poljoprivrednicima, a Ministarstvo je to oduvijek uvijek skoncentrisano na poljoprivrednike, jer mnogo je teže ljudima iz Ministarstva u obilazak terena da idu bez podrške lokalne samouprave, to je prije svega i njihov posao. Želim prosto da čujem vaš utisak u ovih posljednjih godina kakva je sada situacija na terenu povodom tog pitanja. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (20.03.19 13:46:14)

Hvala, poslanici Šćepanović.
Da li ste postavili dopunsko pitanje?
Izvolite, potpredsjedniče Simović.

MILUTIN SIMOVIĆ (20.03.19 13:46:23)

Razumio sam da je dopunsko pitanje i u skladu sa Poslovníkom iskoristio bih svoje pravo da odmah odgovorim.

Hvala na dopunskom pitanju i dobro ste primijetili, rekao bih ništa novo. Dakle, raditi posao u Ministarstvu poljoprivrede ja mislim da je nemoguće, nije dobro bez te neposredne komunikacije sa terenom, komunikacije sa lokalnim samoupravama, komunikacije sa preduzetnicima, komunikacije sa domaćinima, jer to je jedini način da se osjeti problem na terenu, da se čuju sugestije, da se čuje uvijek poželjna kritika da se usmjeravaju naše odluke, da se usmjerava naša politika i to radimo i to ćemo raditi i u narednom periodu na dobro tih lokalnih samouprava i na dobro tih vrijednih domaćina i preduzetnika.

Dakle, utisci, govorio bih o dobrim primjerima i kada su u pitanju pojedine lokalne samouprave koje u svom budžetiranju prepoznaju i neke opštinske agrobudžete koji se pridružuju ovim posticajnim sredstvima sa nivoa agro budžeta koji se kreira sa nivoa Vlade, odnosno Zakona o budžetu koji se usvaja ovdje u Parlamentu. Mislim da se sada situacija značajno promijenila nakon nedavnog donošenja novog Zakona o finansiranju lokalnih samouprava koji je ovaj visoki dom usvojio negdje čini mi se krajem decembra, žao mi je što je tek objavljen, kako sam dobio informacije, tek negdje u drugoj polovini januara, ali tu želim da posjetim na efekte tog novog

zakona kojim se Vlada, uočavajući probleme u lokalnim javnim finansijama, odrekla dijela svojih (prekid) samouprava i na nivou svih opština pozitivni efekat na lokalne javne finansije oko 14.200.000 eura. Kako to izgleda po pojedinim opštinama? Zahvaljujući tim novim rješenjima u tom novom zakonu o finansiranju lokalnih samouprava, na primjer Opština Kolašin iz koje vi dolazite dobiće više svojih izvornih prihoda 1.090.000 eura. Na primjer, Opština Bijelo Polje čak 2.600.000 eura, Mojkovac 900.000 eura. Gospodine Genci Opština Ulcinj 1.690.000 eura, Pljevlja 2.428.000 eura, Berane 1.300.000 eura. Uzimam onako rekao bih neke dobre primjere.

I sada vezano za vaše pitanje, naše očekivanje je da ova dodatna sredstva i ovi dodatni prihodi lokalnih samouprava, nadamo se da neće biti utrošeni za plaćanje perekobrojnih zaposlenih u tim lokalnim samoupravama, nadamo se da to neće biti sredstva za novo neproduktivno zapošljavanje, nego se nadamo da će ovi dodatni prihodi biti jedan dobar podsticaj za realizaciju mnogih infrastrukturnih projekata u tim lokalnim samoupravama, da mnogi ti infrastrukturni projekti realizovaće se upravo u ruralnom području. I nadamo se da će dio ovih sredstava koji su novi prihodi u pojedinim lokalnim samoupravama biti pretočeni u njihove lokalne agrobudžete.

Kazaću o dobrim primjerima, jer sam to najavio. Opština Nikšić već godinama značajno ulaže u svoju seosku infrastrukturu, kapitalne projekte seoskih vodovoda nedavno u Vračnovićima, u Banjanima i u Župi i mnogim drugim sredinama, ne samo vodovodi nego i značajna putna infrastruktura. Pogledajmo opštinu Pljevlja koja već godinama unazad, evo gledam gospodina Vukovića koji je kreirao taj prvi agrobudžet na nivou lokalne samouprave, koji iz godine u godinu se sada povećava, jedna svojevrsna domaćinska briga prema potrebi poljoprivrednih proizvođača.

Bio sam nedavno u Mojkovcu, vidio sam da je tamo agrobudžet višestruko povećan u odnosu na ono što je bilo stanje prije koju godinu. Ja sam siguran da će i Kolašin na bazi ovih dodatnih prihoda prepoznati obavezu, potrebu, odgovornost da dio tih dodatnih prihoda, a o tome smo već razgovarali u mojoj nedavnoj posjeti u razgovoru sa predsjednikom opštine gospodinom Bulatovićem i njegovim saradnicima, jer smo već prepoznali konkretne projekte koje ćemo raditi. Opština Bijelo Polje rekao bih jedan veoma domaćinski odnos. Ne želim nikoga da preskočim ali mislim da su to opštine koje treba da budu dobar primjer i drugim opštinama. Opština Petnjica koja kroz ovaj dodatni novi zakon dobija oko 339.000 eura novih prihoda, već i ranije je značajno ulagala i pomagala svoje domaćine. Opština Andrijevića i mnoge druge. Danilovgrad takođe.

Prosto ne želim da izostavim ali ja mislim da sada u toj jednoj dobroj sinergiji, partnerskom odnosu Vlade, odgovornih lokalnih samouprava i građana u tim lokalnim samoupravama možemo, treba i hoćemo da bilježimo korake koji znače poboljšanje uslova života na seoskom području. Podrška tom jednom poslu nije ni malo laka i nije ni malo zahvalno, ali skidamo prosto hipoteku produženja u odnosu na to zanimanje i poboljšavamo uslove života našim vrijednim poljoprivrednim proizvođačima.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (20.03.19 13:52:46)

Zahvaljujem potpredsjedniku Simoviću.

Prelazimo na drugo pitanje koje je postavljeno potpredsjedniku Simoviću, a pitanje je postavio poslanik Filip Vuković.

Poslaniče Vukoviću, imate riječ.

FILIP VUKOVIĆ (20.03.19 13:53:03)

Hvala, gospodine potpredsjedniče.

Pitanje koje sam postavio ministru Milutinu Simoviću potpredsjedniku naše Vlade glasi: "Koliko iznosi površina poljoprivrednog zemljišta na teritoriji Opštine Pljevlja u hektarima, može i u km2 ako vam je lakše, ali obično je poljoprivredno zemljište u hektarima, sa koliko procenata učestvuje u ukupnom poljoprivrednom zemljištu Crne Gore, poljoprivredno zemljište, njive, livade, pašnjaci, voćnjaci, vjerovatno i još nešto"?

Razlozi postavljanja ovog naizgled jednostavnog pitanja leže u tome da ne da podsjetim ministra s bozirom da je on dugogodišnji ministar, jako dobro poznaje cijeli poljoprivredni potencijal naše države, a poslije Nikšića mislim da najbolje poznaje Pljevlja ne zato što je bio partijski koordinator tamo, nego što tamo ima najviše poljoprivrednog zemljišta u Crnoj Gori. Pored poljoprivrednog zemljišta koje resorno pripada vašem djelokrugu, podsjetiću da je preko 40, 42% crnogorskih šuma na teritoriji Opštine Pljevlja. Opština Pljevlja imaju 1.346 km² i poslije Nikšića su najveća Opština u Crnoj Gori. Sad će neko da kaže a Podgorica? Podgorica više nije na drugom mjestu, jer Opština Podgorica kao Podgorica ima svega 108 km². Sad imamo Opštinu Tuzi, imamo Opštinu Zeta itd. Znači Opština Pljevlja ne samo što je posle Nikšića najveća, nego ima najviše resursa u oblasti poljoprivrede, šumarstva, vodoprivrede i naravno mineralnih sirovina koje predstavljaju jednu od okosnica za ekonomiju Crne Gore. Evo da ja ne preudiciram odgovore, to bilo moje pitanje i razlozi zašto sam vam postavio ovo pitanje. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (20.03.19 13:55:48)

Hvala, poslaniče Vuković.
Potpredsjedniče Simoviću, imate riječ.

MILUTIN SIMOVIĆ (20.03.19 13:55:54)

Hvala vam, uvaženi potpredsjedniče Parlamenta.

Hvala i uvaženom poslaniku Vukoviću što postavlja ovo pitanje. Negdje s pravom asociirate na moj doživljaj Pljevalja sa aspekta poljoprivrednih resursa. Kao što ste i sami kazali, neko ko je dugo vremena boravio u Pljevljima, rekao bih ključno radno, radno kao ministar poljoprivrede i to ne onako na jedan uobičajen način nego obilazeći Pljevlja, posebno ruralni dio Pljevalja, čini mi se da nema sela u pljevaljskoj opštini gdje nisam makar jednom prošao, od Bobova, Kosanice do Vrulje, Bojanića, Gradca i dalje. To su bile upravo dobre prilike kada sam svjedočio i bio ohrabren sa onim što su očigledni vidljivi resursi sa kojima Opština Pljevlja raspolaže i davno zaključio da Pljevlja jesu jedan veliki industrijski centar, rudarski centar, jesu Pljevlja jedan energetsko rudarski crnogorski centar, jesu Pljevlja okosnica energetsko rudarskog sistema Crne Gore, ali su Pljevlja i ono što ste sugerisali kroz vaše pitanje opština koja raspolaže sa izdašnim poljoprivrednim resursima, prije svega sa kapacitetima poljoprivrednog zemljišta. Kazaću vam od ukupnog kapaciteta veličine poljoprivrednog zemljišta u Crnoj Gori na Opštinu Pljevlja pripada 13%, a od ukupne površine obradivog poljoprivrednog zemljišta na Opštinu Pljevlja se odnosi 15% i ne samo poljoprivredno zemljište nego i značajni rekao bih najkvalitetniji šumski resursi koji traže jedno održivo gazdovanje, brigu prema tom jednom osjetljivom resursu kakve su pljevaljske šume. To sam uvijek govorio i ne da bi se svidio, patetike radi ili da bih negdje uspostavio dijalog sa domaćinima, sa poljoprivrednim proizvođačima, dobro se mi poznajemo, isprobali smo se u više navrata, na konkretnim projektima, isprobali smo datu riječ i realizaciju date riječi. Zbog toga bih kazao da više od svega ovoga, iznad svega ovoga vrijednost Pljevalja sa aspekta u dijelu poljoprivredne proizvodnje su upravo ti vrijedni, mudri, dobri domaćini koji imaju tu tradiciju u bavljenju poljoprivrednom proizvodnjom, koji tu tradiciju prenose mlađim generacijama. Sada već možemo da konstatujemo tu tradiciju oplemenjuju sa novim standardima, novim tehnologijama i bivaju sve više pomognuti sa onim što su podrške koje se realizuju sa nivoa države i sa nivoa lokalne samouprave.

Po posljednjem popisu u Pljevljima imamo 4.000 domaćinstava, dakle koji se bave poljoprivrednom proizvodnjom. U našem registru, u registru poljoprivrednih proizvođača i tu želim da iskoristim ovu priliku da pošaljem poruku proizvođačima sa prostora i Pljevalja i širom Crne Gore da ubrzaju postupak svoje registracije. To nema nikakvih poreskih obaveza, ali ima priliku da dobiju podsticaje i kroz vaš nacionalni budžet i kroz evropsku podršku. Sada u Pljevljima imamo 1.165 registrovana gazdinstva, što je oko 12% od ukupno registrovanih gazdinstava sa nivoa Crne Gore, mislim ohrabrujuće, ali nedovoljno. I poziv domaćinima iz Pljevalja i svih ostalih opština, upišite se u registre, procedura nije ni malo komplikovana i time stičete pravo da budete korisnici

izdašnih podrški.

Kroz program podrške Ministarstva poljoprivrede u prošloj godini je Opština Pljevlja, dakle domaćini sa područja Opštine Pljevlja, pomogli smo ih sa 1.500.000 eura. Ja mislim da je to značajna podrška bila i ovdje treba dodati ona sredstva koja su iskreirana i sa nivoa lokalnog budžeta koja iz godine u godinu rastu. Navešću neke osnovne podrške. Stočari su prošle godine pomognuti sa preko 830.000 eura, 1.460 dobrih farmera je iskoristilo ovu podršku. U dijelu prerade mlijeka, to je nova mjera koju smo iskreirali prije dvije godine, 409 malih gazdinstava smo pomogli za preradu mlijeka na sopstvenom gazdinstvu, jer vidjeli smo da mnoga gazdinstva, mnogi domaćini ...(prekid)...kazali smo pa i oni imaju pravo da ih pomognemo. Registrovali smo ih, ispitali smo kvalitet tog proizvedenog čuvenog pljevaljskog sira, uveli smo ih u sistem registracije i pomogli ih skoro sa 500.000 eura. To je jedna značajna podrška bila. Pomogli smo dosta u dijelu ruralne infrastrukture, bilo je i asfaltiranih puteva i nasutih, ponovo zajedno sa lokalnom samoupravom, davali smo podršku investicijama za preradu na gazdinstvima, za unapređenje stočnog fonda, kvaliteta mlijeka, nabavku mehanizacije, podršku mladim farmerima.

Da povežem vaše interesovanje sa pitanjem uvažene poslanice Šćepanović. Iz Opštine Pljevlja za prvi poziv ...(prekid) zahtjeva, a za drugi poziv za preradu dva zahtjeva. Ta dva zahtjeva smo već ugovorili i ta investicija je 1.600.000 eura, u te dvije investicije za koje će dobiti podršku oko 900.000 eura.

PREDSJEDAVALJUĆI GENCI NIMANBEGU (20.03.19 14:02:01)

Zahvaljujem.

Poslanik Vuković, pravo na komentar.

FILIP VUKOVIĆ (20.03.19 14:02:07)

Hvala, gospodine ministre.

Znači 13% crnogorskog poljoprivrednog zemljišta se nalazi na teritoriji Opštine Pljevlja...
... nominalnom iznosu, to je nešto oko 68,5 hiljada hektara, skoro 70.000 hektara. Da bi lakše shvatili brojeve, evo gledam koleginicu Jovanku, Opština Tivat ima 36 kvadratnih kilometara, evo 43, a ako pretvorimo ovih 70.000 hektara, to je 70 kvadratnih kilometara. Znači, mi imamo poljoprivrednog zemljišta skoro duplo više nego što je cijela Opština Tivat. E, sada Tivat, ministar finasija sjedi i nadam se da sluša, znači naša dugogodišnja priča turizam je glavna ekonomska grana u Crnoj Gori, milijardu prihod, kada platimo uvoz na piće, uvoz na hranu, uvoz na energiju, uvoz na radnu snagu ostane nepunih 200 miliona, znači 80% platimo troškove.

Ovi uslovi koje u Pljevljima imamo, poljoprivreda, šume, rijeke, znači imamo seotski turizam, imamo lovni, ribolovni, da ne pričamo dalje, prihod od tog turizma ukoliko ga budemo ohrabрили, prvenstveno Ministarstvo poljoprivrede, prihodi koji budu na nivou 250 miliona odgovaraće ovoj milijardi jer su ovdje troškovi 20%, znači ovdje se prodaje domaća hrana, domaća pića, domaća energija. Kako domaća energija. Ne treba hlađenje, ne trošite struju kao na moru da se hladite i, ako se grijete, grijete se na drva, ne uvozite struju s obzirom da Crna Gora, podsjetiću, uvozi struju. Znači, budućnost Crne Gore, turizam bez zelenog. Inače u procjenama i u svjetskim trendovima mnogo brže napreduje taj turizam koji se oslanja na zeleno nego ovaj na plavo. Ovaj na plavo priča štetno UV zračenje, štetno ovo, štetno ono i u svijetu su takvi trendovi da ima određenu stagnaciju. Zeleno je budućnost i turizma na svjetskom nivou. Zato Island i ove skandinavske zemlje bilježe stravičan napredak u oblasti turizma. Taj najveći potencijal su Opština Pljevlja, 10% Crne Gore. Pošto stalno pričam o energetici, evo sada pričam o nečemu i ovo što pričam ne samo što živim u Pljevljima, pet godina sam se bavio time, imali smo izuzetne napretke. Kada god smo malo iz budžeta dali poljoprivrednicima imali smo efekte u proizvodnji mlijeka za godinu dana, vi ste bili ministar, povećali smo otkup mlijeka za nekih 250% za godinu dana. Posle toga slijedi ovo da je prvi brendirani proizvod poljoprivredni ...(Prekid) njegušku pršutu nije iz Crne Gore, meso se uvozi ne znam ni ja odakle, za pljevaljski sir se ne uvozi ništa nego i trava i sve ostalo je pljevaljsko, znači pravi autohtoni i jedini crnogorski proizvod, odnosno taj brendirani je sir.

Ima, naravno, i drugih koji će vjerovatno biti brendirani. Nadam se, sledeći put ću postaviti pitanje ...(Prekid) pa ću njega malo više mučiti nego vas. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (20.03.19 14:05:46)

Zahvaljujem, poslaniče Vukoviću.

Završili smo odgovor i pitanje koje ste postavili. Imali smo još jedno pitanje upućeno ministru Simoviću, pitanje je postavila poslanica Ana Nikolić i vjerovatno će ona iskoristiti pravo da postavi na sledećem Premijerskom satu. Zahvaljujemo se potpredsjedniku Simoviću.

Prelazimo na potpredsjednika Vlade za politički sistem, unutrašnju i vanjsku politiku, ministra pravde Zorana Pažina. Imamo, takođe, tri pitanja. Prelazimo na pitanje koje je postavio poslanik Nikola Rakočević.

Poslaniče Rakočeviću, imate riječ.

NIKOLA RAKOČEVIĆ (20.03.19 14:06:00)

Zahvaljujem, potpredsjedniče Skupštine.

Poštovani građani, poštovani potpredsjedniče Vlade,

U metežu svakodnevnih političkih oportunitetima i previranja ko je u pravu, a ko nije politički, čija je politika ispravna, čija nije, čija logika je ispravna, a čija nije, čini mi se da često, možda i prečesto zaboravljamo na ono što treba da nam bude najvažnije, odnosno često zaboravljamo na one kojima je naša uloga u sistemu, naša dužnost pred građanima najpotrebnija, a to su oni koji su najugroženiji. Ako smo zemlja socijalne pravde, vjerujem da ova Vlada radi sve da to tako i bude, onda treba da obratimo pažnju na one koji su najugroženiji, a u prvom redu socijalno ugroženi. Dakle, veliki problem s kojim se Crna Gora kao i sve zemlje ne samo regiona već i Evrope susreće jeste nasilje u porodici, dakle nasilje nad ženama, naročito nasilje nad djecom.

Upravo zbog toga sam, uvaženi potpredsjedniče, postavio pitanje koje se tiče inicijative od prošle godine grupe građana vezano za razmatranje eventualne izmjene Krivičnog zakonika u vezi s pooštavanjem sankcija, odnosno mjera kažnjavanja onih koji počinju najteža krivična djela, posebno vezano za nasilje nad djecom. Vijest i situacija koja je šokirala cjelokupnu crnogorsku javnost prošle godine, vezano za ubistvo petnaestomjesečnog dječaka Pavla, svakako s punim pravom i razumijevanjem budi interesovanje i dalje cjelokupne crnogorske javnosti. Upravo zbog toga ta peticijska inicijativa koja je u skupštinskoj proceduri, a vezana za eventualnu izmjenu Krivičnog zakonika i moguću implementaciju takvog rješenja zahtijeva i određeni institucionalni odgovor Skupštine, ali i nadležnih resornih organa u izvršnoj vlasti. Upravo zbog toga cijenim da je veoma važno da ovo pitanje apostrofiramo. Samo ću vrlo kratko pročitati dio iz tog apela koji kaže - apelujemo na našu državu i cijelo pravosuđe da prihvati našu inicijativu i preduzmu hitne pravne mjere kako bi se stvorile pretpostavke za izmjenu i dopunu Krivičnog zakonika Crne Gore da se uvede kazna doživotnog zatvora za počiniocima teških krivičnih djela, posebno nad djecom koji će se zvati Pavlov zakon.

Razumijem da je vrlo važno konsultovati i tekovinu Evropske unije, međunarodnu pravnu praksu povodom implementacije ovakvog rješenja. Upravo zbog toga čini mi se da je vrlo važno da dobijemo određene odgovore i da pokrenemo određene procedure i u ... (Prekid) u Skupštini Crne Gore. Tu, prije svega, mislim na određena konsultativna saslušanja koja će, sada najavljujem, Demokratska partija socijalista i njeni koalicioni partneri pokrenuti u saradnji s resornim ministarstvima u Vladi, a vezano za razmatranje upravo ovakvih zakonskih rješenja.

Ne može da raduje, naprotiv mora da nas sve zabrine to što u Crnoj Gori danas imamo porast nasilja u porodici. Bilo da je tu riječ o porastu nasilja iz razloga što nadležni organi rade bolje svoj posao, pa žrtve pravovremeno i transparentno prijavljuju nasilje u porodici, bilo da je riječ o zapravo stvarnom rastu broja žrtava i stepena nasilja, kako god da je čini mi se da svi zajedno moramo da apostrofiramo ova pitanja i stavimo ih u fokus radije i prije nekih političkih i dnevno političkih tema.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (20.03.19 14:10:48)

Zahvaljujem poslaniku Rakočeviću.
Potpredsjednik Pažin. Izvolite, imate riječ.

ZORAN PAŽIN (20.03.19 14:10:56)

Poštovani predsjedavajući, uvažene dame i gospodo poslanici, poštovani poslanice Rakočeviću, hvala vam na pitanju, ujedno i prilici da otvorimo dijalog o ovoj veoma značajnoj temi.

Pitanje kaznene politike i penologije kao pomoćne krivično pravne discipline jeste zahtjevno, složeno i značajno za svako društvo. Posljedica te složenosti jeste i to što nemamo uniformno ujednačen pristup unutar svih država Evrope i to kako unutar članica Savjeta Evropa tako i unutar Evropske unije. Tako imamo širok raspon kazni, široko rasprostranjene modalitete na koji način države pristupaju u rješavanju ovih problema. Tako imate činjenicu da ...

...nakon zaista svirepog i teškog ubistva 77 ljudi mlađe životne dobi u Norveškoj počinilac je mogao da dobije samo 21 godina zatvora jer su takva rešenja u toj državi. Riječ je o Norveškoj. Sa druge strane imamo primjer da je u Velikoj Britaniji za pripremanje terorizma jedan dječak, moram reći 14 godina, dobio doživotnu kaznu zakona. Kroz ova dva primjera želim samo da kažem kako je širok raspon i različiti pristupi od države do države i unutar same Evrope. Međutim, kada god društvo dođe u priliku da preispituje ova pitanja, a obično se to desi na žalost kada društvo bude iz korijena potrešeno svirepim ubistvima, kao što je slučaj o kome vi govorite i koji je s pravom u fokusu interesovanja naših građana, obavezno se otvore i neka druga pitanja kao izraz potrebe da ozbiljno, odgovorno, odmjereno i zrelo kao društvo razmatramo ovo osnovno pitanje. Da li uvesti ili ne doživotnu kaznu zatvora nije samo pitanje prostog izbora nego se otvara potreba jedno dobro pripremljenog, odmjerenog i zrelog preispitivanja svih drugih pitanja koja se uz ovo pitanje otvaraju.

Prvo pitanje može biti pitanje koje proizilazi iz principa "nulun krimen sinalege nula pena sinalege", nema ni krivičnog djela ni kazne bez zakonskog određenja. Kada se ovaj princip upotpuni i principom vremenskog važenja zakona, a on nas upućuje da važi ono pravo i onaj Krivični zakonik koji je bio na snazi u vrijeme izvršenja krivičnog djela osim ako je naredni blaži za učiniooca, dolazimo do jesne spoznaje da zakonodavna izmjena ne bi bila moguće primijenjena na ovaj konkretan slučaj.

Naravno drugo pitanje koje se nameće jeste - pitanje prevencije i predupređenja društva da se takva svirepa ubistva koja zaista potresaju iz korijena društvo i otvaraju pitanje savjesti samog društva u potrebnoj reakciji na to ukazuju da moramo razmotriti pitanje koja je svrha propisivanja i izricanja krivičnih sankcija u crnogorskom pravnom sistemu. U humanom crnogorskom društvu svrha izvršenja krivičnih sankcija biti odmazda kao jedna emotivna reakcija društva na krivična djela, pa i ona najteža, a po principu iz Staroga zavjeta taliona "oko za oko, zub za zub". Humanom društvu bolje pristaje jedan drugi princip, a to je princip resocijalizacije učinilaca krivičnih djela. To je pitanje koje takođe treba imati u vidu kada se razmatra mogućnost uvođenja doživotnog zatvora kao jedne zaista teške krivične sankcije. Naravno otvaraju se i pitanja humanosti i uslova, penalnih uslova, u kojima bi bilo moguće izdržavati tu kaznu imajući u vidu obaveze koje su dio naše svakodnevice. Takođe, postavlja se pitanje, a ja ovom prilikom zaista ne prejudiciram odgovor na ovo pitanje da li je društvu potrebno mijenjati sistem izvršenja krivičnih sankcija i sistem uopšte kazni na ovaj način ili ne, ali želim da otvorim pitanja koja moraju biti razmotrena zajedno sa ovim pitanjem.

Sledeće pitanje jeste - Da li dozvoliti ukoliko uvedemo ovu kaznu uslovni otpust uz ovu kaznu? Ako nam je odgovor - da dozvolićemo uslovni otpust, onda se nameće pitanje da li je zapravo onda ostvaren cilj koji se želi postići. Naravno, izvinjavam se evo završavam. Ako bi naš odgovor bio ne, ne bi dozvolili uslovni otpust uz doživotnu kaznu zatvora onda imamo problem sa evropskim pravnim standardima, posebno praksom Evropskog suda za ljudska prava i predmet Vinter i ostali protiv Velike Britanije u kojem je vrlo jasno rečeno da nedavanje baš nikakve nade licu lišenom slobode da će ikad biti vraćeno na odgovarajući način u društvene uslove kakvi su

prethodili zločinu jeste ugrožavanje i kršenje konvencijskih prava.

Na samom kraju da kažem da moramo da kao društvo da vidimo da li smo sve radili da u okviru postojećeg sistema preventivno djelujemo na teška krivična djela. Ako analiziramo kaznenu politiku sudova vidjećemo da ne rijetko, rekao bih, prije često se kazne kreću oko zakonskog ..(prekid)... ili idu ka sredini raspona zaprijećenih kazni umjesto da se u nekim slučajevima prema očekivanju društva kreću ka zakonskim maksimumima. Ako ni sada ne dostižemo vrlo često zakonske maksimume onda se postavlja pitanje da li bi bilo opravdano podizanje toga posebnog zakonskog maksimuma. Hvala vam.

PREDSJEDAVALA GENCI NIMANBEGU (20.03.19 14:19:36)

Hvala, potpredsjedniče Pažin.

Poslaniče Rakočević, koristite pravo na komentar odgovora.

NIKOLA RAKOČEVIĆ (20.03.19 14:19:38)

Tako je.

Zahvaljujem, potpredsjedniče Skupštine.

Uvaženi potpredsjedniče Vlade, zahvaljujem za priliku da otvorimo dijalog na ovu temu. Jasno je potpuno, čini mi se i građanima i svima nama ovdje, da je ovo vrlo složeno pitanje, da je ovo pitanje koje iziskuje jedan dijalog na svim poljima. Razgovor sa civilnim sektorom, razgovor sa političkim subjektima i razgovor sa stručnom javnošću upravo zbog toga, čini mi se, da je neophodno da, u okviru institucije Parlamenta, nastavimo dijalog na ovu temu. Potpuno sam saglasan sa vama iako naravno vi to mnogo bolje znate s obzirom na to da ste cijenjen pravnik da se ovo pitanje ne može lako riješiti, da se ne mogu vrlo jednostavno izmijeniti određene norme da bi se zadovoljili svi u jednom društvu, pa tako i crnogorskom. Međutim, konsultujući međunarodnu praksu i praksu i tekovine Evropske unije kojima težimo svakako trebamo da dođemo i do rešenja koja će zadovoljiti naše ne samo nacionalno zakonodavstvo već naše mentalitetsko nasleđe. Dakle, crnogorsko koje će na pravilan način sankcionisati, a time i pervenirati buduće činjenje krivičnih djela, najtežih krivičnih djela.

Definitivno ne hrabre određeni podaci do kojih sam došao konsultujući određene medijske i stručne natpise, a to je da svaki drugi građanin danas u Crnoj Gori smatra da je potpuno u redu vikati na dijete i činiti ma bilo kakav način represije prema djetetu. To nas je dovelo do tužnog podatka da 71% djece dobi do pet godina bivaju ugroženi danas u Crnoj Gori bilo psihološki, bilo fizički. Jasno je da moramo kao društvo i kao odgovorni činoci društva uraditi sve što je neophodno prije svega saglasan sam preventivno, ali onda ipak i ako se dese posebno slučajevi najtežih krivičnih djela prema najugroženijim kakve su žene i djeca moramo definitivno učiniti i zakonodavni okvir jer prilagođenijim tim potrebama.

Ima puno podataka koji nas nebi sada ohrabрили, da smo na dobrom putu. Međutim, svakako otpočinjanje ovog dijaloga čini mi se da hrabri i građane Crne Gore i sve nas da ćemo doći do najboljeg rješenja, ma koje ono bilo na kraju.

Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALA GENCI NIMANBEGU (20.03.19 14:22:45)

Zahvaljujem se, poslaniče Rakočević.

Sada prelazimo na sljedeće pitanje, a ono je postavio poslanik Andrija Nikolić.

Poslaniče Nikolić, imate riječ.

ANDRIJA NIKOLIĆ (20.03.19 14:22:50)

Hvala vam, uvaženi potpredsjedniče Nimanbegu.

Poštovani potpredsjedniče Vlade, gospodin Pažin, poštovani ministri Nuhodžiću, poštovani ministre finansija Radunoviću.

Dozvolite da vas upoznam sa poslaničkim pitanjem i vas i crnogorsku javnost koje sam postavio u susret ovom setu poslaničkih pitanja.

Ono se odnosi na okolnost i prije svega bih rekao jednu upitanost.

Da li smo kao država, došli u situaciju da iznova preispitamo Ustavna rješenja koja se odnose na izbor tužilaca i sudija. Imajući u vidu prevashodno okolnost da ta kadrovska rješenja u ovom trenutku, dominantno zavise od političke volje predstavnika vlasti i opozicije.

Kroz obrazloženje vjerujem neću vam kazati ništa novo. Ali, smatrajući da je ukupan kontekst jako bitan i za unutrašnju političku situaciju, ali i za ono što su reperkusije te političke situacije na naš Evropski put smatrao sam da je važno da aktuelizujemo ovo pitanje. Imajući u vidu da nas ove godine očekuje izbor predsjednice Vrhovnog suda, odnosno predsjednika Vrhovnog suda i izbor Vrhovnog državnog tužioca.

Rekao bih ključne institucije u dijelu pravosuđa za čiji je izbor potrebna dvotrećinska, tropetinska kvalifikovana većina u ovom uvaženom domu.

Podsjetiću takođe da je Venecijanska komisija nedavno potvrdila pravnu i demokratsku utemeljenost Valdinog pravnog rješenja koje se odnosilo na produžetak mandata članovima Sudskog savjeta zbog nemogućnosti da izaberemo novi sastav upravo zbog ove političke blokade koji smo imali u Parlamentu.

Dakle, predloženo je, da oni nastavljaju da obavljaju i predsjednik i članovi Sudskog savjeta svoju dužnost do izbora novog što je negdje korespondiralo sa praksom Evropskog suda za ljudska prava, gdje takođe postoji sličan princip.

Dobro je takođe da je Venecijanska komisija u tom mišljenju iskoristila priliku da podsjeti da visok stepen prava i odgovornosti koji u tom procesu podrazumijeva odgovornost opozicije u crnogorskom Parlamentu upućuje takođe na okolnost da ta prava i odgovornosti nebi da budu zloupotrebljavani u političke svrhe.

Rekao sam ove godine ističe mandat predsjednici Vrhovnog suda, ističe mandat Vrhovnom državnom tužiocu.

Dakle, odgovornost se ponovo seli na politički sistem u prvom redu na ljude koji sjede u crnogorskom Parlamentu, pa čak i na one koji bojkotuju crnogorski Parlament, što dodatno traži rekao bih jednu profesionalnu, ali i moralnu odgovornost ljudi koji predstavljaju i vlast i opoziciju u ovom Parlamentu.

Jer, sudovi teško mogu funkcionisati bez sudstke vlasti, odnosno bez Sudskog savjeta. Što bi trebalo da je Vlada u domenu sudske vlasti kao što jedna država ne može da funkcioniše bez izvršne vlasti, odnosno Vlade koja sprovodi izvršnu politiku te zemlje.

Dakle, znam da je odgovor izuzetno teško naći i definisati u ovom trenutku jer smo prihvatili rješenja Venecijanske komisije iz 2013.godine koja su podrazumijevala da ćemo u jednom trenutku doći u ovakvu situaciju.

Prije svega, uvažavajući naše unutrašnje političke specifičnosti. Volio bih zaista da mi neko kaže, a vi ste u sistemu najpozvaniji da date taj odgovor, na koji način ćemo mi ove godine u Parlamentu izabrati Vrhovnog državnog tužioca i predsjednika Vrhovnog suda.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (20.03.19 14:27:41)

Zahvaljujem, poslaniče Nikolić.
Potpredsjedniče Pažin imate riječ.

ZORAN PAŽIN (20.03.19 14:28:52)

Hvala, predsjedavajući.
Poštovani poslaniče Nikoliću,
Čini mi se korisnim da u traženju zajedničkog odgovora na ovo pitanje, da se podsjetimo

pred istorije nastanka ovoga problema.

Kada su kreirana postojeća ustavna rješenja sjetit ćemo se da su u entuzijazmu prema ovim rješenjima prednjačili predstavnici sadašnje opozicije i tadašnje opozicije jednog dijela tadašnje vlasti, a sadašnje opozicije da bismo danas bili u poziciji da imaju sasvim drugačiji pristup prema istim ovim rješenjima. Ne samo da nijesu spremni da uzmu učešća u realizaciji tih ustavnih rješenja prilikom izbora visokih nosilaca pravosudnih funkcija. Nego, korak dalje osporavaju i personalna rješenja izglasanih u ovom Parlamentu i onih koji su na osnovu zakona donešeni, na osnovu tih ustavnih rješenja nosioci pravosudnih funkcija.

Moramo se zajednički upitati ima li tu principa i principijelnog pristupa ovom problemu.

Ja sam, poštovani poslaniče Nikoliću, bio tada veoma rezervisan prema ovim ustavnim rješenjima, tada nijesam bio u politici ali sam učestvovao u sjednici Venecijanske komisije na kojima je razgovarano o ovim rješenjima i tada iskazivao ezerve da bi mogli doći u ovu situaciju. Slutio sam zapravo, smatrao da je prirodno da se uđe u ovu situaciju, jer teško je očekivati da bilo koje Evropsko društvo može u svakom trenutku kada se to ukaže potrebnim da ima dvotrećinsku ili tročetvrtinsku većinu oko bilo kojeg društvenog pitanja.

To je nešto što bi mogli ocijeniti kao manjkavost samoga rješenja koje smo usvojili, očekujući sasvim jednu drugačiju situaciju. Ta očekivanja očigledno nijesu bila realna.

Međutim, ona su takva uz podršku Venecijanske komisije, nije ih izvorno kreirala Venecijanska komisija, ona ih je podržala rekavši da zaista raste legitimitet bilo kojeg izabranog predstavnika vlasti, ako je ta većina viša od nadpolovične. I zaista je to tako, kamo lijepa sreća da možemo u Parlamentu sve odluke koncenzusom da donosimo legitimitet bi bio zaista još snažniji nego što jeste. Ali, vrijeme je pokazalo da to nije realnost, a rimski pravници kažu da pravu vrijednost ostvaruju tek u dodiru sa životom. Kada je naše ustavno rješenje dodirnulo život imamo sada situaciju ovakva kakva jeste.

Međutim, trebamo biti svjesni da su sva naša sadašnja rješenja vezano za našu Evropsku agendu, vazana upravo za ova rješenja, ovakva kakva jesu. I da u ovom trenutku nije realno preispitati ih jer bi to istovremeno značilo sve i da imamo koncenzus u društvu obziljno prolongiranje Evropskog integracionog procesa, a to je nešto što nam u ovom trenutku ponajmanje potrebno. Jer, mi znamo da je glavni spoljno-politički prioritet ulazak Crne Gore u Evropsku niju.

Međutim, nema razloga za zabrinutost, kao što ste rekli imamo deblokirajuće mehanizme kroz zakon koje je ovaj visoki dom usvojio prošle godine vezano za članove Sudskog savjeta, sama predsjednica ili predsjednik vidjet ćemo od kadrovskog rješenja za Vrhovni sud bira se na prijedlog opšte sjednice Vrhovnog suda od strane Sudskog savjeta dvotrećinskom većinom.

Dakle, u tom izboru ne učestvuje Parlament. Takođe, nema bojazni...

...za funkcionalnost i rad državnog tužilaštva jer postoje rješenja na koji način i nakon isteka mandata vrhovnog državnog tužioca državno tužilaštvo može sa punim legitimitetom i legalitetom da nastavi da obavlja svoju ulogu koja mu je ustavom povjerena. Hvala vam.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (20.03.19 14:32:40)

Zahvaljujem se, potpredsjedniče Pažin.

Poslaniče Nikolić, imate riječ. Izvolite.

ANDRIJA NIKOLIĆ (20.03.19 14:32:58)

Hvala Vam, uvaženi potpredsjedniče Pažin,

Prije svega na jednom sadržajnom i kvalitetnom odgovoru koji sam, moram reći očekivao uvažavajući vaše pravno znanje i zbog toga sam i ponovo nametnuo kao aktuelnu ovu temu. Međutim, čini mi se da u koliko funkcionalnost sistema pravosuđa zavisi od političkog dogovaranja, pregovaranja ili ako hoćete kalkulisanja građani Crne Gore teško mogu očekivati najadekvatniju pravnu ili sudsku zaštitu. To je jedan element priče o kojem takođe mislim vrijedi razmisliti onda kad za to dođe trenutak. Drugo, što ste takođe komentarisali tiče se političke

dimenzije cijelog procesa gdje je na insistiranje jedne političke partije koja je u međuvremenu preselila sebe iz vlasti u opoziciju, Venecijanska komisija prihvatila jedan koncept rješenja za koji smo znali da će da proizvede blokadu u jednom trenutku, kao što ste kazali, jer je vrlo teško po bilo kom osnovu i po bilo kom društveno aktuelnom pitanju postići konsenzus te vrste koji predviđa 2/3 podršku u Parlamentu, čak i u zemljama mnogo razvijenije demokratije nego što je Crna Gora. Ono što je jedno od pitanja koje ste takođe otvorili, a koje može biti izuzetno važno u susret onome što su naše pozicije prema našim evropskim partnerima tiče se upravo ove dvije instance o kojima smo govorili, predsjednika Vrhovnog suda i vrhovnog državnog tužioca. Jedan izbor u Sudskom savjetu, drugi u crnogorskom parlamentu, za obje se traže 2/3 i kazali ste da postoji način na koji se može izaći iz situacije u koliko postoji problem kakav imamo danas, da opozicija nije u Parlamentu, a da se traži kvalifikovana većina za izbor vrhovnog državnog tužioca u Parlamentu.

Neka bude dodatno pitanje prema Vama, da nam možda dodatno precizirate koji je model, pravni model, valjani pravni model na osnovu kojeg mi možemo da izađemo iz te potencijalne blokade?

PREDSJEDAVALJUĆI GENCI NIMANBEGU (20.03.19 14:35:38)

Potpredsjedniče Pažin, želite li odgovoriti na ovo dodatno pitanje?

ZORAN PAŽIN (20.03.19 14:36:10)

Mogu da odgovorim, ali evo da sad ne razrađujemo varijante u više mogućnosti koje su sada hipotetski. Mislim da za tim u ovom trenutku nema potrebe, ali ono što je vrlo važno radi naših građana jeste da zaista ni u jednom trenutku ne može biti doveden u pitanje sam sistem pravosuđa, ne može se dovesti u pitanje borba protiv korupcije i organizovanog kriminala i svih teških oblika kriminaliteta, kao i kriminaliteta uopšte, jer je državno tužilaštvo samostalan organ koji kao državni organ ima nadležnosti da se suprotstavlja i suzbija sve vrste kriminaliteta i kao takav ne može da zavisi ni od jednog personalnog rješenja. Dakle, u izostanku nekog od nosilaca državnog tužilaštva koji ima hijerarhijski ustrojeno uvijek postoji mogućnost da se na odgovarajući način odgovori i da se unutar sistema nađe način da se obavlja posao koji je dio nadležnosti državnog tužilaštva.

Što se tiče samog suda, problem je bio sa potencijalnom blokadom jedne grane vlasti i to je zaista velika opasnost jer ako imate blokiranu jednu granu vlasti postavlja se pitanje legitimiteta i preostale druge dvije grane vlasti, a to je zapravo šire pitanje demokratije, jer kao što znamo sudovi su tu da preispituju zakonitost odluka svih organa javne vlasti i da dijeleći pravdu rješavaju sporne, ponekad i konfliktne situacije u društvu. Ako nemate Sudski savjet kao najviši organ sudske vlasti onda se otvaraju sva ova pitanja. Međutim, sada nakon ...(prekid)... koje su podržali upravo predstavnici Venecijanske komisije i tom ovom logikom koju ja sada ovdje navodim da je veoma važno sistem učiniti funkcionalnim, mi sada više nismo u poziciji da brinemo zbog toga ali u svakom slučaju potrebno je i koristim ovu priliku da apelujem na svijest svih protagonista političke scene u Crnoj Gori da odgovorno i savjesno pristupe rješavanju ovoga problema, da budu u Parlamentu kad se bude o tome izjašnjavalo i da daju svoj demokratski doprinos prevazilaženju onoga što se predstavlja kao problem, a u svakom slučaju sistem ima načina da to riješi i uz njihovo učešće i bez njihovog učešća.

PREDSJEDAVALJUĆI GENCI NIMANBEGU (20.03.19 14:38:51)

Hvala, potpredsjedniče Pažin.

Ovim smo završili pitanje sa dopusnkim koje je postavio poslanik Nikolić.

Poslaniče Nikoliću, možete nešto proceduralno, ali nemate mogućnosti, jer ste postavili dopunsko pitanje.

Ja bih samo saopštio javnosti da smo imali treće pitanje, a treće pitanje je postavio poslanik Živković i nadam se da će poslanik Živković nam se ubrzo pridružiti i postaviti na sledećem premijeskom satu i poslaničkim pitanjima.

Izvolite, poslaniče Nikolić.

ANDRIJA NIKOLIĆ (20.03.19 14:39:26)

Samo da još jednom zahvalim uvaženom potpredsjedniku, jer je iz njegovog odgovora, to mi je prevashodno bilo važno značajno to što smo vidjeli i što znamo da će u slučaju pokušaja nove opstrukcije država Crna Gora imati efikasan i precizan i pravni i politički odgovor. Hvala vam.

PREDSJEDAVALJUĆI GENCI NIMANBEGU (20.03.19 14:40:06)

Hvala, poslaniče Nikolić. Cijenim da Vaša proceduralna reakcija je imala suštinu. Zahvaljujem se potpredsjedniku Pžainu.

Sada prelazmo na pitanja koja su postavljena ministru Mevludinu Nuhodžiću, on vodi Ministarstvo unutrašnjih poslova i ima dva pitanja za danas. Prvo pitanje je postavio poslanik Tarzan Milošević.

Poslaniče Miloševiću, imate riječ. Izvolite.

TARZAN MILOŠEVIĆ (20.03.19 14:40:20)

Hvala, gospodine potpredsjedniče.

Uvaženi ministri, poštovane kolege, poštovani građani,

Na osnovu člana 187 i 188 Poslovnika Skupštine Crne Gore ministru unutrašnjih poslova, gospodinu Nuhodžiću, postavio sam sledeće pitanje:

Od prilike prije pet mjeseci postavio sam isto pitanje,

Šta će Ministarstvo unutrašnjih poslova, odnosno Vlada Crne Gore uraditi na unapređenju funkcionisanja graničnih prelaza s obzirom da smo na startu turističke sezone? Molim vas, da mi tačno po graničnim prelazima date informaciju šta je urađeno u tehničkom, infrastrukturnom i kadrovskom osposobljavanju graničnih prelaza i šta će se uraditi u sledeća tri meseca kad od prilike znamo da je sezona kod nas negdje 15.jun ovako 15.septembar, u punom jeku.

U prethodnom periodu smo u značajnoj mjeri unaprijedili granične prelaze u prethodnih nekoliko godina i dobar dio tih graničnih prelaza smo i napravili da budu na nivou onoga što su evropski standardi. Takođe svjesni činjenice da ne možemo sve da uradimo ovako za kratak period, ostao je jedan dobar dio graničnih prelaza koji ne zadovoljavaju osnovne uslove za prelaz ljudi, roba i ono što kažemo mi ovdje vozila. Na taj način siguran sam da usporavamo ovdje jednu funkcionalnost naše privrede, a istovremeno smanjujemo broj turista koji dolaze u Crnu Goru.

Zbog čega ovo govorim? Svjestan činjenice da infrastruktura u Crnoj Gori nije još na zavidom nivou i ako je svake godine vidimo ili svakoga meseca kvalitetnija, da se i te kako unaprijedila u odnosu na zadnjih desetak godina, ali smo svjesni činjenice da u ostalim državama i kada idemo prema Albaniji čak i

...prema Grčkoj i Hrvatskoj govorimo o izvanrednoj putnoj infrastrukturi i to u značajnoj mjeri stimuliše turiste da i sa drugih destinacija dolaze u te države jer skraćuje im se vrijeme putovanja i vrijeme, na taj način smanjuju ono što bi se reklo putovanje sa autima. Još ako kod nas čekaju jedan period na graničnim prelazima onda stvarno dolazimo u situaciju da destimulišemo njihov dolazak kod nas.

Vjerujem, da ono što je urađeno u prethodnom periodu i da imate plan šta možemo da uradimo u sljedećem periodu da će u značajnoj mjeri barem ljetos smanjiti gužve na graničnim prelazima, a i tekako značajna stavka opredjeljenja ljudi da posjete našu državu.

Takođe, svaki granični prelaz govori prvi susret je to sa državom on govori i o državi u kojoj ulazi. Znam da ste svjesni te činjenice, da ste i u ranijem periodu radili da se naprave kvalitetni

prelazi, pomogli da ih zajedno u Bijelom Polju, Dobrakovu napravi jedan odličan granični prelaz. Ali, vjerujem da imamo kapaciteta kao država nijesu nam potrebna velika sredstva da ovo na jedan kvalitetan način opremimo i ostale granične prelaze.

Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (20.03.19 14:43:35)

Zahvaljujem, poslaniče Miloševiću.
Ministre Nuhodžiću, imate riječ.

MEVLUDIN NUHODŽIĆ (20.03.19 14:43:40)

Hvala, poštovani potpredsjedniče Nimanbegu.

Poštovani gospodine Gvozdenoviću, uvažene poslanice i poslanici, poštovani poslaniče Miloševiću.

Uvažavam vaše ponovno interesovanje oko unapređenja funkcionisanja graničnih prelaza i želim da vam detaljno odgovorim na vaše postavljeno pitanje.

Ministarstvo unutrašnjih poslova vam je krajem oktobra prošle godine dostavilo odgovor na poslaničko pitanje o aktivnostima na poboljšanju kadrovske infrastrukture i tehničke opremljenosti graničnih prelaza. Ali, bez obzira na tu okolnost, dijelim sa vama mišljenje da nakon pet mjeseci od tog odgovora treba da nastavimo razgovor na ovu temu.

Imajući u vidu da konstantan trend povećanja prometa na graničnim prelazima mora pratiti i adekvatno unapređenje granične infrastrukture. Problemi koji je ranije postojao je nadležnost više državnih organa u ovoj oblasti i koji je u praksi uticao na sporost u rješavanju određenih infrastrukturnih pitanja je identifikovan i podsjećanja radi Vlada je predložila a Skupština podržala rješenje da se izmjenama i dopunama Zakona o unutrašnjim poslovima koji je stupio na snagu 31.decembra 2018.godine MUP prepozna kao centralni organ i nosilac aktivnosti u procesu integrisanog upravljanja granicom tekućeg investicionog održavanja graničnih prelaza i obezbjeđivanja tehničkih i materijalnih resursa predviđenih Šengenskim akcionim planom.

Posebno želim da naglasim da je ovakav stav opredijelila činjenica da je u 2018.godini Evropska komisija procijenila da smo ispunili 100% indikatora za uplatu varijabilne tranše sektorske budžetske pomoći. Što nas čini jedinom državom korisnicom direktne budžetske podrške koja je ispunila sve postavljene ciljeve zahvaljujući uložnim naporima i postignutim rezultatima svih državnih organa uključenih u ovaj proces a kojima je koordiniralo Ministarstvo unutrašnjih poslova.

Dakle, analizom funkcionisanja graničnih prelaza je u svačijem fokusu Ministarstva unutrašnjih poslova i preduzimaju se sve mjere radi unapređenja infrastrukture na graničnim prelazima.

U cilju pojednostavljenja procedura prelaska državne granice posebno u periodu ljetnje turističke sezone. S tim u vezi Ministarstvo unutrašnjih poslova će u saradnji sa nadležnim institucijama blagovremeno pripremiti plan mjera i aktivnosti na pojednostavljenju graničnih procedura za vrijeme trajanja turističke sezone.

U tom smislu, preduzete su konkretne aktivnosti sa graničnim službama susjednih država u cilju usaglašavanja prometa i obezbjeđenja veće frekventnosti na graničnim prelazima.

Upravo su prethodne i ove sedmice održani sastanci sa predstavnicima Ministarstva unutrašnjih poslova, Republike Srbije i Bosne i Hercegovine.

Ipak svjesni smo da sigurnost granice i ispunjenje šengen standarda kojima težimo onemogućavaju da se u jeku sezone izbjegniju određene gužve i duža zadržavanja. Ali, je to svjedoci ste i u prošloj godini bilo podnošljivo i u sljedećoj vjerujem da će biti još manje zadržavanja. Ali, moramo voditi i računa o segmentu bezbjednosti, koji je vrlo važan i bitan ne samo za ministarstvo koje je resorno, nego taj je segment bitan i za sve nas. Jer, jedan kiks i jedan incident, znači i kraj svake, ne kraj ali turistička sezona svaka naredna bi bila manja u broju posjetilaca Crnoj Gori nego što je prethodna.

Zato ne smijemo da pre nabregnemo značaj hoće li biti gužve manje u odnosu na bezbjednost koju moramo obezbijediti onima koji posjećuju Crnu Goru i žele da su u njoj sigurni, pa im nije nekada problem da duže sačekaju ako je to u svrhu da budu bezbjedni u jednoj zemlji.

Kada je riječ o unapređenju granične infrastrukture izvršena je nabavka kompjutera sa pristupom policijskim bazama podataka setova za provjeru dokumenata i druge specijalističke opreme. Instaliranje video nadzora sa očitavanjem registarskih tablica na svim graničnim prelazima unaprijeđen je sistem granične kontrole čime će se skratiti vrijeme zadržavanja na graničnim prelazima.

U cilju pouzdanije, lakše i brže granične kontrole dodatna oprema prvenstveno čitači putnih dokumenata kompjuterska oprema i dodatne kontrolne kabine na saobraćajnim trakama.

Da budem još konkretniji, na svim graničnim prelazima zamijenjen su u kontrolnim kabinama računari i čitači putnih dokumenata sa novim uređajima, instaliran je video nadzor na svim drumskim graničnim prelazima, na svim ulazno-izlaznim trakama i kamere za automatsko očitavanje registarskih tablica.

Na graničnim prelazima Šćepan polje i Braćenovići unaprijeđen je komunikacioni link i zamijenjeni satelitski linkovi kapaciteta tri megabajta sa radio linkom kapaciteta 10 megabajta, što je ubrzalo kontrolu putnika kroz nacionalne i interpolove baze podataka, što je za granicu vrlo bitno.

U toku je realizacija zamjene satelitskog linka na graničnom prelazu Čemerno, a do kraja juna na graničnim prelazima Nudo, Metaljka, Krstac i Kula što će takođe ubrzati i komunikaciju na 10 graničnih prelaza prve kategorije Dračnovac, Dobrakovo, Ranče, Božaj, Aerodrom Podgorica, Aerodrom Tivat, Debeli brijeg, Ilino brdo, Sukobin, Luka Bar instalirani su novi ulazno izlazni štambilji stereo mikroskopi sa izvorom svjetlosti optički endoskopi sa kamerom, detektori, eksploziva i droge, kao i uređaji za izuzimanje biometrijskih podataka. U lukama Kotor i Bar omogućena je kontrola putnika i posada kroz interpolove baze podataka u režimu 24 sata prije dolaska kruzera.

Na drugoj liniji provjereno je 10 graničnih prelaza prve kategorije, omogućena je komunikacija sa vizno informacionim sistemom Ministarstva vanjskih poslova.

U 2019.godini, ovo je vrlo važno i ovo je kasnilo, a to sam na početku mog odgovora što je bila nadležnost više državnih organa, mi smo to prepoznali kao pitanje koji osporava izgradnju i rekonstrukciju graničnih prelaza zatražili smo da se to pozicionira u nadležnosti Ministarstva unutrašnjih poslova, a to je pozicionirano i mi smo predvidjeli da u ovoj godini, početak izgradnje i rekonstrukcije graničnih prelaza Ranče, Braćenovići i Šćepan polje počne. To je vrijednost investicije četiri miliona i dvesta hiljada eura, to su sredstva iz Šengenskog akcionog plana, a završetak radova očekujemo u toku 2020.godine.

Takođe, biće izrađeni objekti za detaljnu kontrolu vozila na graničnom prelazu Kula i prostor za potrebe granične Policije u Pljevljima.

To ćemo vjerujem brže uraditi. Biće nabavljena nova oprema, za prvu liniju provjera, ... i druga tehnička sredstva. Za drugu liniju koja su takođe bitna i gejt sistemi za automatsko očitavanje dokumenata na Aerodromu Podgorica kao ...

... i nova softverska rješenja koja će takođe ubrzavati proceduru. Sveukupno smo iz sektora budžetske pomoći iz oblasti integrisanog upravljanja granicom i šengena biće uloženo 8.000.000 eura. Ovo je neposredna podrška Evropske unije, a rekao sam, ponavljam da smo mi jedina država u regionu koja je prvu tranšu iskoristila na kvalitetan način i dobili smo drugu tranšu u apsolutnom iznosu kao prethodnu. Sve će ovo uticati što sam prethodno govorio pa i ponavljao se na brži protok ljudi ali i na povećanje sigurnosti i bezbjednosti naših granica, što ćete se složiti da je sigurnost i bezbjednost naših granica apsolutni prioritet svih nas i naše države i dobar marketing za turizam. Najposjećenije su bezbjedne destinacije. Hvala vam na pažnji.

PREDSJEDAVALAČI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (20.03.19 14:53:23)

Uvaženi ministre, zahvaljujem se na vašem odgovoru.

Pravo na komentar ima politički direktor DPS-a Tarzan Milošević. Izvolite.

TARZAN MILOŠEVIĆ (20.03.19 14:53:33)

Hvala vam, gospodine potpredsjedniče.

Poslije ovog iscrpnog odgovora ministra ovdje Nuhodžića mislim da je i komentar svaki suvišan, a ovo je za ljude koji gledaju sa strane van Crne Gore iz Bosne, iz Srbije, iz Kosova, ljudi koji dolaze iz okruženja ovo je veliko ohrabrenje da će manje čekati na graničnim prelazima i sigurno ovo sve što ste preduzeli do sad i ovo što ćete preduzeti da je to jedna dobra garancija da ćemo imati manje zadržavanja na granici, da ćemo imati veću bezbjednost i to je siguran sam jedna odlična poruka koja je poslata i danas ovdje sa vaše adrese.

Ono što bih ja posebno želio da naglasim, bio sam prije neki dan u Ulcinju, govorim oko graničnog prelaza Sukobin. Ovdje za nas, mislim kad govorim to su dva neka prelaza za mene Sukobin i Šćepan Polje, namjerno govorim o ta dva granična prelaza gdje se ljudi opredjeljuju da li će ostati u Albaniji ili će doći u Ulcinj da borave tamo. Ako čekaju na granici par sati onda će vjerovatno za Drač ili neko drugo mjesto se odlučiti da borave, pogotovo ljudi sa Kosova, takođe mislim iz Bosne ljudi da li će da odu prema Hrvatskoj ili da ostanu u Crnoj Gori i te kako je značajno koliko će čekati na graničnom prelazu. Vidim da ste sve preduzeli i značajna sredstva odvojili ovome pravcu.

Ja bih samo još jednu stvar sugerisao što je vrlo važna. Ljudski faktor je u svim tim djelovanjima našim i te kako značajan. U momentu tih gužvi broj ljudi je tu zanemarljiv, hoće li biti više jedan, dva ili više, imamo ručne optičke čitače koje ste nam nabavili sad i to je odlično jer možemo odličnu poruku da pošaljemo tamo ljudima i da izađe više ljudi, tada ne moraju da budu jedna ili dvije kućice, može četiri pet ljudi čak da radi na tim mjestima da bi bila prohodnost na granici brža a istovremeno da se vodi računa o ovom o čemu vi govorite o bezbjednosti prije svega građana Crne Gore. Ja to potpuno pozdravljam.

I evo vrlo kratko pošto imam još malo vremena. Jedan dio prošli put sam vam pitao, značajan segment tih, ne znam kako da ih nazovem tih malo graničnih prelaza. Pričali smo nešto na bazi toga vezano i u Ulcinju i u Bijelom Polju. Rekli ste mi da ste imali kontakt iz Srbije tada a i iz Albanije, samo u Bijelom Polju 72km granice imamo jedan granični prelaz, ljudi treba da idu, vi znate iz koje teritorije, iz Pavinog Polja da bi došli na Dobrakovo sa robom ili pješaci tako da je to i te kako opterećenje za njih. Znam da to ne možemo da uradimo bez Srbije i bez Albanije na nekim mjestima, ali da li u tom pravcu imam kakvog pomaka i možemo li šta očekivati, neku saradnju u s ljeđećem periodu vezano za te malogranične prelaze. Zahvaljujem se.

BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (20.03.19 14:56:08)

Zahvaljujem poslaniku Miloševiću.

Pošto je bilo jedno dodatno pitanje zamoliću ministra Nuhodžića da li će sad da odgovori ili će da odgovori drugom prilikom. Sad. Izvolite ministre.

MEVLUDIN NUHODŽIĆ (20.03.19 14:56:21)

Samo kratko. Znači kad je u pitanju ovo o čemu vi govorite, radi se o tim malograničnim prelazima. Ti naši sporazumi i dogovori sa Srbijom koje smo imali privedeni su kraju, oni su i ratifikovani. Ja vjerujem da je ta procedura i do kraja završena. Ne znam da li je to u Službenom listu objavljeno ali se nadam da će i to brzo biti tako da je taj problem pravno proceduralno riješen. Ostaje onda da naše komisije Srbije i Crne Gore koje su juče zasijedale u Podgorici, juče su zasijedale baveći se ovom problematikom, tako da ćemo to pitanje vrlo brzo rješavati. Slažem se da je izuzetno značajno za ljude koji žive u tom prekograničnom pojasu gdje im je to zaista nužno da imaju taj ubrzani i lakši prelaz preko granice. Hvala vam.

PREDSJEDAVALJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (20.03.19 14:57:29)

Ministre Nuhodžiću, zahvaljujem.

Još ima jedno pitanje za vas, postavlja poslanica Maja Bakrač. Izvolite.

MAJA BAKRAČ (20.03.19 14:57:38)

Zahvaljujem, potpredsjedniče.

Uvaženi ministri, poštovane kolegice i kolege,

Na osnovu člana 187 i 188 Poslovnika Skupštine Crne Gore, ministru unutrašnjih poslova, gospodinu Mevludinu Nuhodžiću postavljam sljedeće poslaničko pitanje:

Kada je u punom kapacitetu profunkcionisao evropski broj za hitne situacije 112" koliko je bilo poziva prema ovom broju u 2016, 2017, 2018 godini, te koliko je spašeno ljudskih života zahvaljujući funkcionisanju ovog servisa u sistemu zaštite i spašavanja?

Broj 112 je jedinstveni evropski broj za pozive u hitnim situacijama. Uveden je odlukom Savjeta Evropske unije u julu 1991. godine. Ovaj broj objedinjuje sve sisteme za prijem hitnih poziva i reagovanja u hitnim i vanrednim situacijama. Pozivi upućeni na broj 112 moraju biti na odgovarajući način procesuirani, bez obzira na postojanje drugih brojeva za ove svrhe. Broj je dostupan u čitavoj Evropskoj uniji i u mnogim drugim zemljama. Obaveza svih zemalja Evropske unije je da informišu svoje građane i strance o postojanju službe 112, kao i na koji način se mogu obratiti ovoj službi.

Jedinstveni evropski broj za hitne situacije je važan resurs sistema zaštite i spašavanja u svakoj državi Evropske unije pa i u Crnoj Gori. Ovo je broj koji u hitnim situacijama koriste građani Crne Gore a takođe i turisti. Vrlo je važno da on funkcioniše u skladu sa predviđenim standardima jer svaki poziv potencijalno znači spašavanje nekog materijalnog dobra ili ljudskog života. Osnovni razlozi za uvođenje jedinstvenog evropskog broja za hitne situacije je da se građanima Evrope omogući da u svojoj ili stranim zemljama u svim hitnim situacijama mogu da dobiju pomoć pozivanjem jednog opšte poznatog međunarodnog broja, kao i da se maksimalno skрати vrijeme reagovanja i poboljša kvalitet nadležnih hitnih službi policije, hitne medicinske pomoći, službe zaštite i spašavanja.

Prateći situaciju u prethodnom periodu uočavamo da je bio veliki broj vremenskih nepogoda u Crnoj Gori, situacija u kojima su ljudi bili izloženi opasnostima po život. Stoga bi bilo korisno znati kako se služba snašla u ovim situacijama i koliko je života spašeno zahvaljujući radu i funkcionisanju ove službe. Cijenim da je važno da građani Crne Gore znaju kako ovaj sistem funkcioniše, koji su njegovi kapaciteti, kakvi su dalji planovi za unapređenje pomenutog sistema, kao i koliko su građani informisani o svemu što pruža vaša služba. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (20.03.19 15:00:33)

Zahvaljujem poslanici Bakrač.

Pravo na odgovor ima ministar Nuhodžić.

Izvolite, ministre.

MEVLUDIN NUHODŽIĆ (20.03.19 15:00:39)

Zahvaljujem, potpredsjedniče Gvozdenoviću.

Uvažena poslanice Bakrač, kao što ste naveli u obrazloženju vašeg pitanja, broj 112 je jedinstven evropski broj za pozive u nevolji i poziva se da bi se kontaktirale hitne službe, hitna medicinska pomoć, vatrogasci, spasioци i policija i druge specijalističke hitne službe u svim zemljama Evropske unije i šire.

Uvođenje sistema 112 je obaveza svih zemalja Evropske unije od 1996. godine, pa je to postala i obaveza Crne Gore na putu ka članstvu u Evropskoj uniji. Poziv na broj 112 su besplatni, primaju se 24 časa u toku godine na crnogorskom, engleskom, a omogućen je i prijem na

italijanskom, albanskom i ruskom jeziku. Ovo je izuzetno značajno kao i samo postojanje broja 112 sa stanovišta bezbjednosti zbog brojnih turista koji dolaze u Crnu Goru. Od 2015. godine sistem operativno komunikacioni centar 112 se kontinuirano razvija. Samo u akcijama spašavanja u planinama koje su u nadležnosti Direktorata za vanredne situacije, a koje su pokrenute pozivom na broj 112 OKC je u 2016. godini koordinirao sa 29 akcija u kojima je spašeno 70 osoba, od čega 46 stranih državljana. U 2017. godini koordinirao je sa 41 akcijom u kojoj je

... 47 osoba od čega 40 stranih državljana. U 2018. godini koordinirao je sa 40 akcija spašavanja u planinama u kojima je spašeno 88 osoba i to 20 državljana Crne Gore i 68 stranih državljana. U toku prošle godine OKC 112 je primio 105.395 poziva. Od ukupnog broja poziva broj slučajeva u kojima je bilo neophodno aktivirati neku od hitnih službi je bio 8.333. Slučajevi su bili iz nadležnosti policije, Zavoda za hitnu medicinsku pomoć, službi zaštite i spašavanja, Direktorata za vanredne situacije.

Ovi podaci su potvrda da građani Crne Gore imaju sve više saznanja o postojanju broja 112, o njegovom značaju i mogućnostima koje pruža. Takođe, funkcionisanje broja 112 je od značaja za turiste koji posjećuju Crnu Goru koja je prepoznata kao sigurna i bezbjedna destinacija samom spoznajom o postojanju broja koji može pomoći u bilo kojoj hitnoj situaciji. U prilog tome govore i akcije spašavanja u kojima je samo s planine u toku prethodne tri godine spašeno 156 stranih državljana. Direktorat za vanredne situacije u kontinuitetu radi na podizanju svijesti građana o značaju broja 112 kroz razne aktivnosti od edukacije učenike osnovnih škola, preko distribucije flajera uz dnevne novine, obilježavanja 11. februara kao Dana broja 112.

Planiramo da u narednom periodu u dogovoru s mobilnim operaterima pri ulasku u Crnu Goru turiste dočeka pozdravna poruka s informacijom o postojanju broja 112. Jedna od aktivnosti je i puštanje u rad mobilne aplikacije 112 na kojoj će biti svi podaci od vremenske prognoze, stanja i pomoći na putevima, prijave određenih događaja i sl. Pored prijema poziva na broj 112 OKC kontakt centar s Operativnim centrom za koordinaciju odgovora u vanrednim situacijama Evropske unije, Evroatlantskim centrom za koordinaciju odgovora na vanredne situacije NATO-a, kao i centrima za vanredne situacije država u regionu s kojima je u svakodnevnoj komunikaciji i preko kojih se po potrebi šalju i primaju zahtjevi za međunarodnu pomoć putem mehanizma civilne zaštite Evropske unije, mehanizam NATO-a za odgovor na civilne vanredne situacije je u evroatlantskom području ili na osnovu bilateralnih sporazuma o prekograničnoj saradnji.

Kada je riječ o daljem unapređenju sistema 112 kroz nadogradnju softverskih i hardverskih komponenti dobićemo dva nova servisa, automatsko mobilno lociranje i automatsko prijavljivanje saobraćajnih udesa ukoliko vozilo posjeduje taj sistem. Uvođenjem novih servisa OKC-a 112 Direktorat za vanredne situacije bi postao među najnaprednijima u Evropi. Dakle, kvalitet rada OKC-a 112 iziskuje permanentno ulaganje materijalno tehničkih sredstava, sredstava za obuku i kadrovsko osposobljavanje službenika. Crna Gora je spremna ... (Prekid) dobrobit svih. Vjerujem da je uspostavljanje OKC-a 112 opravdalo očekivanje i da je sistem zaštite i spašavanja dobio veoma bitan i pouzdan segment koji je pored toga što je u funkciji građana Crne Gore izuzetno značajan sa stanovišta turista koji borave u našoj zemlji. Hvala vam na pažnji.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (20.03.19 15:06:06)

Pravo na komentar ima poslanica Bakrač.

MAJA BAKRAČ (20.03.19 15:06:09)

Zahvaljujem, potpredsjedniče.

Hvala vam, ministre, na ovako sadržajnom odgovoru. Prosto i ne postoji možda ni potreba za komentarisanjem, ali svakako ću iskoristiti priliku da kažem da raduje činjenica da je sistem omogućio da se dobije brza i efikasna pomoć i da se na taj način spasi veliki broj života.

Iz vašeg odgovora sam shvatila da građani prepoznaju sve više ovaj sistem i funkcionisanje istog, ali svakako ću iskoristiti priliku da odavde informišem građane da broj 112 mogu pozvati kada im je potrebna hitna medicinska pomoć, kada im je potrebna pomoć policije, pomoć gorske

službe, kao i pomoć svih drugih službi sistema zaštite i spašavanja. Takođe, vjerujem da ćete i ove sisteme koje planirate da unaprijedite uraditi što je brže moguće znajući da nam se bliži turistička sezona i da je potrebno za istu da budemo pripremljeni adekvatno. Svakako funkcionisanjem ovog sistema stvaraju se uslovi za upravljanje vanrednim situacijama i da više nikada nećemo doći u situaciju da se zbog nečijeg neznanja ili neupućenosti izazove neka određena šteta kao što se desilo u Baru da je zbog nepozivanja broja 112 došlo do izazivanja požara koji je prouzrokovao velike štete. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALJUĆI BRANIMIR GVOZDENVIĆ (20.03.19 15:07:39)

Na ovaj način smo završili pitanja koja su bila vezana za ministra unutrašnjih poslova.

Prelazimo na pitanja koja se odnose na Ministarstvo finansija. S nama je ministar Darko Radunović i njemu postavlja pitanje Branko Čavor.

Izvolite, poslanice Čavor.

BRANKO ČAVOR (20.03.19 15:07:54)

Zahvaljujem, potpredsjedniče.

Uvaženi ministre, koristeći svoje poslovničko pravo postavio sam pitanje ministru finansija iz jedne značajne oblasti, poreske djelatnosti. Naime, moje interesovanje je upućeno u pravcu kakvi su rezultati ostvareni u jačanju prihodne strane budžeta, naplati poreskih prihoda i upravljanje poreskim dugom, kakav je plan za te dalje aktivnosti.

Svima je dobro poznato da budžet predstavlja jedan veoma značajan dokument na osnovu koga se ostvaruju sva ona prava i građana i stvaraju se uslovi za razvoj države. Kada govorimo o budžetu, govorimo o prihodnoj i rashodnoj strani. Uvijek je težnja da imamo kvalitetan, veći budžet, da povećamo prihodnu stranu, a da se, kada su u pitanju rashodi, ponašamo što racionalnije prema njima. Kada govorimo o prihodnoj strani, najveći dio prihoda upravo donose porezi. Kada sve to saberemo značaj tih poreza i budžeta, on se značajno reflektuje na potrebe izvršenja i onih obaveza koje postoje u državi, u njenim politikama, u pravcu sprovođenja onih obaveza koje se odnose na građane i plate i penzije i socijalna davanja. Takođe, značajno za razvoj zdravstva, obrazovanja, a i značajnih infrastrukturnih i kapitalnih projekata. Sve to skupa govori da značaj i prihodi u budžetu obezbjeđuju bolji kvalitet života i standard građana. Naravno, zato postoji potreba da se tom pitanju priđe sistemski, a ne ad hoc, od godine do godine, od mjeseca do mjeseca. Zbog toga je i značajna poreska politika koja se sprovodi u Crnoj Gori jer ona jeste na jedan način i konkurentna i stabilan poreski sistem obezbjeđuje, a posebno ono što kada govorim o konkurentnosti jeste značajno koliko je ta konkurentnost podsticajna za domaće i strane investitore.

Kada govorimo o problemima prilikom naplate duga, svakako da ono što je u velikom interesu i javnosti i laičkoj i ukupnu javnost Crne Gore šta se dešava s nenaplatom duga, da li tu ima nekog selektivnog pristupa ili ne. Prirodno je kada imate dug da imate pristup da omogućite onim preduzećima, onim privrednim subjektima koji imaju šansu da ozdrave da kroz neki proces pustite tu šansu nego da ugasite i da izgubite taj subjekt. Zbog toga je dobro što je sistemski to riješeno kroz Zakon o reprogramiranju poreskih dugovanja i dobro je što je Poreska uprava i donijela plan aktivnosti za upravljanje poreskim dugom za period 2017-2021. godina. Moje interesovanje je kako se taj plan sprovodi.

Na kraju, da bi se sve ovo sprovelo potrebna je jaka poreska uprava. Moje pitanje isto upućeno ka vama da li Poreska uprava kao institucija, kao sistem kadrovskih, strukturnih, tehničkih i tehnoloških potencijala da sprovodi ovaj značajan i veoma složen posao i da ostvari komunikaciju kako s poreskim obveznicima tako i s privrednim društvima u smislu jačanja poreske discipline i ukupno zajedno s Ministarstvom stvaranja kulture plaćanja poreza. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALJUĆI BRANIMIR GVOZDENVIĆ (20.03.19 15:11:30)

Zahvaljujem poslaniku Branku Čavoru.
Izvolite, ministre.

DARKO RADUNOVIĆ (20.03.19 15:11:34)

Poštovani poslanici, poštovani poslaniče Čavor, hvala na pitanju.

Fiskalna politika u 2018. bila je usmjerena na primjeni mjera fiskalne konsolidacije, prethodno definisanim planom sanacije budžetskog deficita i javnog duga za period 2017. do 2021. i Fiskalnom strategijom za period od 2017. do 2020. godine kako bi se preduprijedili fiskalni rizici i ojačala stabilnost javnih finansija. Dizajnirane mjere dale su pozitivne efekte ...

...rezultirale povećanje javnih prihoda što je uz ... javne potrošnje omogućilo smanjenje deficita i zaustavilo trend rasta javnog duga odnosno stvorili uslovi za njegovo postepeno padanje u srednjim roku. Sprovođenje mjera usmjerenih najačanju javnih finansija pratile su i dinamične stope ekonomskog rasta, što je uz unapređenje izgleda kreditnog rejtinga zemlje, za rezultat imala jačanje ukupnog ekonomskog ambijenta. Prema preliminarnim podacima izvršenje Budžeta za 2018. godinu, ukupni prihodi budžeta ostvareni su u iznosu od milijardu i 746,4 miliona ili 37,9 procenata procijenjenog bruto društvenog proizvoda, odnosno on je procijenjen četiri milijarde i 604,5 miliona eura. U odnosu na prethodnu godinu ostvareni prihodi veći su za 180,1 milion odnosno 11,5 procenata, značajno veće ostvarivanje prihoda u odnosu na 2017. godinu, nastalo je kao rezultat sprovođenja mjera fiskalne konsolidacije kao i pozitivnih kretanja u makro ekonomskom okruženju. Shodno navedenom sve najznačajnije kategorije poreskih prihoda, zabilježili su rast odnosno na prethodnu godinu pri čemu je naplata prihoda po osnovu poreza na dodatnu vrijednost veća za 68,2 miliona, kao rezultat te ekonomske aktivnosti i povećanje opšte stope za dva procenta poena, kao i povećanje naplate doprinosa za 29,5 miliona usled naplate poreskih potraživanja shodno Zakonu o reprogramu poreskih potraživanja. Najznačajnija pozitivna ostupanja u dijelu neporeskih prihoda odnosno prošlu godinu zabilježeni su kod ostalih prihoda, koji su veći za 35,6 miliona ili približno dva puta više usled povećanja prihoda od kapitala.

Od početka primjene Zakona o reprogramu poreskih potraživanja do 31.12.2018. godine, naplaćen je ukupan iznos reprogramiranog poreskog duga 44,4 miliona, što predstavlja 72,3 planirane naplate poreskog duga po ovom osnovu. Od ukupnog iznosa reprogramiranog poreskog duga pravna lica su izvršili uplate u iznosu od 35,1 milion, fizička lica u iznosu od 6,1 milion, i javna preduzeća i lokalne samouprave u iznosu od 3,2 miliona. Važno je pomenuti da shodno navedenom Zakonu reprogram poreskog potraživanja odobren je za 6857 poreskih obaveznika u ukupnom iznosu 61 milion o toga je već tokom prve dvije godine primjenom ovog propisa naplaćena skoro trećina ukupnih obaveza. Prema podacima dobijenih od strane Poreske uprave tokom prethodne tri godine, nivo dospjelog poreskog duga smanjen je za preko 190 miliona eura, zahvaljujući implementaciji plana za upravljanje poreskim dugom, i jačanje mjera naplate za period od 2017. godine od 2017-te do 2021. godine. Mislim da je važno naglasiti da i u 2019. godini, ostvaruju se napredak implementacije mjera fiskalne konsolidacije koji se ogleda u boljoj naplati prihoda budžeta. Naime ako pogledamo prihode budžeta u periodu januar, februar 2019. godine, oni su naplaćeni u iznosu od 223,3 miliona što je u odnosu na isti period prethodne godine više za 34,7 miliona odnosno 18,4% u odnosu na plan prihod i budžeta su veći za 12,9 miliona ili u procentima izraženo 6,2%. Ukupna naplata poreskih prihoda koji čine porezi i doprinosi posmatranom periodu mislio sam na januar i februar iznosila je 199,3 miliona odnosno 4,2 procenta bruto domaćeg proizvoda, a što je u odnosu na isti period 2018. godine. U strukturi naplate poreskih prihoda posebno treba izdvojiti naplatu poreza na dodatnu vrijednost koji u periodu januar, februar ostvaren u iznosu od 88,8 miliona, što je više za 9,6 miliona u odnosu na period iste prethodne godine, ali naglašavamo da je to sad rezultat ekonomskih aktivnosti prošle godine je bio je rezultat ekonomske aktivnosti rasta PDV-a, za dva procentna poena ovo je rast samo po osnovu ekonomske aktivnosti, u odnosu na plan prihodu poreza na dodatnu vrijednost su veći za 3,5 procenata. Takođe, značajno učešće u strukturi naplate poreskih prihoda imaju doprinosi koji su u periodu januar, februar 2019. godine, iznosili 58,4 miliona, što je za 6,9 miliona

više u odnosu na isti period 2018.godine, većoj naplati doprinosa doprinijeli redovno izmirivanje obaveza po osnovu reprograma poreskog duga, te koordinisanje među institucionalnih aktivnosti koji su u kontinuitetu sprovode radi sankcionisanja rada na crno, i formulizacija zaposenosti na tržištu rada, u odnosu na plan prihodi po osnovu veći su za 6,3 miliona odnosno 12 procenata. Pored navedenog prihodi akcize u periodu januar, februar iznosili su 28,3 miliona i na nivou su planiranih dok se u odnosu na isti period prethodne godine veći za 1,4 milion odnosno 5,1%. Posmatrano po strukturi po akciznim proizvodima sve kategorije su zabilježile rast što upućuje da sprovođenje redefinisavanja akcizne politike daje planirane rezultate. Glavni cilj fiskalne politike u narednom srednjovječnom periodu jeste očuvanje održivosti javnih finansija, da bi se ostvarili postojeći ciljevi nastaviće sa sprovođenjem mjera fiskalne konsolidacije kako bi se omogućio brži rast prihoda i smanjenje rashoda čime bi se obezbijedilo ostvaranje suficita tekuće javne potrošnje u narednom srednjovječnom periodu. Vlada Crne Gore će u narednom periodu nastaviti da razvija poresku politiku, sa konkurentnim poreskim stopama, koje postižu i domaće i strane investitore. Poreska uprava je posvećena razvoju proaktivnom pristupu prema poreskim obaveznicima i asocijacije privrednika radi posticanja dobrovoljnog poštovanja poreskih propisa, što doprinosi širenju poreske baze i unapređenju poreske discipline. Tokom 2018.godine, u Poreskoj upravi evidentirano je preko šest hiljada novih poreskih obaveznika, od toga je bilo 5168 pravnih lica, ostali su bili preduzetnici i fizička lica. Pored mjera usmjerenih na osiguranju stabilnog rasta javnih prihoda sprovodiće se aktivnost usmjerene na unapređenju poreske administracije kako bi se poboljšala dalja djelatnost operativnih funkcija Poreske uprave, što uz uvođenje sistema elektronske fiskalizacije treba da obezbijedi efikasniju naplatu poreskih prihoda. U cilju kontinuirane realizacije veće naplate poreski prihod u 2019.godini Vlada Crne Gore će uložiti dodatne napore, radi efikasnih sprovedenih mjera fiskalne konsolidacije intenzivirati aktivnosti na suzbijevanju sive ekonomije i povećati stepen poreske discipline u ovoj oblasti kroz jačanje inspeksijskog nadzora, i povećanog angažovanja svih relevantnih nadležnih organa.

Uvažavajući planove u oblasti fiskalne politike Zakon o budžetu Crne Gore za 2019.godinu planirani su prihodi centralnog budžeta u iznosu od milijardu i 828 miliona eura, što predstavlja očekivanog povećanja prihoda u iznosu od 81,6 miliona u odnosu na naplatu iz 2018.godine. Napominjemo da se radi o konzervativnom planu iz razloga što efekti potencijalnog i ekonomskog ... i potencijalnih koncesionih naknada za aerodrome, nijesu aerodrumi Crne Gore, nisu kalkulirani godišnji plan što stvara pretpostavke i očekivanja da ostvareni prihodi do kraja ove godine budu značajno veći iznad planiranih. Zahvaljujem na pažnji.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (20.03.19 15:21:24)

Hvala.

Komentar ima poslanik Čavor.

BRANKO ČAVOR (20.03.19 15:21:29)

Zahvaljujem uvaženom ministru, na veoma sadržajnom obimnom, kvalitetnom odgovoru.

Naravno da sam u tom smislu i zadovoljan sa djelom odgovora, ali naravno uvijek postoje ona očekivanja koja su prirodna ne samo politička, da se uvijek može više, da se uvijek može i bolje. Zato i neka moja poruka da na ovim pitanjima još snažnije radimo i u Poreskoj upravi i u Upravi carina, i u Ministarstvu finansija ukupno i u Vladi države Crne Gore. Mi smo na kraju prošle godine razmatrajući realizaciju Budžeta iz 2017.godine, i usvajanje Budžeta za 2019.godinu, govorili o svim ovim parametrima o kojima Vi danas ovdje govorite, tek je evidentno da ta poreska disciplina....

...počinje da jača i da se stvaraju relativno veći poreski prihodi. Što jeste dobro, ali to je proizvod ukupno dobre ekonomske politike koju Vlada vodi u ove zadnje dvije godine jer on je parametar, ekonomski, koji pokazuje rezultate Vlade u ovoj godini da su i mjerljivi ne samo kod nas nego i sa svim onim, sa onih adresa relevantnih međunarodnih koji govore da Crna Gora u tom pogledu i jeste stabilna i tranzijnski i konsolidovan finansijski sistem i razvoj da je u dobrom zamahu razvoju i

ekonomija, a samim tim i država, a za očekivati je naravno i kvalitet života.

Ono što jeste uvijek na osnovu nekog iskustva kao što ih vi imate sada i u Poreskoj upravi treba afirmisati ono što je do sada dobro bilo. Naravno ima onih djelova koji nijesu dobri za koje normalna preporuka da procjenom, analizom te djelove unapredimo, a one koji su loši da ih potpuno eliminišemo u naplati poreskog duga i uopšte u dobijanju, izvršenju poreskih obaveza. Poseban segment o kojem govorimo ovdje, pomenuli ste ga i vi, siva ekonomija gdje se moramo mnogo, mnogo više i mnogo ozbiljnije baviti jer sama siva ekonomija sama po sebi pravi štetu u prihodovnoj strani budžeta, ali i sa druge strane pravi štetu što i one koji se konkurentno bave sa tim podstiče da razmišljaju da i oni izbjegavaju neku vrstu poreza zbog toga se moramo sa tim krajnje dobro pozabaviti.

Na kraju ono što jeste dobro i što jeste negdje naš zajednički cilj da se ne oslanjamo samo na one poreske obveznike koje sada utvrdimo nego kao što ste kazali proaktivnom poreskom politikom razgovorima dođemo do što većeg broja novih poreskih obveznika i upravo me raduje ovaj podatak koji ste vi ovdje iznijeli da u 2018. godini imamo 6.000 novih poreskih obveznika, što je svakako značajan podatak i to 1.140 preduzetnika i 5.168 pravnih lica. To je svakako značajan podatak i treba ga pozdraviti i treba nastaviti u tom pravcu. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (20.03.19 15:24:32)

Zahvaljujem se poslaniku Čavoru, zahvaljujem i ministru Darku Radunoviću.

Prelazimo na sledeći set pitanja koja su vezana za Ministarstvo rada i socijalnog staranja. Sa nama je ministar Kemal Purišić. Imamo pitanja od poslanika Bogdana Fatića i nek se pripremi poslanica Branka Tanasijević.

Izvolite, poslaniče Fatiću.

BOGDAN FATIĆ (20.03.19 15:24:51)

Zahvaljujem.

Poštovani potpredsjedniče, uvažene građanke i građani Crne Gore, poštovane kolegice i kolege poslanici, uvaženi ministre,

Na osnovu člana 187 i 188 Poslovnika Skupštine Crne Gore, ministru rada i socijalnog staranja, gospodinu Kemalu Purišiću postavljam sledeće poslaničko pitanje:

Da li Ministarstvo rada i socijalnog staranja Crne Gore planira u narednom periodu otvaranje dnevnog boravka za stara lica u Beranama?

Obrazloženje:

Snažan ekonomski razvoj, odnosno poboljšanje životnog standarda nije moguće bez savremenog i svima dostupnog sistema zdravstvene i socijalne zaštite. U proteklom periodu, Viada Crne Gore je uložila, a i dalje ulaže značajna finansijska sredstva u sistem zdravstvene i socijalne zaštite u Beranama. Dobili smo, nedavno, novi Urgentni centar, značajna sredstva su ulagana u adaptaciju Opšte bolnice i doma zdravlja, nabavku medicinske opreme i sl. Smatram da je u ovoj fazi neophodno dodatno usmjeriti pažnju na jačanje programa socijalne zaštite koji pružaju pomoć i podršku nemoćnim i starim licima sa invaliditetom i drugim socijalno ranjivim kategorijama. Neophodno je da socijalne usluge koje im se pružaju uključuju kvalitetan socijalni rad, kućnu pomoć, smještaj, otvaranje novih servisa pomoći i podrške. Do sada je u Crnoj Gori otvoreno 10 dnevnih boravaka za stara lica, i to: tri u Opštini Nikšić, dva u Opštini Danilovgrad, jedan u Opštini Mojkovac, jedan u Opštini Plav, jedan u Prijestonici Cetinje, jedan u Opštini Rožaje i jedan u Opštini Bijelo Polje. Naša su očekivanja da mjesece koji su pred nama svi zajedno iskoristimo, a naročito Ministarstvo rada i socijalnog staranja na pripremi ovog projekta kako bi on ušao u kapitalne projekte za narednu godinu. Shodno svemu ovome, a na osnovu analiza u Opštini Berane, moram napomenuti da u Opštini Berane imamo preko 5.000 penzionera, stoga smatram da je potrebno izgraditi, pristupiti izgradnji novog doma za Dnevni boravak za stara lica u našoj opštini. Očekujemo da će ovaj značajan projekat biti realizovan u narednom periodu na zadovoljstvo svih nas, a posebno starih lica. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (20.03.19 15:27:25)

Zahvaljujem, poslaniče Fatić.
Ministre, izvolite.

KEMAL PURIŠIĆ (20.03.19 15:27:31)

Hvala, uvaženi potpredsjedniče.

Poštovani poslanici, uvaženi građani, poštovani poslaniče Fatić,

Vlada Crne Gore u procesu preduzimanja neophodnih aktivnosti na poboljšanju socijalno-ekonomskog položaja građana posebnu brigu vodi prema starijim građanima i u tom pravcu se opredjeljuje kako za strateško planiranje narednih koraka, tako i na set aktivnosti koje treba da dovedu do unapređenja položaja starijih u oblasti socijalne zaštite.

Prema projekcijama MONSTAT-a datim u publikaciji "Projekcija stanovništva Crne Gore do 2060. godine sa strukturnom analizom stanovništva Crne Gore" do 2031. godine udio stanovništva starijeg od 65 godina u sjevernoj regiji biće 23,4% u srednjoj regiji 17,2% a u primorskoj regiji 19,5%.

Imajući u vidu intenciju razvoja usluge za život u zajednici sve u cilju da starija lica što više vode nezavisan život u svom domu i prirodnom okruženju vode se u kontinuitetu aktivnosti na daljem razvoju usluga za starija lica. Ovim se poštuje i princip deinstitutionalizacije.

Ovom prilikom ukazujem da je kroz projekat "Nastavak reforme sistema socijalne zaštite" podržana usluga pomoć u kući za stare u 15 opština na sjeveru i u centralnom regionu Crne Gore. Kroz angažman 120 geronto domaćica vodi se briga za oko 1200 korisnika. Razvijen je informacioni sistem koji se sastoji od Web i Android aplikacije koji će doprinijeti poboljšanju kvaliteta pružanja usluge, boljem monitoringu rada geronto domaćica i njihovom efikasnijem pružanju usluga pomoći u kući.

U skladu sa principom deinstitutionalizacije organizovano je kao što ste kazali 10 dnevnih boravaka od toga u prošloj godini su otvorena četiri dnevna boravka i to: ovih 10 dnevnih boravaka su otvoreni u Nikšiću tri dnevna boravka u Danilovgradu dva dnevna boravka u Mojkovcu, Plavu, Bijelom Polju, Rožajama i Prijestonici Cetinje. Otvoren je i dnevni boravak za starija lica u Domu za stara lica u Bijelom Polju uz pomoć Opštine Bijelo Polje, a u okviru doma gdje je otvoreno i odjeljenje za demenciju i palijativnu njegu, kao i prostorije za radnu i okupacionu terapiju. Podržano je osnivanje i rad Prihvatišta za stare u okviru Doma starih "Grabovac" u Risnu.

Imajući u vidu udio starih lica u ukupnoj populaciji stanovništva, posebno na sjeveru Crne Gore, posebna pažnja će se usmjeriti razvoju ove usluge na sjeverni dio Crne Gore. Planiramo da ovaj servis uskoro obezbijedimo i za građane Opštine Berane, odnosno za starije građane Opštine Berane. Navedene aktivnosti će se sprovoditi u saradnji sa lokalnom samoupravom, Centrom za socijalni rad, kao i sa zainteresovanim partnerima.

Uvaženi poslaniče Fatić, i vama i građanima Opštine Berane jedno obećanje da ćemo svakako ovu godinu iskoristiti da radimo na pripremi toga projekta, ako Bog da naredne godine da ga zajedno i otvorimo. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (20.03.19 15:31:27)

Hvala.
Komentar poslanik Fatić.

BOGDAN FATIĆ (20.03.19 15:31:35)

Hvala, potpredsjedniče.

Evo kratko. Zahvaljujem ministru Purišiću na odgovoru. Zadovoljan sam odgovorom. Ohrabruje to što ste saopštili da planirate u narednom periodu da otvorite Dnevni boravak za starija lica u Beranama. To je nešto što je neophodno našem gradu. Iz podataka koje sam prije saopštio, a to je da u Beranama imamo preko 5.000 penzionera, a ono što sam izostavio jeste da blizu 2.000 penzionera ima primanja ispod 180 eura. Sve ovo ukazuje da je neophodno otvoriti jedan takav dnevni boravak u Beranama, a imamo još jednu činjenicu da jedan značajan broj, svjedoci smo svi toga, da jedan značajan broj mladih ljudi odlazi iz gradova u sjevernom regionu u gradove centralnog i južnog regiona u drugim gradovima zemalja Evropske unije. Samim tim na značajan broj starih lica ostaje da živi sam, i na taj način kroz usluge dnevnog boravka koji se pružaju, a koje podrazumijevaju druženje socijalnu integraciju kao i određeni vid zdravstvenih usluga je nešto što i može dodatno raditi na čuvanju njihovih života, a mi kao odgovorni ljudi, kao odgovorno društvo dužni smo da starim licima učinimo život dostojanstveni.

Na samom kraju želim da Vam zahvalim na odgovoru, uz očekivanje da će doći do realizacije ovog projekta u što skorijem roku. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (20.03.19 15:32:57)

Zahvaljujem poslaniku Fatiću.
Dajem riječ poslanici Branki Tanasijević.

BRANKA TANASIJEVIĆ (20.03.19 15:33:14)

Poštovani potpredsjedniče, poštovani ministre Purišiću, poštovane kolegice i kolege, poštovani građani,

U skladu sa Poslovnikom Skupštine Crne Gore, ministru rada i socijalnog staranja Kemalu Purišiću postavila sam sljedeće poslaničko pitanje:

Koliko je djece bez roditeljskog staranja u prethodnoj godini smješteno u hraniteljske porodice i da li u Crnoj Gori postoji dovoljno interesovanje za usvajanje djece?

Obrazloženje:

Ako dijete privremeno ili trajno izgubi biološku porodicu, najbolja zamjena za nju je porodica, jer je to optimalna sredina u kojoj dijete može da razvije sve svoje potencijale. U porodici se formiraju crte ličnosti, navike, kriterijumi vrijednosti, u porodici se postaje čovjek. Polazeći od značaja koji porodica ima, Zakonom o socijalnim i dječjoj zaštiti propisane su vrste porodičnog smještaja ili hraniteljstva, što doprinosi razvoju vaninstitucionalnih usluga u Crnoj Gori. Zakonom je, takođe propisano da se djetetu mlađem od tri godine smještaj u ustanovama obezbijedi isključivo kada su iscrpljene sve druge mogućnosti.

Hraniteljstvo je privremeni način zbrinjavanja djeteta, dok se ne ostvore uslovi za povratak u biološku porodicu, ili dok se ne omogući drugi oblik zaštite, koji je u najboljem interesu djeteta.

Crna Gora ima tradicionalno razvijeno hraniteljstvo u okviru proširene porodice odnosno srodničko hraniteljstvo, ali i ako se iz godine u godinu značajno povećava broj djece koja su na smještaju u nesrodničkim hraniteljskim porodicama, standardno profesionaino hraniteljstvo još uvijek nije dovoljno razvijeno u Crnoj Gori.

Radi stvaranja neophodnih uslova za potpuniju podršku porodici i ubrzanje procesa deinstitucionalizacije djece koja se nalaze u ustanovama, Vlada Crne Gore u partnerstvu sa UNICEF-om, od 2013.g. vodi kampanju »Svako dijete treba porodicu«. Od tada do danas, stalno se smanjivao broj djece u Domu "Mladost" u Bijeloj, tako da u njemu već više od dvije godine ne borave djeca mlađa od tri godine. Iako su prednosti hraniteljskih porodica u odnosu na institucionalni smještaj brojne, usvajanje djece predstavlja još bolje rješenje, jer je usvojeno dijete trajno zbrinuto, dok je hraniteljstvo oblik zaštite do pronalaženja trajnijeg rješenja za dijete.

Zato bi roditelje trebalo podsticati na usvajanje djece i unaprijediti zakonska rješenja i procedure koje se odnose na tu oblast. Ovo naročito iz razloga što se usvojeno dijete u porodici podiže sa puno ljubavi i ima tretman kao i djeca koja žive u biološkim porodicama, a jesu željena djeca. Kada se dijete podiže na takav način, usvojitelj postaje roditelj u suštinskom smislu te riječi. Mnogo je primjera koji to potvrđuju, kao i činjenicu da usvojeno dijete postaje srećno dijete. Zbog značaja alternativnog smještaja za dijete bila sam inspirisana da Vam postavim ovakvo poslaničko pitanje. Hvala lijepa.

PREDSJEDAVALA BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (20.03.19 15:36:03)

Hvala, poslanice Tanasijević.
Ministre, izvolite.

KEMAL PURIŠIĆ (20.03.19 15:36:14)

Hvala Vam, uvažena poslanice Tanasijević, na pitanju i prilici da i Vi ovako lijepo objasnite motive i poželjnost usvajanja djece, a i meni na prilici da i ja pošaljem jednu sličnu poruku našoj javnosti.

Pravilan razvoj djeteta podrazumijeva toplu porodičnu sredinu koja podstiče njegov fizički, mentalni i emocionalni razvoj. Međutim, događa se i to da pojedine porodice zbog različitih izazova nijesu u stanju da podižu svoju djecu na odgovarajući način, a postoje i neka djeca koja sticajem različitih okolnosti nemaju porodicu, a svi smo svjesni činjenice da ni najuslovniji je institucije, sa izuzetno posvećenim osobljem, ne mogu biti zamjena za biološku porodicu.

U Crnoj Gori postoje 264 hraniteljske porodice, od kojih su 231 srodničke hraniteljske porodice, a 33 su nesrodničke hraniteljske porodice.

Na kraju 2018. godine, ovaj oblik porodično pravne zaštite primijenjen je na 229 djece. U odnosu na januar protekle godine u Dječjem domu "Mladost" Bijela, boravilo je 84-oro djece, dok je u decembru iste godine taj broj iznosio 66. To je evidentan indikator da se proces deinstitucionalizacije sprovodi što doprinosi razvoju vaninstitucionalnih usluga u Crnoj Gori.

Posebno bih istakao činjenicu da svi Centri za socijalni rad u okviru kampanje dani otvorenih vrata organizuju javne tribine i skupove, a sve u cilju npromocije hraniteljstva i informisanja javnosti o značaju hraniteljstva kao privremenog oblika zaštite djeteta. Intenzivno se promovise i ističe neophodnost nesrodničkih hraniteljskih porodica koje imaju želju i mogućnost da pomognu djetetu koje je ostalo bez porodične njege. U Crnoj Gori svakako postoji interesovanje za usvajanje djece, međutim zainteresovanije su porodice u zemljama regiona koji ne mogu da imaju svoje potomstvo. To su većinom tolerantni ljudi koji nemaju posebne zahtjeve i ne prave razlike među djecom.

Uvidom u evidenciju Ministarstva rada i socijalnog staranja koji objedinjuje podatke za cijelu državu, postoji 10 potencijalnih usvojiteljskih parova na teritoriji Crne Gore. Kao značajan podatak naveo bih i to da je u toku prošle godine nove domove našlo troje djece koja su čekala na usvojenje, a da se i dalje povećava broj potencijalnih usvojiteljskih porodica kako kod nas tako i u zemljama regiona.

Djecu iz Crne Gore usvajaju inostrani partneri isključivo ukoliko za njih nije moguće pronaći usvojitelje u matičnoj državi. Kada je riječ o samoj proceduri, parovima se najprije shodno odredbama Porodičnog zakona, utvrđuje takozvana opšta podobnost za koje je nadležan Centar za socijalni rad na teritoriji opštine u kojoj žive, na osnovu sve obuhvatnog multi disciplinarnog pristupa. Pored procjene stručni tim vrši i pripremu budućih usvojitelja u skladu sa normativnim okvirom a u cilju što bolje zaštite djeteta uz zadovoljenje svih potreba djeteta uzavazavajući i mišljenje djeteta. O usvojenju kao veoma humanom činu trebali bi u jednakoj mjeri da razmišljaju i oni koji imaju svoje biološko potomstvo, jer su djeca bogatsvo koje moramo

njegovati i cijeniti, a sam čin usvojenja djelo koje je vrijedno divljenja i poštovanja. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (20.03.19 15:40:26)

Komentar poslanica Tanasijević.

BRANKA TANASIJEVIĆ (20.03.19 15:40:36)

Hvala najljepša, ministre Purišiću, ja sam dobila odgovor i u pisanoj formi u ostalom Vi uvijek pošaljete odgovor prije nego što i razgovaramo o tome ovdje na sjednici. Hvala Vam na tome.

Ja bih željela da potenciram iz vašeg odgovora to koliko ste istakli značaj porodice i koliko je bitno da dijete boravi u porodici, porodica jeste optimalna sredina života i da i sredina u kojoj se čovjek najviše osjeća čovjekom. Od kako postoji čovjek i čovječanstvo ljudi su živjeli u nekom obliku porodice još u XIX Luis Morgan koji je unaprijedio antropologiju, odnosno mogu reći da je on odredio budućnost antropologije, zaključio da je od kako postoji čovjek postojali su neki oblici porodice u kojima je on živio, najstariji oblik je porodica krvnog srodstva. O tome ne postoje materijalni dokazi, ali postoji logični slijed u odnosu na naredne porodice oblike porodice u razvoju, poslije porodice krvnog srodstva razvijala se monogamna porodica u kojem danas mi živimo. Ovo pominjem isključivo iz razloga što želim da kažem, od kada postoji čovjek oni uvijek živi u nekoj vrsti porodice, jer je to sredina koja je tipična za čovjeka i koja ga čini onim što jeste. Kad su u pitanju djeca, ono što želim da naglasim, a to ste i Vi naglasili u vašem odgovoru je da porodica mora biti funkcionalna što znači da je to zdrava, harmonična porodica u kojoj dijete razvija svoju ličnost, formira crte karaktera i jedino u takvoj porodici dijete postaje ono što jeste, odnosno stvara mogućnost da u odraslom dobu bude zreo društveno koristan član. Prema tome, vrlo je bitno da u porodici nema nasilja, vrlo je bitno da porodica funkcioniše kako treba, jer ja ću to reći samo jednom rečenicom sociološki izrečenom mi smo takvi kakvi smo, jer nam je bilo tako kako nam je u djetinjstvu. Prema tome, porodica jeste toliko važna i treba joj pridavati značaj. Činjenica je da ono što mi jesmo zavisi od genetske predispozicije. Međutim, jednako je važna i socijalna sredina u kojoj mi živimo i razvijamo ličnost. Jedan pravac koji je kombinacija psihologije i sociologije socijalni konstrukcionizam je na stanovištu da je jednako bitna sredina u kojoj živimo, okruženje u kome formiramo ličnost kao što je bitna i genetska predispozicija koju imamo. Prema tome, ambijent u kome se podižemo, okruženje u kome živimo je bitno da budemo ono što jesmo. Na žalost nemaju sva djeca priliku da žive u srećnim porodicama i strah od napuštanja je jedan od najvećih strahova sa kojima se čovjek suočava. Ne znam koliko je poznato građanima, ali najveći strah koji dijete ima u svom životu je strah da bude napušteno i to je strah koji ne napušta dijete sve do njegove zrelosti. Međutim, jedan broj djece zaista iz ovih ili onih razloga koje ste vi pomenuli bude napušten i to jeste nešto što je zaista možda najteže što dijete može da doživi u svom životu, direktno dolaze u ustanovu iz porodilišta, odnosno iz bolnice. U periodu od 2005. do 2009. godine od djece koja su bila u domu Mladost u Bijeloj su bili dovedeni tu, 59% slučajeva od sve djece koja su bila od nula do tri godine direktno iz porodilišta ili iz bolnice i mislim da je to jedna činjenica koja mora skrenuti pažnju svima nama, a to je da se mora više raditi na prevenciji napuštanja djece i da ministarstvo kojem vi rukovodite je organizovalo određene radionice da se ne bi dešavalo da roditelji tako, ne mogu reći lako ipak često napuštaju svoju djecu, jer kažem napušteno dijete je zaista dijete koje je u neuporedivo težoj situaciji od ostale djece. Zato sam ja i postavila ovo pitanje. Zato je bitno da dijete živi u hraniteljskoj porodici.

Imala sam priliku da o srodničkoj hraniteljskoj porodici govorim u Sofiji. Ja sam istekla prednosti srodničke hraniteljske porodice, jer dijete tu je smješteno zato što je biološki povezano sa onima kojima ga podižu. Oni mu prenose ljubav, prenose mu pažnju, i ono ima šansu da izraste u zdravu osobu. Nehraniteljske porodice su takođe važne. U Crnoj Gori se tek praktično poslednjih godina počelo razvijati nesrodničko hraniteljstvo. Meni je jako drago da ste pomenuli podatak da se iz godine u godinu povećava broj hraniteljskih porodica, jer je to bitno, ali to su samo privremena rešenja dok se ne nađe neko bolje rešenje za dijete. Ja apelujem ovim povodom

da se poveća broj onih koji žele da usvoje djecu i onih koji su biološki roditelji i onih koji ne mogu da se ostvare kao roditelji. Ohrabruje me u tom pogledu činjenica da 10 roditelja čeka dijete na usvajanje, što znači da u Crnoj Gori trenutno postoji interesovanje za usvajanje djece i to je nešto dobro što nam se dešava, jer ako se može nešto reći za dijete koje je usvojeno ono ima pravo na srećno djetinstvo i to je dijete željeno dijete. Znamo toliko porodica koje su usvojile djecu i u kojima su ta djeca zaista srećna, a ja apelujući na to da se mora raditi stalno na podizanju svijesti o značaju alternativnih oblika smještaja djece, želim da završim sa onim što je bio i naslov kampanje koja se vodila i u Skupštini Crne Gore, a to je da zaista svako dijete treba porodicu.

PREDSJEDAVALJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (20.03.19 15:44:10)

Zahvaljujem se puno poslanici Tanasijević.

Na ovaj način smo završili pitanja koja su vezana za ministra Kemala Purišića i prelazimo na pitanja koja su vezana za Ministarstvo nauke.

Ministre Purišić, mi vam se zahvaljujemo.

Za Ministarstvo nauke imamo tri poslanička pitanja koja su postavila dvije poslanice Nada Drobnjak i Sanja Pavićević. S nama je Saša Ivanović projekt menadžer za istraživanje u Ministarstvu nauke i mi ga pozdravljamo i dajem riječ Nadi Drobnjak.

Izvolite, Nado.

NADA DROBNJAK (20.03.19 15:47:06)

Hvala, potpredsjedniče.

Poštovane kolegice i kolege, poštovani gospodine Ivanoviću,

Svi znamo da su kreativni ljudi najveći kapital jedne države i da su oni ključni pokretači društvenog i ekonomskog razvoja upravo baziranog na njihovom znanju. Crna Gora jeste po veličini teritorije mala država, ali je država koja ima velike mogućnosti, jer ima ljude koji promišljaju, znaju i hoće da stvaraju nove vrijednosti. U cilju jačanja ljudskih resursa za istraživanje, inovacije i konkurentnost, povećanja broja mladih istraživača i istraživačica na univerzitetima u Crnoj Gori i razmjene znanja između akademskog i privrednog sektora kao i internacionalizaciji istraživačkog rada, Ministarstvo nauke je krajem 2018. godine dodijelo stipendije za doktorske studije u Crnoj Gori.

Moje pitanje je: "Kako ste zadovoljni odzivom mladih ljudi na konkurs, koje pogodnosti im nudi ova stipendija, da li je dobar odziv mentora i mentorki i koliko je stipendija dodijeljeno u decembru 2018. godine"?

SAŠA IVANOVIĆ (20.03.19 15:48:11)

Gospodine Gvozdenoviću, poštovane poslanice i poslanici,

Uvažena poslanice Drobnjak, zahvaljujem na pitanju u ime Ministarstva i mogućnosti da se kratko osvrnem na naše aktivnosti.

Jedan od ključnih prioriteta strategije naučno istraživačke djelatnosti je razvoj ljudskih resursa, istraživačkih kapaciteta. U tom smislu kroz nove mjere i instrumente želimo stvoriti neophodne uslove za usporavanje odliva mozgova, kao i za povećanje broja istraživača kroz kreiranje novog ambijenta za rad i atraktivnih radnih mjesta za buduće generacije koje će biti spremne da odgovore izazovima savremene privrede i društva. U namjeri da se adekvatno odgovori ovom izazovu, Ministarstvo je pripremilo novi instrument podrške i u maju 2018. godine objavilo javni poziv za dodjelu stipendija za doktorska istraživanja na univerzitetima u Crnoj Gori na period od tri godine.

Poziv je upućen mladim ljudima koji žele da usmjeravaju svoju karijeru ka naučno istraživačkoj djelatnosti ili da znanja potrebna u privredi unaprijede na najvišem nivou kroz primjene na doktorska istraživanja i mobilnost u razvijene ustanove u inostranstvu ili u privredna

društva u inostranstvu ili u Crnoj Gori. Takođe, pozivi upućeni institucijama i mentorima koji uz kontinuiran rad sa studentima imaju mogućnost da značajno ojačaju naučne i inovativne kapacitete svoje institucije. Kako je ovo bio pilot poziv, veoma smo zadovoljni odzivom stipendista, ali i angažovanjem mentora i naučne zajednice u cjelini. Na javni poziv prijavljeno je ukupno 34 kandidata od čega je u skladu sa raspoloživim budžetom Ministarstva prihvaćeno 19 stipendija za finansiranje u ukupnom iznosu od 746.700 eura. Kod ovog broja njih 16 su doktoranti na Univerzitetu Crne Gore, dvoje su doktoranti na Univerzitetu Donja Gorica, a jedno je na Univerzitetu Mediteran. Prosječan iznos dodijeljene stipendije je 39.300 eura.

Proces prijavljivanja odvijao se u tri faze pri čemu je prava faza bila da studenti doktorskih studija i njihovi mentori da registruju svoja interesovanja za stipendiju na portalu naučna mreža Ministarstva nauke. Na ovaj način omogućili smo i studentima koji nisu imali mentore da se povežu sa potencijalnim mentorima. Interesovanje mentora je takođe bilo veliko, ali njihova podrška tokom trajanja javnog poziva i info dana je bila značajna. Neophodno je istaći da su ovim instrumentom ponuđeni izuzetno atraktivni uslovi stipendija kakvi ne postoje trenutno u našem regionu, a mogu se po strukturi i uslovima uporediti sa velikim brojem evropskih zemalja. Uslovi koji su stipendisti dobili uključuju mjesečnu nadoknadu u neto iznosu od 700 eura kao i troškove koji su obezbijeđeni za njihovu mobilnost, istraživanja u iznosu do 10.000 godišnje.

Takođe, s obzirom na izuzetno visoke troškove školarina koji studenti doktorskih studija plaćaju na crnogorskim univerzitetima, uspjeli smo i u ovom dijelu obezbijediti povoljne uslove, tako da su stipendisti odabrani putem ovog konkursa oslobođeni plaćanja školarina za doktorske studije. Ministarstvo planira da kontinuirano raspisuje ovakve pozive i očekujemo da kroz ovaj program tokom tri godine angažujemo oko 50 mladih istraživača i doktoranata na crnogorskim univerzitetima. Novi poziv Ministarstva će objaviti u aprilu ove godine, a očekujemo da će se u narednim ciklusima, da će interesovanje biti još veće, jer je naučno istraživačka zajednica sada već upoznata sa uslovima stipendiranja, a studenti su u prilici da već razvijaju ideje i ostvare kontakte kako bi na vrijeme pripremili kvalitetnu aplikaciju.

Kako Ministarstvo raspolaže sa ograničenim budžetom, a imajući u vidu da će biti više kvalitetnijih, mladih ljudi koji će aplicirati za podršku kroz ovaj instrument, nadamo se da ćemo u narednom periodu kroz odgovarajuće povećanje budžeta imati mogućnost...

...da opredijelimo značajna sredstva za ovu namjenu kako bi naše najkvalitetnije mlade kadrove zadržali u zemlji i obezbijedili im kvalitetne uslove za rad i razvoj karijere u Crnoj Gori.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (20.03.19 15:52:21)

Hvala.

NADA DROBNJAK (20.03.19 15:52:36)

Hvala.

Gospodine Ivanoviću, ja sam ovo pitanje postavila zbog toga što mislim da o rezultatima ovog projekta treba konstantno podjećati crnogorsku javnost i govoriti kako Ministarstvo nauka ima sjajne projekte koji omogućavaju ljudima iz nauke da se usavršavaju da zaista pomognu da Crna Gora ide putem kojim je krenula.

Ono što mi je bilo interesantno kada sam gledala rezultate konkursa, kada sam vidjela ko su 19 mladih ljudi koji su dobili stipendije, prosto nijesam mogla da ne podijelim ni sa svojim kolegama sa vama i sa crnogorskom javnošću podatak da od 19 osoba koje su dobile stipendije 14 su mlade žene. Da od devet mentora izvinjavam se 16 mentora, 11 su mentorice što govori o tome koliko žena u Crnoj Gori ulažu u nauku, koliko se angažuju, koliko se obrazuju i koliko žele da utiču na ravnomyeran i održiv razvoj Crne Gore.

Takođe, kada se pogleda i koji su dio finansija one dobile, dobile su u skladu sa tim koliko ih je dobilo stipendije. 75% odobrenih sredstava je otišlo u ruke žena, naučnica. Što je zaista pohvalno. Od svih projekata izdvojiti ću opet jedan važan ne samo za žene u Crnoj Gori, već za cjelokupno crnogorsko društvo, a to je rad koji će raditi stipendistkinja Davidović Jovana sa

Fakulteta političkih nauka, a rad jeste interesantan i zbog toga što mi u Crnoj Gori moramo da pronađemo metode kako da se selektivni abortusi spriječe. Njeno istraživanje je o uticaju patrijarhalnih normi na diskriminaciju i stereotipe posmatrajući fenomen selektivnih abortusa u Crnoj Gori.

I zaista još jednom podrška ovakvim projektima, podrška mladim ljudima koji rade svoje doktorate i hvala vam što ste i nas u Parlamentu na vrijeme upozorili da pažljivije gledamo budžet Ministarstva nauke i damo podršku ovim mladim ljudima.

Hvala.

PREDSJEDAVALJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (20.03.19 15:54:50)

Izvolite.

SANJA PAVIĆEVIĆ (20.03.19 15:54:57)

Zahvaljujem, predsjedavajući.

Poštovane kolegice i kolege, poštovani gospodine Ivanoviću,

Na osnovu člana 187 Poslovnika Skupštine Crne Gore, koristim priliku da postavim Ministarstvu nauke vama gospodine Ivanoviću, kao predstavniku sljedeće poslaničko pitanje:

Što je donio proces pripreme Strategije pametne specijalizacije Crnoj Gori i kako ona može doprinijeti tranziciji ka ekonomiji znanja; do kada će konačan dokument Strategije biti pripremljen i usvojen?

U duhu prethodnog pitanja i vašeg odgovora nacionalni prioriteti Crne Gore u oblasti istraživanja inovacija oni se fokusiraju na pokretanje i sprovođenje bilateralnih naučnih projekata, povećanje broja aplikacija. Što će svakako voditi unapređenju ukupne bilateralne saradnje, te povećanju zajedničkih aplikacija na evropskim okvirnim programima za nauku i istraživanje.

Kada govorimo o rezultatima naučno-istraživačkog rada i podršci koja je zasnovana na tim rezultatima, onda moramo pomenuti ponovo crnogorsku inicijativu za osnivanje međunarodnog instituta za održive tehnologije Jugoistočne Evrope. O ovom projektu smo govorili više puta u ovom Parlamentu i govoriće se posebno kad bude on izvjestan jeli tako. Više puta i kolege i ja i u medijima to je dosta dobro elaborirano, a o ovom projektu se može samo afirmativno govoriti nikako drugačije.

Kada je u pitanju Strategija pametne specijalizacije i podrška istoj, kao i podršku u oblasti razvoja sistema inovacija prioritet na nacionalnom nivou je razmjena istraživača i eksperata kao i naučnih i tehnoloških informacija i dokumentacije.

Ovaj vid podrške ostvaruje se davanjem na privremeno korišćenje, opreme i materijala što je jako dobra inicijativa. Organizovanju zajedničkih, naučnih konferencija, simpozijuma i seminara, radionica, izložbi.

Ja bih vas zamolila, ako biste mogli da nam približite nešto o Strategiji pametne specijalizacije i o onome što se od nje očekuje.

Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (20.03.19 15:57:31)

Hvala.

SAŠA IVANOVIĆ (20.03.19 15:57:33)

Uvažena poslanice Pavićević,

Proces izrade strategije pametne specijalizacije ili bliže poznat pod nazivom S3 Strategija, inicirane početkom 2017.godine i uz snažnu dinamiku urađen je prema metodologiji udruženog

istraživačkog centra GRS centra Evropske komisije.

Već u avgustu 2007.godine, Crna Gora je postala član Evropske platforme za pametnu specijalizaciju. Ministarstvo nauke je uz podršku Ministarstva ekonomije koordiniralo procesom izrade Strategije pametne specijalizacije za Crnu Goru, intenzivno saradujući sa drugim nadležnim institucijama iz javnog, poslovnog, akademskom i nevladinog sektora uz konstantne smjernice i sistematsku pomoć eksperata iz Evropske komisije. Time je različitim akterima omogućeno da učestvuju u svakoj fazi izrade Strategije kako bi na kraju ovaj proces bio otvoren za sve građane putem javnih konsultacija.

Pametna sepcijalizacija kao ključni element politike razvoja povećava konkurentnost ekonomije, koncentrišući, povezujući istraživačko inovacione resurse sa ograničenim brojem determinisanih prioriternih privrednih oblasti.

Takođe, strategija ovog tipa treba da maksimalno iskoristi komperativne prednosti zemlje ili regiona kroz podsticanje i novacija i na taj način doprinosi ekonomskom rastu i ukupnom napretku društva.

Kroz partnerstvo i pristup od dna ka vrhu, pametna specijalizacija okuplja lokalne vlasti akademsku zajednicu poslovni sektor i civilno društvo u naporima ka implementaciji strategija dugoročnog rasta uz podršku fondova Evropske unije.

Tokom proteklog perioda, urađena su temeljna kvantitativna i kvalitativna analiza i realizovan je proces preduzetničkog otkrivanja u okviru kojeg su održane dvije konferencije i široke konsultacije u saradnji sa privrednom zajednicom.

Jedan od važnih koraka u kreiranju strategije pametne specijalizacije završene u martu 2018.godine, odnosio se na mapiranje ekonomskog naučnog, inovacionog potencijala Crne Gore. Nakon njega uslijedio je proces takozvanog preduzetničkog otkrivanja, tokom kojeg je učestvovalo skoro 300 predstavnika privrednog javnog i akademskog sektora koji su putem otvorenog dijaloga doveli do identifikacije prioriteta na osnovu snaga i potencijala za istraživanje razvoja inovacije, a s naglaskom na praktičnu primjenu i tržišnu orijentisanost.

Kroz ovaj veoma intenzivan dijaloški proces povezan sa analizom relevantnih statističkih pokazatelja naše radne grupe su identifikovale sljedeće prioritne oblasti S3 Strategije. Postoji pet od čega su četiri vertikalne a jedna horizontalna.

Prva je obnovljiv izvor energije i energetska efikasnost. Zatim održiva poljoprivreda i lanac vrijednosti hrane. Zatim novi materijali i održive tehnologije i održivi zdravstveni turizam informaciono-komunikacione tehnologije koje su definisane kao peta horizontalna platforma jer daje poslovnu i tehnološku podršku ostalim prioritnim sektorima.

Identifikovanim tematskim prioritetima će se obezbijediti značajna finansijska podrška kako iz državnog budžeta tako i iz drugih dostupnih fondova. Ulaganjem u istraživanje inovacije, jačaju se postojeći proizvodni i tehnološki kapaciteti i stvaraju brojne mogućnosti u okviru novih pravaca razvoju u privredi podstiče konkurentnost i otvaranje visoko kvalifikovanih radnih mjesta.

U tom pogledu naučno istraživački sistem i sistem inovacija treba da se unapređuju na način da doprinose ekonomiji zasnovanom na znanju.

Na osnovu sprovedenih aktivnosti preporuke udruženog istraživačkog centra Evropske komisije, Ministarstvo nauke je pripremlilo dokument pod nazivom Smjernice strategije pametne specijalizacije za period 2018 - 2024 koji je usvojila Vlada Crne Gore na sjednici od 20.decembra 2018.godine.

Važno je istaći da je nakon usvajanja smjernica od strane Vlade nastavljeno sa radom u kreiranju finalnog dokumenta strategije pametne specijalizacije i pratećeg akcionog plana.

Fokus je sada usmjeren prvenstveno na kvalitet same Strategije s posebnim osvrtom na njenu implementaciju. Nakon izrade finalnog dokumenta ali i konsultacija sa Evropskom komisijom i drugim akterima relevantnim za ovaj proces. Strategija pametne specijalizacije će biti upućena Vladi na usvajanje u drugom kvartalu o.g.

Nakon usvajanja na nacionalnom nivou S3 Strategija će se dostaviti Evropskoj komisiji na formalno mišljenje. Time će Crna Gora već je sada izvjesno biti prva zemlja koja je usvojila ovu strategiju poslije 20 zemalja članica Evropske unije.

Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (20.03.19 16:02:21)

Hvala.

Poslanica Sanja Pavićević.

SANJA PAVIĆEVIĆ (20.03.19 16:02:23)

Zahvaljujem, potpredsjedniče, još jednom.

Zadovoljna sam odgovorom svakako.

nosno naučno-istraživački sektor Crne Gore da se poveže sa Zajedničkim istraživačkim centrom u Istri. Ja sam imala tu čast i zadovoljstvo da više puta boravim u tom centru, u prethodnom mom radnom iskustvu, dok nijesam postala profesionalno poslanica u Parlamentu. Prilikom svakog mog boravka u tom Zajedničkom istraživačkom centrom u Istri, u blizini Milana u Italiji, osjećala sam se mnogo nadahnutije, pozitivnije i širila sam ta iskustva sa kolegama koje nažalost nijesu imale prilike da to vide.

Podržavam, znači te aktivnosti. Smatram da svaki mladi naučnik i onaj koji želi da se bavi naukom treba da posjeti takav jedan naučno-istraživački centar i da vidi kakve su sve nesagledive mogućnosti nauke. kako bismo kvantifikovali one rezultate o kojima ste vi govorili, ja bih postavila dopunsko poslaničko pitanje, koje bih vas molila da mi dostavite do sledeće sjednice u pisanoj formi, a ono bi se odnosilo na konkurs za sufinansiranje naučno-tehnološke saradnje između Crne Gore i evropskih zemalja koje su u oblasti nauka do sada podržane, pregledni broj prijava na pomenute konkurse te koji su se profili aplikanata prijavljivali. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (20.03.19 16:04:11)

Zahvaljujem poslanici Pavićević. Znači dodatno poslaničko pitanje ćete dostaviti. Čuo sam da imate neki dodatni komentar. Još jedno pitanje. Izvolite.

SANJA PAVIĆEVIĆ (20.03.19 16:04:39)

Drugo pitanje koje sam namjerno izdvojila objasniću koji je razlog bio.

Na osnovu člana 187 Poslovnika Skupštine Crne Gore, postavljam ministru nauke gospodinu Ivanoviću poslaničko pitanje koje se odnosi na inovativnih startupova.

Vlada Crne Gore je u decembru prošle godine usvojila Program podsticanja inovativnih startupova. Na koji način će ovaj program doprinijeti jačanju inovativnog ekosistema u Crnoj Gori.

Odgovor sam trazila i u pisanoj formi, dobila ga neposredno prije ove sjednice.

U obrazloženju bih pomenula da ovaj prioritet namjerno izdvajam, jer smatram da je ovo još jedan nacionalni prioritet u oblasti istraživanja i inovacija i da se odnosi na prenošenje znanja i iskustava u oblasti startup eko sistema i njihovu implementaciju u Crnoj Gori. Kako ima zvučno ime, većini ljudi nije baš jasno o čemu se radi, iako je prilično kvalitetno predstavljen javnosti, smatram da i o ovom pitanju treba profesionalnije govoriti i na fer način predstaviti javnosti sve aktivnosti Ministarstva nauke. Mislim da je ovo odlična prilika da u Parlamentu Crne Gore pokažemo jednu takvu inicijativu, i to se pokazuje svake naredne sjednice kada su poslanička pitanja u pitanju.

Ovdje se fokusira, znači na promociju nauke, tehnologije, umjetnosti, ekonomije, posticanju istraživanja i inovacije. U dijelu podrške startupovima podsjetila bih na jako važan projekat program h orizont 2020 u kojem učestvuje država Crna Gora neposredno nakon formiranja posebnog Ministarstva nauke.

Pomenula bih projekat podrška razvoju politika ka preduzetničko-inovacionog ekosistemu Crne Gore. Kroz ovaj projekat ostvarena je polugodišnja saradnja u okviru nacionalnog partnerstva za kreditiranje inovacionog ekosistema. O dobijenoj ekspertskoj podršci očekujem od vas malo informacija i o tome kada je ovo usvojeno i šta podrazumijeva? Tu bih skratila da bih

dala vama šansu. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (20.03.19 16:06:45)

Izvolite, gospodine Ivanoviću.

SAŠA IVANOVIĆ (20.03.19 16:06:53)

Zahvaljujem, potpredsjedniče Skupštine.

Uvažena poslanice Pavićević, hvala vam na ovom pitanju i na prilici da ukratko upoznamo i Parlament i javnost o jako jednoj interesantnoj i važnoj temi poput startup ekosistema koja je da kažem u Crnoj Gori nova, međutim u svijetu nije baš odavno postoji. Države mnogo rade na unapređenje tog sistema koji podiže značajnice konkretnost ekonomije. Ovaj program uključujući Akcioni plan za period 2019-21 pripremio je Ministarstvo nauke, a usvojila Vlada 27.decembra 2018.godine. Program je tokom prošle godine pripremljen uz ekspertsku podršku kroz projekat vrijedan 160.000 eura koji je Evropska komisija odobrila Ministarstvu nauke u okviru programa horizont 2020 pod nazivom Posebna podrška Crnoj Gori Ka Preduzetničko inovacionom ekosistemu Crne Gore. Na Nacionalnom planu u njegovom formulisanju učestvovao je veliki broj predstavnika svih sektora, članova planterstva za kreiranje inovacionog ekosistema.

Radi preciznijeg pojašnjenja pojam startup je u crnogorskom sistemu definisan u Zakonu o inovativnoj djelatnosti na sledeći način.

Startup je novo formirano privredno društvo koji se osniva s ciljem razvoja inovativnih ideja ili poslovnih modela i njihove komercijalizacije na tržištu. Program će doprinijeti uspostavljanju atraktivnih uslova za crnogorski inovativni ekosistem s fokusom na inovativne startup-ova. Sadrži mjere u uklanjanje zakonskih barijera, razvoj naprednih finansijskih šema, posticanje i privlačenje talenata u cilju inteziviranja i kreiranja znanja i novih vrijednosti, preduzetničke kulture i pristupa tržištima za inovativne i preduzetničke projekte. Za podsticanje inovativnih startup-ova tokom tri godine predviđeno je izdvajanje oko četiri i po miliona eura.

Nadovezujući se na infrastrukturu podršku koja je u formiranju koja ima prednosti, koja Crna Gora ima u regionalnom i širem kontekstu naša zemlja ima jedinstvenu priliku da uspostavi model čvrste osnove za preduzetničku inovativnu ekonomiju. U tom smislu Crna Gora mora da pronađe sopstveni model razvoja inovacionog ekosistema kako bi uhvatila korak sa konkurentnije razvijenim evropskim državama u čemu je realizacija programa podsticaja inovativnih startup-ova od suštinskog značaja.

Što se tiče konkretnog doprinosa programa uticaj će biti vidljiv kroz povećanje broja inovativnih startup-ova sa ambicijom rasta koji će intezivno raditi na podizanje kvaliteta kroz efikasno korišćenje najsavremenijih znanja dostupnih u zemlji ili u inostranstvu.

Program takođe ima uticaj na određene aktuelne reformske procese koji paralelno teku u više resornih domena, predlažući načine kako inovativna startup preduzeća mogu da doprinesu njihovoj realizaciji poput - S - tri strategije digitalizacije kreiranja podsticajnog poslovnog ambijenta stratešk privlačenje stranih investicija praktična nastava na univerzitetima , saradnja da dijasporom, javne nabavke inovacija, ekonomsko državljanstvo i drugo. Program će omogućiti preciznu identifikaciju preduzeća koja su u početnoj fazi osnivanja i koja imaju potencijal brzog rasta, zatim testiranje njihovih poslovnih ideja uz podršku budžetskih programa, kao i lakši transfer znanja upotrebljivog za inovacije iz akademskog sektora ne samo u Crnoj Gori već i u inostranstvu, ka privrednim akterima u našoj zemlji.

Očekujemo da se zahvaljujući planiranim fikslnim mjerama poveća broj poslovnih subjekata koji se bave istraživanjem i razvojem inovacijama kao i onih koji afirmišu digitalno poslovanje. Takođe, povećao bi se i broj kako domaćih tako i stranih investitora iz privatnog sektora koji ulažu startup preduzeća u Crnoj Gori. Preduzeće iz Crne Gore imaće priliku da lakše pristupe inostranim tržištima putem unapređenja E - trgovine i pristupanje međunarodnim inovativnim mrežama.Kroz planirane aktivnosti na univerzitetima, želimo usmjeravati talente ka preduzetništvu uključujući i one koji do sada nijesu pronalazile obrazovne programe iz

preduzetništva inovacija.

Pored navedenog jedan od osnovnih ciljeva programa i podsticanje i povećanje investicija iz privatnog sektora, a vjerujemo da će investitori kada budu upoznati s programom pružiti još značajniju podršku njegovoj realizaciji o trenutno predviđenim. Kroz marketinške kampanje ostvareno partnerstvo sa institucijama iz različitih sektora i medijima radimo na promociji inovacije preduzetništva, organizacijom brojnih događaja poput takmičenja, treninga, mentorstava, trudimo se da unaprijedimo i preduzetničku inovacionu kulturu.

Takođe, započeli smo i sa realizacijom aktivnosti na unapređenju zakonskog okvira koji bi preciznije definisao ambijent za inovativne startup-ove i kojim želimo da kroz odgovarajuće fiskalne olakšice i stimulanse imogući intenzivnije pokretanje ovakvih vrsta biznisa u Crnoj Gori.

Kompletan program sadržinski čini jednu od ključnih aktivnosti budućeg naučno-tehnološkog parka koji će biti izgrađen u Podgorici tokom naredne dvije godine i njegovom implementacijom ova institucija bi zauzela središnje mjesto u crnogorskom inovaciono-preduzetničkom ekosistemu. Hvala.

PREDSJEDAVALJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (20.03.19 16:12:12)

Hvala vam.

Predlažem da završimo ovo pitanje, za sada, ako je saglasna poslanica Pavićević. Samo izvolite, na Vama je.

SANJA PAVIĆEVIĆ (20.03.19 16:12:28)

Zahvaljujem, predsjedavajući.

Zadovoljna sam odgovorom. Izdvojila bih najvažnije segmente kompletne ove priče, što bi trebalo da bude od značaja. Znači, da ćemo morati da unaprijedimo zakonski ambijente, odnosno zakonski okvir u čemu će sigurno Parlament dati doprinos, pozvala bih ovom prilikom i opoziciju, ali me ne čuje.

Druga stvar, da će se morati stvoriti fiskalne olakšice da bi ovo bilo primamljivo za one koji žele, i stimulansi, da bi ovo bilo primamljivo za one koji žele da se bave sa tim, i da bi se pokrenuo veći broj ovakvih biznisa u Crnoj Gori.

U vezi sa ovim, pošto sam istraživala po vašem sajtu, potreban mi je odgovor za aktivnosti neke koje ja planiram sa mjesta sa kog se sad nalazim. Željela bih da mi dostavite odgovor u pisanoj formi na još jedno dopunsko poslaničko pitanje, kakve su prognoze da će sve ove aktivnosti koje ste Vi nabrojali prilikom odgovora poslanici Nadi i meni, ovog drugog pitanja, da će sve ove aktivnosti, podsticanje i istraživanje inovacija koje sam pomenula, uticati na bolje pozicioniranje Crne Gore na listi globalnog inovacionog indeksa. Zahvaljujem.

BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (20.03.19 16:13:49)

Zahvaljujem.

Zahvaljujem se gospodinu Ivanoviću.

Na ovaj način smo završili današnji rad Skupštine.

Nastavljamo sutra sa početkom u 12 časova.

Prva pitanja postavljaju se ministru kulture, nakon toga ministrici ekonomije, nakon toga ministru saobraćaja i pomorstva i ministru prosvjete.

Uvaženi poslanici DPS-a, koji pažljivo pratite rad i postavljate ova pitanja, ja vam se zahvaljujem na vašim aktivnostima.

Hvala vam lijepa, završili smo današnju sjednicu.

PREDSJEDAVALJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (21.03.19 12:12:14)

Uvaženi poslanici, uvaženi građani,

Nastavljamo Treću - posebnu sjednicu Prvog redovnog proljećnjeg zasijedanja 2019. godine.

Juče smo završili dio ove sjednice koja je vezana za poslanička pitanja predsjedniku Vlade. Završili smo otprilike i oko pola pitanja koja su bila vezana za članove Vlade. Danas nastavljamo sa pitanjima koja su vezana za Ministarstvo kulture i Ministarstvo ekonomije.

Sa nama su ministar Aleksandar Bogdanović i Nikola Vujović, državni sekretar.

Zamoliću Aleksandru Vuković da počnemo sa pitanjima koja su vezana za ministra Bogdanovića.

Izvolite, poslanice Vuković.

ALEKSANDRA VUKOVIĆ (21.03.19 12:13:03)

Uvaženi potpredsjedniče Gvozdenuiću, zahvaljujem na datoj riječi.

Pozdravljam drage građane i građanke Crne Gore, svoje kolege i kolegice poslanike i poslanice i posebno ministra Bogdanovića sa saradnikom.

Postavila sam pitanje u vezi sa Carevim mostom, koji se nalazi u Nikšiću. Naravno, ne slučajno, ne samo zbog vrijednosti, autentičnosti toga kulturnog dobra, nego sam to pitanje postavila i zbog duha vremena u kome živimo, s obzirom na to da mislim da most i premošćivanje u ovom trenutku ima posebnu važnost, posebno ako imamo u vidu onu simboliku koju je mostovima u svome stvaralaštvu dao Ivo Andrić.

Uvaženi ministre, postavila sam Vam pitanje da nikšićku i crnogorsku javnost upoznate sa tim kada će se krenuti sa rekonstrukcijom Carevog mosta, s obzirom na to da je to jedan od najvećih graditeljskih poduhvata svoga vremena i s obzirom na to da je i vrijeme, bez obzira što je bilo nekih rekonstrukcija naročito za vrijeme gradonačelnikovanja uvaženog doktora Slobodana Nikčevića, bilo popravki na tom mostu, ali s obzirom na njegovu starinu taj most zaista mora biti rekonstruisan i vraćen mu stari sjaj. Posebno ako se ima u vidu da je Ministarstvo kulture, na veliko zadovoljstvo nikšićke javnosti, obnovilo jedan od najstarijih, ako ne i najstariji sačuvani most u Crnoj Gori, to je Rimski most ili most na Moštanici. Kao što je taj most dobio stari sjaj, tako bi to trebalo da se desi i sa Carevim mostom. Zašto ovo kažem? Posebno zbog toga što je danas Nikšić grad u kome se neprestano gradi. To je grad koji se obnavlja, grad koji kada kažem dobija jedno novo lice, zaista hoću da kažem da se ponosim zbog toga što se kao poslanica mogu podičiti i onim što su rezultati lokalne samouprave i samoga predsjednika Grbovića, zato što gotovo da nema pojeka u Nikšiću koji je bio u planu rada i završetka, a da nije obnovljen ili završen i mislim da je Carev most upravo ona tačka koja bi trebalo da posluži kao nastavak dobrog duha gradnje u samom Nikšiću.

Zašto govorim o Carevom mostu? To je most koji je, kao što znamo, nastao na inicijativu tada knjaza, a ustvari potonjeg kralja Nikole i to je most koji je svojom arhitektonskom genijalnosti projektovao Josip Slade, koji je ustvari dobio od kralja Nikole zadatak da urušeni i potpuno porušeni Nikšić, nakon njegovog oslobođenja od Turaka 1877. godine, isprojektuje i dovede u red, jer znate, baš zbog toga što danas u Nikšiću će se raditi, i već su izdvojena sredstva od 300 hiljada eura, bedemi su jedini bili sačuvani. /Prekid/ i počela je ona divlja, da tako kažemo, nezakonita gradnja, što je veoma ljutilo tadašnju Vladu, kao i lokalnu vlast u Nikšiću, i zbog toga je i Josip Slade kao jedan od najboljih projektanata toga vremena i pozvan da dođe u Nikšić. Upravo je on dao završnicu samom planu grada i ljepoti grada i to je bilo Carevim mostom.

Ja ću vam, naravno, u obrazloženju ovoga pitanja kazati još nešto u vezi sa istorijskim i naravno savremenim značenjem Carevog mosta, pošto vidim da je vrijeme za postavljanje pitanja isteklo. Voljela bih veoma da konkretnim podacima o tome kada se namjerava započeti rekonstrukcija obavijestite našu javnost i da nam otprilike kažete kolika su Vaša očekivanja, koji je to vremenski raspon koji je potreban da se Carev most dovede u optimalno stanje? Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (21.03.19 12:17:08)

Zahvaljujem, Aleksandri Vuković na jasnom obrazloženju, na postavljenom pitanju.

Izvolite, ministre Bogdanoviću.

ALEKSANDAR BOGDANOVIĆ (21.03.19 12:17:20)

Zahvaljujem, uvaženi predsjedavajući gospodine Gvozdenoviću.

Dame i gospodo poslanici, uvažena gospođo Vuković, poštovani građani Crne Gore, U skladu sa članovima 190 i 191 Poslovnika Skupštine Crne Gore, Ministarstvo kulture na postavljeno poslaničko pitanje daje sljedeći odgovor:

Ministarstvo kulture u kontinuitetu prepoznaje i valorizuje nesporne kulturne vrijednosti opštine Nikšić. O tome dovoljno govore brojni projekti, naročito oni realizovani u posljednjih par godina. Pomenuću samo neke od njih: izrada konzervatorskog projekta Dvorca kralja Nikole; sanacija mosta na Moštanici i hadži Ismailovog mosta u mjestu Duklo; višegodišnja arheološka istraživanja praiistorijskog lokaliteta Crvena stijena; sanacija značajnog broja objekata memorijalnog karaktera, odnosno spomen-obilježja, ali i podrška za podizanje spomenika posvećenog crnogorskim komitima.

Kada su u pitanju infrastrukturni objekti sa kulturno-istorijskim vrijednostima na teritoriji opštine Nikšić, loše stanje i kompleksnost radova su uslovljavali znatna finansijska ulaganja za njihovu revitalizaciju. /Prekid/ najčešće realizovani fazno kako bi se obezbijedio kontinuiran tretman. Kulturno dobro Carev most u Nikšiću je monumentalni infrastrukturni objekat građen po projektu poznatog arhitekta, kako ste i saopštili, Josipa Slade Šilovića, koji je zakonom zaštićen i ima status kulturnog dobra od nacionalnog značaja. Stanje mosta, arhitektonska kompleksnost, specifičnost gradivnog materijala, očuvana autentičnost, integritet, kao i ostale kulturno-istorijske vrijednosti ovog objekta zahtijevaju sprovođenje sveobuhvatnih konzervatorskih mjera i ukazuju na to da i najmanja intervencija na ovom kulturnom dobru zahtijeva precizan i stručno utemeljen pristup.

Imajući u vidu navedeno, u proteklom periodu na predlog Ministarstva kulture od strane ustanova iz oblasti zaštite i očuvanja kulturnih dobara vršene su brojne analize čiji su rezultati ukazali na izuzetne kulturno-istorijske vrijednosti Carevog mosta, kao i njegovo stanje. Podsjetiću da je Ministarstvo kulture kroz Godišnji program o zaštiti i očuvanja kulturnih dobara za 2014. godinu za izradu konzervatorskog projekta za sanaciju Carevog mosta izdvojilo 20.000 eura. S tim u vezi, urađen je Projekat sanacije od strane Centra za konzervaciju i arheologiju Crne Gore, te je na isti izdata saglasnost od strane nadležne Uprave za zaštitu kulturnih dobara. Sa tog aspekta stekli su se uslovi za sprovođenje konzervatorskih mjera, odnosno za sanaciju ovog kulturnog dobra.

Realizacijom pomenutog projekta u potpunosti će se unaprijediti njegovi već prepoznati kulturni resursi i potencijali. Cijeneci da su uspješno realizovani projekti unapređenja kulturne baštine opštine Nikšić rezultat odgovornog pristupa države i lokalne samouprave u definisanju projekata i prioriteta, nema razloga da sumnjamo da će tako biti i sa ovim kulturnim dobrom. Očekujemo da opština Nikšić, kao držalac kulturnog dobra, na predstojećem konkursu za Godišnji program o zaštiti očuvanja kulturnih dobara kandiduje Projekat sprovođenja konzervatorskih mjera za Carevom mostu.

Na kraju želim istaći da Ministarstvo kulture sa aspekta svojih nadležnosti kao i do sada ostaje otvoreno za svaki vid saradnje i podrške, posebno kada je u pitanju nastavak aktivnosti na sveobuhvatnoj sanaciji ovog značajnog kulturnog resursa ne samo za opštinu Nikšić, već i za Crnu Goru. Zahvaljujem na pažnji.

PREDSJEDAVALJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (21.03.19 12:21:22)

Pravo na komentar odgovora ima poslanica Vuković. Izvolite.

Zahvaljujem, potpredsjedniče Gvozdenoviću.

Zahvaljujem Vama odgovoru. Juče smo na Premijerskom satu čuli uvaženog premijera Duška Markovića, koji je govorio o auto-putu kao jednom od najvažnijih projekata Vlade u ovome trenutku, sa čim sam apsolutno saglasna. On je, prije svega istorijski projekat. A zašto ovo kažem? Kada je kralju Nikoli tog 27. avguga 1877. godine pri oslobađanju Nikšića Skenderbeg predao ključeve našega grada, grada Nikšića, kada je on sa svojom vojskom i oficirima ušao u nju, on nije samo zatekao razrušenu varoš, nego je bio svjestan savršeno da Crna Gora nema puteva, da Crna Gora nema mostova i zato je krenuo u izgradnju puteva i mostova. Samo ću vam reći da je recimo izgradnja tog puta o kome danas mi govorimo, koji vodi i preko Carevoga mosta, trajala dugi niz godina, samo ta dionica koja se odnosi na, odnosno dionica od Danilovgrada do Nikšića rađena je punih šest godina. Bilo je to veoma sporo, bile su to teške godine, godine velikih poplava, istorijskih nedaća, ali je Crna Gora uspjela i u tim teškim trenucima da se obnavlja. Zbog toga je zaista izuzetna vrijednost Carevoga mosta. Podsetiću, u trenutku kada zauzima grad Nikšić, kralj Nikola svojoj Mileni piše one stihove: "Na bijelu Onogoštu zastava se moja vije". Baš zbog toga, zbog tog istorijskog trenutka, značenje Carevog mosta, čiju je gradnju pomogao ili možemo slobodno reći u cjelosti i platio ruski car Aleksandar III, čime su rusko-crnogorske veze ojačale i postale i istorijske, i one su se definitivno na tom političkom i kulturnom planu odvijale u jednom duihu koji se sačuvao i do naših dana; upravo zbog toga što u trenutku kada, kao što znamo kamen temeljac je postavio vojvoda Božo Petrović, međutim ovaj drugi trenutak kada kralj Nikola otvara završeni most, a on je završen za nekih šest mjeseci, makar ti elementarni radovi, upravo se desi da dobije informaciju da je umro car koji ga je finansirao, koji je slao žito kako bi se plaćali radnici, nadničari, želim pomenuti da je na tom mostu radila ne samo sva radna snaga Crne Gore i Boke, nego su radili i odredi i bataljoni vojske, što je veoma bilo neobično koliko se htjelo da se što prije završi - i upravo zbog tog trenutka da u trenutku kada niče most umire ruski car, kralj Nikola kao zalog tom mostu daje naziv Carev most.

Veoma je važno da znamo te trenutke, zbog toga što je i ovo momenat u Crnoj Gori kada treba da premostimo razlike koje postoje među nama na ovom malom prostoru. Želim da kažem da smo suviše mali prostor da bismo živjeli u nekim bunkerima i /prekid/ preko nišana, kako bi to rekao u svome izvanrednom romanu Mihailo Ražnatović. Trenutak je da ustvari gradimo neke unutrašnje mostove, tako i da obnavljamo ove koji su ostali od istorijskoga značaja. Jer, kada je "Glas Crnogorca" objavio taj jedan romantizovani i zanosni govor kralja Nikole pri otvaranju Carevog mosta, bila je i urezala mi se u pamćenje jedna rečenica koja čini mi se i danas može da se primijeni na mentalitet našega naroda - Da su mi Crnogorci radni kao što su hrabri, bili bismo bogati. Ja se nadam da se ta crnogorska hrabrost nije zagubila u gudurama istorijskih i političkih volja i nevolja, ali čini mi se da ta radna kultura i radni mentalitet i te kako fale. Još smo, čini mi se, na tom nivou ostali da nijesmo dali sve od sebe, da nijesmo zaista svim svojim radnim kapacitetom potrudili se da, prije svega, popravimo svoj a onda i život svoje države, tako da mislim da ta istorijska poruka kralja Nikole i u ovom trenutku ima veliko svoje značenje.

Želim još da napomenem da to trajanje mostova u izvanrednim svojim romanima Nobelovac Ivo Andrić je i pisao o tome da su oni neporušivi, bez obzira na to što se oko nas događa, što se u nama događa. Ali, 1944. godine i ovaj most je možda kao i most na Đurđevića Tari, koji je takođe impozantan ali ipak znatno mlađi, trebalo je da doživi istu sudbinu i u njegove svodove pored zlatnika, kako me na to podsetio naš istoričar Dragutin Papović, koji je u Carev most, u svaki njegov svod, u onih 18 odnosno 20 okana ugradio kralj Nikola, takođe su bile 1944. godine kada je njemačka vojska krenula da se povlači iz Grčke i Albanije. Naravno da su naši preošećali da će se kretati preko Carevog mosta. Ugradili su eksplozive kako bi srušili most i onemogućili njemačku vojsku, ali srećom, most je nadživio i ta vremena, jer je njemačka vojska bila zaustavljena kod Danilovgrada. Ako je već imao sreću da preživi i taj najveći pogrom Drugog svjetskog rata, mislim da bi trebalo da nadživi i vrijeme koje mi živimo, koje je vrijeme obnove, rekonstrukcija, đe zaista najvažnijim kulturnim spomenicima, kulturnim dobrima u Crnoj Gori treba dati posebnu važnost. Jer, brigom o njima pokazujemo brigu o postojanosti naše države. Tako da mislim da će nikšićka opština, zapravo ne mislim nego sam sigurna već 2020. godine kandidovati da i ovaj most bude obnovljen kao što se i danas obnavljaju bedemi nikšićkog grada. Hvala vam.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (21.03.19 12:27:37)

Hvala Vam.

Na ovaj način smo završili pitanja koja su vezana za ministra Bogdanovića. Zahvaljujemo ministru Bogdanoviću i prelazimo na pitanja koja su vezana za Ministarstvo ekonomije.

Pitanje za Nikolu Vujovića, državnog sekretara, postavili su Jovanka Laličić, dva pitanja i Filip Vuković.

Dajem riječ poslanici Jovanki Laličić.

JOVANKA LALIČIĆ (21.03.19 12:28:01)

Hvala, gospodine potpredsjedniče.

Uvažene kolege i kolegice, uvaženi gospodine Vujoviću, poštovani građani,

Koristeći svoje poslovničko pravo, postavila sam sljedeće poslaničko pitanje:

Koje su aktivnosti do sada završene na projektu povezivanja elektroenergetskih sistema Crne Gore i Italije podmorskim kablom? Kada će ovaj projekat biti završen i koje će benefite država i građani imati od toga?

Veoma kratko obrazloženje: Izgradnja podmorskog energetskog kabla, koji realizuje crnogorski Elektroprenosni sistem zajedno sa strateškim partnerom Terna iz Italije, je najznačajniji i ujedno najkompleksniji energetski projekat Crne Gore. Koliki je njegov značaj i šire potvrđuje činjenica da je ovaj projekat uvršten na zvaničnu listu projekata od značaja za Evropsku uniju i energetsku zajednicu. Vrlo zahtjevan i kompleksan projekat, čija vrijednost je oko 126 miliona eura, a čijom realizacijom Crna Gora postaje veoma važno energetsko čvorište koje povezuje Balkan sa Zapadnom Evropom.

Odgovor sam tražila i u pisanoj formi. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (21.03.19 12:29:14)

Dajem riječ Ministarstvu ekonomije, odnosno državnom sekretaru Nikoli Vujoviću. Izvolite.

NIKOLA VUJOVIĆ (21.03.19 12:29:21)

Hvala, potpredsjedniče.

Uvažena poslanice Laličić, zahvaljujem na postavljenom pitanju. Ministarstvo ekonomije Vam daje sljedeći odgovor:

Funkcionalna ispitivanja podmorskog kabla i pripadajuće infrastrukture su u toku, nakon čega slijedi probni rad. Komercijalna upotreba se očekuje u četvrtom kvartalu tekuće godine. Zbog kompleksnosti projekta, realizacija u dijelu vezana za teritoriju Crne Gore za koju je zadužen CGS podijeljena je u više segmenata: trafostanica Lastva; dalekovodi od Lastve do Čeva; Čeva do Pljevalja i od Pljevalja do granice sa Srbijom, a takođe i ulaganja u internu mrežu elektroprenosnog sistema. Do sada su na projektu realizovane brojne aktivnosti, od obezbjeđivanja zemljišta potrebnog za izgradnju, obezbjeđivanja kreditnih sredstava za realizaciju projekta uz garancije države, bespovratnih sredstava od Evropske unije ili grantova za izgradnju interkonekcije sa Srbijom i dodatna ulaganja u internu mrežu, angažovanje izvođača shodno pravilima za izgradnju trafostanice Lastva, dalekovoda Lastva-Čevo Čevo-Pljevlja i takođe obezbeđivanja građevinskih dozvola izvođenja velikog dijela radova.

Izgradnja trafostanice Lastva je završena. Završeno je njeno povezivanje na elektroenergetski sistem Crne Gore na 110 kw naponskom nivou i u toku je probni rad. Izgradnja dalekovoda 400 kw Lastva-Čevo koji će obezbijediti povezivanje trafostanice u Lastvi i podmorskog kabla na elektroenergetski sistem Crne Gore u završnoj je fazi. U toku je tehnički

prijem i povezivanje na postojeći dalekovod 400 kw Podgorica-Trebinje po sistemu ulaz-izlaz, za što je bila neophodna saglasnost i koordinacija sa operatorima susjednih elektroenergetskih sistema. Završetak radova se očekuje početkom aprila tekuće godine, nakon čega slijede finalna ispitivanja u dijelu postrojenja koje je u vlasništvu kompanije Terna. Nakon ispitivanja i sprovođenja ostale naophodne procedure, može se očekivati da se sa komercijalnom upotrebom podmorskog kabla počne, kao što sam rekao, u četvrtom kvartalu ove godine.

Aktivnosti na izgradnji dalekovoda Lastva-Pljevlja na dionici od Čeva do Pljevalja su u odmakloj fazi, tj. realizovano je oko 80% predviđenih aktivnosti. U toku je izbor izvođača za realizaciju projekta vezanih za ulaganje u internu mrežu koji se finansiraju iz granta. U toku je i ažuriranje regionalne studije vezane za interkonektivno povezivanje sa Srbijom. Sama činjenica da se radi o projektu koji je uvršten na zvanične liste projekata od značaja za Evropsku uniju i energetske zajednice govori o važnosti koja prevazilazi crnogorske granice, kao što ste pomenuli i u obrazloženju Vašeg pitanja. Benefiti od ovog projekta za Crnu Goru su višestruki. Samo multiplikativni efekti investicije koja se mjeri stotinama miliona eura dovoljno govore o njenom značaju za zemlju u kojoj se dešava. Realizacijom projekta će se povezati elektroenergetski sistem Italije i Jugoistočne Evrope, odnosno Balkan i Apeninsko poluostrvo čime se kreira novi tranzitni pravac u Jugoistočnoj Evropi sa težištem u našoj zemlji. Ovim povezivanjem elektroenergetski sistem Crne Gore će biti stabilniji, a napajanje potrošača električnom energijom sigurnije i kvalitetnije. Benefite u ovom smislu će imati kako građani na primorju i sjeveru Crne Gore, tako i privreda jer se povećanjem prenosnih kapaciteta i obezbjeđenjem sigurnog i kvalitetnog napajanja električnom energijom stvaraju preduslovi za dinamičniji ekonomski razvoj. Benefiti i direktna veza Crne Gore sa tržištem u Evropskoj uniji, povezivanje elektroenergetskog sistema Crne Gore i Italije je dobar preduslov za realizaciju energetske potencijala regiona, odnosno stvaranje preduslova za ulaganje u proizvodne i prenosne kapacitete kako u Crnoj Gori, tako i u regionu. Za Crnu Goru naravno izuzetno važni su i prihodi koje će imati od energije koja se prenosi podmorskim kablom, učešće u prihodima sa podmorskog kabla, prihodi u zagušenje tranzita električne energije kroz elektroenergetsku mrežu Crne Gore. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALAČI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (21.03.19 12:33:35)

Pravo na komentar ima Jovanka Laličić.

JOVANKA LALIČIĆ (21.03.19 12:33:44)

/Prekid/ ugovoru cilj postavljanja mogla pitanja je upravo bilo da malo crnogorsku javnost podsjetimo na ovako značajni projekat, jer čuli smo juče da se spominju kapitalni objekti kao što su put Bar-Boljare itd. Mislim da je ovaj projekat zaista zaslužuje posebnu pažnju i njegovi benefiti će biti višestruki kao što ste rekli za sve građane Crne Gore. Cijenila sam potrebnim da to još jedanput crnogorskoj javnosti predstavimo na ovaj način.

Hvala na informaciji.

PREDSJEDAVALAČI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (21.03.19 12:34:16)

Možete preći na sljedeće pitanje.

JOVANKA LALIČIĆ (21.03.19 12:34:21)

Koristeći svoje poslaničko pravo, postavila sam ministru ekonomije sljedeće pitanje:

Koji su efekti projekta energetske efikasnosti u Crnoj Gori koji je imao za cilj poboljšanje energetske karakteristika u zdravstvenim objektima? Koji su zdravstveni objekti bili obuhvaćeni ovim projektom i da li će se ovaj ili sličan projekat nastaviti i da li će u okviru njega biti obuhvaćeni

zdravstveni objekti sa primorja i koji su to?

Obrazloženje: Energetska efikasnost je jedan od prioriteta energetske politike Crne Gore. Predstavlja prepoznat način za ekonomično i brzo povećanje sigurnosti snadbijevanja energijom i smanjenje negativnog uticaja na životnu sredinu. Takođe, energetska efikasnost ima više pozitivnih uticaja na zajednicu, od kojih su najznačajniji uticaj na zaštitu životne sredine i otvaranja novih radnih mjesta. Zgrade su najveći pojedinačni svakako potrošači energije, a time i veliki zagađivači životne sredine. Građenje se nažalost prečesto vodi kao isključivo ekonomski proces, a u prvom redu je ekološki, socijalni i kulturni fenomen koji treba zadovoljiti ljudske potrebe i želje. Ovaj projekat koji zajedno sprovode Ministarstvo zdravlja i Ministarstvo ekonomije imao je za cilj stvaranje boljih i komfornijih uslova za boravak u zdravstvenim objektima. Molim da mi date podatke da li ste možda vršili neka ispitivanja, odnosno da li raspolazete podacima koliko je to zaista doprinijelo poboljšanju komfora i za bolesnike i za zdravstvene radnike i uopšte građane Crne Gore. Što će to značiti u budućem periodu i koji će objekti biti još obuhvaćeni, jer čini mi se da je ovo jedan od veoma važnih projekata za Crnu Goru? Hvala.

PREDSJEDAVALJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (21.03.19 12:36:16)

Zahvaljujem poslanici Laličić.

Dajem pravo na odgovor Nikoli Vujoviću. Izvolite.

NIKOLA VUJOVIĆ (21.03.19 12:36:21)

Hvala, potpredsjedniče.

Zahvaljujem na postavljenom pitanju, posebno na prilici da govorim o temi koja je veoma značajna i koja je jedan veliki potencijal kada pričamo o uštedi energije u Crnoj Gori.

Uzimajući u obzir Vaše pitanje, Ministarstvo ekonomije Vam daje sljedeći odgovor:

U okviru namjenskih projekata koji imaju za cilj pripremu mjera energetske efikasnosti 57 javnih objekata je energetska unaprijeđeno, i to: 15 zdravstvenih objekata, vrijednost radova oko devet i po miliona eura; 41 obrazovni objekat, vrijednost radova 26 miliona eura i jedna socijalna ostanova u vrijednosti radova oko milion eura. Vlada Crne Gore je proteklih godina kontinuirano radila na uspostavljanju održivog i sistemskog pristupa za sprovođenje aktivnosti poboljšanja energetske efikasnosti u javnim zgradama - škole, bolnice, administrativne zgrade itd, koje se uglavnom realizuju po osnovu zajmova i grantova Njemačke razvojne banke i Međunarodne banke za obnovu i razvoj. Projekat energetske efikasnosti u Crnoj Gori, za čiju realizaciju su sredstva obezbijedena kroz kredit od strane Međunarodne banke za obnovu i razvoj, ima za cilj unapređenje energetske karakteristika zdravstvenih i obrazovnih objekata. Ovim projektom se finansira implementacija mjera energetske efikasnosti, a koje se prevashodno odnose na zamjenu fasadne stolarije, postavljanje toplotne izolacije na omotaču zgrade, poboljšanje unutrašnjeg osvjetljenja, modernizaciju ili potpunu zamjenu kotlarnica, uz modernizaciju cjelokupnog sistema grijanja, modernizaciju sistema za pripremu sanitarne tople vode itd. Do 10% ukupne investicije investira se u radove koji nisu mjera energetske efikasnosti, kao što su postavljanje medicinskog poda, krećenje unutrašnjih prostorija i slični radovi na adaptaciji.

U okviru prve faze ovoga projekta koja je trajala od 2009. godine do 30. marta 2018. godine, adaptirano je 15 zdravstvenih objekata, i to: Klinički centar Crne Gore, uključujući Institut za bolesti djece; pet bolnica: u Pljevljima, Bijelom Polju, Beranama, Cetinju i Kotoru; dvije specijalne bolnice - Risan i Brezovik; pet domova zdravlja: Cetinje, Kotor, Nikšić, Kolašin i Andrijevića i dvije zdravstvene stanice Petnjica i Murino. Ukupna vrijednost izvedenih radova iznosi oko 9,5 miliona eura. Svi ugovori za izvođenje radova su implementirani od strane domaćih kompanija. U cilju verifikacije ostvarenih rezultata implementacije prve faze ovog projekta sprovedeni su tehnički i socijalni monitoring i evaluacija. Tehničkim monitoringom utvrđena je ostvarena energetska ušteda, dok je socijalnim monitoringom utvrđena subjektivna percepcija krajnjih korisnika o zadovoljstvu sa unutrašnjim komforom. Verifikovani ili izmjereni rezultati primjene mjera energetske efikasnosti u 11 zdravstvenih objekata su sljedeći: smanjena je

potrošnja energije u prosjeku za 40%, rashodi javne potrošnje smanjeni su za oko 350.000 eura godišnje i godišnje je smanjena emisija CO2 oko 1.400.000 kilograma.

Rezultati sprovedenog socijalnog monitoringa, koji je obuhvatio sedam bolnica i 759 korisnika zdravstvenih objekata, pokazuju da uslovi komfora, odnosno boravka pacijenata i rada medicinskog osoblja su značajno poboljšani. Zadovoljstvo pacijenata unutrašnjim komforom je nakon primjene mjera energetske efikasnosti povećano na preko 95% a medicinskog osoblja na preko 85%. U okviru ovog projekta energetski je adaptirano devet obrazovnih objekata ukupne vrijednosti radova 2,8 miliona eura. Kako bi se nastavile aktivnosti na primjeni mjera energetske efikasnosti u ostalim zdravstvenim objektima u Crnoj Gori, a polazeći od višestrukih pozitivnih rezultata implementacije projekta, u julu 2018. godine potpisan je Ugovor o kreditu sa Međunarodnom bankom za obnovu i razvoj u iznosu od 6.000.000 eura. Projekat je postao efektivan 1. septembra 2018. godine i realizacija projekta će trajati do 31.12. 2023. godine. U drugoj fazi ovog projekta pored poboljšanja energetskih karakteristika novih zdravstvenih objekata radiće se na uspostavljanju monitoring sistema za praćenje, koji će na prvom mjestu pratiti nivo komfora u zdravstvenim objektima, održivog sistema finansiranja projekata energetske efikasnosti u javnom sektoru. Održivi sistem finansiranja omogućiće da se nakon realizacije druge faze projekta radovi na primjeni mjera energetske efikasnosti u ostalim zdravstvenim objektima finansiraju iz ušteda koje se ostvaruju u adaptiranim zdravstvenim objektima.

Planirano je da se energetski adaptira još 18 objekata zdravstvenih ustanova, i to: dva objekta specijalnih bolnica Dobrota i Risan; dva objekta opštih bolnica Bar i Nikšić; 13 objekata domova zdravlja: Bar, Berane, Budva, Danilovgrad, Herceg Novi, Mojkovac, Plav, Podgorica, Rožaje, Tivat i Ulcinj i jedna zdravstvena stanica na Žabljaku.

Konkretno kada su u pitanju zdravstvene ustanove na primorju mjere energetske efikasnosti biće implementirane u osam objekata, i to: Dom zdravlja i Opšta bolnica u Baru; specijalna bolnica Dobrota /prekid/ bolnica Risan; Dom zdravlja Budva; Dom zdravlja Herceg Novi; Dom zdravlja Tivat i Dom zdravlja Ulcinj. Krajem decembra prošle godine potpisan je Ugovor za izvođenje radova na unapređenju energetskih karakteristika domova zdravlja Berane, Plav i Rožaje, vrijednosti oko 558.000 eura, a odnose se na izvođenje radova na zamjeni fasadne bravarije, postavljanje termo izolacije na fasadi i unapređenju sistema osvjetljenja i sistema za grijanje. U toku je evaluacija dostavljenih ponuda za izvođenje radova na primjeni mjera energetske efikasnosti u objektima Opšte bolnice u Baru i Doma zdravlja Ulcinj.

Pored ovog projekta, Ministarstvo ekonomije u saradnji sa Njemačkom razvojnom bankom KfW realizuje program energetske efikasnosti u javnim zgradama vrijednosti oko 36.000.000 eura. Cilj programa je unapređenje energetske efikasnosti, poboljšanje uslova za boravak i rad u odabranim obrazovnim i socijalnim ustanovama i administrativnim objektima, čije je održavanje i plaćanje troškova za energiju i vodu u nadležnosti Ministarstva prosvjete, Ministarstva rada i socijalnog staranja i Uprave za imovinu. Osim navedenog, programom je obuhvaćena i nabavka softvera za proračun energetskih karakteristika zgrada, uspostavljanje sistema za monitoring potrošnje enegije, uspostavljenje sistema za energetski menadžment i poboljšanje sistema održavanja u institucijama koje su korisnici kredita.

U okviru prve faze programa, koja je trajala od januara 2012. godine do decembra 2015. godine, izvršena je primjena mjera energetske efikasnosti u 20 osnovnih i srednjih škola i jednom studentskom domu, pri čemu je ukupna vrijednost uložениh sredstava iznosila 13,2 miliona eura. Implementacija druge faze programa počela je u januaru 2015. godine, a završetak je planiran u toku 2020. godine. Do sada je u okviru druge faze programa izvršena primjena mjera energetske efikasnosti u 11 obrazovnih ustanova, dok su radovi u jednoj socijalnoj ustanovi u toku. Ukupna vrijednost do sada izvedenih ili ugovorenih radova iznosi 11,6 miliona eura. Zahvaljujem. Hvala.

PREDSJEDAVALJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (21.03.19 12:43:24)

Hvala, gospodine Vujoviću.

Pravo na komentar ima gospođa Laličić, a neka se pripremi za pitanje poslanik Filip Vuković.

JOVANKA LALIČIĆ (21.03.19 12:43:33)

Gospodine Vujoviću, hvala na odgovoru. Zadovoljna sam rezultatima ovog projekta koji je završen i ovoga koji se planira. Posebno me raduje, što je i bio cilj mog pitanja, da će ovim projektom, ili su već obuhvaćeni i objekti zdravstva, odnosno školstva i sa područja Boke, odnosno primorja. Puna podrška svim aktivnostima koje ovo ministarstvo sprovodi na planu energetske efikasnosti kada su u pitanju objekti zdravstva i objekti obrazovanja. Hvala na informaciji još jednom.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (21.03.19 12:44:18)

Hvala poslanici Laličić koja je postavila dva pitanja.
Sljedeće pitanje, kao što sam najavio, postavlja Filip Vuković.

FILIP VUKOVIĆ (21.03.19 12:44:22)

Hvala, gospodine potpredsjedniče Skupštine.

Drago mi je da konačno imam čast da me najavite, pošto obično bude to Vaš kolega Genci. Takođe drago mi je i što umjesto ministarke danas na moje pitanje, to jest na naša pitanja odgovara gospodin Vujović. Zašto mi je drago? Da ne bude tendenciozno da ja postavljam pitanja, zato što je gospođa Sekulić ministarka i kad god je u pitanju Termoelektra, ugalj itd, ona, imam utisak, da smatra da je to nešto lično. Takođe, moram da konstatujem, čim nema opozicije u Parlamentu - onda ministri dođu ili ne dođu. Kad je opozicija u Skupštini - onda uglavnom ispoštuju i planiraju svoje vrijeme da budu lično prisutni. Koristim ovu priliku da pozovem opoziciju da se vrati u Parlament. Ali, evo i bez opozicije mi radimo i siguran sam da će gospodin Vujović biti na ministarskom nivou, tako da kažem.

Moje pitanje je bilo: Koliko je učešće električne energije proizvedene u Termoelektrani Pljevlja u ukupnoj proizvodnji električne energije u Crnoj Gori u 2018. godini? I zamolio sam da pored procenata date i odgovor u nominalnom iznosu, tj. koliko je proizvedeno kilovat sati i megavat sati prošle godine. Nisam stavio u pitanju koliko je uglja potrošeno za tu proizvodnju, nisam pitao. Znam otprilike koliko je, sad znam i tačno. A zašto postavljam ovo pitanje?

Prva namjera mi je da crnogorska javnost, Ministarstvo i svi mi kolege shvatimo da je ugalj i dalje primarna energija u našoj državi, kao što je to uostalom i u cijelom svijetu i da će tako biti u narednih tridesetak godina. Drugi cilj mi je da ukažem da ne smijemo biti zadovoljni postojećim blokom, bez obzira na dobre rezultate, iz razloga što to direktno utiče na poglavlje koje smo otvorili a to je zaštita životne sredine. To je najskuplje poglavlje i i te kako vezano sa svim pitanjima koja se vežu za energetiku. Naravno da svi objekti za proizvodnju električne energije imaju štetan uticaj na životnu sredinu, pored Termoelektrane za koju svi znaju i pretpostavljaju /prekid/ štetne efekte nemaju ni velike hidroelektrane, ni male hidroelektrane, ni vjetrogeneratori, ni solarni paneli. Svi oni imaju i te kako štetan uticaj na životnu sredinu u zemlji, vodu, vazduhu, prostoru itd. Znači, kad dobijem Vaš odgovor, komentarišaću malo šire. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (21.03.19 12:48:00)

Hvala, gospodine Vukoviću. Izvolite.

NIKOLA VUJOVIĆ (21.03.19 12:48:05)

Zahvaljujem, potpredsjedniče.

Uvaženi gospodine Vukoviću, mislim da što se tiče odnosa ministarke Sekulić prema uglju,

kako Vi rekoste, ili proizvodnji električne energije iz uglja, najbolje govori sve ono što je učinjeno u prethodnom periodu, odnosno od njenog postavljanja za ministarku ekonomije, a mislim da je puno učinjeno i da se sa posebnim osjećajem odnosimo prema Pljevljima, prema Termoelektrani i prema Rudniku, a iz nastavka odgovora sam siguran da ćete podijeliti sa mnom to mišljenje.

Dakle, vezano za Vaše pitanje, Ministarstvo ekonomije daje sljedeći odgovor: Energetskim bilansom Crne Gore za 2018. godinu bilo je predviđeno da Termoelektrana Pljevlja proizvede 1.317 gigavat sati električne energije. Zahvaljujući visokom nivou pogonske spremnosti, redovnoj dopremi uglja adekvatnog kvaliteta i u dovoljnim količinama, od ukupno proizvedene električne energije u prethodnoj godini koja je iznosila 3.744 gigavat sata, u Termoelektrani Pljevlja proizvedeno je 1.443 gigavat sati, ili 38,56%. Ostatak proizvodnje odnosi se na obnovljiv izvor energije, i to hidroelektrane u iznosu 57,12%, vjetroelektrane u iznosu od 4,32%. Imajući u vidu značaj ovog objekta za crnogorsku energetiku koji se ponajbolje vidi iz navedenih podataka, Ministarstvo ekonomije i Elektroprivreda Crne Gore još od početka mandata ove Vlade posvetili su punu pažnju termoenergetskom kompleksu u Pljevljima. Komplikovane okolnosti vezane za obezbeđenje finansiranja Termoelektrane ukazale su na neophodnost stavljanja u prvi plan projekta ekološke rekonstrukcije postojećeg bloka Termoelektrane Pljevlja.

Podsjetiću da je rad u Termoelektrani u postojećim uslovima ograničen na 20.000 sati počevši od 1. januara 2018. godine. Pozitivna okolnost, ostvarene velike proizvodnje u 2018. godini imaju svoju negativnu stranu. Od raspoloživih 20.000 sati, ovaj objekat je već iskoristio preko 7.000 sati, što zahtijeva dodatno intenziviranje aktivnosti na projektu ekološke rekonstrukcije i efikasnu realizaciju projekta vrijednosti od oko 40 miliona eura. Projektom je predviđena ugradnja savremene opreme, koja će u velikoj mjeri smanjiti emisiju štetnih gasova, a takođe obezbijediti nesmetan rad Termoelektrane u narednom periodu. Projektom je predviđeno i pozicioniranje Termoelektrane Pljevlja kao primarnog izvora toplote za grad, čime će se daljinsko grijanje učiniti ubjedljivo najprijemčivijim vidom grijanja u Pljevljima i direktno uticati na poboljšanje kvaliteta vazduha u samom gradu.

Nesporan je ekonomski interes koji se ogleda u obezbjeđivanju dovoljnih količina električne energije za sve potrošače u Crnoj Gori, a koji još uvijek značajnim dijelom obezbjeđuje proizvodnja iz Termoelektrane Pljevlja. Još je važnija činjenica da Rudnik uglja i Termoelektrana predstavljaju ozbiljan izbor privredne aktivnosti i zaposlenosti u Pljevljima. Zato je od posebnog značaja učiniti ovaj kompleks trajno održivim. Obaveze koje proističu prihvatanjem međunarodnih ugovora, deklaracija i sporazuma nijesu nam tek tako nametnuti. Pariski sporazum i energetska politika Evropske unije temelji su svake ozbiljne energetske strategije u Evropi danas. Društvo kakvom težimo biti, a to je društvo punopravni član zajednice najrazvijenih država, posebnu pažnju mora posvetiti zaštiti životne sredine i tranziciji kao obnovljivim izvorima energije i održivom razvoju. U tom smislu, posebno uzimajući u obzir potrebe građana i privrede u Crnoj Gori, Ministarstvo ekonomije i Vlada Crne Gore ostaju opredijeljeni da i u narednom periodu sprovode održivu energetska politiku koja će biti u skladu sa međunarodno preuzetim obavezama, sa jedne, i ostvarivanju naših interesa, sa druge strane. Konkretno, to znači iskorišćavanje resursa kojima, složićemo se, raspoložemo u značajnim količinama i to na način koji će omogućiti rast i razvoj crnogorske energetike, a time i ekonomije.

Zbog toga i jesmo krenuli u projekat valorizacije državnog zemljišta na Briskoj gori, opština Ulcinj, za izgradnju jedne od najvećih solarnih elektrana u Evropi snage 250 megavati; projekat valorizacije državnog zemljišta u opštinama Bar i Budva za izgradnju vjetroelektrane snage oko 85 megavati, đe je priprema tendera u završnoj fazi (uskoro očekujemo njegovo objavljivanje); projekat valorizacije državnog zemljišta u Podgorici za izgradnju solarne elektrane minimum 50 megavati; projekat izgradnje hidroelektrane Komarnica kojeg realizuje Elektroprivreda Crne Gore, đe je pri kraju izrada idejnog projekta i laborat uticaja na životnu sredinu, a u toku su aktivnosti na utvrđivanju odgovarajuće prostorno-planske dokumentacije. Do kraja godine očekujemo pripemu dokumentacije koja će omogućiti objavu tendera za izradu glavnog projekta izvođenja radova. Uz ovo, Ministarstvo aktivno radi na formulisanju adekvatnih rješenja za preostale velike hidroenergetske potencijale. Budžetom za ovu godinu već smo pripremili pilot program podsticanja /prekid/ postavljanja individualnih fotonaponskih panela na domaćinstvima, a pažljivo sagledavamo i ostale aktuelne energetske trendove koji bi u crnogorskim uslovima dali izuzetne rezultate, uključujući i valorizaciju biomase.

Dakle, kao što ste se mogli uvjeriti iz navedenog, pred nama je intenzivan ciklus realizacije projekata u oblasti energetike, koji će podrazumijevati prije svega realizaciju projekata koji znače nove proizvodne objekte. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (21.03.19 12:53:36)

Zahvaljujem gospodinu Vujoviću.
Komentar ima Filip Vuković.

FILIP VUKOVIĆ (21.03.19 12:53:41)

Zadovoljan sam odgovorom gospodina Vujovića, s tim što moram da primijetim da se opet vidi blagi stil, rukopis ministarke, s obzirom da je ona jako dugo radila u sferi obnovljivih izvora energije, odnosno energetske efikasnosti i većina Vašeg odgovora je bila akcentovana na tom dijelu.

Šta je moja suština i poruka? Sljedeće moje pitanje vama za dva mjeseca će biti Strategija energetike. Da li su svi ovi projekti koje ste nabrojali sadržani u Strategiji koja još uvijek važi? Mislim da nisu, a zašto ću to pitati? Znači, mi dok nismo članica Evropske unije ne plaćamo penale na proizvedeni ugljendioksid. Tona ugljendioksida je ekvivalent toni uglja koji se potroši za proizvodnju kilovat sata ili megavat sata. S obzirom da smo za ovu proizvodnju od 1.444 gigavat sata potrošili otprilike 1.450.000 tona uglja, koji je zbog stanja rudarskih radova u, pošto ste Vi član Odbora direktora rudnika, to znate da je prosječna toplotna vrijednost za tih 1.450.000 bila preko 10.500 toplotna vrijednost gigadžula. Prosječna, ona idealna koja bi bila potrebna Termoelektrani je 9.211. Imamo u ovom trenutku takvu situaciju i to nije uspjeh rudnika i to nije dobro. Bolje da imamo zato što ćemo doći u nekoj budućnosti ugljeve koji su ispod 9.000. U svim rudnicima u svijetu se vodi računa o homogenizaciji ugljeva radi bolje valorizacije toplote iz uglja. Sa ovakvim rezultatima stepen iskorišćenja toplote iz uglja je tu 30,31%, s obzirom da uvijek varira da li se računa sopstvena potrošnja Termoelektrane ili samo ona koja se pošalje na mrežu. Onog trenutka kada uđemo u Evropsku uniju, sa ovakvim blokom naš kilovat sat će biti jako skup, jer sad trenutno penali po toni ugljendioksida emitovanog u atmosferu prelaze 20 eura. Zamislite kad sad budemo na milion i po tona, ili milion i po kubika, ili kg ugljenodioksida platimo tu cijenu, onda će nam taj kilovat sat biti jako skup. Pošto često pričam o uglju, ispada da sam ja protiv solarnih elektrana. Naprotiv. Jako mi je stalo da sve što možemo valorizujemo, kompletan raspoloživi hidropotencijal, kompletan raspoloživi potencijal vjetra i sunca, ali to je nemoguće ako nemamo stabilne izvore koji su za nas termoenergija. Imamo uslove, imamo iskustvo, znanje i sirovinu. Zašto to ne radimo? Znači, ovaj blok je odradio prošle godine 7.028 sati. Za ova prva tri mjeseca je odradio skoro 10.000. Znači, već danas smo na pola onih 20.000 sati. Što znači da je sad potpuno izvjesno da blok do kraja sljedeće godine će ispucati tih, ako se ne daj bože ne desi nešto nepredviđeno, 20.000 sati i moraćemo da čekamo da se završi ovo postrojenje za odsumporavanje i zaštitu od azotovih oksida.

Sve u svemu, jako kasnimo, ne smijemo više lutati, ne smijemo tražiti i razmišljati šta ako bude, šta ako ne bude. Namjerno izbjegavam da postavljam pitanje o Rudniku uglja, zato što rukovodstvo sadašnje rudnika uglja ima paranoju kada se pomene moje ime. Vidjećete u drugoj polovini godine zašto sam ovo rekao.

Znači, zadovoljan sam odgovorom. Drago mi je da ste se potrudili da budete detaljni u odgovoru, s tim što ponavljam, tema i uvijek bar za ovih 30-ak godina, glavna energija će biti termoenergija iz uglja u Crnoj Gori negdje tamo, a ko nema ugalj, moraće da ima nuklearnu energiju.

Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (21.03.19 12:58:36)

Hvala, gospodine Vukoviću.

Na ovaj način smo završili pitanja za gospodina Vujovića i Ministarstvo ekonomije koja su postavili poslanica Jovanka Laliličić, dva i Filip Vuković.

Sad prelazimo na pitanje koje je postavio Mihailo Anđušić za Nikolu Janovića, a poslije toga imamo pitanja koja su vezana za Ministarstvo održivog razvoja i turizma.

Izvolite.

MIHAILO ANĐUŠIĆ (21.03.19 12:58:57)

Hvala, uvaženi potpredsjedniče Gvozdenoviću, na datoj riječi.

Uvažene kolegice i kolege, uvaženi ministri, poštovani građani, ja sam, u skladu sa Poslovnikom Skupštine Crne Gore, ministru sporta i mladih gospodinu Nikoli Janoviću, postavio poslaničko pitanje sljedeće sadržine:

Uvaženi ministre, koliko je Ministarstvo uložilo sredstava i koliko planira da uloži u razvoj reprezentativnog i školskog sporta, kao i koje se mjere preduzimaju od strane Ministarstva u cilju podrške vrhunskim sportistima?

Svjedoci smo aktivnosti koje sprovodite na terenu iz sredstava javnog informisanja koliko se u kontinuitetu od početka mandata ove Vlade i Vašeg mandata u ovom novom resoru svakodnevno radi po ovim pitanjima, ali sam evo htio poslije nešto više od dvije godine, da date ovdje jedan lični osvrt i iznesete informacije o aktivnostima negdje tri možda onako najupečatljivija segmenta na koje ste vi stavili akcenat i kojima ste se najviše bavili. Od Vas bih volio da čujem, prije svega, neku vrstu presjeka šta je do sada urađeno, pa ću u komentaru na Vaš odgovor dati detaljniji svoj lični osvrt na to.

Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (21.03.19 13:00:34)

Hvala.

Izvolite, ministre.

NIKOLA JANOVIĆ (21.03.19 13:00:38)

Zahvaljujem, uvaženi potpredsjedniče Skupštine.

Drage građanke i građani Crne Gore, poštovani poslaniče Anđušiću, uz zahvalnost na postavljenom pitanju,

Na samom početku želim istaći da Vlada Crne Gore i Ministarstvo sporta i mladih iz godine u godinu opredjeljuju sportskim organizacijama značajna sredstva za razvoj reprezentativnog, odnosno vrhunskog sporta.

Samo ove godine nacionalnim sportskim savezima dodijeljeno je preko pola miliona eura više nego prethodne godine. Konkretno, riječ je o iznosu od 4.024.000 eura, kojim se sufinansiraju njihovi redovni godišnji programi. Posebno me raduje činjenica što je Vlada Crne Gore, odnosno Ministarstvo sporta i mladih opredijelilo preko nacionalnih sportskih saveza 217 stipendija za predložene sportiste u iznosu od približno 400 hiljada eura. Riječ je o rekordnom broju stipendiranih sportista u našoj državi, koji je u odnosu na prethodnu godinu povećan za preko 50. Osim navedenog, novi Zakon o sportu omogućio je podršku i sportistima u znatno mlađim kategorijama kroz status perspektivnog sportiste. Navedeni status ostvaruje sportista za postignute rezultate na svjetskim i evropskim prvenstvima u mlađim kategorijama kojim istovremeno stiže pravo na jednogodišnju stipendiju u iznosu od 30% prosječne zarade. Ovaj status od početka primjene novog zakona do sada je steklo 20 sportista.

Konkretni aktivnosti Ministarstva sporta i mladih najbolji su pokazatelj da država prepoznaje, adekvatno nagrađuje, ali prije svega motiviše naše mlade sportiste da brane boje svoje države na najprestižnijim međunarodnim takmičenjima, veličajući na taj način ugled Crne

Gore u svijetu.

Takođe, kada je riječ o vrhunskom sportu, želim istaći da smo jedna od vodećih zemalja u regionu kada je u pitanju visina premije za ostvarene vrhunske sportske rezultate na međunarodnim takmičenjima. Po tom osnovu, za rezultate koje je ostvarilo 55 naših sportista u prethodne dvije godine opredijelili smo 220.000 eura. Istovremeno, cijeneći značaj uslova u kojima sportisti treniraju, Ministarstvu sporta i mladih je u prethodne dvije godine rekonstruisalo, adaptiralo, opremilo i izgradilo 22 sportska terena i fiskulturne sale, čime smo paralelno sa stvaranjem gore navedenih benefita radili na stvaranju boljih infrastrukturnih uslova za rad naših sportista.

Povodom Vašeg interesovanja u oblasti školskog sporta, koji smatram jako važnim iz ugla razvoja crnogorske sportske baze, želim istaći da je u prethodnom periodu urađeno puno na planu unapređenja sistema školskog sporta, ali i njegove afirmacije među učenicima. Konkretno, po formiranju ovog organa, pokrenuli smo sistem školskih sportskih takmičenja u kojima je tokom 2017. godine aktivno učešće uzelo 67 osnovnih škola, oko 2000 djece i preko 150 nastavnika fizičkog vaspitanja. Ohrabreni postignutim, u 2018-2019. godini smo dodatno unaprijedili sistem školskih takmičenja, uključili smo još veći broj škola, a pored košarke i odbojke uveden je i treći sport rukomet. Sa velikim zadovoljstvom mogu da obavijestim da je upravo danas u program školskih takmičenja uključen i fudbal, zahvaljujući partnerstvu sa Fudbalskim savezom Crne Gore. Dodatno, sa usklađivanjem rada organizacije i opštih akata sa odredbama novog Zakona o sportu stvorili su se neophodni uslovi da dalji tok navedenih takmičenja prati Školski sportski savez kao nadležni nacionalni savez školskog sporta.

Na kraju, smatram da su sredstva koja su država opredjeljuju na redovnom godišnjem konkursu za razvoj reprezentativnog, odnosno vrhunskog sporta stipendije našim mladim sportskim nadama, sistem nagrađivanja za ostvarene sportske rezultate na međunarodnim sportskim takmičenjima, kao i kontinuirani rad na unapređenju sportske infrastrukture najbolji pokazatelj kako Vlada Crne Gore i Ministarstvo sporta i mladih brinu o našim sportistima, a siguran sam da su sve ove aktivnosti njima dodatni motiv da nastave da osvoje medalje za svoju državu na najprestižnijim međunarodnim takmičenjima.

Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (21.03.19 13:04:16)

Hvala, ministre.

Izvolite, poslanice Anđušiću. Nakon komentarisanja odgovora ministra Janovića, možete nastaviti sa pitanjem koje je vezano za Ministarstvo saobraćaja i pomorstva, koje ste planirali da postavite Osmanu Nurkoviću.

MIHAILO ANĐUŠIĆ (21.03.19 13:04:18)

Zahvaljujem, potpredsjedniče Gvozdenuviću.

Zahvaljujem na konkretnom odgovoru. Zaista se /rekid/ ovdje ponovilo to iz Vlade, potez Vlade i opravdanost resora sporta, Ministarstva sporta kao krovne institucije, u oblasti sporta se pokazao kao jedan od najboljih poteza mandata ove Vlade i prije svega konkretni podaci brojke koje ste iznijeli za ova tri segmenta funkcionisanja resora sporta. Dakle, reprezentativni sport, školski sport, vrhunski sportovi takođe - jednostavno nameće se činjenica da, prije svega, imamo više nego konkretne rezultate. Posebno je upečatljiv ovaj podatak za ovu budžetsku godinu oko skoro pola miliona više sredstava i vidjeli smo koliko zadovoljstva svemu tome izražavaju savezi ovih dana.

Kad smo već kod saveza, ja bih ovu priliku takođe iskoristio da pohvalim jednu novu inicijativu i manifestaciju koju je Ministarstvo sporta sprovelo, a imali su prilike javnost i građani da vide. Radi se o Danima reprezentacije koji su počeli organizovanjem na Trgu nezavisnosti, jedne fenomenalne manifestacije, veoma posjećena i koja je u javnosti veoma pozitivno ispraćena, a

završila se svečanom akademijom u Crnogorskom pozorištu. To je bio možda najbolji pokazatelj svega onoga na koji način ste se vi prema njima odnosili, a i prilika da se građani na jedan fenomenalan način informišu o tome.

Ponoviću, to malo postaje floskula ali zaista moramo reći sa ovog mjesta da sport prethodnih godina i danas predstavlja možda najbolji reprezent naše države u svijetu. Vidjeli smo koliko uspjesi Košarkaškog saveza ovih dana znače za našu državu. Plasman košarkaške seniorske reprezentacije na svjetskom prvenstvo je planetarni uspjeh. Vidjeli smo na ždrijebu i prezentaciju Svjetskog prvenstva u Šenženu, koliko je to značilo za promociju naše države i koliko je zapravo uspjeh naša država napravila u tom dijelu. Tako da sve to na neki način možemo smatrati uspjesima onoga što Ministarstvo kao krovna institucija radi za saveze i nadam se da i do kraja mandata svakodnevno prije svega i kroz aktivnosti na terenu, koje imate svakodnevno, posebno u dijelu školskog sporta i jačanju infrastrukture. To je jedan poseban segment koji je možda najupečatljiviji od svega i to građani, prije svega, jako cijene. Nadam se da ćemo do kraja mandata imati priliku da gledamo još puno dobrih stvari. Želim vam, zaista, sve najbolje u takvim namjerama. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (21.03.19 13:07:35)

Po dogovoru, možete da nastavite da postavite pitanja ministru Nurkoviću. Zahvaljujem ministru Janoviću.

MIHAILO ANĐUŠIĆ (21.03.19 13:07:41)

Zahvaljujem, uvaženi potpredsjedniče.

U skladu sa Poslovnikom Skupštine Crne Gore, ministru saobraćaja gospodinu Osmanu Nurkoviću postavio sam poslaničko pitanje sljedeće sadržine:

Uvaženi ministre, s obzirom na poznato stanje vezano za dinamiku realizacije investicije bulevara kroz Donju Goricu, možete li nam kao krovna institucija, a kroz komunikaciju sa Direkcijom za saobraćaj, dati preciznu informaciju o potencijalnom roku završetka ove investicije?

Vi znate, već nekoliko puta sam se ovdje, prije svega, zato što na neki način smatram da imam obavezu predstavljajući dio građana Podgorice, interesovao radi samih građana. Izvinjavam se što na taj način Vas više puta pitam direktno za to pitanje, ali složit ćete se da, prije svega, radi informisanosti građana, kada već imamo kašnjenja za koja znamo da su evidentna, da bi bilo dobro informisati ih, pa sa kakvim god mi rokovima raspolagali. Razumijem da teško možemo baratati preciznim rokovima, ali s obzirom na specifičnost situacije i nove turističke sezone koja se bliži, bilo bi dobro da građanima, nakon što smo dali više puta rokove, damo neki okvirni rok kako bi mogli da ih informišemo na pravi način.

Podsjetiću Vas da je posljednji zvanični rok koji smo dobili od Direkcije za saobraćaj, predstavnika Glavnog grada bio 28. mart koji se bliži. Ne možemo prejudicirati, ali u svakom slučaju negdje je evidentno da vjerovatno taj rok neće biti ispoštovan. Zato Vas molim da, vjerovatno kroz komunikaciju koju ste imali sa svim nadležnim institucijama, probate da nas informišete o dinamici i trenutnom toku realizacije te investicije. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (21.03.19 13:09:53)

Izvolite, ministre.

OSMAN NURKOVIĆ (21.03.19 13:09:58)

Zahvaljujem, potpredsjedniče.

Uvaženi poslanici i poslanice, poštovani građani,

Na postavljeno pitanje uvaženog poslanika Anđušića dajem sljedeći odgovor. Rekonstrukcija magistralnog puta M23 Podgorica - Cetinje od cetinjskih semafora do mosta na Sitnici, u dužini od 3,3 km, izgradnja bulevara Donja Gorica se izvodi na osnovu potpisanog ugovora sa preduzećem Tehnput MNE d.o.o. Podgorica. Ugovor je potpisan 13.11.2017, a izvođač je uveden u radove 8.02.2018. godine. Gornji rok završetka je 270 kalendarskih dana, tj. do 4.11.2018. godine. Zbog otežanog izvođenja radova u toku turističke sezone, neriješenih imovinsko-pravnih odnosa i potrebe izmještanja infrastrukturne instalacije, vodovodnih, elektroenergetskih i telekomunikacionih kablova definisan je i novi rok završetka radova za 28.03.2019. godine. I pored svih uloženi napora i pojačanog intenziteta radova od strane izvođača, isti neće biti završen do definisanog roka. Za prekoračenje roka završetka radova ugovorom je predviđeno da izvođač plaća penale u iznosu od 0,1% za svaki dan kašnjenja sa maksimalnom mogućom kaznom od 5% vrijednosti ugovora.

Na osnovu procjene o završenim radovima u ovom momentu, kao i na osnovu komunikacije sa izvođačem radova, završetak radova se očekuje do kraja aprila. Želim samo da dodam još jedan komentar. Zaista se radi u otežanim uslovima kada se obavlja saobraćaj na tom dijelu puta i funkcionije cijelo naselje koje je ogromno. Kada imamo u vidu i neriješene imovinsko-pravne odnose na vrijeme, kao i ogroman broj instalacija i svega toga što je trebalo da se istovremeno sa odvijanjem saobraćaja sve to završava. Dakle, i pored svih tih problema sa kojima se suočava izvođač, kao i investitor, odnosno Direkcija za saobraćaj koja prati izvođenje radova na ovoj dionici nadam se da će kraj aprila biti taj rok u kojem će se završiti radovi i da se nakon toga i građani i mediji i vi kao poslanici obratite i da se ipak čestita i zahvalite za ovo što je urađeno. Jer, znamo komentare i dok je rađena rekonstrukcija puta Podgorica - Cetinje i od Cetinja do Budve. Sve dok se ne završi bilo koji zastoj i bilo koji prekid, bilo koji problem je medijski jako dobro praćen i kritikovan, a kada se završi to, istog dana se stavlja tačka i nijednog pozitivnog komentara na ono što dobijaju građani i što dobija privreda, odnosno država izgradnjom jedne kvalitetne saobraćajnice. Nadam se da će i ovaj dio od 3,5 km umnogome poboljšati saobraćaj, odnosno kvalitet saobraćaja na toj dionici i da će se praktično još brže stizati i do Cetinja, do mora i olakšati komunikacija tom saobraćajnicom. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (21.03.19 13:13:03)

Zahvaljujem, ministre.

Pravo na komentar ima poslanik Mihailo Anđušić.

MIHAILO ANĐUŠIĆ (21.03.19 13:13:07)

Zahvaljujem, uvaženi ministre, na odgovoru. Moram reći, za razliku od prethodnih puta, sada moram biti zadovoljan iako smo dobili informaciju o još jednom kašnjenju, ali negdje je uvjerenje da kraj aprila mjeseca, dakle kašnjenje za jedan period od novih mjesec dana, bio bih zadovoljan i siguran sam da bi građani bili zadovoljni. Složio bih se sa Vama, kao nijedna druga saobraćajna investicija na nivou Glavnog grada i na teritoriji Glavnog grada ova je na neki način posebno privlačila pažnju javnosti, prije svega, medija na jedan možda nekorektan način. Sa ovog mjesta trebalo bi, prije svega, zahvaliti građanima sa tog područja, građanima Donje Gorice koji su pokazali da su imali najviše strpljenja u svemu ovome. Upravo su te medijske aktivnosti uticale da mi bukvalno na nedjeljnom nivou imamo priloge koje na jedan diskutabilan način izvještavaju o realizaciji ove investicije. Ono što treba reći, Vi ste to dobro rekli, da se kompleksnost izvođenja ove investicije umnogome razlikovala, primjera radi, od investicije druge faze zaobilaznice u Zeti, koja je na mnogo brži način realizovana, ali ne treba to da bude alibi da kažemo da izvođač koji je ovdje radio radove nije na kvalitetan način, moramo to reći, pristupio izgradnji. Ali, kao što ste rekli, kazne i penali za to su predviđeni, doduše, građani od toga nemaju ništa, ali se najiskrenije nadam da će završetak ove investicije koja je, ponavljam, bila mnogo kompleksnija od nekih

uobičajenih, zadovoljiti prije svega građane sa ovog područja i generalno građane koji sa tog dijela grada ulaze u Podgoricu.

Iskoristiću kratko priliku da se osvrnem na ono što Ministarstvo saobraćaja kao krovna institucija, Glavni grad, Direkcija za saobraćaj trenutno realizuje u Glavnom gradu. Kada govorimo o donjogoričkom bulevaru, svjedoci smo da je kompanija Bemaks koja je izvođač na jugozapadnoj zaobilaznici već odradila dobar dio posla na izgradnji jugozapadne zaobilaznice koja predviđa novi bulevar i most preko rijeke Morače, koja ima za cilj da spoji donjogorički bulevar sa kružnog toka sa petrovačkom magistralom. To će biti jedna nova saobraćajnica bulevarskog tipa koja će umnogome rasteretiti saobraćaj sa ovog dijela. Ubrzo će početi aktivnosti na izgradnji zapadne zaobilaznice koja bi sa kružnog toka u Donjoj Gorici trebala da se spoji sa nikšićkom magistralom kod Komanskog mosta i da se nadoveže na početak rekonstrukcije bulevara prema Danilovgradu. Dakle, to je još jedna od investicija uz investicije rekonstrukciju starog puta prema Spužu. Složićemo se svi da se radi o značajnim investicijama. Završetkom ovog dijela saobraćajnih projekata i kapitalnih projekata Glavni grad dobija jednu ozbiljnu saobraćajnu infrastrukturu. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (21.03.19 13:16:39)

Zahvaljujem poslaniku Anđušiću.

Sada pravo na pitanje ministru Nurkoviću ima potpredsjednik Nimanbegu.

Izvolite, potpredsjedniče.

GENCI NIMANBEGU (21.03.19 13:16:44)

Hvala, potpredsjedniče Gvozdenoviću.

Poštovani ministre Nurkoviću, očekujem da uzmete slušalice ili ćete na maternjem jeziku u potpunosti shvatiti pitanje.

Na osnovu članova 188 i 189 Poslovnika Skupštine Crne Gore, ministru saobraćaja i pomorstva Vlade Crne Gore gospodinu Osmanu Nurkoviću postavljam sljedeće pitanje:

Poštovani gospodine Nurkoviću, što je Ministarstvo saobraćaja i pomorstva preduzelo vezano za plovnost rijeke Bojane od 2015. na ovamo (to je obaveza koja je data ovom ministarstvu i po članu 207 Zakona o sigurnosti pomorske plovidbe) i koje ste korake preduzeli u saradnji sa susjednom Albanijom u rješavanju ovog gorućeg problema?

Obrazloženje: Pošto je Zakonom o sigurnosti pomorske plovidbe, član 207, predviđeno da vaše ministarstvo donese plan mjera i aktivnosti koje bi omogućile plovnost Bojane i sigurnost na njenom toku, ja sam Vam se u vezi ove problematike obratio pitanjem po članu 50 Poslovnika Skupštine 1. juna 2017. godine. Tada sam dobio Vaš odgovor u kojem me, između ostalog, Vi informišete da od 2015. godine nije bilo daljih aktivnosti od strane Uprave za vode na rijeci Bojani. Problem plovnosti rijeke Bojane je vezan za veoma česte poplave ove rijeke po cijelom njenom toku, što prouzrokuje veoma materijalne štete. Međutim, očuvanje korita Bojane u izvornom obliku je veoma krupno ekološko pitanje koje mora što prije da dobije adekvatan odgovor. U Vašem odgovoru ste tada naveli da s obzirom da je rijeka Bojana međudržavna rijeka, to pitanje se mora rješavati u međudržavnim odnosima. Pošto je problem Bojane veoma veliki u susjednoj Albaniji, mišljenja sam da bi se morale dodatno ubrzati međudržavne aktivnosti, a možda i preko IPA projekata za sanaciju ovog problema. Odgovor tražim i u pisanoj formi. Hvala.

PREDSJEDAVALJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (21.03.19 13:19:47)

Zahvaljujem potpredsjedniku.

Ministre, izvolite.

OSMAN NURKOVIĆ (21.03.19 13:19:52)

Zahvaljujem. Uvaženi poslaniče Nimanbegu, na Vaše pitanje dajem sljedeći odgovor:

Ministarstvo saobraćaja i pomorstva 2. oktobra 2017. godine obratio se gospodin Predrag Sekulić, predsjednik Odbora za ekonomiju finansija i budžet Skupštine Crne Gore, tražeći informaciju o preduzetim i planiranim aktivnostima na održavanju plovnosti i postavljanju objekata sigurnosti za plovne puteve na rijeci Bojani i njenom ušću. Ministarstvo saobraćaja i pomorstva je 10. oktobra 2017. godine, odgovarajući na dopis predsjednika Odbora za ekonomiju, finansije i budžet Skupštine Crne Gore, dalo jasno obrazloženje da uspostavljanje plovidbenog puta na rijeci Bojani i njegovo dalje održavanje predstavlja kompleksnu materiju u kojoj se prvenstveno mora obezbijediti elaborat o sigurnoj dubini vodotoka rijeke Bojane čiji kapacitet vodnog prometa neće ugroziti nivo Skadarskog jezera. Eleborat treba da da jasnu sliku do koje dubine rijeka Bojana može da bude produbljena, a da uticaj podizanja i spuštanja nivoa mora usljed plime i osjeke i snažnih južnih vjetrova ne uspori ili u potpunosti blokira isticanje vode iz rijeke Bojane, odnosno Skadarskog jezera. Neadekvatna mjera produbljavanja na koritu rijeke Bojane mogla bi imati snažan negativni uticaj na tok rijeke Bojane, a samim tim i na stanje životne sredine u dijelu toka rijeke i na priobalnom području Skadarskog jezera. Nakon urađenog elaborata i tačno izračunatih sigurnih dubina u cijelom vodotoku rijeke Bojane, jasno će se moći odrediti koja vrsta plovnih objekata može da plovi ovim plovidbenim putem, a organ uprave će shodno tome uspostaviti sistem označavanja plovidbenog puta po međunarodnom sistemu označavanja, sistem za nadzor i kontrolu vodenog saobraćaja na rijeci Bojani koji predviđa postavljanje radarskih i komunikacionih sredstava, sistem zaštite rijeke od zagađivanja sa plovnih objekata, sistem traganja spašavanja na rijeci Bojani, vođenje navigacije uz pomoć papirnih i elektronskih navigacionih karata.

Kada je u pitanju saradnja Ministarstva saobraćaja i pomorstva sa državnim organima susjedne Republike Albanije, možemo sa pravom konstatovati da je ta saradnja dobra i da konstatno ide uzlaznom putanjom. Potvrda tome je i činjenica da je Ministarstvo saobraćaja i pomorstva partner na projektu u okviru tematskog projekta Albanije - Italija - Crna Gora, koji se tiče multimodalnog transporta povezanosti Italije, Crne Gore i Albanije. Sveobuhvatan cilj projekta je unapređenje prekogranične dostupnosti promovisanja održivog saobraćaja i unapređenje infrastrukture. Očekivani rezultati projekta su, između ostalog, unapređenje multimodalnog jezerskog saobraćaja između Crne Gore i Albanije, uspostavljanje liniea Virpazar - Ckla - Skadar. Vodeći partner u ovom projektu je Albanski razvojni fond sa kojim Ministarstvo saobraćaja i pomorstva ima izuzetnu dobru saradnju, a cilj projekta je izgradnje luke Virpazar, otvaranje vodnog i kopnenog graničnog prelaza na pristaništu Ckla, izgradnja puta od Ckla do mjesta Zoganj i izgradnja pristavništva na potezu od Zoganja do Skadra, na albanskom priobalnom dijelu Skadarskog jezera. Koristeći dobre odnose sa Albanskim razvojnim fondom, predstavnici Ministarstva saobraćaja i pomorstva su informisali partnere u projektu o mogućnosti zajedničkog nastupa ka IPA fondovima, kao što smo to uradili u pomenutom tematskom projektu, koji bi za cilj imali upravo izradu pomenutog elaborata i rješavanje vodotoka rijeke Bojane, te ponovno uspostavljanje plovnosti na rijeci Bojani i oživljavanje saobraćaja kojim su nekada brodovi isplovljavali iz basena Skadarskog jezera i plovili ka Veneciji i drugim gradovima Jadranske regije.

Takođe, u okviru nacionalnog programa IPA 2 Ministarstvo saobraćaja i pomorstva je kandidovalo projekat plovnosti rijeke Bojane, te se iskreno nadam da će se u narednom periodu i kroz ovu aktivnost otvoriti mogućnosti rješavanja vodotoka i uspostavljanje plovidbenog puta na rijeci Bojani. Dakle, prvi korak je, nadam se, urađen i biće završena izgradnja luke u Virpazaru. Sljedeći korak će biti izrada studije i elaborata, a nakon toga tražićemo obezbjeđenje sredstava za produbljenje, odnosno izgradnju brana i šta sve bude elaborat predvidio. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (21.03.19 13:24:25)

Govor ima potpredsjednik Nimanbegu.

GENCI NIMANBEGU (21.03.19 13:24:38)

Poštovani ministre Nurkoviću, nisam zadovoljan odgovorom i želim da se ministar Radulović uključi u ovo pitanje. Ponavljam, u odgovoru koji smo dobili kao Savjet za ekonomiju od strane Ministarstva finansija, to jeste ministra Darka Radunovića 18. maja 2018. godine za projekat koji Vi pominjete kaže se da valorizacija priobalja i produbljivanje toka Bojane u projektu 826, gdje se radi o poboljšanju turističke ponude, ovaj projekat rade Ministarstvo turizma i održivog razvoja i ove aktivnosti treba da se urade, treba da se uradi projektni zadatak, kao i urbanističko-tehnički uslovi, za koje nijesam siguran da je ministarstvo ministra Radulovića uradilo do sada. Vjerujem da će on da nas informiše o tome. Takođe, za mene kao poslanika je i dalje neprihvatljivo da zakonske obaveze koje se pominju u Zakonu za sigurnost pomorske plovidbe, član 207 kaže da se obavezuje državni organ koji ima kompetenciju što se tiče plovidbe 31. decembra 2014. godine uradi sve mjere što se tiče plovnosti i postavljanja sigurnosti objekta u svim plovnim putevima, posebno u rijeci Bojani i na njenom ušću.

Poštovani ministre, nadam se da luka Virpazar na ni jedan način ne može da funkcioniše u punoj mjeri ako se ne otvori plovnost rijeke Bojane. Znači, to je vitalni interes, ekonomski interes i ja se stvarno nadam da će instrument pitanje poslanika vas podsticati da što prije uradite nešto po tom pitanju. Hvala puno.

PREDSJEDAVALJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (21.03.19 13:27:23)

Na ovaj način smo završili pitanja koja su vezana za ministra Osmana Nurkovića. Po redosljedu sada bi trebalo da odgovara na pitanja Pavle Radulović, ministar održivog razvoja i turizma. Imamo sedam pitanja za ministra turizma. Poslanik Dragutin Papović je zamolio da on sada postavi pitanje da bi mogao da završi obaveze koje ima na odboru vezano za pitanja ministru za ljudska i manjinska prava Mehmedu Zenki. Nadam se da je ministar Radulović saglasan da malo promijenimo ovaj redosljed. Samo se radi o jednom pitanju.

Izvolite, poslaniče Papoviću.

DRAGUTIN PAPOVIĆ (21.03.19 13:28:04)

Hvala Vam, gospodine potpredsjedniče, na ovoj intervenciji. Hvala i gospodinu Raduloviću što je pristao da pomjerimo ova pitanja.

Uvaženi ministre Zenka, na osnovu članova 187 i 188 Poslovnika Skupštine Crne Gore, postavio sam Vam sljedeće pitanje:

Kakvo je stanje u međunacionalnim i međuvjerskim odnosima u Crnoj Gori?

Jedna od najpozitivnijih odlika novije istorije Crne Gore je zavidan međunacionalni i međuvjerski sklad. Uvjereni smo da je to jedno od najvećih dostignuća koje su crnogorska država i društvo ostvarili tokom XIX i XX vijeka. Zasluge za ovaj uspjeh pripadaju, prvenstveno, tolerantnom karakteru svih naroda i svih vjeroispovijesti u Crnoj Gori, koji vjekovima obogaćuju našu raznoliku kulturu. Uvjereni smo i da su svi relevantni politički faktori u Crnoj Gori shvatili da je ovo zajedničko bogatstvo svih gradana i da je ovo bogatstvo uslov i zaloga naše zajedničke budućnosti. Zato je Crna Gora od obnove državne nezavisnosti 2006. godine za trajni cilj državne politike istakla promociju nacionalne i vjerske raznolikosti i zajedničkog života. Zahvaljujući takvom opredjeljenju, Crna Gora je u ustavu, odgovarajućim zakonima i u skladu sa najznačajnijim međunarodnim konvencijama i deklaracijama iz ove oblasti, garantovala poštovanje i punu afirmaciju nacionalnih i vjerskih prava, da bi se tako višenacionalni i viševjerski karakter crnogorskog društva sačuvao, a međunacionalni i međuvjerski odnosi unaprijedili. Na bazi pozitivnog zakonodavstva formirane su institucije koje se bave ovom politikom. Zahvaljujući kontinuitetu državne politike tokom par decenija je za balkanske prilike postignut zavidan napredak u ovoj oblasti. No često zaboravimo ili nedovoljno ukazujemo i promovišemo trajne vrijednosti međuvjerskog i međunacionalnog sklada, kao i rezultate koje je državna politika ostvarila u ovoj oblasti.

Zato smatramo da je važno da Vi kao ministar za ljudska i manjinska prava iznesete

objektivne ocjene o aktuelnom stanju u ovoj oblasti i da nam ukažete na najveće izazove koji ugrožavaju dobre međunacionalne i međuvjerske odnose u Crnoj Gori.

Takođe, podsjećam javnost da ste Vi na funkciji ministra za ljudska i manjinska prava nešto više od dvije godine i da vjerujem da ste u tom periodu uspjeli da zaista dobro sagledate ove odnose u Crnoj Gori, da ste zahvaljujući Vašim intenzivnim domaćim i međunarodnim političkim aktivnostima stekli dobar uvid u ovu oblast i prije svega kao i predstavnik, naravno, Demokratske unije Albanaca, jedne nacionalne partije da sada imate bolju priliku da o ovoj oblasti adekvatnije i pouzdanije odgovorite ne samo poslanicima u ovoj Skupštini, nego i cijeloj crnogorskoj javnosti. Takođe, svjestan sam da je ovo pitanje, može se reći, jednog seminarskog karaktera, da bi se o ovome moglo zaista razgovarati više dana, ali smatram da ćete Vi kroz nekoliko najznačajnijih teza javnosti odgovoriti na ovo pitanje. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (21.03.19 13:31:20)

Hvala, poslaniče Papoviću.
Ministre Zenka, izvolite.

MEHMED ZENKA (21.03.19 13:31:25)

Hvala, potpredsjedniče.

Poštovani gospodine Papoviću, poštovani poslanici, javnosti Crne Gore,

Ovo je jedno veoma važno pitanje za Crnu Goru i građane Crne Gore - međunacionalni, međuvjerski odnosi unutar Crne Gore. Ova dva pitanja, odnosno ove dvije teme su usko povezane, po mom mišljenju, srećom, a za nekoga nesrećom, ali toga hvala Bogu nema ovdje. Svi smo povezani religijama, kako manjine tako i većinski narodi. Igrom slučaja ili sudbine, Crna Gora je u raskršću pravoslavlja, katoličanstva, islama i obogaćena ... Znači, sve vjere su prisutne ovdje i sve nacije su prisutne ovdje. Ne živimo od juče zajedno, živimo vjekovima zajedno. Možemo reći milenijumima zajedno, hiljadu godina, jedan pored drugoga, jedan do drugoga. Često puta smo se sukobljavali među sobom, često puta smo se pomagali među sobom. Prošli smo mnogo loših ispita, prošli smo Boga mi i mnogo dobrih vremena, gdje smo položili ispit čojstva, ljudskosti i svih dobrih pozitivnih osobina što je Bog dao i podario čovjeku. Volio bih da povežem ove dvije teme, jer su usko povezane i jednostavno nerazdvojne.

Što se tiče manjinskih prava, Crna Gora je donijela niz zakona koji manjinama garantuju sigurnost u Crnoj Gori i uživanje svojih prava. Imamo u zadnje vrijeme inovirani Zakon o ljudskih pravima, odnosno Zakonu o manjinama. Imamo udvostručen iznos što se tiče nacionalnih savjeta, sredstava, poboljšani su i te kako uslovi za rad i za što bolje funkcionisanje tih savjeta. Imamo Centar za očuvanje kulture manjina u Crnoj Gori. Sve se ovo da unaprijediti, za sve ima mjesta, za bolji rad i za postizanje boljih rezultata.

Manjine u Crnoj Gori su nerazdvojni dio državnosti Crne Gore. Jednostavno su dale maksimalan doprinos svemu dobrome što je došlo Crnoj Gori. Moram napomenuti - prije nekoliko dana sam bio u službenoj posjeti u Ujedinjenim nacijama, dje sam imao jedan službeni susret sa ministarkom za vjere i za zapošljavanje države Estonije. Kad sam objašnjavao naše nacionalne ili međunacionalne prilike u Crnoj Gori, znači govorim o zemlji Evorpske unije, ona mi je rekla - mi imamo o mnogo čemu da učimo od vas. Imamo mi i mnogo veće države koje se diče demokratijom i imaju mnogo čemu da nauče od Crne Gore. Naročito zadnjih više od dvije decenije Crna Gora je mogla biti ispit za mnogo veće zemlje koje se i danas sučeljavaju, odnosno sukobljavaju među sobom, razni narodi i sukobljavaju se razne vjere.

Što ste tiče vjerskih odnosa u Crnoj Gori, isto tako bih rekao da je prošla kroz mnogo ispita, i srećom zadnje tri decenije Crna Gora i taj ispit je uspješno prošla. No, imamo mnogo toga za raditi i mnogo toga treba da unaprijedimo, jer radeći mnoge aktivnosti u sklopu našeg ministarstva, imali smo radionice, seminare, okrugle stolove, gdje su bili pozvani eminentni stručnjaci, akademske ličnosti, nevladin sektor, lokalne zajednice, vjerski radnici i dje smo napravili da zbornik svih tih naših aktivnosti. Takođe smo napravili i ankete po ovim fakultetima. Moram reći, nažalost,

stiže se dojam, a siguran sam da je tako - mi se još uvijek dovoljno ne poznajemo. Živimo jedan pored drugog, mi djelujemo jedan pored drugog, mi radimo zajedno - ne poznajemo se dovoljno, gospodo, ni nacionalno ni vjerski. Zato je ministarstvo preduzelo jednu veliku i ozbiljnu aktivnost u izradi pojmovnika da se što bolje upoznamo. Da vi kao pravoslavac znate zašto ja slavim Bajram i što znači meni Bajram; da ja kao musliman znam što znači jedna vaša slava - ne samo da vam čestitam, nego da znam i što vam čestitam. To je cilj, da se upoznamo. Ako imam neki nacionalni praznik, da ti kao pravoslavac znaš meni što čestitaš. Analogno tome i ja vama. Radimo na tome, uključili smo sve vjerske zajednice, eminentne stručnjake iz svih oblasti da napravimo taj pojmovnik koji će biti jedan iskorak naprijed da bismo se što bolje i što bliže upoznali. Da se razumijemo, sačuvali smo neke velike velike vrijednosti kao jedna mala država okružena ogromnim nevoljama. Uspjeli smo u tome. I vjerujte mi, ako budemo uspjeni da sačuvamo vrijednosti za jednu buduću generaciju bar još dvije decenije, na ovaj način kroz integrisanje ove sve progresivne procese u koje je krenula Crna Gora, budite sigurni da će poslije jedno pet dekada te generacije slaviti ovaj naš uspjeh istovjetno sa istom mjerom kao uspjeh samobitnosti Crne Gore - ništa manje nije važno ovo, samobitnost Crne Gore od ove naše vrijednosti što smo sačuvali.

Jeste da smo Vam pisano odgovorili, ali mislim da sam trebao malo ovako mojim riječima da Vam objašnjavam i međunacionalne i međuvjerske odnose. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALA GENCI NIMANBEGU (21.03.19 13:38:47)

Izvolite, kolega Papoviću.

DRAGUTIN PAPOVIĆ (21.03.19 13:38:54)

Gospodine ministre, upravo i nijesam tražio odgovor u pisanoj formi jer sam želio da ovako neposredno od Vas na osnovu upravo ovog dvogodišnjeg ministarskog i naravno višegodišnjeg, višedecenijskog političkog iskustva odgovorite na ovo pitanje. Dakle, ne u formi jednog klasičnog odgovora na poslaničko pitanje, već prije svega kroz Vaše političke i ministarske teze. Mislim da prije svega moramo svi ovdje biti zahvalni na ovakvom odgovoru, moramo biti zadovoljni ovakvim odgovorom i da, prije svega javnost, odnosno građani koji su čuli ovakav odgovor imaju razlog da budu ohrabreni za, prije svega, bolju budućnost ili perspektivu međuvjerskih i međunacionalnih odnosa. I ono što je bitno, možemo biti zadovoljni ali se ne smijemo uljuljkati, ne smijemo zaboraviti na izazove koje imamo u ovoj oblasti. Dakle, stanje jeste dobro, čak onako kako ste Vi prezentirali i u odnosu na neke države Evropske unije je dobro i bolje, ali je daleko od onoga što je idealno. Naravno da ima mnogo prostora za poboljšanje.

Mi jesmo u ovoj oblasti kao država napravili impozantnu zakonodavnu i institucionalnu infrastrukturu. Dakle, mi smo kroz zakonodavstvo i kroz institucije nadogradili ono što je tradicionalno bilo dobro u ovim odnosima. To su temelji na kojima planiramo da ovu oblast unapređujemo u budućnosti, ali ne smijemo zaboraviti da je izuzetno bitno da mi prije svega kao političari, kao politički subjekti, ovoj temi uvijek dajemo prioritet. Jer, međuvjerski, međunacionalni odnosi su najosjetljivija nit društvenih odnosa u Crnoj Gori. I samo ako tu imamo dobru situaciju, možemo graditi bolju budućnost za Crnu Goru. Zašto ovo govorim? Prije svega zato što pozivam građane da još jednom razmisle o našoj koaliciji, koaliciji koja je na vlast DPS, Socijaldemokrate, albanske, hrvatske, bošnjačke nacionalne partije. To je reperezent crnogorskog društva i pokazalo se od obnove višestranačja, mislim da je to i prije svega odlika savremene crnogorske istorije, da ukoliko jedna vlast ne reprezentuje sve ove raznolikosti crnogorskog društva, ona ne može uspješno upravljati Crnom Gorom. Bilo koja politička partija ili politička koalicija ako ne odražava ovakve raznolikosti crnogorskog društva, ne može pretendovati da preuzme vlast u Crnoj Gori. Mislim da je to jedan od razloga zbog čega je opozicija tako dugo neuspješna, jer ona nema taj politički afinitet, nema taj politički refleks kao DPS i koalicioni partneri - da stvori jednu široku koaliciju u kojoj će se objediniti sve crnogorske društvene razlike, a prije svega vjerske i nacionalne. To je suština i jedan od glavnih razloga našeg uspjeha i mislim da je tu poruku

shvatila ubjedljiva većina građana Crne Gore.

Takođe mislim da je za očuvanje i unapređenje dobrih međuvjerskih i međunacionalnih odnosa bitno da se svi bavimo svojim poslovima, odnosno svojim nadležnostima. Ovdje prije svega mislim na vjerske zajednice. Mislim da je vrijeme da ih pozovemo da njima prije svega u fokusu bude ono što je vjerska komponenta, religijska komponenta njihovog djelovanja, a da se manje bave politikom, pogotovo neke vjerske zajednice. Na taj način će napredovati i vjera, i religioznost, i dobri međuvjerski odnosi u Crnoj Gori. Takođe, to je apel i nama kao predstavnicima političkih partija, ali generalno političkim partijama. Mi predstavljamo građansku partiju, dakle poslanici DPS-a, vi predstavljate nacionalnu partiju. Vama je možda u prvoj polovini partijskog programa nacionalno djelovanje, a u drugoj polovini ovo djelovanje koje ide ka izgradnji međuvjerskog i međunacionalnog sklada u Crnoj Gori. Nama su te polovine da tako kažem okrenute, ali je bitno da se nađemo na zajedničkom poslu. I našli smo se na tom zajedničkom poslu. I zbog toga što profesionalno se odnosimo prema ovim pitanjima, mislim da smo zaslužili i da zbog toga imamo i parlamentarnu većinu i da imamo izvršnu vlast.

Dakle, podržavam sve što Ministarstvo radi kako bi poboljšalo situaciju u ovoj oblasti. To je trajan zadatak. Taj zadatak i taj cilj nikada ne može biti ostvaren, ali bitno je da svaka naredna vlast, svaki naredni ministar da doprinos tako da ostavi stanje u ovoj oblasti bolje nego što je zatekao. Hvala.

PREDSJEDAVALA GENCI NIMANBEGU (21.03.19 13:44:13)

Hvala Vam, poslanice Papoviću.

Ovim smo završili pitanje koje je upućeno Ministarstvu za ljudska i manjinska prava.

Zahvaljujemo ministru Zenki.

Prelazimo na sljedeći set pitanja koja su upućena Ministarstvu održivog razvoja i turizma.

Sa nama je ministar Pavle Radulović koga pozdravljamo. Prvo pitanje postavlja poslanik Tarzan Milošević, a neka se pripremi poslanik Nikola Rakočević.

Poslanice Miloševiću, imate riječ. Izvolite.

TARZAN MILOŠEVIĆ (21.03.19 13:44:40)

Hvala, potpredsjedniče.

Gospodine ministre, poštovane kolege, poštovani građani,

Na osnovu članova 187 i 188 Poslovnika Skupštine Crne Gore, ministru održivog razvoja i turizma gospodinu Pavlu Raduloviću postavljam sljedeće pitanje:

Svjedoci smo velikih ulaganja koja su već izvršena u valorizaciji potencijala planine Bjelasica sa kolašinske strane posebno. Takođe, postavljen je plan i dinamika aktivnosti vezano za Bjelasicu sa strane Bijelog Poija i Mojkovca. Da li se to realizuje planiranom dinamikom i da li na tim lokalitetima možemo očekivati turiste već krajem ove godine, kako je planom prije dvije godine bilo predviđeno? Turistička ponuda generiše sveukupni razvoj tog područja, a istovremeno i sjevera Crne Gore. Smatram da bi ispunjenje tog obećanja u značajnoj mjeri smanjilo migraciju stanovništva i vrlo brzo podiglo standard ljudi koji žive na tom području.

Molim odgovor u pisanoj formi.

Gospodine ministre, valorizacija potencijala planine Bjelasica je za mene najveći projekat u Crnoj Gori. To je projekat koji će koštati ili će uspjeti da apsorbuje više novca da potroši nego što je izgradnja auto puta. On je po meni u rangu, da nema auto puta, manji bi bio značaj valorizacije planine Bjelasica u svakom slučaju. Auto put će pomoći da planina Bjelasica se približi Podgorici, da se približi jugu i centralnom dijelu Crne Gore i na taj način da se značajno valorizuje. Ali, potencijal planine Bjelasica, kao planine koja je vulkanskog porijekla jedina u Crnoj Gori, koja na 2200 metara nema krš kao Durmitor, uz svo uvažavanje ljepote Durmitora, nego ima travu - govori o tome da ta planina može da bude iskorišćena faktički najmanje osam do 10 mjeseci godišnje u turističke svrhe. Potencijal postoji, napravljena je odlična planska dokumentacija. Mislim da je odlična i da ta planska dokumentacija omogućava da na tom prostoru dobijemo izuzetno kvalitetne

sadržaje, a s obzirom da je ta planina, po mom mišljenju, najmanje devastirana od svih drugih prostora u Crnoj Gori, pruža nam šansu da tu uradimo baš onako kako su planom predviđeni objekti i sadržaji. Zbog čega ovo sve govorim? Valorizacijom planine Bjelasica sjever potpuno mijenja svoj izgled i nema više garantujem iseljavanja, čak ni migracija stanovništva. Ako budemo to još izgubili koju godinu u tom pravcu, vjerujte mi ponovo ćemo imati problem kao na jugu i pitanje radne snage i svega ostalog što prati jedan takav sadržaj.

Znam da sve ovo vi znate manje više što sam ja sada ispričao /prekid/ ovoga, ali reći ću jednu drugu stvar. Ako država sama sad ne preuzme konkretne korake što se tiče i mojkovačke strane vezano za Žarski i vezano za bjelopoljsku stranu ovdje kada govorimo za Cmiljaču, hajmo Torine da ostavimo nekoj drugoj fazi ili trećoj ovdje - država treba da definiše već sadržaje gdje treba da budu hoteli i smještajni kapaciteti. Ona ih je planom definisala, ali potrebno je da pomogne da se nađu investitori ili čak država da bude, ovo je moj predlog, ne mora da bude prihvaćen ovdje, možda to nije ekonomije koju mi podržavamo, država da uradi nešto ko što je urađeno na Staroj planini u Srbiji. Da investira u taj hotel jedan sadržaj koji bi otvorio mogućnost izgradnje ostalih objekata, podstakne ukupan razvoj planine Bjelasica i na taj način mi bismo došli, siguran sam, do brže valorizacije tog potencijala koji potpuno mijenja sliku Crne Gore i sliku sjevera.

Druga stvar koja će ovo sigurno pratiti. Ovo će privući investitore da ulože sredstva u aerodrom u Beranama. Mislim da ako taj sadržaj budemo uspjeli u sljedećem periodu da ukomponujemo sa ovim što mi imamo, blizina autoputa 40 km ili 50 od aerodroma, Bjelasica će biti za nas izuzetna šansa za razvoj Crne Gore, zapošljavanje novih ljudi i korištenje ogromnog potencijala prelijepe planine, ali ne samo u tom periodu koji je zimski nego da je to i u ljetnjem periodu. Još jednu stvar da naglasim. Sa bjelopoljske strane imamo snijeg koji mjesec dana ranije pada i mjesec dana kasnije ostaje. Dva mjeseca se produžava sezona zato što su tamo staze potpuno na istočnoj strani u odnosu na Kolašin i mislim da tamo dobijamo mnogo duži period korištenja i u zimskom periodu tog potencijala. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (21.03.19 13:50:05)

Zahvaljujem, poslaniče Miloševiću.
Ministre Raduloviću, izvolite.

PAVLE RADULOVIĆ (21.03.19 13:50:09)

Poštovanje svima.

Prije svega, zahvaljujem na pitanju. Tema je vrlo inspirativna, mada je obrađivana često u posljednje vrijeme zbog činjenice da smo polovinom februara otvorili skijalište Kolašin 1600, koje je jedno od sedam ski centara koji su predviđeni Prostornim planom za Bjelasicu i Komove.

Dozvolite prije toga da kažem jednu stvar koju niste rekli, a koja je važna za Bjelasicu. Plan koji pokriva prostor Bjelasice i Komova obuhvata šest opština: Podgoricu, Kolašin, Mojkovac, Bijelo Polje, Berane i Andrijevicu. Ono zahvata 8% teritorije države Crne Gore. Jako je važno da znamo da je to ogroman prostor i jedan nemjerljiv resurs i da je upravo zbog toga Vlada napravila plan o kome ste maločas govorili da u isti prostor u infrastrukturu uloži 70 miliona eura. Kako sam rekao, već polovinom februara otvorili smo skijalište Kolašin 1600, raspisan je tender za spajanje skijališta Kolašin 1450 i 1600. Samo kroz kapitalni budžet za 2019. godinu opredijeljena sredstva za skijališta u Crnoj Gori uopšte su blizu 12 miliona eura, 11 miliona i 700 hiljada, a samo za područje Bjelasice opredijeljeno je osam miliona eura.

Pomenuli ste Žarski i Cmiljaču. Prirodno je da smo nakon Kolašina 1600 prvo krenuli na ova dva lokaliteta. Kako građani vjerovatno znaju, u toku je izrada putnog pravca između Jezerina, odnosno između Kolašina i Berana, tako da će skijalište koje se nalazi na beranskoj strani otpočeti nakon što završimo tunel. Jelovica će krenuti sa izgradnjom. Evo da pomenemo Cmiljaču, pomenuli ste znači, tamo je planirana izgradnja ozbiljne saobraćajnice. Ravna rijeka - Jasikovac -

Cmiljača u ukupnoj dužini od 15 i po kilometara. Već su završeni radovi na rekonstrukciji saobraćajnice od Ravne rijeke do Jasikovca u dužini od pet i po kilometara, izuzev habajućeg sloja. Na dionici od Jasikovca do Cmiljače radovi se izvode fazno u ukupnoj dužini od 10 km i planirani rok završetka radova je četvrti kvartal ove godine. Kako ste rekli, biće završeni do kraja ove godine.

U 2019. godini planirano je i ugovaranje i izvođenje svih preostalih radova na izgradnji saobraćajnice Ravna rijeka - Jasikovac - Cmiljača uključujući i ogroman parking prostor. Za vodosnadbijevanje budućeg ski centra završena je izrada hidrotehničke studije izvodljivosti, u toku je vrednovanje pristiglih ponuda za izvođenje radova na vodosnadbijevanju bazne stanice. Kada je u pitanju primarna elektroenergetska infrastruktura, u toku je vrednovanje pristiglih ponuda za izgradnju trafostanice 35 na 10 kw. Potpisan je ugovor za izvođenje radova na izgradnji dalekovoda 35 kw za potrebe napajanja kompleksa ski centra Cmiljača i u toku je pribavljanje građevinske dozvole za složeni inženjerski objekat.

Kada je u pitanju izgradnja bazne stanice sa pratećim sadržajem, u toku su aktivnosti na izdavanju urbanističko-tehničkih uslova za izgradnju objekta bruto površine 2.000 m². U ovoj godini planirano je raspisivanje javnog nadmetanja za realizaciju projekta po principu projekta u izgradnji, izgradi i za početak radova.

Za Ski centar Cmiljača potpisan je ugovor za realizaciju projekta izgradnje ski lifta šestosjed dužine 3km i pride 3km staza takođe po principu projekta u izgradnji. Izvršena je izrada idejnog projekta i glavnog projekta za dio skijališta. U toku je revizija glavnog projekta, a rok za izvođenje radova na izgradnji žičare i 3km staze je devet mjeseci od dana uvođenja radova.

Slična je dinamika, pošto vidim da mi je ostalo još četrnaest sekundi, na budućem ski centru Žarski i na hidrotehničkoj i na elektroenergetskoj infrastrukturi. Biću slobodan ostatak odgovora da dam u pisanoj formi pošto je ovdje kod mene, ali ono što je moguće važno jeste da kažem za ovo kratko vrijeme koje mi je ostalo, ako mi je, potpredsjedniče, ostalo par sekundi da zaključim, jeste da smo već usvajanjem plana i izvođenjem infrastrukture privukli ozbiljne investitore. Vest in je već počeo da investira, Kolašin 1600 je već završen ugovor o zakupu zemljišta i tamo se projektuje ozbiljan turistički kapacitet. Sinoć su nam u posjeti bili jedni od najozbiljnijih developera zimskih centara, koji imaju velike kapacitete u ni manje ni više nego Aspen u Koloradu. Imamo vrlo ozbiljne investitore i vjerujemo da su oni ti koji treba da se bave hotelijerstvom, a ne država. Na nama je da obezbijedimo sve tehničke preuslove, da napravimo infrastrukturu i da im omogućimo uslove za ulaganje, a potpuno smo sigurni da kad vide priliku, neće izostati izgradnja svih najavljenih sadržaja. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (21.03.19 13:56:33)

Zahvaljujem, ministre.
Poslanik Milošević.

TARZAN MILOŠEVIĆ (21.03.19 13:56:38)

Hvala, gospodine potpredsjedniče.

Ja sam zadovoljan odgovorom i evo u nekoj komunikaciji koju imam i sa ljudima i iz Bijelog Polja, Mojkovca i sa Vama mislim da ovo što je Vlada uradila u ovom periodu definisala tačno obim investicija, definisala dinamiku da je to jedan dobar put da mi ovaj projekat završimo i da imamo već početkom sljedeće godine jednu novu destinaciju u Crnoj Gori za zimski turizam i da će to tako da bude. S obzirom da zajedno sa ljudima koji su bili predsjednici, naročito ovih šest opština koje ste Vi pomenuli i pomenuo bih ovdje, zaslužuje to, gospodina Raka Nikčevića koji je 2004. godine napravio jedna sjajan projekat planine Bjelasica na koji se naslonila i ova priča i ovaj projekat koji je sada urađen. To govori da imamo potencijal, na nama je samo da li ćemo znati to na kvalitetan način i brzo da valorizujemo.

Kolašin ima tradiciju i on je imao tu prednost što smo mogli tu brzo da startujemo. Mojkovac ima jednu prednost zbog toga što se to sve nalazi u blizini grada i najmanje će koštati troškovi

dolaska do planine Bjelasica. Bijelo Polje ima u tom dijelu najbolji položaj kada govorimo o onoj strani koja je u sjenci i koja će biti za skijaške staze. Tamo će najduže trajati to zimsko skijanje. Berane, takođe sa crnim vrhovima ima najveću destinaciju do koje može da se dođe i probijanje puta Kolašin - Berane izuzetno se veže, na jedan brz način dolazimo do skijališta. Tako da imamo jedan potencijal koji ne sumnjam da možemo da iskoristimo na kvalitetan način.

Ponovo ću da potenciram, država mora da li je to sa mojkovačke strane, da li je to sa bjelopoljske strane, uopšte nije važno, da povuče potez da sa jednim velikim kvalitetnim smještajnim kapacitetom, izgradnjom hotela, namjerno govorim o hotelu na Staroj planini koji je država napravila, a posle ga prodala i faktički za 50% akcija vratila sav taj novac. Rekli ste vodosnabdijevanje. Ako radimo infrastrukturu, struju, dovodimo sve sadržaje koji su potrebni tamo na Bjelasici, mislim da možemo i kroz ovo da pružimo ruku nekome, da zajednički sa nekim to uradimo i na taj način dovedemo da ljudi što prije dođu na Bjelasicu i da mi taj potencijal otvorimo do kraja. Bjelasica ima, za razliku od drugih planina, ogroman potencijal za ljetnji turizam. Znači, na 2000 metara možete u cipelama, bez ikakvih problema, ne treba vam neka specijalna oprema da boravite čitavo ljeto tamo. Na taj način treba da privučemo ljude da idu na sjever Crne Gore, a da oni koji tamo žive kvalitetnije žive nego do sada. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (21.03.19 13:59:42)

Hvala Vama, poslaniče Miloševiću.

Sljedeći poslanik koji postavlja pitanje ministru Raduloviću je poslanik Nikola Rakočević, a neka se pripremi poslanik Milorad Vuletić.

Izvolite, poslaniče Rakočeviću.

NIKOLA RAKOČEVIĆ (21.03.19 13:59:48)

Zahvaljujem, kolega Nimanbegu.

Poštovani građani, cijenjeni ministre,

Nijesu brojne teme u bilo kojem društvu koje su kohezioni element između neistomišljenika. Čini mi se da su upravo te teme koje nas sabiraju oko nesporno zajedničkog interesa one koje danas u Crnoj Gori trebamo da forsiramo i na kojima treba da insistiramo više nego ikad. Dakle, teme u kojima ćemo svi dobiti, a staviti po strani teme gdje neko mora da izgubi, premda u Crnoj Gori se često dešavalo da jedna strana mora da izgubi da bi Crna Gora pobjeđivala.

Upravo zbog toga sam, uvaženi ministre, postavio pitanje vezano za životnu sredinu. Pitanje je vezano za to da li je Crna Gora ostvarila određeni napredak po pitanju zagađenja vazduha i ukupno životne sredine od kada je otvorila pregovaračko poglavlje 27 Životna sredina, dakle s Evropskom unijom i da li postoji određeni akcioni plan na koji način ćemo se izboriti protiv zagađenosti vazduha i svih ostalih izazova na putu Crne Gore ka punopravnom članstvu u Evropskoj uniji, ali ne samo to već i da riješimo onu bitniju stvar, a to je da učinimo životnu sredinu u Crnoj Gori dostojnu svakog čovjeka danas koji živi u Crnoj Gori.

Jasno je da je u bivšoj Jugoslaviji 70-ih i 80-ih godina postavljen istovjetan industrijski sistem. Upravo zbog toga danas u cijelom regionu Zapadnog Balkana otprilike imamo iste probleme kada je zagađenost vazduha u pitanju i izazovi sa životnom sredinom. Sedamdesetih i osamdesetih godina ti industrijski sistemi su bili veoma dobro postavljeni. Međutim, zbog nedovoljnog ulaganja i osavremenjavanja opreme, potpuno je jasno da sada upravo ti industrijski sistemi predstavljaju najveću opasnost po ugrožavanje životne sredine. Tu u prvom redu govorimo o termoelektranama, aluminijumskim kombinatima, čeličanama, ilegalnoj sječi drveta, industrijskom otpadu itd. Svi ti izazovi sa kojima se susreće svako društvo na Zapadnom Balkanu, a nas interesuje Crna Gora, dovode do ozbiljnog zagađenja životne sredine. To je definitivno najveći izazov sa kojim se Crna Gora danas susrijeće. Podsjetiću da najveći problem vezan za zagađenost vazduha, odnosno ukupne životne sredine ima poljoprivreda u dijelu smanjenja kvaliteta hrane, takođe šumarstvo u dijelu propadanja šuma /prekid/ postojećih vrsta i, ono što nas

najviše brine, zdravlje ljudi. Mi smo imali prilike prethodnih dana da čitamo neke, ako hoćete, možda i tendenciozne naslove u medijima, a možda i nijesu. Svakako su dovoljno važni da bi alarmirali našu pozornost, a vezani za to da je broj prijevremenih smrti usljed nedovoljno dobrog vazduha u Crnoj Gori na alarmantno visokom nivou. Sa brojkama ne bih licitirao i ne bih citirao te izvještaje. Međutim, jasno je da samo ako kažemo da je Institut za javno zdravlje kazao da zagađeni vazduh iz Termoelektrane Pljevlja godišnje odnese više života od saobraćajnih nesreća, upozoravajuće je svakako, a da li je tačno ostaje da nam prosto vrijeme odgovori, ali nadam se, ministre, i Vi.

Takođe, ono što je potpuno nesporno je da je u jednoj ozbiljnoj analizi predviđeno da će na čitavoj teritoriji Zapadnog Balkana u skorijoj budućnosti doći do porasta temperature za jedan do dva stepena celzijusa, koja će neminovno nastaviti da raste čak i do četiri stepena celzijusa. Dakle, to nije problem samo Crne Gore, to je problem svijeta. Međutim, moje pitanje je upravo bilo u kontekstu razumijevanja mog i našeg, a onda i građana Crne Gore šta Vlada i vaše ministarstvo radi po pitanju zaštite životne sredine, a veliki rezultat se napravio otvaranjem poglavlja 27. Svi mi koji smo makar djelimično upućeni i upoznati sa ovom problematikom, a vjerujem Vi mnogo više, znamo da je ozbiljan rezultat. Zato, još jednom moje pohvale vama, mada sam to uradio nekoliko puta u javnim nastupima, za otvaranje poglavlja 27. Međutim, znamo da je Hrvatska članica Evropske unije i u trenutku kada se učlanila u Evropsku uniju ona nije zatvorila pregovaranje u okviru poglavlja 27. Dakle, potpuno je jasno da ni Crna Gora vrlo vjerovatno neće završiti cijeli posao do trenutka kada uđe u Evropsku uniju. Međutim, u značajnoj mjeri zavisi kada ćemo ući u Evropsku uniju od stepena realizacije akcionih planova i usaglašavanja crnogorskog ne samo zakonodavstva, već i prakse sa tekovinama Evropske unije. Tako da Vam unaprijed zahvaljujem za odgovor.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (21.03.19 14:05:48)

Hvala, poslaniče Rakočeviću.
Ministar Radulović koristi pravo na odgovor.

PAVLE RADULOVIĆ (21.03.19 14:05:54)

Zahvaljujem na pitanju.

Pitanje je više nego inspirativno, ali pošto generalno naša javnost ima vrlo kratko pamćenje, važno je da se vratimo par koraka unazad. Dakle, niko ne spori da je kvalitet vazduha u određenim periodima godine na određenim mjestima u Crnoj Gori loš. Postoje vrlo ozbiljne analize zbog čega se to dešava i te analize su izrodile akcione planove kako da se taj problem riješi. Ali, zarad građana, mislim da je 2011. godine Crna Gora prvi put značajno i vrlo hrabro zakoračila u sistem zaštite kvaliteta vazduha. Ne vjerujem da se bilo ko od građana sjeća toga poteza. Crna Gora je tada zabranila uvoz, distribuciju i korišćenje benzina sa sadržajem olova. Na današnji dan je sadržaj čestica koje su bile proizvod sagorijevanja olova, koje su tada bile na značajno visokom nivou, skoro ispod margine statistike, dakle, teško se mogu i registrovati. Ne znam da li je potrebno da objasnimo građanima koliko je olovo otrovno. Takođe, znate da kvalitet vazduha varira sezonski, to smo rekli, i da je vazduh u Crnoj Gori mnogo bolji ljeti nego zimi i to zimi kad se nepovoljni vremenski uslovi, kad je oblačno, kad je visok vazdušni pritisak. Dakle, bilo je prilično jednostavno ustanoviti uzroke. Ne znam koliko smrti tačno izazove zagađeni vazduh u Pljevljima u odnosu na broj smrti u saobraćajnim nesrećama, ali znam da Termoelektrana nije ključni razlog zagađenosti vazduha. U studiji u kojoj smo imali ozbiljan strah od javnosti da prezentujemo je vrlo jednostavno zaključeno da je 5.000 individualnih ložišta, zajedno sa centralnom toplanom u centru Pljevalja, ulica nosi naziv Skerlićeva, i to sam zapamtio jer sam bio u poptunom šoku čitajući izvještaj, konstatovali da je to ključ zagađenja. Dakle, grijanje, individualna ložišta na čvrsto fosilno gorivo, odnosno na ugalj i na drva. Drvo i dalje proizvodi probleme, ali je ugalj glavni problem.

Zbog toga smo ušli u jedan od ozbiljnijih projekata ekološke rekonstrukcije Termoelektrane koja će obezbijediti prvi korak za dalju toplifikaciju Pljevalja, jer smo konstatovali da je to jedini

način da se spriječi aerozagađenje toplifikacije Pljevalja. Dok traje taj proces, jer je vrlo komplikovan, prvo je skup a onda je i tehnički zahtjevan proces, sprovodimo niz stimulativnih mjera preko Ministarstva održivog razvoja i turizma i uglavnom Ministarstva ekonomije u kojima se obezbjeđuje novac za alternativna goriva, za pelet, za briket i ostalo. Moram da Vam kažem da je 2015. godine, ne znam koliko će ovo građanima značiti, nekih, nazvaćemo ih, PM 10 suspendovanih čestica, to su proizvodi zagađenja, bilo 100 jedinica po metru kubnom u Pljevljima. To je prosječna godišnja vrijednost, a 2018. godine ih ima 59. Mi vršimo monitorinig shodno evropskim standardima i u okviru smo Dakle, naši podaci idu u centralni registar, prihvaćeni su kao precizni, jer nas kontrolišu i ulaze u evropski prosjek. Ako bismo sad htjeli da pričamo o rezultatima, mi smo od 2015. do danas 40% smanjili aerozagađenje, ali svi znamo da ono zavisi od vremenskih prilika, od trenutnog stanja uglja itd. Suština je da smo primičući se Evropskoj uniji mogli ...

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (21.03.19 14:11:11)

Hvala.

Stići ćemo i do Evropske unije. Evo da čujemo komentar.

PAVLE RADULOVIĆ (21.03.19 14:11:17)

Mogu li minut da zaključim? Izvinite. Dakle, suština je vrlo jednostavna. Da nismo ispunili preduslove i pokazali Briselu da vrlo jasno razumijemo, znamo korake kojim treba da dođemo do cilja i znamo na koji način treba da obezbijemo sredstva, pod sredstvima ne mislim samo na novac nego na znanje i umijeće - to poglavlje ne bi bilo otvoreno. Tako da građani mogu biti potpuno sigurni da postoji baza koja Crnu Goru definitivno vodi ka usvajanju standarda. Izvinjavam se još jednom zbog prekoračenja.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (21.03.19 14:11:51)

Sve Vam je oprosteno, samo da uđemo u Evropsku uniju.

Izvolite, poslaniče Rakočeviću.

NIKOLA RAKOČEVIĆ (21.03.19 14:12:07)

Hrabri ovo što ste kazali i, na kraju krajeva, veoma je logično. Da nijesmo napravili određeni napredak i to značajan napredak, ne bismo otvorili poglavlje 27. Hrabre takođe i podaci koje ste kazali, PM 10 čestice, koliko sam shvatio, u vazduhu su manje sada nego što su bile prije tri godine i biće vjerovatno manje za tri godine nego što su danas. Upravo zbog toga Vi i Vaš tim morate naporno raditi u narednih dvije, tri i više godina da bi ovaj posao do kraja riješili na dobar način. Na kraju, ipak i kvalitet vazduha i kvalitet života zavise od kvaliteta ljudi koji upravljaju procesima. Imamo zemlje koje su veoma bogate prirodnim resursima, a ponovo veoma siromašne. S druge strane, imamo veoma siromašne zemlje prirodnim resursima koje su izuzetno materijalno bogate. Na kraju ipak sve dođe na to da je važan kvalitet ljudi. Upravo zbog toga sam siguran da su kvalitet i sastav ljudi koji danas predvode ovaj proces i nadam se kvalitet i samosvjesnost svih građana Crne Gore kada je zaštita životne sredine u pitanju na dovoljno visokom nivou da nam obezbijedi, uvaženi gospodine Nimanbegu, skoro članstvo u Evropskoj uniji. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (21.03.19 14:13:22)

Hvala, poslaniče Rakočeviću.

Sada prelazimo na treće pitanje upućeno Ministarstvu održivog razvoja i turizma. Poslaniče Vuletiću, imate riječ. Izvolite.

MILORAD VULETIĆ (21.03.19 14:13:27)

Zahvaljujem, gospodine predsjedavajući.

Uvažene kolegice i kolege, poštovani ministre Raduloviću, poštovani građani,

Ja sam se opredilio za ovu sjednicu na specifičan način da postavim pitanje sa vrlo kratkom formulacijom, ali ne znam kakav će biti odgovor, pa ću u komentaru pojasniti neke stvari zbog čega sam ušao moguće "grlom u jagode". Ali ovo govorim iz jednog razloga, jer sam tako krenuo i prije pet godina vezano za bulevarsku cestu put Danilovgrada, pa su se tada neki malo skeptički odnosili prema tom postavljenom pitanju, a evo danas je došlo gotovo do izvođačkog projekta koliko mi se čini te dionice puta. Dakle, moje poslaničko pitanje za uvaženog ministra turizma i održivog razvoja Radulovića glasi:

Da li je vaše Ministarstvo planiralo valorizaciju lokaliteta Glava Zete?

U obrazloženju, da bih skratio priču i da bi se uklopio u zadato vrijeme, reći ću: Lokalitet Glava Zete nalazi se u Opštini Danilovgrad, na 17. km starim magistralnim putem Danilovgrad-Nikšić. Radi se o jednom od najljepših pejzažnih djelova Crne Gore koji je potpuno ekološki čist. Na lokalitetu Glava Zete država posjeduje najveći dio zemljišta i to preko Elektroprivrede Crne Gore, a i preko više stambenih objekata koji su u vlasništvu države, a trenutno nijesu u funkciji. Pomenuti centar je počeo značajno turistički da se razvija 60-ih godina izgradnjom motela, bazena, stadiona i slično, koji nažalost danas nijesu u funkciji. Smatram da pomenuto područje ima ogroman potencijal za razvoj ekološkog i sportsko-rekreativnog turizma. Moja ideja kao sportskog radnika je da bi se pomenuti centar mogao iskoristiti za razvoj sportskog turizma izgradnjom odgovarajuće sportske infrastrukture, recimo, hale, atletske staze, bazena, spa centara i drugih sportskih objekata.

Opština Danilovgrad je stvorila planske pretpostavke za realizaciju jednog ovakvog projekta, a kako se sama teritorija Glave Zete nalazi u dvije opštine Nikšić i Danilovgrad, granic je rijeke /prekid/, ove dvije opštine zajedno sa /prekid/ Crne Gore, dakle, Ministarstvo turizma moglo formirati javno preduzeće za realizaciju jednog ovakvog projekta. Takođe, smatram da bi Elektroprivreda Crne Gore trebala značajno finansijski da pomogne realizaciji jednog ovakvog projekta iz razloga što se na ovom lokalitetu nalazi jedan od njenih glavnih energetske objekata, tačnije hidrocentrala "Perućica" koja donosi najveći profit tom preduzeću. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALJUĆI GENCI NIMANBEGU (21.03.19 14:17:11)

Hvala, poslaniče Vuletiću.

Ministre Raduloviću, imate pet minuta za odgovor.

PAVLE RADULOVIĆ (21.03.19 14:17:15)

Trudiću se da nadoknadim vrijeme koje sam prekoračio u prethodnim odgovorima.

U skladu sa strateškim smjernicama u oblasti turizma, Ministarstvo održivog razvoja i turizma konstatno sprovodi aktivnosti na valorizaciji potencijala u cilju kreiranja ravnomjernog regionalnog razvoja i stvaranja cjelogodišnje ponude. U tom pravcu, fokus je stavljen na valorizaciju novih lokaliteta, ali i postojećih čiji su potencijali prepoznati kako na državnom, tako i na lokalnom nivou. Svakako je za realizaciju konkretnih aktivnosti na valorizaciji lokaliteta neophodno donošenje planske dokumentacije i poštovanje svih predviđenih procedura, kako ste i naveli. S tim u vezi, Skupština Danilovgrada je u 11. mjesecu 2015. godine donijela Odluku o donošenju detaljnog urbanističkog plana Ostrog - Glava Zete. U okviru zone Glave Zete predviđena je sanacija i dogradnja postojećih kapaciteta. Takođe ste naveli da je tamo nekad postojao motel. Dakle,

planirana je revalitizacija i rekonstrukcija objekta hotela Glava Zete, ali i postojećih kolektivnih stambenih objekata, međutim, ne za stanovanje, već u smislu formiranja turističkog naselja kategorije četiri zvjezdice. Povoljna pozicija na obali rijeke, prirodni ambijent, izgrađeni kapaciteti za sport i rekreaciju u kontaktnoj zoni čine kvalitetne preduslove za organizovanje turističke ponude. U turističkom naselju mogu se obezbijediti prateći komercijalni sadržaji, servisi i usluge, a planom je predviđeno uređenje obale Rijeke Zete sa izgradnjom pješačkih staza i otvorenih prostora za sjedenje.

Imajući u vidu da su detaljnim urbanističkim planom Ostrog - Glava Zete prepoznati turistički potencijali lokaliteta Glava Zete, te da je u tom pravcu predviđeno unapređenje postojećih smještajnih kapaciteta, i da su pored ostalog posebno prepoznati potencijali za razvoj sportskog turizma, smatram da ne postoji razlog da inicijativa za izgradnju odgovarajuće sportske infrastrukture ne bude podržana od strane Ministarstva održivog razvoja i turizma. U tom pravcu smatram da je neophoda saradnja svih uključenih stranaka kako bi dinamika realizacije aktivnosti na valorizaciji potencijala tekla u skladu sa očekivanjem.

Neophodno je napomenuti da su u lokalitetu Glava Zete prepoznati potencijali za razvoj aktivnog turizma, odnosno turizma zasnovanom na prirodi, što će svakako biti u fokusu Ministarstva za dalju valorizaciju, imajući u vidu da se radi o održivim oblicima turizma i da je potražnja za takvom ponudom u Crnoj Gori svakim danom u porastu.

Zahvaljujem na pažnji.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (21.03.19 14:19:48)

Hvala, ministre Raduloviću.

Poslaniče Vuletiću, izvolite imate pravo na komentar odgovora.

MILORAD VULETIĆ (21.03.19 14:19:53)

Zahvaljujem gospodinu ministru na mnogo konkretnijem odgovoru nego što sam očekivao, odmah da kažem, makar u ovoj fazi razgovora. Ono što želim da apostrofiram to je da sam ja ovo pitanje inicirao, kao i ovo drugo vezano za podršku Vladinoj Strategiji regionalnog razvoja. Posebno raduje sve ovo što se valorizuje i realizuje na sjeveru Crne Gore, što baš podržavam i cijenim da bi jedan ovakav lokalitet kakav je Glava Zete, bar nama iz središnjeg dijela Crne Gore dobro poznat, mogli valorizovati vrlo jednostavno, vrlo brzo i vrlo kvalitetno, polazeći od činjenice da je gotovo kompletna infrastruktura spremna, ona koja je najteža - što se tiče vodovoda, puteva i svega ostalog, uz postojanje, kao što je gospodin ministar rekao, već objekata koji su dosta ruinirani, ali koji bi se mogli vrlo lako jednostavno staviti u funkciju.

Glava Zete bi, prije svega, odgovorila jednom interesantnom da mom razmišljanju, jer pored ovoga što daje osnov za pružanje usluga i obezbjeđenje uslova za razvoj seoskog turizma, za razvoj lovnog, ribolovnog, vjerskog, sportsko-rekreativnog i svakog drugog, to bi značilo i prosperitet i razvoj preko 20-ak sela koja gravitiraju od Glave Zete do Danilovgrada, pa i šire na području Opštine Danilovgrad, a na području Opštine Nikšić do Bogetića i preko Režegrmaca do Bogetića i gore. Zna se da su poljoprivredni kapaciteti izuzetno izdašni, značajni i da bi se u okviru porodičnih malih preduzeća i proizvodnjom zdrave hrane građani sve više vraćali na taj lokalitet i u okviru svojih porodičnih domaćinstava stvarali određene prihode. Na taj način rasterećivali bi i punili budžet ne samo opština Danilovgrad i Nikšić, nego i doprinosili boljoj posjeti i valorizaciji tih resursa.

U nadi da će se vrlo brzo pristupiti realizaciji ovog projekta, da li putem privatnog javnog partnerstva ili posebnim preduzećem koje bi formirale dvije opštine zajedno sa Vladom, namjera mi je bila da otvorim razgovor i da zainteresujem uopšte javnost povodom ovoga vrlo značajnog pitanja. Jer, definitivno radi se o jednoj najljepšoj ekološkoj tački koja postoji u središnjem dijelu Crne Gore.

Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (21.03.19 14:23:26)

Poslaniče Vuletiću, izvolite drugo pitanje upućeno Ministarstvu održivog razvoja i turizma.

MILORAD VULETIĆ (21.03.19 14:23:31)

Zahvaljujem, predsjedavajući.

Drugo pitanje bi bilo:

Da li je Vaše Ministarstvo planiralo izgradnju, nadovezano je na ovo, panoramske žičare Glava Zete - Manastir Ostrog i, ako jeste, koji je model planiran (da li putem privatno-javnog partnerstva ili da bude državni projekat)?

Naime, kao što Vam je poznato, manastir Ostrog, kao jedno od najznačajnijih svetišta koje posjećuju pripadnici svih vjera i nacija, godišnje posjeti preko milion posjetilaca i isti predstavlja jedno od najznačajnijih objekata vjerskog turizma u regionu. Država je u prethodnom periodu ulagala značajna finansijska sredstva u poboljšanje infrastrukture ovog svetišta. Ovdje mislim, prije svega, na rekonstrukciju postojećeg puta Bogetići - Manastir Ostrog i Manastir Ostrog - Danilovgrad, odnosno preko Ždrebaonika.

Smatram da bi izgradnja panoramske žičare bila jedan od ekonomski najisplativijih državnih projekata i istovremeno bi u značajnoj mjeri doprinijela turističkoj valorizaciji Opštine Danilovgrad. Napominjem da bi, pored ekonomske održivosti ovakvog projekta, ovo dovelo i do značajnog zapošljavanja u Opštini Danilovgrad i u znatnoj mjeri doprinijelo turističkoj valorizaciji dragulja Opštine Danilovgrad, kao što su mjesni centar Glava Zete i sama rijeka Zeta.

Ističem da je Opština Danilovgrad stvorila, kao što sam i ranije rekao planske pretpostavke i preduslove za realizaciju ovog projekta, ali ista ne raspolaže finansijskim sredstvima za valorizaciju predloženog projekta.

Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (21.03.19 14:25:19)

Zahvaljujem, poslaniče Vuletiću.

Ministre Raduloviću, imate riječ.

PAVLE RADULOVIĆ (21.03.19 14:25:22)

Zahvaljujem i na ovom pitanju.

I sami ste rekli da je povezano, odnosno vezano sa prethodnim pitanjem. Dakle, Skupština Danilovgrada jeste donijela 2015. godine Odluku o donošenju detaljnog urbanističkog plana Ostrog - Glava Zete i ovim planom je zona Glava Zete, odnosno manastir Ostrog planiran kao zona za razvoj vjerskog turizma. Neke osnovne koncepcijske postavke razvoja bazirane su na sljedećim polaznim principima: formiranje zone jedinstvene turističke ponude kojom će se obuhvatiti dva lokaliteta Glava Zete i manastir Ostrog; definisanje funkcionalne i jasne organizacije prostora u kojem će lokalitet Glava Zete preuzeti funkcije turističkog smještaja, komercijalnih i uslužnih sadržaja kompleks manastira Ostrog, obezbjeđenje uslova za obavljanje vjerskih djelatnosti, uz zaštitu spomenika vrijednosti objekata kulturne baštine.

Pomenuli ste i sami dogradnju saobraćajnice, odnosno izgradnju saobraćajne infrastrukture sa posebnim akcentom na izgradnju dostavne žičare lokalitet Glava Zete - Donji manastir Ostrog i povezivanje dvije saobraćajnice koje vode do Donjeg manastira Ostrog iz pravca Spuža i iz pravca Nikšića; uspostavljanje šeme funkcionisanja javnog i internog saobraćaja kroz manastirski kompleks posebno sa akcentom na uspostavljanje pješačke komunikacije između dva manastira i

jasna građevinska regulativa u funkciji suzbijanja neformalne gradnje posebno komercijalnih sadržaja u zoni užeg manastira Ostrog. Donja stranica žičare je planirana na Glavi Zete, a gornja kod manastira Ostrog. Donja stanica je locirana uz glavnu naseljsku saobraćajnicu, a na susjednoj parceli je organizovan parking za autobuse i automobile. U objektu stanice žičare nalaze se obezbijeden info punkt sa prostorima, odnosno i prostor sa automatima za osvježenje, kao i bankomati, javni sanitarni čvorovi i ostali sadržaji. Gornja stanica locirana je uz saobraćajnicu prema Nikšiću, a na susjednoj parceli isto tako je organizovan parking za autobuse i automobile. U objektu se takođe nalazi info punkt, odnosno isti sadržaj kao u objektu na donjoj stanici. Preporuka je da se interni prevoz obavlja električnim vozilima između turista od Gornjeg do Donjeg manastira. Osim saobraćajnog povezivanja dva lokaliteta, izgradnjom dostavne žičare bi se obezbijedila dodatna turistička atrakcija sagledavanja okolnog prostora kroz jedinstvene vizure prema manastirskom kompleksu i širem okruženju. U cilju iznalaženja što kvalitetnijeg rješenja prostornog uređenja manastirskog kompleksa, planom je predviđeno da se dalje urbanistička i projektantska razrada područja na kome je planirana žičara i vjerski objekti sa okolnim prostorom sprovede putem javnog urbanističkog arhitektonskog konkursa, a u skladu sa parametrima i smjernicama iz navedenog detaljnog plana. Nesporno je da će projekat izgradnje dostavne odnosno panoramske žičare Glava Zete - manastir Ostrog znatno unaprijediti postojeću turističku infrastrukturu u Danilovgradu i stvoriti uslove za povećanje broja posjetilaca tokom cijele godine.

Nažalost moram da napomenem da pomenuti projekat panoramske žičare Glava Zete - manastir Ostrog nije kandidovan od strane Opštine Danilovgrad za realizaciju kroz Zakon o budžetu u kapitalnom budžetu za 2019. godinu, ali uprkos tome, aktivnosti su započete kroz program unapređenja turističke ponude. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALA GENCI NIMANBEGU (21.03.19 14:29:12)

Hvala Vam, ministre.

Poslaniče Vuletiću, pravo na komentar odgovora.

MILORAD VULETIĆ (21.03.19 14:29:15)

Zahvaljujem na datom odgovoru. Zbog toga kažem i potenciram ovakvu vrstu pitanja, jer cijenim i zbog građana i uopšte javnosti da je dobro pojasniti neke stvari. U oba ova slučaja radi se klasičnim ekološkim projektima i to je jako bitno i značajno za državu Crnu Goru. U ovom dijelu ono što je meni nejasno ili je bitno, mislim da nije urađena ni odgovarajuća fizibiliti studija primjera radi i za jedan i za drugi objekat još uvijek. Mislim da to nije skupo, da sve bi to možda se moglo sagledati na način da se vidi ta ekonomska opravdanost svega ovoga, kako i na kakav način, putem kakvog partnerstva da li privatnog, javnog ili državnog ili same opštine da to finansiraju. Znam da prije nekih 30 godina bio je neki idejni projekat koji je tada pokrenuo Montex, odnosno gospodin Čano Koprivica koji je tada bio direktor Montex-a, oko izgradnje jedne ovakve panoramske žičare koja bi povezivala Glavu Zete i manastir Ostrog.

U okviru izgradnje jedne ovakve fizibiliti studije, gdje ja ne sumnjam da bi ona u mnogome i u svemu gotovo pokazala ekonomsku opravdanost za realizaciju ovakvih projekata - dobro bi bilo uključiti i razmotriti mogućnosti gazdovanja i upravljanja ovom žičarom. Što hoću da kažem? To je dobar razlog i dobra prilika da se uposli što više građana iz Opštine Danilovgrad iz Opštine Nikšić ili bilo odakle, ali isto tako ne mari da se ovim pitanjem i ovim problemom bave već referentne firme koje već upravljaju određenim žičarama tipa ovih u Kolašinu ili Đalovića klisura i na Žabljaku. Nikakav problem ne bi bio da svoje iskustvo prenesu i na ovaj lokalitet i eventualno u toj upravljačkoj strukturi da nađu svoje mjesto.

Sve u svemu, zahvalan sam na datim odgovorima, gospodine ministre. Mislim da će ovo doprinijeti u dogledno vrijeme da se o ovom pitanju pozabavimo i mi u Danilovgradu, a i u Opštini Nikšić kako bismo dali vama sugestije kako zajedno da uđemo u realizaciju ovih izuzetno značajnih projekata za građane Crne Gore, a prije svega za opštine Danilovgrad i Nikšić. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (21.03.19 14:32:14)

Zahvaljujem Vam se i ja, poslaniče Vuletiću. Sada prelazimo na peto pitanje upućeno ministru. Pitanje je postavila poslanica Aleksandra Vuković.
Izvolite, poslanice Vuković.

ALEKSANDRA VUKOVIĆ (21.03.19 14:32:22)

Potpredsjedniče Nimanbegu, zahvaljujem na datoj riječi.

Pozdravljam ponovo drage građane i građanke Crne Gore, kao i svoje kolege poslanice i poslanike i uvaženog ministra Pavla Radulovića.

Ja sam svoje pitanje uputila Vladi s ozbirom na to da sam imala dilemu kom ministarstvu treba uputiti ovo pitanje, jer je posao o kome ću pitati ministra bio u nadležnosti Direkcije javnih radova, koja je u međuvremenu promijenila pravni status i postala Uprava javnih radova, a kako je do januara ove godine bila u nadležnosti Ministarstva održivog razvoja i turizma, vidim i da će ipak odgovor na to pitanje dati ministar Radulović.

Naime, i kolega Vuletić je govorio o Nikšiću i drago mi je što je pomenuo Čana Koprivicu, čovjeka koji je pokazivao da kod njega nije igralo ulogu ono dvojenje imati ili biti, nego je to imati i biti bilo ukomponovano u jednu cjelinu. Znao je đe treba bogatstvo koje ima raspodijeliti, znao je đe ga treba uputiti i znao je đe će ono ostati trajno - to je bilo ulaganje u umjetnost i kulturu. Ja se nadam da će i, pošto sam danas pitala o Nikšiću i u vezi sa Carevim mostom, ovo možda pitanje podstaći nekoga od današnjih naših dobrostojećih ljudi da eventualno se uključe u određene darodavne akcije kako bi pomogli razvoj naše države.

Uvaženi ministre Raduloviću, voljela bih da nikšićku i prije svega crnogorsku javnost upoznate sa tim kada će biti započeta četvrta faza izrade i završetka Bulevara 13. jul koji se nalazi u Kličevu, najbrojnijoj mjesnoj zajednici u Nikšiću. To je bulevar, odnosno saobraćajnica koja povezuje skver, odnosno sami centar Nikšića sa ovim mjestom, koje je takođe veoma važno i jedno od najvećih nacionalnih dobara Crne Gore, a to je Carev most. Zašto to pitam? To je jedan veoma kompleksan posao koji je trajao desetak godina, koji nije samo podrazumijevao rekonstrukciju saobraćajnice nego i brojne radove, kao što su izrada vodovoda, atmosfenske i fekalne kanalizacije, postavljanje rasvjete. Urađeno je nekih tri i po kilometra puta u tri faze. Međutim, ostala je ta četvrta faza nešto više od kilometar koja vodi do samog Carevog mosta, a kako su od skvera do ove treće faze, odnosno završetka treće faze urađeni i trotoari, odnosno saobraćajnica u širini od šest metara i trotoari od po dva metra, to je danas i najznačajnije nikšićko šetalište. Međutim, ono ne može imati status šetališta ukoliko mu se ne načini cilj, a cilj mu je dolazak na predivno mjesto, Carev most.

Smatram da je veoma važno da ovaj posao bude završen i voljela bih da Nikšićane, Nikšićanke, kao i mene, s ozbirom na to da dolazim iz Kličeva i tamo živim, upoznate sa tim kada će biti nastavljeni ovi radovi. Ja znam da su ti radovi veoma kompleksni i podrazumijevaju i proširivanje same postojeće ulice, ali obećanje je dato. Nikšićka opština je, kao što znate, sa Direkcija javnih radova u taj posao uložila, nijesam sigurna sada tačno je li pet miliona, ali znam da je taj posao koštao toliko. Ako je dato pet miliona za tako važnu saobraćajnicu, bilo bi zaista veoma ružno da taj posao ostane nezavršen. Smatram da svako od nas mora svaki posao i đe god ulazi ipak računati na to da ga završi. U vezi sa tim, podšetila bih, pošto sam /prekid/ slušam uvaženog akademika Zuvdiju Hodžića. Mislim da svaki put bi trebao da bude pravi. On je pričao o onom mravu koji je krenuo na sveti grob, može biti na Čabu - i kad su ga pitali kako je tako mali, jadan i kukavan krenuo na taj veliki put, nikad neće stići. On je rekao - Važno je da sam na pravom putu. Mislim da je izrada ove saobraćajnice pravi put Opštine Nikšić, njene vlasti, Direkcije, samoga ministarstva, ali tek kada radovi budu završeni, imaćemo finale i krunu ovoga posla. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (21.03.19 14:37:12)

Zahvaljujem. Ministre Raduloviću, imate Vaše vrijeme za odgovor.

PAVLE RADULOVIĆ (21.03.19 14:37:18)

Hvala.

Dobro su Vas uputili. Direkcija za javne radove jeste bila organ u sastavu Ministarstva. I dalje je u ingerenciji Ministarstva, sad smo u upravnom nadzoru. Vjerujem da građane to mnogo ne zanima, ali i dalje smo tu i pratimo iste projekte samo što se poneki drugačije zovemo.

Što se tiče odgovora na Vaše pitanje, on /prekid/ na takav način najbolje odgovoriti na Vaš upit. Dakle, rekonstrukcija saobraćajnice od skvera do Carevog mosta ukupne dužine 4,8 kilometara planirana je da se realizuje fazno. Dionica saobraćajnice od skvera do kružnog toka skretanja za Podgoricu dužine od 930 metara rekonstruisana je sa četiri saobraćajne trake širine 3,25 metara sa ...mostom i obostranim trotoarima širine četiri metra, kompletnom infrastrukturom i javnom rasvjetom. Ukupna vrijednost ovih radova iznosila je 1,6 miliona eura. Dionica saobraćajnice od kružnog toka, dakle, od skretanja za Podgoricu do Malog mosta dužine 420 metara rekonstruisana je sa dvije saobraćajne trake širine 3,5 metra, obostranim trotoarima širine četiri, odnosno dva metra, te kompletnom infrasatrukturom i javnom rasvjetom. Ukupna vrijednost ovih radova iznosila je 750 hiljada eura. Radovi na rekonstrukciji ovih dionica koji predstavljaju prvu fazu rekonstrukcije saobraćajnice od skvera do Carevog mosta izvođene su u periodu od 2008. do 2012. godine. U 2012. godini završena je izrada projektne dokumentacije za rekonstrukciju preostalog dijela saobraćajnice od Malog mosta do Carevog mosta u dužini od oko 3,5 kilometra, tri kilometra i 450 metara.

U skladu sa prioritetima Opštine Nikšić, u periodu od 2013. do 2017. godine završeni su radovi druge i treće faze rekonstrukcije saobraćajnice u ukupnoj dužini od kilometar i 700 metara, sa dvije saobraćajne trake širine po 3,5 metara, obostranim trotoarima širine 2 metra, kompletnom infrastrukturom i javnom rasvjetom. Ukupna vrijednost ovih radova iznosila je milion i 650 hiljada eura.

Procijenjena vrijednost svih preostalih radova na rekonstrukciji saobraćajnice u dužini od kilometar i 700 metara, koji predstavljaju četvrtu fazu, iznosi oko milion i po eura. U 2018. godini bio je planiran nastavak aktivnosti na rekonstrukciji saobraćajnice u dužini od 400 metara, ali su isti odloženi usljed neriješenih imovinsko-pravnih odnosa. Aktivnosti na rješavanju imovinsko-pravnih odnosa sprovodi Opština Nikšić, a nakon toga će se odmah nastaviti sa daljom realizacijom projekta. Nadam se da je precizno. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (21.03.19 14:39:56)

Hvala ministru Raduloviću.

Poslanice Vuković, imate pravo na komentar odgovora.

ALEKSANDRA VUKOVIĆ (21.03.19 14:40:01)

Zahvaljujem, uvaženi potpredsjedniče Nimanbegu.

Zahvaljujem na odgovoru, ministre Raduloviću. Naravno da sam zadovoljna zato što je konkretno korektno. Dakle, volim da ljudi koji žive u Kličevu, prije svega, a i Nikšićani koji žele da šetaju tom saobraćajnicom i dolaze do Carevog mosta da gledaju u ..., da gledaju u našu prošlost, da u najljepšem svjetlu vide zauzdanu doduše rijeku Zetu, ali ipak da gledaju rijeku, mislim da je veoma važno da naši građani imaju mjesto za rekreaciju, dobiju takav odgovor. Dakle, da postoji određeni problem, nekog privatnog karaktera i da je u javnom interesu da to naši sugrađani znaju i da ipak imamo neke vremenske odrednice kada bi se eventualno moglo računati na nastavak tih radova. Jer, znate, ništa gore od fame i od trača - kada oni krenu nikad ih ne možete spriječiti, a u

tim našim "reče mi jedan čovjek" pričama kaže se da se neće ni nastavljati. Ja sam samo željela da u ovom Parlamentu, kao najboljem mjestu za to, pošaljemo poruku našim građanima da će radovi biti nastavljeni onoga trenutka kada nikšićka opština riješi eventualne sporove koje ima sa građanima. Naravno, ovim šaljem i apel ljudima koji su učesnici u cijelom tom procesu i eventualno su njihova imanja ta koja se nalaze pored samog puta, da daju svoj doprinos zato što nema ništa značajnije od opšteg dobra, jer će ta saobraćajnica i to šetalište svima nama koji tu živimo veoma značiti. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (21.03.19 14:41:45)

Hvala, poslanice Vuković.

Prelazimo na sljedeće pitanje.

Imamo dva pitanja koja je postavio poslanik Miloš Nikolić.

Poslaniče Nikoliću, imate riječ.

MILOŠ NIKOLIĆ (21.03.19 14:41:50)

Hvala Vam, poštovani predsjedniče.

Uvažene kolegice i kolege, poštovani građani, poštovani predstavnici Vlade,

Ja sam istoristio poslovničku mogućnost, tj. pravo da postavim dva pitanja predstavnicima Vlade i odlučio sam da ova pitanja budu upućena ministru održivog razvoja i turizma gospodinu Raduloviću.

Gospodine Raduloviću, na osnovu članova 187 i 188 koristim priliku da Vam postavim sljedeće poslaničko pitanje:

Nakon godinu i po dana od usvajanja Zakona o planiranju prostora i izgradnji objekata, koji je izazvao oprečne komentare, kako ste zadovoljni efektima koje je ovaj zakon proizveo?

Primijetili ste možda da Vam prilikom postavljanja pitanja nisam napisao pisano obrazloženje. Razlog tome je veoma jednostavan, prije svega racionalan. Veoma teško bih na papir, a i u mom usmenom obrazloženju kada bih čitao to pisano stalo sve ono što smo mogli čuti o ovom zakonu, kako tad kada smo ga usvajali, tako i u ovom periodu od dvije godine do današnjeg dana.

Ipak, da kratko podsjetim da je tada septembra, čini mi se, 2017. godine izazvao izuzetno oprečne reakcije i čini mi se da je ovo zakon koji je možda i najviše podijelio javnost u ovom 41. sazivu Vlade Crne Gore. Tada smo mogli da čujemo da ovim zakonom centralizujete u potpunosti odlučivanje kada je u pitanju planiranje prostora u Crnoj Gori; da oduzimate nadležnosti lokalnim samoupravama; da nakon ovog zakona više ništa neće biti isto; da će privatna imovina biti potpuno stavljena i privatna svojina kao ustavom garantovana u drugi plan. Naročito se to eksploatisalo u vremenu kada smo usvajali izmjene i dopune Zakona o eksproprijaciji, a vidjeli smo kroz ovih nekoliko mjeseci koliko je ta priča bila, prije svega, neutemeljena, pravno netačna i elementarno nekorektna.

Tako da me interesovalo, sad već nekon godinu i po dana, teško da sve može stati na pričama, imamo i konkretne rezultate. Međutim, ipak budući da smo u jednoj sveprisutnoj medijskoj relativizaciji bilo kog uspijeha i da građani ukoliko požele da se informišu iz medija, pogotovo pojedinih, veoma teško mogu da steknu objektivnan utisak o određenim rezultatima - smatrao sam Parlament i Vas lično kao najbolje mjesto i najboljeg sagovornika na ovu temu da čujemo da li ste zadovoljni rezultatima koje je zakon sproveo i kakvi su zapravo njegovi efekti. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (21.03.19 14:44:19)

Poslaniče Nikoliću, imali ste pitanje pravo u centar. Da čujemo kako će odgovoriti ministar.

PAVLE RADULović (21.03.19 14:44:23)

Iskreno, hvala Vam na postavljenom pitanju.

Situacija je malo komplikovana, jer bih na Vaše pitanje mogao da odgovaram, što bi rekao potpredsjednik Nimanbegu, dok se ne učlanimo u Evropsku uniju. Dakle, malo je duže od godine dana od početka implementacije zakona i jedna stvar je nesumnjiva - on je zaživio u praksi. Većina je bila skeptična, većina kritičara, oni koji su se slagali su ili bili manje glasni ili manje hrabri da ga javno podrže. Mi smo bili ubijeđeni, kao što smo i danas ubijeđeni, da radimo pravu stvar i ona se u praksi i dokazuje, bez obzira na dalja mešetarenja. I sami ste rekli da dio kritika je bio da ćemo mi da centralizujemo planiranje i da se više niko pitati sa prostorom neće, da će neko da sjedne u Podgorici, sjedi i crta, da više niko neće moći da se pita sa prostorom koji organizuje. Evo ste svjedoci ovih dana da mi koji bismo trebali da se pitamo ne smijemo da se izjasnimo i uporno pitamo - kod nas je olovka, mi odlučujemo, ali ih pitamo šta hoćete i oni ne smiju da kažu. Toliko o žalbama da više nemaju upliv u planiranje svog prostora. To je elementarno netačno. Nikad ovim zakonom lokalne uprave nisu bile u mogućnosti da direktno utiču na planska rješenja. Dakle, imaju svoga predstavnika u timu koji piše projektni zadatak, imaju predstavnika u timu koji planira, imaju predstavnika u timu koji reviduje plan, tako da nikad u istoriji nisu bili u stanju da utiču na planski dokument kao sada. Vidjećemo koliko će takvu stvar iskoristiti.

Sjećate se vjerovatno i priče da je /prekid/ potpuno da devastira prostor. Evo smo pročitali u jednom kritičarskom mediju prije dva dana. Taman su se stvari stabilizovale, ovaj što je pisao, zakon je počeo da tumači na drugačiji način. Dakle, poslije godinu dana kritike neko sam konstatuje da nije bio u pravu, da su stvari počele da se stabilizuju, sad je morao da nađe da kritikuje nešto drugo.

Ono što je suština, ja sam čovjek od brojeva, dakle, volim brojeve iako imamo konstantno atake da cveta divlja gradnja kao nikad inspekciji iako užasno potkapacitirano zbog razno-raznih administrativnih procedura, mi danas poslije godinu i pet mjeseci nijesmo uspjeli da angažujemo 70 inspektora koji su zakonom predviđeni da štite prostor. Imamo ih 24 koje smo preuzeli iz Uprave za inspeksijske poslove, od tih 24 svega 11 ili 12 kadrovski, znači obrazovnim profilom odgovara tome procesu. Međutim, zaista jednim ozbiljnim zalaganjem smo uspjeli da pokrijemo prostor i postoji ozbiljan broj objekata koji se gradi na planovima koje su donosile lokalne uprave koji liče na sve samo ne na planove i ljudima izgledaju kao nelegalni objekti. Dakle, gro opštinskih imanja, odnosno gro opština je, ja bih rekao, naružen prije planskom nego bespravnom gradnjom.

Uveli smo institut glavnog državnog arhitekta. Dakle, uveli smo institut koji je po prvi put uredio sistem da se, to smo ponavljali kroz javnu raspravu, ne mogu više dešavati roze kuće po Perastu. Oni u ovom trenutku funkcionišu kroz smjernice za arhitekturu iz detaljnih planova, ali smo u toku izrade nacionalnih smjernica za arhitekturu koji će, kad usvojimo plan generalne regulacije, jednom za svagda usmjeriti izgled objekata u Crnoj Gori i to u svakom dijelu Crne Gore. Donijeli smo ozbiljan broj planova, uveli smo obavezu revizije planske dokumentacije i time spriječili, opet ću reći, lokalne uprave da nadalje devastiraju svoj prostor načinom na koji su birali sistem obrade planske dokumentacije.

Sve u svemu, smatramo da smo unaprijedili sistem. Sistem koji je postojao bio je reliktnog društvenog uređenja koji je bio idealan za društveno uređenje u kome je nastao, u kom je onaj ko je naručivao plan, onaj ko ga je obrađivao i onaj za koga je plan rađen radio za istog poslodavca. Vremena se mijenjaju i mislim da smo napravili ozbiljni iskorak. Činjenica je da imamo poteškoća, Zakon je napravio radikalni zaokret i bilo je potrebno vrijeme da se administracija, prije svega, prilagodi, a, još jednom kažem - Zakon "živi punim plućima". Sjećam se licitacija da će za legalizaciju biti prijavljeno između tri i pet hiljada objekata. 50.000 građana se prijavilo za legalizaciju. Sad imamo proces koji traje u lokalnim upravama, koji će se, ja se nadam, relativno brzo završiti i u kojem ćemo imati jasne smjernice kuda dalje da idemo. Dakle, još jedna zahvalnost Vama na pitanju. Ne bih dalje dužio, kažem imam šest strana odgovora, rado ću Vam dati, u kojima postoje svi brojevi poređani jedan za drugim.

Ono što je nama jako važno jeste da smo uz kapacitete, koji su bili značajno osiromašeni, uspjeli smo da izguramo formalno implementaciju zakona i da je dovedemo na zelenu granu. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (21.03.19 14:50:44)

Hvala.

Komentar Miloš Nikolić.

MILOŠ NIKOLIĆ (21.03.19 14:50:50)

Hvala Vam, potpredsjedniče.

Ministre Raduloviću, hvala Vam na odgovoru. Moram reći da sam u potpunosti sadržinski zadovoljan njime i moj subjektivni utisak, koji ne može biti objektivan bez dovoljno informacija, se poklopio sa objektivnošću informacija koje ste nam upravo saopštili.

Dakle, vjerujem da je zakon u potpunosti zaživio i da naravno se suočava sa određenim poteškoćama zbog određenih promjena koje su uslijedile i da je i dalje možda traje proces prilagođavanja određenim segmentima i da je upravo ova potkapacitiranost i inspekcija i u nekom dijelu lokalnih samouprava u zavisnosti od kraja Crne Gore, moguće da u jednoj mjeri otežavaju efikasnost njegove primjene. Svakako mislim da je princip dobar i mislim da se ipak pokazalo neopravdanim sve ono što smo mogli slušati u tom periodu, a da vaš stav je nešto što je istrpjelo probu vremena i omogućilo da ovaj zakon na kvalitetan način uđe u svakodnevnu upotrebu, ne samo u formalnom smislu crnogorskog pravnog sistema, već i u svakodnevnu životnu upotrebu.

Nisam siguran da li je možda potpredsjednik koji je predsjedavao u trenutku kad sam postavio pitanje zadovoljan sadržinom odgovora, ali evo ja svakako jesam. Hvala Vam.

Dakle, na osnovu članova 187 i 188 ministru održivog razvoja i turizma gospodinu Pavlu Raduloviću postavljam sljedeće poslaničko pitanje:

Gospodine Raduloviću, možete li nam reći koliki su bili prihodi Crne Gore od turizma prethodne godine i da li je dostignuta magična granica od milijardu eura?

Rekao bih da nije ni slučajnost što je aktuelni potpredsjednik sada došao da predsjedava, budući da nadam se da ćemo dobiti jedan odgovor koji je pozitivan u odnosu na ovu brojku, a da su i brojne njegove zasluge upravo za takav rezultat iz vremena kada je vodio ovaj resor.

Dakle, pitanju zaista nije potrebno neko dodatno obrazloženje. Svi znamo šta turizam znači Crnoj Gori, koliko su strane i direktne investicije koje su na nivou od 18% bile od nezavisnosti do danas uticale na sami razvoj turizma, a koliko je učešće turizma kao grane u crnogorskog GDP-u. Čini mi se da od svih politika koje je Crna Gora vodila od obnove nezavisnosti, osim naravno politika na spoljnom planu koje su bile izuzetne je politika u oblasti turizma dala najviše rezultata. Nadam se da ćete Vi uspjati sad i da kvantifikujete te rezultate i da čujemo kakvi su brojevi za prethodnu godinu.

Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (21.03.19 14:53:18)

Hvala, gospodine Nikoliću.

Izvolite, ministre.

PAVLE RADULOVIĆ (21.03.19 14:53:23)

Zahvaljujem, potpredsjedniče.

I ovo je jedno inspirativno pitanje, ali ovo smo uspjeli da spakujemo u ovih pet minuta da se može odgovoriti. Smatram, odnosno mislim da potpredsjednik Gvozdenović ima značajno veće demokratske kapacitete, pa će mi dozvoliti i ako prekoračim par sekundi.

Dakle, s pravom ste ga pomenuli, 41. Vlada nije repa bez korijena već Vlada kontinuiteta. Bez stabilnog temelja, nema stabilne nadogradnje, tako da u svakom rezultatu Vlade, sve njene

prethodnice se paralelno učestvuju jednako ako ne i više nego ona sama.

Prije svega, godina koja je za nama je godina novih rekorda u svim segmentima crnogorskog turizma i ujedno je postavila i nove standarde na osnovu kojih ćemo mjeriti buduće rezultate. Intenzivno smo radili na aktivnostima koje je ovo Ministarstvo u saradnji sa turističkom privredom i partnerima sprovodilo u kontinuitetu, a sve one vode ka ostvarenju strateškog cilja u razvoju turizma, odnosno pozicioniranju Crne Gore kao cjelogodišnje turističke destinacije sa kvalitetnijim i diverzifikovanim turističkim proizvodima. Vjerujem da smo u prethodnoj godini napravili veliki korak ka ostvarivanju tog strateškog cilja.

Sada bih želio da se osvrnem na konkretnu podatke koje ste tražili, a koji ih potvrđuju prethodno izneseni stav. Crna Gora je u prethodnoj godini od inostranih i domaćih gostiju u turizmu ukupno ostvarila milijardu i 39 miliona eura. Taj je prihod je gotovo 160 miliona veći nego što je bio 2016. godine. Posebno smo ponosni na činjenicu da je granica od jedne milijarde prihoda ostvarena i samo od inostranih turista. Dakle, od inostranih turista prihod je bio jednu milijardu i jedan milion eura. Kad govorimo o broju turista, po preliminarnim podacima, njih dva miliona i 200 hiljada posjetilo je Crnu Goru u prošloj godini. Kako bi ovaj rezultat stavili u kontekst, treba naglasiti da je 204.000 turista više nego 2017. godine, odnosno 390.000 više nego 2016. godine. Noćenja koja su ostvarena u prošloj godini primakla su se u cifri od 13 miliona, da budem precizan, ukupno je ostvareno 12.927.789 noćenja, ili gotovo jedan milion noćenja više nego u 2017. godini. Time je ostvaren zacrtani cilj Ministarstva da u mandatu ove Vlade broj noćenja koji se ostvaruje raste za preko jedan milion na nivou godine.

Posebno nas raduju rekordi koji su ostvareni u smislu kolektivnih kapaciteta odnosno smještaja u kojoj u prethodnoj godini boravilo preko milion turista, odnosno čak 120.000 više nego u 2017. godine, ili 270.000 više nego 2016. godine. Kada govorimo o noćenjima koja su ostvarena u objektima kolektivnog smještaja, u prethodnoj godini njih je ukupno bilo preko 4,2 miliona, ili skoro 320.000 više nego u 2017. godini, a blizu 700.000 više nego u 2016. godini

Osim ovih podataka, dozvolite da istaknem da smo u 2018. godini prvi put imali više od jedan milion gostiju u crnogorskim hotelima koji su ostvarili više od četiri miliona noćenja.

Želim da iskoristim ovu priliku da ukažem još na neke rezultate koji idu u prilog daljem razvoju crnogorskog turizma. U prošloj godini otvorili smo 25 novih hotela, čime smo dostigli cifru da 51% svih kapaciteta, odnosno kreveta u svim našim hotelima budu u kategoriji četiri, pet zvjezdica i samim tim se svrstamo u visokokvalitetnu destinaciju. Nastavljamo sa ulaganjima u sjever Crne Gore u cilju valorizacije i njenog potpunog turističkog potencijala, sa nikada većim ulaganjima koja sprovodi Vlada Crne Gore. Poslije nekoliko decenija, otvorili smo nedavno novo skijalište Kolašin 1.600. Ujedno, zabilježii smo i promjene u emitivnim tržištima, tako da sada sve više gostiju dolazi sa razvijenih i visokoplatežnih zapadno-evropskih tržišta. Gotovo 30% svih gostiju koji su posjetili Crnu Goru prošle godine došli su iz zemalja Evropske unije, a sa gotovo svih najznačajnijih emitivnih tržišta zabilježili smo snažan rast. Dozvolite da nabrojim samo nekoliko. Rast gostiju iz Njemačke je preko 55%; rast gostiju iz Francuske preko 25%; rast gostiju iz Britanije skoro 50%; rast gostiju iz Holandije takođe preko 25%; rast gostiju iz Austrije skoro 35%; rast gostiju iz Sjedinjenih Američkih Država takođe skoro 25%; rast gostiju iz Izraela je cijelih 15%, a ono što posebno raduje je zbog produženja turističke sezone /prekid/ iz Kine koji tradicionalno odmaraju u sezoni koja nije špic naše turističke sezone je preko 80%. Ovome je svakako doprinijela i nikad bolja avio dostupnost Crne Gore. U prošloj godini smo sa naša dva aerodroma bili povezani sa preko 95 redovnih i charter linija sa nekih 50 destinacija, a kako bih potvrdio ostvareni napredak, želim da ukažem da smo 2017. godine bili povezani sa nekih 85 charter linija i sa nekih 67 redovnih linija, sa nepunih 50 destinacija.

Kao što sam rekao na početku odgovora, ovaj rezultat predstavlja zajedničko ostvarenje Vlade Crne Gore i svih nadležnih institucija turističke privrede. On takođe predstavlja najbolju potvrdu ispravnosti dugoročne vizije Vlade Crne Gore kada je u pitanju razvoj turističkih potencijala naše zemlje.

Na kraju dozvolite da vas informišem i da su najave za ovu turističku sezonu jako dobre, a da mi već uveliko radimo na pripremi turističke sezone za 2020. godinu i da smo posebno ponosni na činjenicu da će Crna Gora po prvi put biti zemlja partnera jednog velikog zapadno-evropskog turističkog sajma, odnosno sajma u Štutgartu. Činimo napore i da se promocija Crne Gore vrati na nekih od najznačajnijih globalnih medija. Uvjeren sam da će rezultati koji su pred nama značajno

nadmašiti do sada ostvarene i postaviti novi standard crnogorskog turizma. Hvala.

PREDSJEDAVALJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (21.03.19 14:59:50)

Zahvaljujem. Izvolite. Poslanik Miloš Nikolić.

MILOŠ NIKOLIĆ (21.03.19 14:59:56)

Hvala Vam, gospodine Raduloviću.

Dakle, kao što sam i rekao prilikom postavljanja pitanja, mislim da je osim ozbiljnih uspjeha na međunarodnom planu, politika u oblasti turizma možda i najuspješnija od svih politika koje smo vodili nakon obnove nezavisnosti. U ovom dijelu o kojem ste govorili, otvaranja novih hotelskih kapaciteta na nivou četiri ili pet zvjezdica, mislim da je izuzetan doprinos tome dala i olakšavajuća poreska stopa od 7%, što je najbolji argument u prilog tvrdnji koju ste rekli - da ova Vlada predstavlja vladu kontinuiteta, mada su ovi rezultati na neki način simbioza onoga što je rađeno u prethodne, prije svega, četiri godine, od 2012. do 2016. godine, i sada u ovom mandatu.

Iskoristiću priliku da Vas pitam dodatno pitanje, a ukoliko nemate tu informaciju, onda možemo to naknadno da objavimo i obznanimo:

Da li imate neke makar okvirne informacije kakvi su trendovi za ovu godinu? Dakle, ne mislim sad na neke preciznije podatke, ali da vidimo samo da li i u ovoj godini se nastavlja taj trend rasta, ili imamo nešto što zadovoljava Vas ministra turizma u odnosu na ono što su brojke za ovu godinu. Vjerujem da negdje u ovom trenutku i u ovoj fazi razvoja turizma u Crnoj Gori ono što može da predstavlja najveće ograničenje jeste infrastruktura, prije svega putna infrastruktura. Zbog toga je od izuzetnog značaja i ono što smo imali prilike da slušamo juče od predsjednika Vlade, završetak prioritetne dionice auto puta od Smokovca do Mateševa, ali bi bilo značajno da se krene sa Jadransko-jonskom cestom koja bi rasteretila tranzit oko primorskih gradova, pogotovo u ljetnjim mjesecima, ubrzala protok roba i usluga. Ja ću iskoristiti priliku na narednom Premijerskom satu da nadležnog ministra Nurkovića pitam u tom dijelu kakva je situacija. Znam da smo imali neke najave da bi se moglo početi sa prvom dionicom, odnosno zaobilaznicom oko Budve, od Markovića do Jaza, pa prosto da vidimo dokle smo stigli po tom pitanju. Mislim da je već sad ponuda Crne Gore postavljena izuzetno dobro, a da ono što nam je potrebno da bismo to mogli da iskoristimo na pravi način jeste dalja valorizacija, prije svega, aerodroma, ali i izgradnja putne infrastrukture.

U svakom slučaju, hvala Vam na odgovorima. Mislim da su veoma ohrabrujući, mislim da su brojke konkretne i da kroz tu konkretizaciju zaista možemo da vidimo kakvu korist Crna Gora ima od turizma i koliki je rast ostvaren ne samo u posljednje dvije godine, nego generalno u kontinuitetu koliki se rast ostvaruje. To je negdje dokaz one moje tvrdnje da je politika u oblasti turizma jedna od najuspješnijih politika koju smo imali od obnove nezavisnosti. Hvala.

PAVLE RADULOVIĆ (21.03.19 15:02:48)

Zahvaljujem. Ja mogu sa zadovoljstvom da kažem da su projekcije koje imamo, odnosno analize koje imamo od početka godine čak i iznad naših očekivanja, iako smo se vrlo ozbiljno bavili analizama da bismo napravili ozbiljnu projekciju. Dakle, rast ove zimske sezone jeste preko 30%. Ono što je nas posebno obradovalo jeste što smo direktne prihode od turizma, sad ne pričam o uopštenim prihodima, nego o boravišnoj taksi, o onome što je nama osnovni indikator, članskom doprinosu turističkih organizacija ti prihodi rastu po stopi od skoro 50%. Dakle, bili smo negdje na 45% sredinom prošlog mjeseca. Počeli smo da potpisujemo ugovore sa velikim stranim turoperatorima i gostima iz Zapadne Evrope na puno za prazno 200 dana, što je nekad za Crnu Goru bila misaona imenica. Dozvolite da vas još više iznenadim, tih 200 dana su kraj septembra,

sredina maja - ne špic sezone. Za Crnu Goru smo počeli da imamo interesovanje i da otvaramo hotele koji su nekada radili tri, četiri, pet mjeseci godišnje, da ih držimo otvorene tokom svih 12 mjeseci.

Dakle, budućnost crnogorskog turizma jeste svijetla. U svakom slučaju, značajno zavisi od nas, značajno zavisi od infrastrukture, putne svakako, ali ne samo putne. Međutim, značajno će zavisiti i od svijesti svih nas, od svih njenih građana, o tome koliko smo spremni da je sačuvamo i da je kao takvu izdamo nekome na uživanje koje je zaista neponovljivo. Dakle, ljudi su prestali da dolaze na lokacije da bi ležali na vrućem pijesku i sunčali se. Sada im trebaju iskustva. Treba im iskustvo, treba im adrenalin i mi takvih lokacija /prekid/ gospodin Vuletić pričao o jednoj od njih koja je praktično pa potpuno zaboravljena i neposjećena. Imamo šta da pokažemo. Treba nam infrastruktura, treba nam znanje o tome i treba nam svijest da sačuvamo to što imamo i u tom izvornom stanju da ponudimo ostalima na užitek. Hvala vam još jednom.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (21.03.19 15:05:18)

Zahvaljujem ministru Raduloviću. Zahvaljujem svima koji su postavili pitanja.

Ukupno na ovoj sjednici imamo 39 pitanja koja su postavljena za 15 ministarstava, odnosno dva potpredsjednika i tri pitanja koja su se odnosila na predsjednika Vlade. Imamo još pitanja koja su vezana za ministarku Pribilović, ministra Šehovića i ministra Hrapovića. Ovdje je malo redosljed drugačije postavljen, a shvatio sam da je dogovor da sad prvo ide Suzana Pribilović. Je li tako?

Pozivam poslanika Andriju Popovića da postavi pitanje koje je vezano za Ministarstvo javne uprave, a neka se pripremi Genci Nimanbegu da postavi pitanje Damiru Šehoviću.

ANDRIJA POPOVIĆ (21.03.19 15:05:25)

Hvala, potpredsjedniče.

Poštovana Skupštino, uvažene građanke i građani Crne Gore, crnogorske dijaspore, poštovani predstavnici Vlade,

Pitanje ministrici Pribilović glasi:

Liberalna partija i veliki dio javnosti i civilnog sektora zanima što je prepreka potpunoj integraciji Paypal sistema u Crnoj Gori (uzevši u obzir da je Crna Gora ušla u pomenuti sistem 2014. godine, a da do danas nije u potpunosti integrisana, te da crnogorski građani i građanke i dalje ne mogu naplaćivati usluge iz inostranstva ili podizati primljeni novac)? Naravno, odgovor tražim i u pisanoj formi.

Obrazloženje: Crna Gora je 2014. godine ušla zvanično u Paypal sistem, kad joj je omogućena opcija slanja novca ka inostranstvu. Nedugo zatim različita ministarstva, u čijim nadležnostima je bilo ovo pitanje, su obećavala da će i opcija primanja novca biti na raspolaganju građanima, građankama ubrzo nakon što Paypal sistem isproba, testira opciju plaćanja. Ni nakon pet godina od ulaska Crne Gore u Paypal sistem, građani nemaju na raspolaganju opciju primanja novca, a niti podizanja novca.

Od predstavnika nadležnih institucija smo nekoliko puta do sada čuli da ne postoje prepreke, a ipak iz dopisa kompanije Paypal koja stiže građanima Crne Gore se navodi da su prepreke međunarodni propisi koje Crna Gora još nije ispunila, ili dogovori sa Centralnom bankom koji nijesu postignuti kako bi usluga korišćenja ovog servisa bila što jeftinija za građane, građanke Crne Gore.

Dodatno, uzevši u obzir da privredu naše države većim dijelom čine mala i srednja preduzeća, i to posebno ona koja se bave uslužnom djelatnošću, čini se da nemarom gubimo višemilionsku priliku da postanemo globalno konkurentni i da našim privrednicima omogućimo lakši izlaz na međunarodno tržište. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (21.03.19 15:09:02)

Zahvaljujem, poslaniče Popoviću.
Ministrice, izvolite.

SUZANA PRIBILOVIĆ (21.03.19 15:09:08)

Hvala.

Uvaženi predsjedavajući, uvažene poslanice i poslanici, poštovani poslaniče Popoviću, Povodom Vašeg postavljenog pitanja istakla bih da je Vlada Crne Gore još 2011. godine pokrenula aktivnosti na uključivanju Crne Gore u Paypal sistem, koji omogućava elektronske transakcije novca putem interneta, koristeći visok stepen zaštite koji ta platforma nudi, a koje se u najvećoj mjeri realizuju korićenjem funkcije slanja novca i primanja novca.

Kao što ste rekli, Crna Gora je 18.06.2014. godine uključena u Paypal sistem kada je građanima i privrednim subjektima Crne Gore omogućeno slanje novca putem ovog elektronskog servisa. Praksa kompanije Paypal je da u prvom periodu korišćenja njihovog servisa isključivo omogućava korišćenje funkcije slanja novca, što Crna Gora trenutno ima. Ono što je važno imati na umu je da je Paypal holding, koji je u vlasništvu kompanije E bay, američka privatna profitno orijentisana kompanija koja ima svoju politiku i pravila poslovanja.

Svjesni značaja postojanja opcije primanja novca u Crnoj Gori, Ministarstvo javne uprave u kontinuitetu preduzima aktivnosti kako bi se proces omogućavanja ove funkcije ubrzao. Želim da napomenem da zakonska regulativa u Crnoj Gori nije prepreka aktiviranju paypal funkcije primanja novca i da samo postojanje funkcije slanja novca znači da je Crna Gora ispunila uslove koje propisuje ta kompanija. Predstavnici Vlade Crne Gore su u kontinuitetu kroz formalnu i neformalnu komunikaciju sa predstavnicima kompanije Paypal, kao i u okviru pregovora o pristupanju u Evropskoj uniji pokušali ubrzati omogućavanje funkcije primanja i rješavanja ove nesumnjivo važne potrebe. Svi zvanični odgovori kompanije Paypal se odnose na to da oni shvataju značaj i potrebe Crne Gore i da u kontinuitetu razmatraju sve mogućnosti. Kako su nas informisali, odluka o proširenju njihovih usluga u bilo kojoj zemlji rezultat je njihove opsežne analize, te Crnu Goru smatraju zemljom sa velikim mogućnostima u cilju boljeg posredovanja između trgovaca i potrošača u budućnosti.

S tim u vezi, očekujemo da će ova usluga biti dostupna u punom kapacitetu i u Crnoj Gori. U narednom periodu Vlada Crne Gore će nastaviti sa aktivnostima kojima će se unaprijediti elektronska naplata iz inostranstva za proizvode i usluge iz Crne Gore, a koje će obuhvatiti nastavak aktivnosti na proširenju primjene paypal-a u Crnoj Gori u punoj funkcionalnosti. Hvala vam.

PREDSJEDAVALJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (21.03.19 15:12:02)

Komentar, poslanik Popović.

ANDRIJA POPOVIĆ (21.03.19 15:12:07)

Zahvaljujem, ministrice, na zadovoljavajućem odgovoru, iako, naravno ne kriveći Vas, postavljam pitanje - ima li Crna Gora Paypal ili nema? Prije da nema nego da ima.

Zašto? Znači, u našim institucijama je neđe napravljen kiks, jer evo imamo primjer. Servis Paypal-a je dostupan korisnicima u Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini više od sedam godina u punom kapacitetu i za plaćanje i za prijem novca, a od 2018. godine i Srbija ima funkcionalan Paypal sistem. Znamo koliko smo iznad naših susjednih prijateljskih država Bosne i Hercegovine, Srbije, koliko smo podmakli u mnogim integracijama, integrativnim procesima, ali ovdje se nešto čudno dešava. Još jedanput postavljam pitanje zašto je Crna Gora na neki način izopštena - moramo

jasan odgovor dati. Potpuno razumijem Vaš odgovor, ali postoji neki problem kod nas.

Postavljam dopunsko pitanje na koje Vi možete i sada da mi odgovorite, a naravno po Poslovniku Skupštine možete i pisano.

Dopunsko pitanje koje postavljam u ime Liberalne partije glasi:

Ako je Paypal kompanija profitno orijentisana i ako ima svoju poslovnu strategiju, nije li onda zbunjujuće da Crna Gora nema u potpunosti integrisan sistem, posebice imajući u vidu da Paypal već godinama svrstava Crnu Goru u zemlju Evrope 1, odnosno u grupu najrazvijenih zemalja u Evropi? Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (21.03.19 15:14:40)

Hvala.

Ovo je dopunsko pitanje. Po Poslovniku, ministarka ima pravo da odgovori sada ili naknadno. Izvolite.

SUZANA PRIBILOVIĆ (21.03.19 15:14:44)

/Prekid/ na osnovu onih dokumenata i prepiske koju smo imali sa Paypal-om. Ono što je nesporno, kao što ste i sami rekli a i ja u svom odgovoru - da su oni privatna kompanija i da oni donose odluku o tome. U pravu ste za ove zemlje da one imaju i mogućnost i slanja i uplate preko Paypal-a, međutim nije samo Crna Gora. I Makedonija je u istoj poziciji u kojoj smo i mi, ali u svakom slučaju Ministarstvo javne uprave i Vlada će sve preduzeti da što prije građanima Crne Gore, jer su stvarno nevjerovatni benefiti koji se mogu ostvariti ukoliko imamo tu funkciju u Crnoj Gori u potpunosti.

Ukoliko ima potrebe za bilo kakvim dodatnim odgovorima, ja ću biti spremna da Vam dostavim. Hvala.

PREDSJEDAVALJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (21.03.19 15:15:45)

Zahvaljujem.

Kao što sam najavio, poslaničko pitanje postavlja potpredsjednik Nimanbegu ministru Šehoviću. Do kraja imamo još za ministra Šehovića pitanje Borisa Mugoše, a ministru Hrapoviću postavljaju pitanja Suad Numanović i Nikola Divanović. Na taj način završavamo sjednicu na današnji dan.

Izvolite, potpredsjedniče.

GENCI NIMANBEGU (21.03.19 15:15:52)

Hvala, poštovani potpredsjedniče Gvozdenoviću.

Na osnovu člana Poslovnika Skupštine Crne Gore, ministru prosvjete Vlade Crne Gore postavljam sljedeće poslaničko pitanje:

Poštovani gospodine Šehoviću, molim Vas da mi objasnite koji je status albanskog jezika kao jezika sredine u školama na crnogorskom jeziku u nacionalno miješanim sredinama, kao što su: Ulcinj, Tuzi, Plav, Gusinje i Bar?

Obrazloženje: Novom reformom obrazovanja i vaspitanja ukinuti su fakultativni predmeti, a samim tim i albanski jezik kao jezik sredine, koji je imao takav status u nacionalno mješovitim sredinama. U vezi sa tim, obratio sam Vam se pismom dana 12.04.2018. godine, ali, nažalost, nisam dobio nikakav odgovor.

Ne bih ponovo obrazlagao istorijat tog predmeta, ali bih Vas podsjetio na Evropsku konvenciju o manjinskim i regionalnim jezicima, a i na Treći izvještaj Crne Gore o sprovođenju te Povelje iz 2014. godine. Prilikom pripreme ratifikacije Evropske povelje o manjinskim i regionalnim

jezicima, polazeći od postojeće prakse službene upotrebe jezika i pisma i korišćenje jezika u oblasti kulture, obrazovanja, sudskih i administrativnih postupaka, itd, precizirano je da su u Crnoj Gori, za koje se preuzimaju obaveze iz trećeg dijela Povelje, manjinski jezici albanski i romski jezik. Albanski jezik je u nacionalnim miješanim sredinama, u odjeljenjima u kojima se nastava odvijala na službenom jeziku bio obavezan predmet, čak i u srednjim školama za vrijeme bivše države Savezne Federativne Repulike Jugoslavije, a do zadnje reforme taj predmet je u osnovnim školama bio fakultativan. Radna grupa o albanskom jeziku, formirana od vašeg ministarstva za vrijeme mandata ministra Boškovića, je kao jedan od zahtjeva postavila da se albanski jezik uvede kao obavezan predmet. U pismu sam Vam ponudio kao dobar primjer italijanskog jezika u školama sa slovenačkim nastavnim jezikom i obratno u slovenskoj Istri, gdje žive Italijani. Podsjetiću Vas da u Sloveniji, po popisu stanovništva, zadnjem popisu stanovništva, živi svega 2.258, odnosno 0,11% Italijana, odnosno 3,762 ill 0,2 % stanovnika čiji je maternji jezik italijanski. Odgovor tražim i u pisnoj formil.

PREDSJEDAVALJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (21.03.19 15:19:25)

Hvala.

Izvolite, ministre.

DAMIR ŠHOVIĆ (21.03.19 15:19:30)

Hvala, gospodine Nimanbegu.

Jedan od osnovnih principa obrazovnog sistema Crne Gore je obezbjeđivanje jednakih uslova obrazovanja za svu djecu. Tom cilju je Crna Gora svakako posvećena i posebna pažnja posvjećuje se pripadnicima albanske manjine koji se obrazuju u dvije javne predškolske ustanove, 12 osnovnih škola i četiri srednje škole, kao i na studijskom programu za učitelje, u kojima se nastava izvodi na albanskom jeziku. Odredbama člana 25 Zakona o osnovnom obrazovanju i vaspitanju propisano je da učenici izučavaju od šestog razreda kao obavezan nastavni predmet jedan od stranih jezika: francuski, ruski, italijanski, njemački, španski i druge jezike u skladu sa javno važećim obrazovnim programom. Škola je obavezna da učeniku ponudi najmanje dva strana jezika; strani jezik učenik bira u skladu sa mogućnostima škole. Shodno navedenom, drugi strani jezik učenici biraju u skladu sa svojim afinitetima i mogućnostima škole i kontinuirano ga izučavaju četiri školske godine sa dva časa sedmično.

Želim da iskoristim ovu priliku da Vas informišem da je Odbor za opšte obrazovanje u februaru 2019. godine, dakle nedavno, usvojio predmetni program albanski jezik kao drugi strani jezik u osnovnoj školi, a u nastavku procedure o ovom programu odlučuje Nacionalni savjet za obrazovanje, u čijoj je nadležnosti da utvrđuje predmetne programe. Siguran sam da će ovo biti jedna od tema o kojoj će Nacionalni savjet za obrazovanje na prvoj narednoj sjednici zauzeti svoj stav i vjerujem da će odmah nakon završetka sjednice taj stav biti i Vama dostupan. Sa druge strane, želim da saopštim da prijedlog Strategije manjinske politike za period 2019. do 2024. godine, koji je nedavno izradilo Ministarstvo za ljudska i manjinska prava, a koji se takođe nalazi u proceduri usaglašavanja i usvajanja, sadrži mjere iz oblasti obrazovanja koje se odnose na uvođenje albanskog jezika kao izbornog predmeta u osnovnim školama, srednjim školama i Policijskoj akademiji. Ovo ponavljam iz razloga što će to biti dobar povod da na ovu temu, koju ste Vi sa pravom pomenuli u svom poslaničkom pitanju, Vlada zauzme jasan stav i da nakon što u konačnom da saglasnost na pomenutu Strategiju definiše svoju politiku u ovoj oblasti, i siguran sam da će crnogorskoj javnosti zaključci koji će se tim povodom donijeti biti poznati, da ćete Vi u nekoj od narednih interakcija kao poslanici u ovom visokom domu moći da zauzmete svoj jasan stav u odnosu na takvo opredjeljenje Vlade.

Dakle, započete su aktivnosti i stvorene su pretpostavke da Nacionalni savjet za obrazovanje donese konačnu odluku, a Strategija će dati odgovor ne samo na ovo, nego i na neka druga pitanja kojih se Radna grupa koju ste pomenuli u svom poslaničkom pitanju bavila. Vjerujem da će to biti vrlo brzo. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (21.03.19 15:23:06)

Hvala, ministre.
Izvolite.

GENCI NIMANBEGU (21.03.19 15:23:10)

Poštovani ministre Šehoviću, treba da obavijestimo javnost i o istorijatu naših zahtjeva. Albanski nacionalni savjet je 14. i 15. juna 2014. godine u zaključcima i preporukama, dokumentu koji je Vama dostavljen, ustvari Ministarstvu prosvjete, tražio poboljšanje situacije u školama na albanskom jeziku. Takođe, imamo inicijative Direktorata za obrazovanje manjina u 2015. godini da albanski jezik bude drugi jezik. Ovdje hoću da napomenem još jednom, u Vašem odgovoru nijeste odgovorili tačno zašto nijeste analizirali inicijativu upotrebe italijanskog jezika u slovenskim školama koju sam pomenuo iz prošle godine, gdje se tačno kaže da u tim školama jezik se definira kao drugi jezik, ali ne kao drugi strani jezik - kao drugi jezik još jednom navodim, ali ne kao drugi strani jezik. Dobro je da u mješovitim zajednicama učenici imaju iste uslove i iste obaveze. Ovdje pričamo o dva dodatna časa nedjeljno i ovo je odluka koju je Odbor za obrazovanje usvojio u prošlim mandatima da albanski jezik bude jezik koji će se učiti na nivou Crne Gore. Ovo je Vaša obaveza i ja sam siguran da i Vi ste sigurni da ćemo imati kontinuirani dijalog, da nešto što se realizovalo u Socijalističkoj Federativnoj Republici Jugoslaviji može da se uradi u demokratskoj Crnoj Gori. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (21.03.19 15:25:23)

Zahvaljujem.
Kao što sam najavio, još imamo pitanja koja postavljaju Boris Mugoša, Suad Numanović i Nikola Divanović.
Izvolite, gospodine Mugoša.

BORIS MUGOŠA (21.03.19 15:25:28)

Zahvaljujem, potpredsjedniče.
Uvažene poslanice i poslanici, poštovani ministre.
Obzirom da je iz resora kojim rukovodite najavljeno je da će svaka osnovna škola u Crnoj Gori dobiti mikrobit računare, moje poslaničko pitanje je:
Kakva je konkretna korist od jedne takve investicije? Mislim da je pitanje na mjestu iz više razloga. Prvi je da oni koji će koristiti te računare, a to su osnovci, treba da dobiju jasniju informaciju o tome što im donosi upotreba tih mikrobit računara. To je važno ne samo za njih, nego i za njihove roditelje koji trebaju u odgovarajućoj mjeri da budu upoznati sa određenim projektima koji se dešavaju u procesu obrazovanja. Drugi važan razlog je što se na ovaj način dodatno aktuelizuje priča o procesu digitalizacije u samom sistemu obrazovanja, odnosno upotrebi određenih tehnologija koje trebaju da su funkciji znanja, koje trebaju da motivišu učenike da kreativno praktično razmišljaju i koje treba da, čini mi se, idu u pravcu iskorjenjivanja predavačkog tipa nastave, odnosno stavljanja akcenta na mnogo interaktivniji odnos između nastavnika i učenika, a sve u cilju usvajanja trajnih ili primjenjivih znanja.
Ovaj projekat nije nov u svijetu. Ono što je dobro da na ovaj način koristimo izuzetno pozitivnu praksu najrazvijenijih zemalja svijeta. Mikrobit računari su nastali u Velikoj Britaniji. Tamo je negdje distribuirano oko milion tih računara osnovcima, a plan je da se u Americi i Kanadi

distribuirati oko dva miliona tih računara. To govori o tome da su zaista zemlje sa mnogo većom tradicijom u procesu obrazovanja primijenile taj metod i da taj metod očigledno daje dobre rezultate.

Naravno, i u Crnoj Gori je u prošloj godini odrađen pilot projekat. U oko 20 škola je podijeljeno oko 600 računara i obučeno oko 150 nastavnika. Siguran sam da su, između ostalog, i rezultati tog pilot projekta uticali da Britanski savjet zajedno sa Ministarstvom prosvjete nastavi sa realizacijom ovoga veoma važnog projekta.

Takođe bih istakao da ovdje nije samo akcenat na učenicima, nego je akcenat i na nastavnicima, koji treba da se obuče i koji trebaju da omoguće tim učenicima da /prekid/ tih novih tehnologija. Tako da zaista mislim da je dobro da još jednom javnost podsjetim na to šta možemo da očekujemo konkretno od upotrebe mikrobite računara u osnovnim školama.

Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (21.03.19 15:29:05)

Zahvaljujem, poslaniče Mugoša.
Ministre Šehoviću, imate pravo na odgovor.

DAMIR ŠEHOVIĆ (21.03.19 15:29:09)

Uvaženi poslaniče Mugoša, dozvolite mi da Vam na samom početku najiskrenije zahvalim na prostoru da još jednom afirmišemo jednu veoma važnu aktivnost u koju je Ministarstvo prosvjete ušlo, a ona se odnosi na uvođenje mikrobite odnosno džepnih računara u naš obrazovni sistem.

Nedavno sam prilikom prezentacije projekta koji Vas je, vjerujem, motivisao da postavite ovo poslaničko pitanje saopštio da svi u Crnoj Gori moraju biti svjesni da su nove generacije koje se danas školuju u našim školama rođene i odrastaju u digitalnom dobu. To znači da se i ne sjećaju vremena prije mobilnih telefona i društvenih mreža. Prosto, to je okruženje koje je za njih sasvim prirodno.

To znači da je virtuelni svijet mjesto gdje oni dominantno rješavaju probleme na koje nailaze, gdje uče, a bio bih slobodan da kažem da je to mjesto gdje izgrađuju svoj karakter. Obrazovanje cijenimo da ne smije da okreće glavu od te činjenice.

Dakle, obrazovanje ne smije da poklekne pred digitalizacijom, već mora da joj se prilagodi. Okretanje glave od činjenice da digitalizacija mora da nađe svoj prostor u obrazovanju bi bilo neodgovorno najmanje iz dva razloga. Prvi je taj što bismo na taj način lišili našu djecu brojnih mogućnosti koje im virtuelni svijet pruža. Sa druge strane, ne bismo bili u prilici da onemogućimo da trpe zloupotrebe i opasnosti koje takođe vrebaju iz tog virtuelnog svijeta. Upravo je to jedan od razloga koji me motiviše da saopštim sljedeće.

Mi ćemo kreirati takav obrazovni sistem u kojem će mjesto koje mu pripada biti izdvojeno i za tablu, i za kredu, i za dobru knjigu koju nikakva informaciona tehnologija ne može da zamijeni. Ali, to sa druge strane takođe znači da moramo biti svjesni da moderno društvo zahtijeva nov moderan način razmišljanja, ali i učenja i u tom smislu Crna Gora mora hvatati korak sa civilizovanim svijetom.

Zato sam sa posebnim zadovoljstvom nedavno imao privilegiju da zajedno sa direktoricom Britanskog savjeta gospođom Madžgalj i sa direktorom Zavoda za školstvo potpišem sporazum koji predviđa da će u naredne tri godine, do decembra 2021. godine, sve škole u Crnoj Gori dobiti mikrobite, odnosno džepne računare.

Naime, mikrobite računari su dio većeg projekta koji smo nazvali "Škole za 21. vijek", koji se realizuje u Crnoj Gori zahvaljujući nesebičnoj podršci koju smo dobili od Britanskog savjeta, a koji podrazumijeva da u naredne tri godine oko 4.000 mikrobite bude podijeljeno svim osnovnim školama u Crnoj Gori i da bude obučeno 700 nastavnika. Kad kažem 700 nastavnika, mislim na sve nastavnike informatike, ali i nastavnike drugih nastavnih predmeta jer je jako važno da našoj djeci stvorimo pretpostavke da koriste tu tehnologiju, ali da ima da ih i ko nauči kako će to da rade.

Zbog toga, ovaj projekat podrazumijeva i isporuku samih računara u ne malom broju, ali i obuku nastavnika.

Osim toga, želim da se složim sa Vama, da potenciram nešto što ste Vi u obrazloženju Vašeg poslaničkog pitanja naveli, a to je da smo imali priliku da u Crnoj Gori tokom prošle godine zaokružimo jedan pilot projekat, koji je podrazumijevao dodjelu 600 mikrobite računara u 20 škola u Crnoj Gori i upravo zahvaljujući tome što je taj pilot projekat dao više nego dobre rezultate, došli smo na ideju da tu priču dovedemo do kraja i da svakoj školi u Crnoj Gori obezbijedimo džepni računar.

Ono što takođe želim da Vam kažem jeste to da se nijesmo ni tu zaustavili, nego smo saopštili da bi bilo dobro da u okviru ovog projekta iskoristimo ekspertsku pomoć kolega iz Velike Britanije i da reformišemo i predmetni program koji se odnosi na informatiku i tehniku, a sve sa ciljem da otvorimo prostor za digitalizaciju u obrazovanju. Mislim, da je važno da ovdje podsjetimo da je riječ o projektu koji Britanski savjet realizuje u čitavom regionu, da je za to Britanska Vlada izdvojila čak 10 miliona funti, a najbolji garant da će taj projekat biti na kvalitetan način implementiran je to što ga implementiramo u saradnji sa Britanskim savjetom koji ima preko 80 godina iskustva u radu na ovim prostorima, a što nam sve daje za pravo da se nadamo da će implementacija projekta biti kvalitetna.

Ono što takođe mislim da je važno da podsjetim, a time i završavam, jeste to da ovo nije jedini projekat koji sprovodimo u oblasti digitalizacije u obrazovanju. Mi smo tokom prošle godine sklopili sporazum sa Oracle akademijom kojim smo predvidjeli obuku više stotina nastavnika i tri hiljade učenika iz naših škola širom Crne Gore, pri čemu ćemo stvoriti preduslove da i nastavnici i učenici dođu do potrebnih znanja iz ovih oblasti i da na taj način budu konkurentni sa zemljama u regionu i da sve skupa podsjetim na još jednu važnu činjenicu, vjerujem da je i to bitna informacija za kompletan obrazovni sistem, ali za crnogorsku javnost. Jedan dio sredstava koji će ove godine biti operativan, a koji ćemo dobiti po osnovu kreditnog aranžmana sa Evropskom investicionom bankom, čija vrijednost neće biti manja od tri miliona eura, će biti upotrijebljen za kupovinu potpuno nove računarske opreme u svim školama, čime smo stvorili preduslove za digitalizaciju u obrazovanju koju treba da implementiramo. To je proces ali sam siguran da smo u tom pravcu napravili dobar i odlučan prvi korak.

Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (21.03.19 15:35:38)

Još jednom Vam hvala, ministre Šehoviću.
Poslaniče Mugoša, izvolite. Imate tri minuta.

BORIS MUGOŠA (21.03.19 15:36:27)

Uvaženi ministre, zahvaljujem na odgovoru. To je negdje na fonu one moje "dileme o ulozi digitalizaciju u procesu obrazovanja" i dobro je da javnosti uputimo jasnu poruku da i tabla, i kreda, i knjiga ostaju i imaju prioritet u procesu obrazovanja. Ali, isto tako, sami taj proces moramo da modernizujemo, da omogućimo učenicima da kroz upotrebu tehnologija vizuelizuju određene probleme i da im, s druge strane, omogućimo između ostalog i kroz ove računare da kreativno, odnosno kritički razmišljaju. I to je poenta. Poenta je već da u tom uzrastu razvijamo i podstičemo stvaralački nagon, jer sam siguran ako to propustimo u dijelu osnovnog obrazovanja to je mnogo teže nadoknaditi u srednjem, a pogotovo je to teško nadoknaditi u visokom obrazovanju - ako se do tada nisu prešle neke stepenice koje podrazumijevaju normalan i zdrav razvoj svakog djeteta.

Ovo što ste rekli i meni veoma važno, to potenciram uvijek - da bez obzira što uvijek dajemo prednost učenicima, i treba da damo prednost učenicima jer je to sadašnjost i naša budućnost, moramo se osvrnuti i na nastavnike. I kroz Fond za kvalitet i talente se prepoznala potreba da se moraju i nagraditi nastavnici, ali i motivisati da još bolje rade, da se stručno usavršavaju. Tako da je i kroz ovaj projekat veoma važno da se obučavaju i sami nastavnici. Uvijek kažem da oni koji obrazuju našu djecu, a tu je i ministar zdravlja, i oni koji nas liječe moraju

biti stubovi dugoročno održivog razvoja ove zemlje. Mi kao društvo sa posebnom pažnjom moramo da se odnosimo prema njihovim potrebama. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (21.03.19 15:38:28)

Hvala, poslaniče Mugoša.

Zahvaljujem i ministru Šehoviću.

Sada prelazimo na pitanja koja su postavljena Ministarstvu zdravlja. Sa nama je ministar Hrapović, koga pozdravljam. Prelazimo na prvo pitanje. Prvo pitanje je postavio poslanik Suad Numanović.

Poslaniče Numanoviću, imate riječ.

SUAD NUMANOVIĆ (21.03.19 15:38:37)

Zahvaljujem, potpredsjedniče.

Uvažene kolegice i kolege, uvaženi ministre Hrapoviću,

Na osnovu Poslovnika Skupštine Crne Gore, uvaženom ministru dr Kenanu Hrapoviću postavio sam sljedeće pitanje:

Kako funkcioniše institut izabranog tima doktora ili izabranog doktora nakon deset godina sprovedene reforme primarne zdravstvene zaštite?

Dakle, iz samog pitanja se vidi, motiv mog postavljanja ovog pitanja leži u činjenici da smo imali protok vremena od deset godina kada je urađena reforma primarne zdravstvene zaštite, kada je uveden institut izabranog doktora i kada se kroz reformu primarne zdravstvene zaštite očekuju opipljivi rezultati. Siguran sam da će i ovaj period koji je iza nas u odgovoru dati jasnu i preglednu sliku o uspješnosti sprovedene reforme na primarnom nivou zdravstvene zaštite. Želim više zbog građana Crne Gore da sve nas podsjetim da osim primarnog postoji i sekundarni i tercijalni nivo zdravstvene zaštite. Ono što je bitno jeste da na tom primarnom nivou mi moramo pružati zdravstvenu zaštitu stanovništva u 80% slučajeva. Možemo postaviti pitanje da li je to baš tako, ili će nam u periodu koji je pred nama trebati da taj procenat dostignemo, u šta prosto ne sumnjam.

Ono što moramo znati jeste i zbog građana koji su, prije svega, pacijenti da na primarnom nivou mi kroz edukaciju, kroz prevenciju, kroz skrining programe, kroz dijagnostiku, liječenje, kroz fizikalnu terapiju možemo pružiti kvalitetnu zdravstvenu zaštitu i samim tim smanjiti potrebu za pružanje te zdravstvene zaštite na sekundarnom i tercijalnom nivou. To, s jedne strane, znači i uštedu, ali istovremeno znači preveniranje bolesti stanovnika Crne Gore koji neće doći u situaciju, kada već bolest napreduje, njegovog liječenja na sekundarnom i tercijalnom nivou. Znam da je Ministarstvo zdravlja u obavezi da svake dvije godine radi istraživanja uspješnosti primjene reforme primarne i ostale zdravstvene zaštite.

Siguran sam da se ono što je zacrtano kroz institut izabranog tima doktora ili izabranog doktora u cjelosti poštuje. Tu, prije svega, mislim na elektronsko zakazivanje koje je sprovedeno na elektronski recept, papirni recepti su uklonjeni, na smanjene redove čekanja na sekundarnom i tercijalnom nivou, smanjenu potrošnju lijekova, obračun plata zaposlenih na primarnom nivou je sigurno veći, odnosno onako kako je to zacrtano. Sve ovo ide u pravcu jedne kvalitetne primjene i sprovođenja reforme primarne zdravstvene zaštite, a eventualni nedostaci više tehničke prirode u smislu funkcionisanja tima izabranog doktora sigurno će se u hodu otkloniti. Na taj način ćemo učiniti zadovoljnim i pacijenta i ljekara kao pružaoca ove usluge. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (21.03.19 15:42:44)

Zahvaljujem, poslaniče Numanoviću.

Baš ste mi dali priliku da informišem ministra Hrapovića da sam četiri, pet puta zakazivao preglede i da nijedan telefonski poziv nisam dobio. Taj sistem, izgleda, ne radi na pojedinim

ljudima, ali ministar će nas uvjeriti da je to bolje. Hvala.

KENAN HRAPOVIĆ (21.03.19 15:43:05)

Uvaženi potpredsjedniče, poštovani poslanici, poštovani dr Numanoviću,

Primarna zdravstvena zaštita predstavlja osnov cjelokupnog sistema zdravstvene zaštite u okviru koga se zadovoljavaju potrebe za promocijom zdravlja, prevencijom bolesti, ranim otkrivanjem bolesti, skriningom karcinoma grlića materice, karcinoma dojke i karcinoma debelog crijeva, blagovremenom dijagnostikom sa posebnim osvrtom na ultrazvuk kukova kod djece ranog uzrasta kao prevencija liječenjem i fizikalnom terapijom.

Stomatološka zdravstvena zaštita primarnog nivoa, od 2008. godine reformisana je i organizovana kao zdravstvena usluga koja se pruža u privatnom sektoru i sektoru privatno-javnog partnerstva. Prema programu zdravstvene zaštite za 2018-2019, procijenjen broj stanovnika u Crnoj Gori je 633.354, od kojih je na dan 31.12.2018. godine kod izabranih doktora za djecu i odrasle registrovano 576.000 građana, što čini registraciju od 91,02%; 94,9% kod izabranog doktora za djecu, a 90,1% kod izabranog doktora za odrasle. Takođe, prema programu zdravstvene zaštite za 2018-2019. godinu, procijenjeni broj lica ženskog pola koji ostvaruju zdravstvenu zaštitu kod izabranog doktora za žene je 274.770, od kojih je na dan 31.12.2018. godine njih 165.939, ili 60,4% izvršilo registraciju kod izabranog doktora za žene. Za prethodni period, Fond za zdravstveno osiguranje Crne Gore zaključio je ugovor sa 176 stomatoloških ordinacija, a od 1. aprila tekuće godine proširen je obuhvat privatno-javnog partnerstva u ovoj grani medicine, te trenutno Fond ima zaključen ugovor sa 193 stomatološke ordinacije. Kako je i zakonom propisano, stomatološke ordinacije u svojstvu privatno-javnog partnerstva u obavezi su da stomatološke usluge pružaju besplatno, odnosno na teret Fonda, djeci do navršene 18. godine života, trudnicama i svim osiguranicima starijim od 65 godina života. Privatno-javnim partnerstvom u potpunosti su stvoreni uslovi za adekvatno pružanje zdravstvenih usluga kada je u pitanju stomatologija. Bez obzira da li je osigurano lice izvršilo registraciju kod izabranog doktora ili ne, važno je napomenuti da je svima omogućena zdravstvena zaštita kod izabranog doktora ili tima doktora.

Uvođenjem integralnog informacionog sistema obezbijeđeni su podaci o obimu i strukturi pruženih usluga u svim organizacionim jedinicama primarne zdravstvene zaštite, što omogućava praćenje realizacije rada svih domova zdravlja kroz obim pruženih usluga, broj registrovanih lica, broj prvih i ponovnih pregleda, broj preventivnih pregleda, broj ostalih usluga po organizacionim jedinicama. Od ukupnog broja svih ambulantno pruženih usluga u sistemu javnog zdravstva na nivou domova zdravlja se pruža oko 69%, ne uključujući laboratorijsku dijagnostiku koja je po organizacionoj šemi za opštine u kojima postoji opšta bolnica organizovana na nivou bolnica. U cilju bolje dostupnosti zdravstvene zaštite i kvaliteta usluga, posvećena je posebna pažnja informatizaciji sistema i elektronskom servisu kao doprinos unapređenju dostupnosti usluga, odnosno manjem broju uputa prema većim nivoima zdravstvene zaštite.

Kada govorimo o potrošnji lijekova na recept, moramo naglasiti da su troškovi građana za nabavku lijekova smanjeni, jer je proširenjem liste lijekova dio troškova koji su imali građani prenesen na teret budžeta države Crne Gore. Lista sadrži 1156 lijekova, na listi je uvršteno 114 novih lijekova, između ostalog su uvršteni savremeni lijekovi za hipertenziju, dijabetičare, kanceru oboljenja, trombolitička terapija, novi medikamenti za infektivne bolesti, posebno za HIV i hepatitis C, lijekovi za transplantacioni program, auto-imune bolesti i psihijatrijske bolesti. Proširene su terapijske mogućnosti za oboljele od malignih, auto-imunih i psihijatrijskih bolesti, kao i intolerancija na gluten. Takođe, uključivanje privatnih apoteka u mrežu zdravstvenih ustanova u vidu privatno-javnog partnerstva, što podrazumijeva zaključen Ugovor sa Fondom, obezbijeđena je bolja snadbjevenost lijekovima, sa izuzetkom sporadičnih slučajeva iz objektivnih razloga. Na primjer, informisani smo da ponekad dođe do obustave proizvodnje odgovarajućeg lijeka, kao i povećana konkurentnost na tržištu lijekova. Fond za zdravstveno osiguranje ima zaključen ugovor sa privatnim apotekama u broju od 165.

Nova lista lijekova koja je revidirana tokom prošle godine proširena je novim lijekovima koji se koriste, u tretmanu preko 100 novih lijekova je uvršteno na listu.

U periodu od septembra 2016. do septembra 2017. godine postignuto je smanjenje ukupne potrošnje antibiotika za 3,8%. Takođe, u periodu od septembra 2016. do septembra prošle godine smanjena je potrošnja rezervnih antibiotika u Kliničkom centru Crne Gore za 30%. Moram naglasiti da od februara 2017. godine do aprila prošle godine evidentan je porast broja pacijenata koji dobijaju preoperativnu antimikrobnu profilaksu sa 20 na 80%. Kao što ste i sami pomenuli, uveden je novi sistem elektronskog recepta, tako da građani više ne moraju da dobijaju papirnatu formu da bi u apotekama podigli svoju terapiju.

Način plaćanja izabranog doktora, shodno rezultatima rada, koji je u primjeni od 01.01. 2009. godine, kao rezultat ima povećanje zarada izabranih doktora na način obračuna redovne zarade po Granskom kolektivnom ugovoru. Prema podacima iz novembra 2018. godine, 75,3% izabranih doktora je primilo veću zaradu po novoj metodologiji u odnosu na obračun po Granskom kolektivnom ugovoru. Iznos zarade, prije svega, zavisi od broja osiguranika koji su registrovani od izabranog doktora i obima pruženih usluga. Prosječna isplaćena zarada izabranog doktora u novembru prošle godine iznosila je 952 eura. Analizom i preporukama Svjetske zdravstvene organizacije nastaviće sa aktivnostima na prevenciji hroničnih nezaraznih bolesti, zatim na proširenju obima rada medicinskih sestara na primarnom nivou zdravstvene zaštite putem timskog rada i unapređenjem kontinuirane medicinske edukacije.

Rezultati reforme za protekli period, a prema statistici i analizi koja je data, govore o kontinuiranom napretku u ovom sektoru, koji, naravno, složićemo se, /prekid/ aktivnosti na unapređenju i osavremenjavanju kako u pogledu prostora, tako i u pogledu kadra i opreme. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (21.03.19 15:49:31)

Hvala Vam, ministre.

Komentar na odgovor koristi poslanik Numanović. Izvolite.

SUAD NUMANOVIĆ (21.03.19 15:50:25)

Zahvaljujem, potpredsjedniče.

Zahvaljujem ministru Hrapoviću na iscrpnim podacima, na onome što je urađeno u ovom desetogodišnjem periodu na jačanju instituta tima porodičnog doktora. Vidi se da postoje značajni rezultati i značajan napredak. Ono što bi svi zajedno trebali da uputimo kao apel građanima Crne Gore jeste da vjeruju porodičnom ljekaru, da svi zajedno radimo na prevenciji i samim tim smanjenju nastanka bilo koje vrste oboljenja. Prevencija je najjeftiniji način liječenja. Ono što moramo kroz nadogradnju i otklanjanju nedostataka u funkcionisanju ovog instituta uraditi jeste da vratimo ugled porodičnom ljekaru i da umjesto ovih 69% koliko se pružaju zdravstvene usluge prema pacijentu dostignemo očekivanih 80%. To ćemo najbolje uraditi ako porodični ljekar zaista ima dostojanstvo, ako ima vremena da se bavi pacijentom, manje tehnikom više pacijentom i siguran sam da u tom pravcu kadrovski i opremom ćemo doći do očekivanih tih procenata, a samim tim i do boljeg zdravlja pacijenata, odnosno i ovaj očekivani vijek života ćemo produžiti, kao što to radimo sa 72 na 74, sigurno i na veći broj godina starosti. Hvala vam.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (21.03.19 15:52:21)

Hvala Vam, poslaniče Numanoviću,

Ovim smo završili prvo pitanje. Prelazimo na posljednje pitanje za danas koje postavlja poslanik Nikola Divanović.

Poslaniče, imate riječ. Izvolite.

NIKOLA DIVANOVIĆ (21.03.19 15:52:28)

Zahvaljujem, uvaženi potpredsjedniče Nimanbegu.

Uvažene kolegice i kolege, poštovani ministre Hrapoviću, uvaženi građani Crne Gore,

Dakle, drago mi je prosto da koincidira ovo moje pitanje sa nekim vašim aktivnostima od juče ili prekjuche - mogli smo da čitamo u medijima da ste otvorili jednu ambulantu u Manastiru Morača, u tom dijelu Crne Gore.

Moje pitanje je vezano za jednu vrlo sličnu ako ne i potpuno identičnu tematiku. Radi se o zdravstvenoj ambulanti na teritoriji opštine Budva, tačnije u mjestu Pržno.

Moje pitanje glasi:

Da li će i kada biti stavljena u funkciju, odnosno ponovo stavljena u funkciju ambulanta u Pržnju?

Na samom početku želim da podsjetim crnogorsku javnost, Vi ste vrlo inspirativno govorili i doktor Numanović o tome šta znači taj primarni nivo zdravstva u Crnoj Gori uopšte za zdravstvenu zaštitu građana Crne Gore, ali svakako ja bih se dotakao onog organizacionog dijela. Taj primarni nivo predstavljaju domovi zdravlja i pripadajuće ambulante, kao prosto recepcija građanima za nešto što se zove sistem zdravstva. Drugi sekundarni su bolnice, opšte i specijalizovane ustanove i treći krovna institucija ili Klinički centar Crne Gore. U tom dijelu želim samo da kažem sljedeće.

Upravo je značaj ovog primarnog nivoa zdravstva, odnosno sistema zdravstva u Crnoj Gori taj, jer je on građanima najbliži. Liječenje na tom primarnom nivou podrazumijeva i prevenciju, kako ste lijepo rekli, i promociju zdravih stilova života, i liječenje nekih bolesti koje se mogu prevenirati u tom smislu je i najjeftinije. Konačno ono je i najefikasnije, jer se upravo od tog primarnog nivoa zdravstvene zaštite očekuje da uspješno liječi 80 do 85% bolesti koje pogađaju stanovništvo Crne Gore. To su važni podaci.

U Crnoj Gori trenutno, prema podacima do kojih sam došao, funkcioniše 18 domova zdravlja. Od toga je 1/3 u južnom dijelu Crne Gore, od toga je jedan svakako u opštini Budva. Organizaciono taj dom zdravlja osim same zgrade iz osamdesetih godina, vjerujem da vam je taj podatak dobro poznat da je to zgrada iz osamdesetih godina, u svoju organizaciju uključuje i zdravstvenu stanicu u Petrovcu, ovu ambulantu opšte medicine u Pržnom, koja je predmet mojeg pitanja, i turističku ambulantu u Rafailovićima. Ta zgrada je izgrađena 1980. godine. U njoj ordinira 24 ljekara, 36 članova medicinskog osoblja, sedam laboranata. Taj dom zdravlja pokriva 30.000 osiguranika, a ono što je još značajnije jeste da se u ljetnjim mjesecima taj broj utrostručava. To je neka slobodna procjena, vjerujte da je to i dramatičnije od toga.

Ambulanta u Pržnom ne radi od 1. oktobra 2018. godine kada je istekao ugovor između lokalne samouprave i Doma zdravlja Budva, koji je bio baziran na tome da se radilo o turističkim uslugama. Funkcionisala je kao turistička ambulanta i funkcionisala je zahvaljujući, evo slobodno ću pomenuti jednom entuzijazmu, jednoj humanosti, jednog doktora koji je tu posljednjih godina zaista to radio na jedan kvalitetan način i bio je, rekao bih, prijatelj žitelja tog kraja.

Međutim, ta ambulanta pokriva 750 osiguranika i vrlo važno je da se u budućnosti nađe neko održivo rješenje. Ta je zgrada oronula, tamo nedostaje medicinska oprema, a smatram da taj kraj kao i svi krajevi Crne Gore, naročito uzimajući u obzir koliko je on turistički valorizovan i koliko je tokom ljetnjih mjeseci atraktivan, zaista apelujem i zbog toga sam i postavio pitanje.

Moramo zajedno naći rješenje da ta ambulanta u budućnosti funkcioniše i radi na održivim osnovama. Ta ambulanta mora da radi i tu je prioritet tog kraja kada je u pitanju zdravstvena zaštita. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (21.03.19 15:57:10)

Hvala, poslaniče Divanoviću.

Ministar Hrapović, odgovor.

KENAN HRAPOVIĆ (21.03.19 15:57:15)

Zahvaljujem na pitanju, poštovani poslaniče Divanoviću.

Kao što znate, strateška politika Vlade Crne Gore jeste ravnomjeran regionalan razvoj i u oblasti zdravstva. Pomenuli ste da smo juče otvorili novu ambulantu. Samo da malo dopunim ili korigujem, otvorili smo rekonstruisanu staru ambulantu koja je sada jedno ogledalo u Manastiru Morači, i što reče jedna ljudina, starina tamo koji je bio, da je to investicija koje nije bilo u zadnjih 60-ak godina u tom kraju. To je veoma odgovoran odnos Vlade prema svakom mjestu i najudaljenijem u Crnoj Gori, bilo da se radi o sjeveru ili jugu. Dakle, ulaganje u adaptacije, rekonstrukcije postojećih objekata. Pomenuću samo da smo ove godine uspjeli kroz Projekat energetske efikasnosti sa Ministarstvom ekonomije da obezbijedimo sredstva u iznosu od preko šest miliona dolara za rekonstrukciju 18 domova zdravlja i adaptaciju kroz Projekat energetske efikasnosti.

Samim tim, znači, imamo u planu i u vidu da na taj način podižemo kvalitet zdravstvene zaštite u smislu boljih uslova za rad zaposlenih u zdravstvenom sistemu, a samim tim i građana koji dobijaju zdravstvenu uslugu.

Na konkretno pitanje da dam odgovor da je reformom zdravstvenog sistema predviđeno da se zdravstvene usluge korisnicima obezbjeđuju preko izabranog doktora i tima doktora na primarnom nivou zdravstvene zaštite, te jedinica, centara i hemodijalize Doma zdravlja Budva. Obezbjedivanje u pružanju zdravstvenih usluga vrši se i preko ambulante izabranih doktora i timova izabranih doktora, i to: ambulante (ambulanta za odrasle, pedijatrijska ambulanta, ginekološka ambulanta); u centrima (Centar za dijagnostiku RTG i ultrazvuk i mikrobiološku dijagnostiku, zatim Centar za mentalno zdravlje i Centar za higijensko-epidemiološku službu) i jedinice za patronažu i hemodijalizu.

Sredinom 2009. godine u Domu zdravlja Budva počela su sa radom savjetovališta: za mlade, za reproduktivno zdravlje i populaciono savjetovalište. Fizikalna terapija primarnog nivoa, kao nova usluga u ovoj ustanovi, uvedena je 2010. godine. Tako da organizaciona struktura omogućava obezbjeđenje 80 do 85% potreba za zdravstvenom zaštitom na primarnom nivou, kao što je i predviđeno Zakonom o zdravstvenoj zaštiti. Plan je da se u narednom periodu obezbijedi i sljedeće: devet timova izabranih doktora za odrasle, tri tima izabranih doktora za djecu i dva tima izabranih doktora za žene.

Što se tiče otvaranja i stavljanja u funkciju ambulante u Pržnom, ista svake godine je u funkciji za vrijeme ljetnje turističke sezone. Lično sam doprinio da i prethodnu sezonu bude angažovan doktor kojega ste pominjali, kako bi građani u tom dijelu dobili kvalitetnu zdravstvenu zaštitu i nadam se zaista da su je i dobili. Kako je u skladu sa zakonom obaveza i lokalne zajednice da brine o zdravlju lokalnog stanovništva, tako je u tom smislu ne samo u Opštini Budva, nego i u drugim opštinama za vrijeme ljetnje turističke sezone obezbijedena zdravstvena zaštita putem otvaranja odgovarajućih turističkih ambulanti, u skladu sa potpisanim sporazumom između Ministarstva zdravlja i odgovarajućih skupština opština koje su kao lokalna zajednica ovakvom vidu ambulanti dali punu podršku, pa između ostalog i finansijsku. Ministarstvo zdravlja je već u pripremljenoj proceduri da ambulanta u Pržnom bude organizovana na način da građani tog područja imaju ambulantu koja će biti u funkciji tokom cijele godine, a u interesu građana sa tog područja za dobijanje odgovarajućih zdravstvenih usluga.

Sama činjenica da je, u skladu sa Zakonom o zdravstvenoj zaštiti, između ostalog i lokalna zajednica u obavezi da učestvuje u troškovima pružanja zdravstvenih usluga lokalnom stanovništvu, očekivati je da će Skupština opštine Budva u saradnji sa Ministarstvom zdravlja i zdravstvenom ustanovom Dom zdravlja Budva obezbijediti prostor, dio finansijskih sredstava, kao i opreme sa finansiranjem odgovarajućeg kadra za nesmetano funkcionisanje ambulante u Pržnom tokom cijele godine. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (21.03.19 16:01:40)

Hvala, ministre.

Poslaniče Divanoviću, koristite pravo na komentar odgovora.

NIKOLA DIVANOVIĆ (21.03.19 16:01:45)

Hvala, ministre.

Dakle, dotakli ste se na samom početku strategije i državne politike i ja ću Vam reći, digresija mala prije nego što pređem na ovaj dio. Zadovoljan sam odgovorom, nijesam ni očekivao da ćete mi odgovoriti na neki drugi način. Važno je da ona radi i ove turističke sezone, važno je da to bude prvi korak ka nečemu što će biti održivo i da postavimo tu ambulantu da ona radi 12 mjeseci. Da li će biti u tom prostoru gdje se nalazi sada, da li će biti u nekom novom, nadam se da će lokalna samouprava imati sluha da u nekom partnerskom odnosu sa vama to i realizuje.

Dakle, dotakli ste se strategije i državne politike. Reći ću Vam da mi u Demokratskoj partiji socijalista nemamo dilemu oko toga da na ovom nivou i u ovoj fazi društveno-ekonomskog razvoja Crne Gore, prioritet državne politike moraju biti strukturne reforme i u tom kontekstu zdravstvo je možda u samom vrhu tih prioriteta. Zašto? Ako su nam dva osnovna cilja državne politike bolji standard i bolji kvalitet života građana, sa jedne strane, i ekonomski rast, sa druge strane, kao pogonsko gorivo možda za ovaj prvi - onda je jasno da je zdravstvo tu jedno od najkonkurentnijih i najprioritetnijih segmenata za takvu reformu. Ako pogledamo i agendu evropskih integracija, shvatićemo da se upravo od Crne Gore na tom putu evropskih integracija traži značajna transformacija i značajno unapređenje upravo na ovom polju kojim se Vi bavite.

Kakva je trenutna situacija što se tiče toga? Znači, kao neko ko i u odboru prati sistem zdravstva i zdravstvene zaštite u Crnoj Gori, slobodan sam da kažem svojevrstu ličnu analizu, ako hoćete. Ako u zdravstvo ulažemo 240 miliona godišnje, ako ljekari u Crnoj Gori predstavljaju jednu rezervnu armiju rada, na tržištu rada i ako sa ovom infrastrukturom o kojoj sam govorio u obrazloženju mog pitanja, sa 18 domova zdravlja, sa opštim i specijalističkim bolnicama u mnogim gradovima, sa Kliničkobolničkim centrom, ako sa postojećom infrastrukturom, ne ostvarujemo dovoljno dobre rezultate, ako sa 1% od kapitalnog budžeta, učešća u budžetu za unapređenje infrastrukture zdravstva, osnovno je pitanje - da li su te performanse dobre? Da li sa onim što imamo mi obezbjeđujemo dovoljno? Da li sa onim što ulažemo mi činimo da je naša zdravstvena usuga dobra? Da li se građani Crne Gore osjećaju dovoljno zdravstveno zaštićeni? Dakle, da li je zdravstvena usluga dobar servis građana Crne Gore? To je osnovno pitanje.

I prosto, ako iz ta dva cilja, iz ove neke analize /prekid/ zaključka, onda ćemo shvatiti da je nedopustivo da žitelji tog dijela Paštrovića u Budvi nemaju dvanaestomjesečnu zdravstvenu zaštitu dostupnu na pragu od kuće i nezamislivo je da turisti iz hotela Svetog Stefana, Miločera ili Maestrala, koji plaćaju noćenja toliko koliko plaćaju, iz najekskluzivnijeg i najelitnijeg dijela Crne Gore nemaju adekvatnu čak ni ambulantu.

To su neki zaključci, to su neka osnovna pitanja koja prosto deriviraju iz ovog osnovnog pitanja i tu se vraćam na ono na što smo mi u DPS-u saglasni.

Saglasni smo oko toga da su odgovori na ta pitanja ono što će ključno opredjeljivati povjerenje građana na svim sledećim izborima. Sve ostale politike su retrogradne, populističke i polako nestaju sa političkog tržišta.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (21.03.19 16:05:54)

Hvala.

Ovim smo završili pitanja koja su postavljena Ministarstvu zdravlja, a time ne samo Ministarstvu zdravlja, nego i Vladi.

Stoga mogu konstatovati da smo završili Treću posebnu sjednicu Prvog redovnog (proljećnjeg) zasijedanja u 2019. godini.

Hvala svima. Vidimo se najvjerojatnije početkom aprila na plenarnom zasijedanju.